

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

57. aastakäik

29. juuli 2014

Sisukord

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

SOOVITUSED

Nõukogu

2014/C 247/01	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Belgia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	1
2014/C 247/02	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Bulgaaria 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Bulgaaria 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta	7
2014/C 247/03	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Tšehhi Vabariigi 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Tšehhi Vabariigi 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta	12
2014/C 247/04	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Taani 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Taani 2013. aasta lähenemisprogrammi (2014) kohta	17
2014/C 247/05	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Saksamaa 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Saksamaa 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	20
2014/C 247/06	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Eesti 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Eesti 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	25
2014/C 247/07	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Iirimaa 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Iirimaa 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	29

2014/C 247/08	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Hispaania 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	35
2014/C 247/09	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Prantsusmaa 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Prantsusmaa 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	42
2014/C 247/10	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Horvaatia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Horvaatia 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta	50
2014/C 247/11	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Itaalia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Itaalia 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	57
2014/C 247/12	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Läti 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Läti 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	63
2014/C 247/13	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Leedu 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Leedu 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta	67
2014/C 247/14	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Luksemburgi 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	72
2014/C 247/15	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Ungari 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Ungari 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta	77
2014/C 247/16	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Malta 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	83
2014/C 247/17	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Madalmaade 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Madalmaade 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	88
2014/C 247/18	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Austria 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Austria 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	92
2014/C 247/19	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Poola 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Poola 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	97
2014/C 247/20	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Portugali 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Portugali 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	102
2014/C 247/21	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Rumeenia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Rumeenia 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta	109
2014/C 247/22	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Sloveenia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Sloveenia 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	115

2014/C 247/23	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Slovakkia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Slovakkia 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	122
2014/C 247/24	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Soome 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Soome 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta	127
2014/C 247/25	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Rootsi 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Rootsi 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta	132
2014/C 247/26	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, milles käsitletakse Ühendkuningriigi 2014. aasta riiklikku reformikava ning esitatakse nõukogu arvamus Ühendkuningriigi 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta	136
2014/C 247/27	Nõukogu soovitus, 8. juuli 2014, eurot rahaühikuna kasutavate liikmesriikide majanduspoliitika üldsuuniste rakendamise kohta	141

II Teatised

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

Nõukogu

2014/C 247/28	Selgitav märkus 2014. aasta Euroopa poolaasta raames nõukogu poolt liikmesriikidele esitatavate soovituste saatedokument	144

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

SOOVITUSED

NÕUKOGU

NÕUKOGU SOOVITUS,

8. juuli 2014,

milles käsitletakse Belgia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu aramus Belgia 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta

(2014/C 247/01)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitude rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel⁽¹⁾ Belgia 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Belgia ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012-2016) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013⁽²⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Belgia 2014. aasta eelarvekava kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Belgiat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) 5. märtsil 2014 avaldas komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Belgia suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Belgias esineb jätkuvalt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja millega seoses tuleb võtta poliitikameetmeid. Eriti tuleb pöörata tähelepanu muutustele kaupade välises konkurentsivõimes, sest olukorra järjepidev halvenemine ohustaks makromajanduslikku stabiilsust.
- (8) Belgia esitas 30. aprillil 2014 nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on saavutada eelarve struktuurne tasakaal 2016. aastaks ja täita sellele järgneval aastal keskpika perioodi eesmärk. Stabiilsusprogrammis kinnitatakse eelmist keskpika perioodi eesmärki 0,75 % SKPst, mis kajastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid, kuid selle saavutamine on edasi lükatud aastasse 2017 ehk aasta hilisemaks kui eelmise aasta stabiilsusprogrammis sätestatud eesmärk. Kavandatud aastased edusammud keskpika perioodi eesmärgi saavutamise suunas on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõutud kohandusega. Stabiilsusprogrammi kohaselt jõutakse programmiperioodil üldiselt kulueesmärgi saavutamiseni. Võlg on 2013. aastal 101,5 % SKPst, mis on üle aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse 60 % SKPst, ning stabiilsusprogrammi kohaselt peaks see 2017. aastal järk-järgult vähenema ligikaudu 93 %-ni SKPst. Kokkuvõttes on stabiilsusprogrammi eesmärgid kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mille on koostanud sõltumatu institutsioon (föderaalne planeerimisamet) on usutav. Kasvuprognoosid on sarnased komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosiga. Seni puuduvad eelarvepoliitilist suunda toetavad meetmed. Komisjoni prognoosi kohaselt 2014. aastal struktuurset paranemist ei toimu ning eeldusel, et poliitikat ei muudeta, järgneb 2015. aastal struktuurse eelarvepositsiooni halvenemine. See seab ohtu eesmärkide saavutamise ning võib viia ajavahemikul 2014-2015 märkimisväärse kõrvalekaldumiseni keskpika perioodi eesmärkidest. Lisaks sellele ei täida Belgia komisjoni prognoosi

⁽¹⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 5.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

kohaselt võlareeglit 2014. ega ka 2015. aastal. Nõukogu on stabiilsusprogrammi hindamise ja komisjoni prognoosi alusel jõudnud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97 arvamusele, et Belgia on 2013. aastal suutnud viia valitsemissektori eelarve puudujäägi allapoole 3 % SKPst, kuid on siiski tõsine oht, et ennetusliku osa nõuded jäävad 2014. aastal täitmata.

- (10) Belgia on teinud märkimisväärseid edusamme struktuursema koordineerimise korra kasutuselevõtmises. 2013. aasta lõpus sõlmitud eelarve koordineerimist käsitleva koostööleppes võetakse keskvalitsuse tasandil kasutusele struktuurse eelarvetasakaalu reegel (määratletud kooskõlas keskpika perioodi eesmärgiga), mida nõutakse fiskaalkokkuleppes. Ühtlasi vormistatakse sellega väljakujunenud koordineerimistavad, muutes i) valitsustevahelise konsultatiivkomitee rolli protsessis ametlikuks ja ii) kõrgema rahandusnõukogu nõuandva rolli selgemaks. Lisaks sellele nähakse koostööleppes ette kõrgema rahandusnõukogu järelevalverolli tugevdamine konkreetse korrigeerimismehhanismi kasutuselevõtmise kaudu juhaks, kui kokkulepitud eesmärkidest oluliselt kõrvale kaldutakse. 2014. aastast kaugemale ulatuvate eesmärkide siduvaks muutmiseks võib vaja olla täiendavaid kokkuleppeid.
- (11) Kuigi Belgia on viimasel ajal suutnud valitsemissektori võla kasvu piirata, on 101,5 % SKPst moodustav võlakooormus suur ning lisaks sellele on pensionimaksetega tulevikus seotud märkimisväärsed kohustused. Et neid katta, hoides samal ajal kõrget elatustaset, tuleb eelarvekulud kontrolli all hoida, majandustegevuse ja tööhõive määra suurendada ning rahvusvahelist konkurentsivõimet parandada. Belgias esineb olulisi probleeme igas nimetatud valdkonnas. Kuigi Belgia on astunud õiges suunas samme, mille tulemusi on oodata järgnevatel aastatel, on siiski vaja veelgi ambitsioonikamat tegutsemist, seda eelkõige seetõttu, et reforme viiakse läbi ka kaubanduspartnerite juures.
- (12) Belgias on üldine maksustamistase üks liidu kõrgemaid, tööjõu maksukoormus on suur ning tulemuseks on üks suurimaid maksukiile liidus. Terve rida maksusüsteemi erijooni on keskkonda kahjustavad (nt ametiautode maksustamine). On võetud teatavaid sihtmeetmeid, et vähendada konkreetsete rühmade tööjõukulud ja tasandada madalaima palgaga töötajate bruto- ja netopalga vahelist lõhet. Siiski ei ole toimunud maksukoormuse olulist ümbersuunamist valdkondadesse, mis majanduskasvu vähem pärsvivad. Käivitatud on esimesed arutelud ulatusliku maksureformi üle, mis toetaks riigi rahanduse jätkusuutlikkust, edendaks konkurentsivõime ja tööhõive kasvu ning keskkonnahoidu. Selline maksureform peaks vähendama tööjõu maksukoormust, lihtsustama maksusüsteemi, suurendama käibemaksu tõhusust, laiendama maksubaasi, vähendama maksukulud, täitma õigustühimikud ja järk-järgult kaotama keskkonnakahjulikud toetused.
- (13) Elanikkonna vananemine avaldab Belgias eeldatavasti väga tõsist mõju, prognoosi kohaselt suurenevad vananemisega seotud kulud ajavahemikul 2010–2060 rohkem kui 8 % võrra SKPst, kusjuures suurimad kuluartiklid on pensionid ja pikaajaline hooldus. Hiljuti algatatud eakate sotsiaalkindlustuse reform peaks avaldama positiivset mõju nende tööhõivele. Probleemi suurust arvesse võttes on riigi rahanduse jätkusuutlikkuse saavutamiseks vaja siiski täiendavaid jõupingutusi. Samal ajal tuleb säilitada eakate sotsiaalkindlustushüvitiste piisavus. On vaja täiendavaid meetmeid, et siduda pensioniiga eeldatava keskmise eluea arenguga, vähendada lõhet ametliku ja tegeliku pensioniea vahel ning parandada riiklike kulutuste kulutõhusust pikaajalise hoolduse puhul.
- (14) Belgia probleem on tööjõu pidev alarakendamine. Majandustegevuse ja tööhõive määrad on allpool ELi keskmist ja püsivad muutumatutena, samal ajal on pikaajalise töötuse osa töötuse kogumääras jätkuvalt suur. Enamasti on tööjõu suur maksukiil koos hüvitiste süsteemiga see, mis tekitab märkimisväärse töötuse ja tööturult kõrvalejäämise ohu enamiku töötajate kategooriate jaoks. Kuigi madalalpalgaliste töötajate töötuse ohtu on meetmete abil vähendatud, on kõigi muude kategooriate puhul see oht suurenenud ning tööturult kõrvalejäämise oht endiselt valdav. Kuna tööjõukulud on jätkuvalt suured, püütakse värbamispoliitikaga riske minimeerida ning eelkõige kannatavad selle all väljastpoolt tulijad, nagu noored, madala kvalifikatsiooniga või sisserändaja taustaga inimesed, kelle tööjõus osalemise määr (koos vanemaealiste töötajatega) jääb allapoole ELi keskmist. Tugev sisemine kaitse, mis töökohavahetuse korral tähendab õigustest

(nt lahkumishüvitis, ennetähtaegne pension, tööstaažiga seotud hüvitis) ilmajäämist, ei soodusta kutsealast liikuvust töökohtade ja valdkondade vahel. Selline inertsus vähendab aktiivsete tööturumeetmete tõhusust Belgias ja viib olukorrani, kus mõnes piirkonnas ja valdkonnas valitseb suur tööpuudus ning teistes on olukord tööturul pingeline ja oskuste nappus ohustab majanduskasvu. Eelmisel aastal kasvas jõudsalt noorte töötus, kuid piirkonniti ja rühmiti on siin suuri erinevusi. Oskuste tööturu nõudlusele mittevastavuse struktuurse probleemi lahendamine peab toimuma käsikäes põletava koolist väljalangemise ja haridussüsteemist kvalifikatsioonita lahkuvate noorte probleemi lahendamisega. Kuues riigireform annab võimaluse tööhõivepoliitika tõhusust suurendada ja seda täpsemalt suunata tingimusel, et föderaal- ja piirkondliku tasandi koostöö muudetakse optimaalseks.

- (15) Belgia konkurentsivõime, sh mittekulupõhine konkurentsivõime on jätkuvalt languses. Eeskätt väheneb rahvusvahelise konkurentsivõime eelduseks olev tootmissuutlikkus ja see kajastub tootjate kasumimarginaalide kokkukuivamises ja töökohtade kadumises. Belgias on ostujõu säilitamiseks tavapäraselt kasutatud palkade indekseerimist. Üldise palgakasvu järske tõuse on siiski korregeeritud liiga hilja ja ebapiisavalt. Valitsuse kehtestatud palganorm ei anna alati võimalust võtta piisavalt arvesse valdkondlikku tootlikkuse arengut ega kohaliku tööturu tingimusi. Selle tulemusena on palgad kasvanud kiiremini kui tootlikkus ning tagajärjeks on töökohtade ja konkurentsivõime kadu. Belgia peaks koostöös sotsiaalpartneritega ja kooskõlas oma tavadega reformima palkade kujundamise süsteemi, et lubada palkade suuremat valdkondlikku jaotust ja viia palgad vastavusse tootlikkuse arenguga. Jaekaubanduse hinnad on kõrgemad kui naaberriikides, samas aga pärsivad kutseteenuste seatud piirangud uuenduslike ärimudelite kujunemist ja investeringuid. Elektrienergia jaotustariifid on ühed kõrgemad Euroopas ja nende kavandatud regionaliseerimine süvendab ebakindlust lõppkasutajate kantavate jaotuskulude arengu osas, kuna praegune külmutatud tariif ei kata jaotusvõrkude suurenevaid kulutusi. Kui Belgia soovib säilitada kõrged palgad ja luua samal ajal uusi töökohti, peab ta tootma ja maailmaturul müüma senisest keerukamaid ja suurema lisandväärtusega kaupu. Belgial puuduvad kiiresti kasvavad ettevõtted innovaatilistes sektorites. Innovatsiooni toetamine on hästi arenenud ja hõlmatud on kogu innovatsioonitsükkel, kuid see on muutunud keerukaks ja see on killustatud. Suure lisaväärtusega tegevuse kasvu takistab sageli väljaõppega inimressursi ebapiisavus.
- (16) Prognoosi kohaselt ei suuda Belgia täita eesmärki vähendada 2020. aastaks 15% võrra kasvuhooenergia ELi heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuluvates sektorites, vähemalt mitte ilma paindlikkusemehhanismide kasutusele võtmiseta. On tehtud küll mõningaid algatusi, kuid puudub sidus juhtimine ning ebaselgeks jääb ka eelkõige transpordi- ja ehitussektori heite vähendamiseks rakendatud meetmete kogumõju. Elektrienergia käibemaksu vähendamine võib veelgi kahjustada selles valdkonnas tehtavaid jõupingutusi. Föderaalvalitsuse ja piirkondade vahelistel läbirääkimistel koostöö- ja koormuse jagamise kokkuleppe üle ei saavutatud üksmeelt jõupingutuste selge jaotuse osas. Liiklusummikud on Belgia majanduse jaoks koormavamad kui enamiku muude riikide puhul. Probleemi tõsidus nõuab terviklikku poliitilist lahendust, mis hõlmab ajaliselt diferentseeritud ummikumaksu potentsiaali arvestamist, ametiautode ja kütuseostukaartide erakasutuse soodusmaksustamise läbivaatamist ning ühistranspordi tõhususe parandamist.
- (17) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Belgia majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Belgia eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–6.
- (18) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

- (19) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu läbi vaadanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitud kajastuvad allpool esitatud soovitudes 2, 4 ja 5.
- (20) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitud liikmesriikidele, mille rahühik on euro⁽¹⁾. Riigina, mille rahühik on euro, peaks ka Belgia tagama nende soovitude täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Belgial võtta ajavahemikus 2014-2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise järgselt 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse vastavalt komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosile tekkivat lõhet 0,5 % SKPst, mis osutab riskile kalduda oluliselt kõrvale stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetest. Tugevdada 2015. aastal oluliselt eelarvestrateegiat, et tagada keskpika eesmärgi saavutamiseks vajalik nõutav kohandamine 0,6 % ulatuses SKPst, mis kindlustaks ka võlareegli täitmise. Teha keskpika perioodi eesmärgi saavutamise järel kavandatud iga-aastane struktuuriline kohandus keskpika perioodi eesmärgi suunas mahus, mis vastab vähemalt nõutavale iga-aastasele struktuurilisele kohandusele 0,5 % SKPst, ning heades majandustingimustes või vajaduse korral suuremaski mahus, et tagada võlareegli täitmine ja viia valitsemissektori võla suhe SKPsse püsivalt langustendentsi. Tagada valitsemissektori kõigi tasandite tasakaalustatud panus eelarve-eeskirjade, sh struktuurse eelarvetasakaalu reegli täitmise siduva vahendi kaudu, milles esitatakse eelarve-eesmärkide selge jaotus keskpikal kavandamisperioodil.
2. Parandada kogu maksusüsteemi tasakaalustatust ja õiglust ning valmistada ette ulatuslik maksureform, et suunata tööjõu maksukoormus rohkem majanduskasvu soodustavatesse valdkondadesse, lihtsustada maksusüsteemi, kaotada õigustühimikud, suurendada käibemaksu tõhusust, laiendada maksubaasi, vähendada maksukulusid ja kaotada järk-järgult keskkonnakahjulikud toetused.
3. Hoida kontrolli all tulevaste elanikkonna vananemisega, eriti pensionide ja pikaajalise hooldusega seotud avaliku sektori kulutuste kasv, suurendades jõupingutusi, et vähendada lõhet tegeliku ja seadusjärgse pensioniea vahel, kiirendada ennetähtaegselt pensionile jäämise võimaluste vähendamist, edendada aktiivsena vananemist, siduda pensioniiga eeldatava keskmise eluea muutustega ning parandada riiklike kulutuste kulutõhusust pikaajalise hoolduse puhul.
4. Suurendada tööjõu osalemise määra, eelkõige vähendades rahalisi stiimuleid, mis motiveerivad mitte töötama, lihtsustades tööturule juurdepääsu ebasoodsas olukorras olevate rühmade, nagu noorte ja sisserändaja taustaga töötajate jaoks, parandades kutsealast liikuvust ning tegeledes oskuste nappuse, oskuste ja tööturu nõudluse vahelise ebakõla ja koolist väljalangemise probleemiga. Tugevdada kogu riigis riigiasutuste, riiklike tööhõiveametite ja haridusasutuste vahelist koostööd, et pakkuda noortele varakult nende vajadustele vastavat tuge.
5. Taastada konkurentsivõime, jätkates koostööd sotsiaalpartneritega ja kooskõlas oma tavadega palkade kujundamise süsteemi, sh palkade indekseerimise reformimist, et tagada palkade vastavus majanduslikele tingimustele ja tootlikkuse arengule valdkondlikul ja/või ettevõtte tasandil ning näha vajaduse korral ette palkade automaatne korrigeerimine. Suurendada konkurentsi jaemüügisektoris, kaotades ülemäärased piirangud teenuste, sh kutseteenuste valdkonnas ning tegeledes elektrienergia jaotuskulude edasise suurenemise ohuga. Edendada innovatsiooni, luues ühtlustatud motivatsioonikavad ja vähendades haldustakistusi. Jätkata koordineeritud haridus- ja koolituspoliitika suunda, püüdes vähendada oskuste ja tööturu nõudluse vahelist ebakõla ja kaotada piirkondlike erinevusi koolist väljalangemises.

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

6. Tagada, et 2020. aasta eesmärk vähendada kasvuhoonegaase heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuuluvates sektorites, eriti transpordi- ja ehitussektoris, saaks täidetud. Tagada, et transpordisektori panus on kooskõlas liiklusummikute vähendamise eesmärgiga. Saavutada üksmeel föderaal- ja piirkondlike üksuste jõupingutuste ja koormuse selge jaotuse osas.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Bulgaaria 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused Bulgaaria 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2014/C 247/02)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhiseid soovitusi.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel ⁽⁴⁾ Bulgaaria 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Bulgaaria ajakohastatud lähenemisprogrammi 2012–2016 kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽⁴⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 10.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Bulgaariat liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks prioriteetidid finantsstabiilsuse tagamiseks, eelarve konsolideerimiseks ja majanduskasvu hoogustamiseks. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Bulgaaria suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Bulgaarias esineb endiselt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja poliitikameetmeid. Eelkõige on vaja poliitikameetmeid võtta tööturu pikaleveninud kohanemise tõttu, samas kui välispositsiooni korrigeerimine ja ettevõtete finantsvõimenduse vähendamine on edenenuid hästi.
- (8) 17. aprillil 2014 esitas Bulgaaria nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta lähenemisprogrammis seatud eelarvestrateegia eesmärk on saavutada keskpika perioodi eesmärk, milleks on viia struktuurne puudujääk 2016. aastaks -1 %-ni SKPst. Keskpika perioodi eesmärk on stabiilsuse ja kasvu paktis kehtestatud rangem. Bulgaaria on kasutanud ühisrahastusega projektide puhul lubatud võimalust kalduda keskpika perioodi eesmärgist ajutiselt kõrvale – 2013. aastal 0,6 % SKPst ja 2014. aastal 0,1 % SKPst. Lähenemisprogrammis on ette nähtud (ümberarvutatud) struktuurse eelarvepositiivsiooni halvenemine 2014. aastal 0,3 % võrra SKPst, s.o tasemele -1,3 % SKPst, 2015. aastal aga paranemine 0,3 % võrra tasemele -1,0 % SKPst, mis tagab tagasipöördumise keskpika perioodi eesmärgi juurde. Valitsemissektori kulude kasvumäär ei tohiks programmi kohaselt 2014.–15. aastal vastavat keskpika perioodi kulude võrdlustaset ületada. Seepärast vastab eelarvekava stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Võla suhe SKPsse on tugevasti alla 60 % ja lähenemisprogrammi kohaselt kasvab see programmiperioodi jooksul ainult veidike: kuni 20,6 %-ni SKPst. Lähenemisprogrammis esitatud eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on aastateks 2014–15 optimistlik: oodatakse, et 2014. aastal jõuab majanduskasv 2,1 %-ni ja 2015. aastal 2,6 %-ni, samas kui komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosis on samad näitajad vastavalt 2014. aastal 1,7 % ja 2015. aastal 2,0 %. Komisjoni prognoosi kohaselt on Bulgaaria kõrvalekalle keskpika perioodi eesmärgist 2014. aastal suurem kui ühisrahastusega projektide puhul lubatud ajutine kõrvalekalle ning nõutavat tagasipöördumist keskpika perioodi eesmärgi juurde 2015. aastal eeldatavasti ei saavutata. Lähtudes 2014. aasta lähenemisprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et on oht, et 2014.–15. aastal kaldutakse keskpika perioodi eesmärgist kõrvale.
- (10) Maksukuulekus ja maksuhalduse kvaliteet on Bulgaarias endiselt peamised probleemid. Praeguste hinnangute kohaselt on varimajanduse osakaal suur ja seda kinnitavad ka Bulgaaria andmed deklareerimata töö kohta. Tulude sissenõudmise halduskulud ja maksude tasumise kulud on suhteliselt kõrged. Vaatamata sellele, et nende probleemide lahendamiseks on võetud mitmeid meetmeid, ei ole Bulgaarias endiselt täiemõõdulist maksukuulekusstrateegiat, mis hõlmaks kõigi maksukogumisega tegelevate asutuste tööd ning sisaldaks kõige olulisemate maksukogumisega seotud riskide eelnevat analüüsi ja hinnangut juba kehtivatele meetmetele, sh lihtsusmeetmetele, aga ka paremaid kontrollimeetmeid.
- (11) 2013. aastal taganes Bulgaaria sammukese varem pensionireformi valdkonnas võetud kohustustest. Ennetähtaegse pensionilejäämise kavasad ei vähendatud, kuigi see oli ette nähtud. Seadusejärgse pensioniea iga-aastane kavandatud tõstmine lükati edasi. Edusamme ei ole tehtud meeste ja naiste pensioniea ühtlustamisel ning mingeid samme pole astunud ka selleks, et muuta invaliidsuspensionide määramise kriteeriumid ja nende pensionide määramisel esinevate kuritarvituste vähendamiseks ettenähtud kontrollimeetmed rangemaks. Bulgaaria rahvastiku vananemine on üks liidu kiiremaid, millel on negatiivne mõju tööturule, majanduse kasvupotentsiaalile ja pensionisüsteemi finantseerimisele. Seepärast tuleb Bulgaarial jätkata oma

pensionisüsteemi reformimist. Samuti seisavad Bulgaarial ees olulised katsumused haiglasectori korrastamise ja juhtimise alal, sh seoses haiglate läbipaistmatu rahastamise ja ebapiisavalt väljaarendatud ambulatoorsete raviteenustega. Peale selle puudub teataval elanikkonnagrupidel kõrgete ametlike ja mitteametlike maksete tõttu, mida patsiendid peavad ise tasuma, juurdepääs tervishoiuteenustele. Tervisestaatuse näitajad on teiste liikmesriikidega võrreldes nõrgad, mis näitab, et tulevikus võib olla vaja teha tervishoiu struktuuriliselt suuremaid avalikke kulutusi.

- (12) Tööturg on viimastel aastatel olnud ebatõhus, mis on piiranud majanduse kohanemisvõimet ja nõrgendanud majanduse kasvupotentsiaali. Töötus stabiliseerus aastal 2013, kuid noorte ja pikaajalise töötuse määr on jätkuvalt tõusuteel. Bulgaarias on selliste noorte hulk, kes ei tööta ega õpi, proportsionaalselt üks suuremaid, mis tähendab, et inimkapitali on rängalt alakasutatud ja alaarendatud. Tööturuameti suutlikkuse tugevdamisel on saavutatud väga vähe edu. Samuti on vaja suurendada aktiivse tööturupoliitika katvust ja tõhusust. Bulgaarias puuduvad tulemuslikud meetmed, mis oleksid suunatud registreerimata noortele, sh romadele, ja oleksid kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Suur osa töötuid ei ole hõlmatud standardsete sotsiaalsete turvaabinõudega (töötushüvitis ja sotsiaalabi), vaid peavad selle asemel sõltuma perekonna toest või mitteametlikust tööst. Bulgaaria kodanike vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse risk on üks liidu suuremaid. Sotsiaalkindlustusmaksete tasumisel kehtivad miinimumkõnnised võivad takistada madala kvalifikatsiooniga töotajaid ametlikus majanduses täiel määral osalemast. On tehtud mõningaid analüüse, et hinnata nende võimalikku mõju; neid tuleb hinnata ja nende põhjal tuleb võtta sobivaid poliitikameetmeid. Bulgaarias puuduvad selged juhised läbipaistva miinimumpalka määramise kohta. Seadusejärgset miinimumpalka on alates 2011. aastast oluliselt tõstetud, mis võis avaldada negatiivset mõju tööhõivele ja mida seetõttu tuleks jälgida.
- (13) Bulgaaria ei ole ikka veel vastu võtnud koolihariduseadust, mis pakuks raamistikku koolisüsteemi vajalike ulatuslike reformide rakendamiseks, sh õppekavade moderniseerimiseks, ning õpetajakoolituse täiustamiseks. Bulgaarias on vaja tõsta kutsehariduse kvaliteeti ja siduda see paremini üldise haridusstruktuuriga, et võimaldada paindlikke haridusteid, vähendada koolist väljalangevust ja parandada elukestva õppe kättesaadavust. Kõrghariduses omakorda püsib visalt probleem, kuidas paremini vastata tööturu vajadustele. Kvaliteeditõendamise madal tase toob kaasa kehvad tulemused. Arutlusel on uus kõrgharidusstrateegia, milles nõutakse ülikoolide juhtimise ümberkorraldamist huvitatud sidusrühmade, nagu ettevõtjate ja üliõpilaste vahetu osaluse teel, ülikoolide koondamist ja tulemuspõhise tegevusstrateegia haridusväljundite ja tööturu vajaduste paremaks vastavusseviimiseks. Jätkuvalt probleemne on ka ebasoodsamas olukorras olevate laste, eriti roma laste juurdepääs haridusele. Kaheaastane kohustuslik eelkool on olulisim meede, mis läheb õiges suunas ja tuleks rakendada täie rangusega käsikäes koolist väljalangevust vähendavate meetmetega. Vaja on tugevdada seniseid algatusi õpetajakoolituse täiustamiseks ja vähendada koolides *de facto* segregatsiooni. Eeskirjad, mis seovad lastetoetuse kooliskäimisega, on jõustatud, kuid need meetmed ei pruugi veel olla andnud soovitud tulemust.
- (14) Ulatuslikumad jõupingutused avaliku halduse moderniseerimiseks on avaldanud ainult piiratud mõju, sest need on olnud killustatud ja põhjalikeks reformideks ei ole olnud piisavalt tahet. Bulgaarial on vaja koordineeritud strateegiat avaliku halduse reformiks, et suurendada avaliku halduse ja sealsete reguleerivate talituste professionaalsust ja sõltumatust; sealhulgas on riigiteenistujatele vaja teenetepõhist ametissenimetamis- ja karjäärisüsteemi ning tulemuslike korrupsiooniriski vähendamise struktuure. Üldise ettevõtluskeskkonna parandamiseks on vaja jätkuvaid jõupingutusi. Probleemide hulka kuuluvad lubade saamise ja äriühingute registreerimise menetlused. Maksevõimetusesmenetluseks kulub keskmiselt üle kolme aasta ja võlgade tagasiisaamise määr on väike. 2013. aastal võeti vastu uued makseviivituseeskirjad ja need on vaja rakendada. E-valitsuse areng on pidurdunud ning süsteemide koostalitlusvõime tagamiseks ja ühtse kontaktpunkti loomiseks tehtav koordineerimistöö on ebapiisav, mis piirab läbipaistvuse suurendamiseks ja halduskoormuse vähendamiseks tehtavaid pingutusi. Riigihangete valdkonnas puudub lihtne kodifitseeritud õigusraamistik;

sellest tingitud keerukas õigus- ja haldusnormide rägastik põhjustab ettevõtjate seas ebakindlust. Ka kohtusüsteemi sõltumatus on suur probleem, mis mõjutab Bulgaaria ettevõtluskeskkonda. Bulgaaria on astunud mõningaid samme korruptsiooni vähendamiseks, ent edu sel alal on olnud piiratud ja ebakindel, mistõttu on vaja järjekindlamat huvide konfliktide kontrollimist ja hoiatavaid karistusi. Samuti on vaja tagada parem koordineeritus korruptsiooni vastu võitlemisega tegevate asutuste vahel ja kaitsta neid poliitilise mõju eest.

- (15) Elektri- ja gaasisektoris on konkurents endiselt piiratud. Probleemide hulgas, mis on energiaturu toimimise seisukohast eriti murettekitavad, on elektri- ja gaasibörsi ning läbipaistva hulgituru puudumine. Elektri vabaturul domineerib üksainus tarnija ning turu piiratud suurusel ei saa konkurents täita seal oma otstarvet ja tagada kulutõhusust. Riikliku reguleeriva asutuse sõltumatus ja tulemuslikkus on endiselt piiratud. Sõltuvus impordist, mis tuleb piiratud hulgalt tarnijatelt, ja puudulik taristu arendus toovad kaasa energiavarustushäirete riski. Ulatuslik energiatarviku parandamise meetmepakett on esitatud programmiperioodil 2014–2020 ELi rahastuse saamiseks.
- (16) Komisjon on Euroopa poolaasta raames põhjalikult hinnanud Bulgaaria majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Bulgaaria eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 1–6.
- (17) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Bulgaaria lähenemisprogrammiga tutvunud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (18) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu läbi vaadanud riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel tehtud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 3, 4 ja 5,

SOOVITAB Bulgaarial võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse tekkinud lõhet võrreldes stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetega. Tugevdada 2015. aastal eelarvestrateegiat, et tagada keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamine ja selle järgimine edaspidi. Tagada uue eelarvenõukogu suutlikkus täita oma mandaati. Rakendada ulatuslik maksustrateegia, et tugevdada maksukogumist, võidelda varimajanduse vastu ja vähendada maksukuulekuskulusid.
2. Võtta vastu pikaajaline strateegia pensionisüsteemi jaoks. jätkata seadusejärgse pensioniea kavandatud iga-aastase tõstmisega ja näha ette mehhanism, mis seostaks seadusejärgse pensioniea pikemas perspektiivis oodatava elueaga, ning samas kaotada järk-järgult ennetähtaegse pensionilemineku võimalused ja võrdsustada meeste ja naiste seadusejärgne pensioniea. Muuta rangemaks invaliidsuspensionide määramise kriteeriumid ja menetlused, näiteks võttes paremini arvesse taotlejate allesjäänud töövõimet. Tagada kulutõhus tervishoiuteenuste osutamine, parandades tervishoiuteenuste hinnakujundust, seejuures sidudes haiglate rahastamise nende tulemustega, kiirendades haiglavõrgu optimeerimist ja arendades ambulatoorset arstiabi.
3. Suurendada tööturuametite tõhusust, töötades välja tulemuslikkuse järelevalve süsteemi ja suunates tegevuse paremini töötajatele, kes on kõige haavatavamad, nt madala kvalifikatsiooniga, eakad, pikaajalised töötud ja romad. Laiendada aktiivse tööturupoliitika katvust ja suurendada selle tulemuslikkust, viies töötajate profiilid vastavusse nõudlusega, ning noortegarantii eesmärgi järgides jõuda registreerimata noorteni, kes ei tööta ega õpi. Parandada töötushüvitiste ja sotsiaalabi tegelikku katvust ja seoseid aktiveerimismeetmetega. Jätkata sotsiaalkindlustusmaksude alammäärade ulatusliku läbivaatamisega, tagamaks, et süsteem ei suru oma määradega

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

madala kvalifikatsiooniga töötajaid tööturult välja. Kehtestada sotsiaalpartneritega konsulteerides läbipaistvad suunised seadusjärgse miinimumpalga kohandamiseks, võttes arvesse selle mõju tööhõivele ja konkurentsivõimele. Vaesuse leevendamiseks parandada veelgi lastele ja eakatele mõeldud sotsiaalteenuste ja -siirete kättesaadavust ja mõjusust.

4. Võtta vastu kooliharidusseadus ning viia ellu kutse- ja kõrgharidusreform, et tõsta kõikidel haridustasanditel omandatud oskuste taset ja asjakohasust, soodustades samas haridusasutuste ja ettevõtete partnerlust, et viia haridusväljundid paremini vastavusse tööturu vajadustega. Tõsta kutseharidusasutuste kvaliteeti ja parandada elukestva õppe kättesaadavust. Tugevdada jõupingutusi, et parandada kvaliteetse ja kaasava eelkooli- ja koolihariduse kättesaadavust ebasoodsamas seisundis olevate laste, eriti romade jaoks, ning rakendada rangelt eeskirju, mis seostavad lapsetoetuse maksmise hariduse omandamisega.
5. Parandada jätkuvalt ettevõtluskeskkonda, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks, vähendades bürokraatiat, edendades e-valitsust, muutes maksejõuetusmenetlused lihtsamaks ja rakendades makseviivitusi käsitlevad õigusnormid. Parandada riigihangete süsteemi, suurendades haldussuutlikkust, tugevdades riigihankeameti tehtavaid eelkontrolle ja astudes konkreetseid samme e-hangete rakendamiseks. Parandada kohtusüsteemi kvaliteeti ja sõltumatust ning tugevdada võitlust korruptsiooni vastu.
6. Laiendada energiasektori reformi, et tihendada konkurentsi, suurendada turu tõhusust ja läbipaistvust ning energiatõhusust, eelkõige kõrvaldada turutõkked, vähendada reguleeritud turusegmendi osakaalu, tugevdada jõupingutusi läbipaistva elektri- ja gaasihulgituru loomiseks, kaotada järk-järgult kvoodid ning suurendada energia-sektori reguleeriva asutuse sõltumatust ja haldussuutlikkust. Kiirendada naaberliikmes- ja -kandidaatriikidega võrkudevaheliste ühenduste loomise projekte, eelkõige seoses gaasiga, ning suurendada tarnehäiretega toimetuleku võimekust.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Tšehhi Vabariigi 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Tšehhi Vabariigi 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2014/C 247/03)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltõlget,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽³⁾ Tšehhi Vabariigi 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Tšehhi Vabariigi ajakohastatud lähenemisprogrammi (2012–2016) kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 14.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽¹⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Tšehhi Vabariiki liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Tšehhi Vabariik esitas 16. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 28. aprillil 2014 oma 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) 2014. aasta lähenemisprogrammis visandatud eelarvestrateegia eesmärk on hoida valitsemissektori eelarve puudujääk programmiperioodil allpool aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3% SKPst. Lähenemisprogrammis märgitakse keskpika perioodi eesmärgina puudujääki 1% SKPst, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Ehkki eelarvestrateegia on 2014. aastal kooskõlas stabiilsuse- ja kasvu paktiga, on 2015. aastal oodata, et nõutud struktuurse kohandamisega ei jõuta valmis, kuna ümberarvutatud struktuurne eelarvepositatsioon peaks halvenema 0,6 protsendipunkti võrra. Lisaks eeldatakse, et valitsemissektori kulud kasvavad kulueesmärgi reeglit järgimata. Ümberarvutatud struktuurne eelarvepositatsioon kaldub prognooside kohaselt kohandamiskavast kõrvale ka 2016. ja 2017. aastal, halvenedes vastavalt -1,6%ni ja -1,9%ni SKPst. Üldiselt võib alates 2015. aastast oodata kõrvalekaldumist keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks mõeldud kohandamiskavast. Lähenemisprogrammi kohaselt peaks võla suhe, mis on allpool kontrollväärtusest (60% SKPst), vähenema ajutiselt 1,1 protsendipunkti võrra 45%ni SKPst ja seejärel 2015. aastal suurenema 46%ni SKPst. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Tšehhi Vabariigi majandus kasvab lähenemisprogrammi kohaselt 2014. aastal eeldatavalt 1,7% ja 2015. aastal 2%, võrrelduna komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosis märgitud 2% ja 2,4%ga. Eelarve väljavaadetega seotud peamised riskid tulenevad sellest, et avaliku sektori edasiste investeeringute suhtes valitseb suur teadmatus ning kavakohase hävituslennukite liisingulepinguga seotud võimalikud ühekordsed kulud peaksid 2015. aastal eelarvepuudujääki suurendama 0,5%ni SKPst.

Komisjoni prognooside kohaselt kaldutakse keskpika perioodi eesmärgist 2015. aastal ilmselt oluliselt kõrvale. Erinevus lähenemisprogrammis ettenähtust tuleneb erinevatest poliitikaga seotud eeldustest ja kaalutlusõiguse alusel võetud meetmetest 2015. aastal. Tuginedes lähenemisprogrammi hinnangule ja määruse (EÜ) nr 1466/97 kohaselt komisjoni koostatud prognoosile, on nõukogu seisukohal, et 2013. aastal on puudujääk oluliselt vähenenud allapoole 3% SKPst, mis on kooskõlas nõukogu soovitusel, ning kuna 2014. aastal eeldatavalt saavutatakse keskpika perioodi eesmärk, on oht, et alates 2015. aastast kaldutakse selles oluliselt kõrvale.

- (9) Tšehhi Vabariik on kahe aasta pikkusest majanduslangusest välja tulnud ning nüüd on tema ees ülesanne saavutada pidev kiire majanduskasv ja arvestada samas elanikkonna kiire vananemisega. Avaliku sektori investeeringute maht on viimastel aastatel järsult vähenenud, eriti vähe on tehtud taristuinvesteeringuid. Tšehhi majanduse kasvumudeli aluseks enne kriisi olid suur väliskapitali sissevool ja jõuline orienteeritus ekspordile. Kuna tootmistegurite (sealhulgas väliskapital) akumulatsiooni potentsiaal majanduse järelejäudmise toetamiseks näib piiratud, siis majanduse ümbersuunamine siseriiklikele majanduskasvu hoogustajatele avaks uusi võimalusi tootlikkuse suurendamiseks. Selles protsessis on oluline osa muu hulgas hariduse, koolituse ja innovatsiooni toetamisel ning institutsioonide tugevdamisel.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

- (10) Valitsus kiitis hiljuti heaks majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu, ehkki parlamendis on see veel ratifitseerimata. Töö eelarveraamistiku ulatusliku reformiga algas 2011. aastal, kuid selle vastuvõtmine ja rakendamine on endiselt ebaselge. Samuti on edasi lükkunud asjakohaste õigusaktide vastuvõtmine, millega tagatakse kooskõla nõukogu direktiiviga 2011/85/EL⁽¹⁾.
- (11) Maksunduse valdkonnas on Tšehhi Vabariigi suurimateks raskusteks muuta maksude kogumine tõhusamaks ja kujundada majanduskasvu jaoks soodsam maksustruktuur. Tšehhi Vabariik võttis mõned meetmed maksukohustuste täitmise parandamiseks, eelkõige kaudsete maksude valdkonnas, kuid maksukuulekuse tagamise kulud on endiselt liiga kõrged. Sellises olukorras ei ole maksubaasi (tulumaksud, tervise- ja sotsiaalmaksud) veel ühtlustatud ning tühistati 2015. aasta kava luua asutus, mille ainupädevusse kuuluks maksude kogumine. Valitsus tegi siiski teatavaks oma kavatsuse tegeleda maksubaasi ühtlustamise teemaga. 2013. aasta soovitusi maksustruktuuri kohta ei ole järgitud. Tööjõudu maksustatakse endiselt kõrgelt, eriti kehtib see madala sissetulekuga töötajate ning samuti osalise tööajaga töötajate puhul ning peamiselt tuleb see suurtest sotsiaalkindlustusmaksetest. Teatav lahendus oleks tööjõu maksustamise asemel maksustada teisi valdkondi, näiteks keskkonnamaksud ja korduvad eluasememaksud, mis mõlemad on üsna madalad. Märkimisväärsed lahknevused esinevad endiselt töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate maksude ja sotsiaalmaksete käsitlemisel, mistõttu maksubaas aheneb veelgi ning luuakse soodsad tingimused fiktiivsetele füüsilisest isikust ettevõtjatele; sellel on omakorda ebaõiglased tagajärjed tavalepinguga töötajate jaoks.
- (12) Pikemas perspektiivis on Tšehhi Vabariigi jätkusuutlikkus keskmiselt ohustatud, peamiselt pensioni- ja tervishoiukulude kavandatava suurendamise tõttu. Praeguste õigusaktide kohaselt on ametlikku pensioniiga kavas pikkamööda tõsta, kuid keskmises perspektiivis on tõus liiga aeglane. Valitsus plaanib kehtestada läbivaatamismehhanismi, et viia pensioniiga vastavusse oodatava eluea muutustega, kuid see on vaid osaline lahendus mahajäämusele jätkusuutlikkuses. Lisaks sellele lõpetatakse pensionide ajutine madalam indekseerimine 2015. aastal ehk plaanitust aasta varem ning standardset pensionide indekseerimismehhanismi (hinnad + kolmandik reaalpalga tõusust) ei ole läbi vaadatud. Eakamate töötajate tööhõive edendamisel on edasimineku olnud piiratud. Edusamme ei ole tehtud tervishoiuga seotud avalike kulutuste tõhususe parandamiseks. Statsionaarse haiglaravi valdkonnas on ülevõimsus, mis näitab, et kulutõhususe ja juhtimise osas on võimalik olukorda parandada.
- (13) Riiklike tööturuasutuste suutlikkuse ja kvaliteedi tõstmiseks on esimesed sammud tehtud. Need on tehtud õiges suunas, kuid nende mõju tuleb hinnata. Aktiivne tööturupoliitika on endiselt alarahastatud ja ei ole tulemuslikult suunatud väikelastega naiste, noorte ja eakamate töötajate toetuseks. Hoolimata suhteliselt kõrgest üldisest tööhõive määrast, on nimetatud rühmad tööturul alaesindatud. Taskukohaste hindadega lapsehoiukohtade ja -teenuste piiratus ja suhteliselt vähene võimalus töötada poole koormusega vähendab naiste võimalusi tööturul osaleda. Sooline palgalõhe oli 2012. aastal endiselt üks liidu suurimaid.
- (14) Tšehhi haridussüsteemi kvaliteet ja vastavus tööturu vajadustele põhjustab endiselt muret. Võetud on mõned meetmed kohustusliku hariduse hindamise raamistiku parandamiseks, kuid endiselt on probleemiks järelemeetmete võtmine koolide ja õpilaste suhtes, kellel on nõrgemad tulemused. Õpetajaameti populaarsus on samuti arutlusel ja valitsus kavatsseb sellega tegeleda. Roma laste vähene osalemine kaasavas alushariduses ja alghariduses on nende integreerumise seisukohalt endiselt problemaatiline. Kõrgharidusreform on edasi lükatud ning edusamme ei ole tehtud kõrgemate õppeasutuste akrediteerimise ja rahastamise tõhustamisel. Teadusasutuste rahastamisel tehti vaid väiksemaid muudatusi. Endiselt on oluline luua avaliku sektori teadustöötajate jaoks õiged stiimulid, et nad püüdleks tippsaavutuste poole, tegeleks ühiskondlike probleemidega ja teeks koostööd ettevõtlusvaldkonnaga.

⁽¹⁾ Nõukogu 8. novembri 2011. aasta direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 41).

- (15) Paljude reguleeritud kutsealade dereguleerimine on alanud, kuid aeglaselt, toomata kiiret kasu, mis järgneb teenustesektoris suurenenud konkurentsile. Tšehhi Vabariik on võtnud mõned esialgsed meetmed energiatõhususe suurendamiseks, eelkõige rahastades avalikest vahenditest hoonesektori toetuseks mõeldud stiimuleid. Energiasäästu potentsiaal on endiselt märkimisväärne ja julgemad meetmed aitaksid ühtlasi vähendada energiasõltuvust.
- (16) Avaliku halduse kvaliteet ja tulemuslikkus on jätkuvalt probleemiks ning see avaldab majandusele negatiivset mõju. Kauaoodatud avaliku teenistuse seadust ei ole veel vastu võetud; selle vastuvõtmine on valitsuse üks prioriteetidest. Korruptsioonivastane võitlus on edenenuk vähesel määral; olulisi õigusakte, mis käsitlevad 2013.–2014. aasta korruptsioonivastast strateegiat, ei ole vastu võetud. Selge pikemaajaline visioon, kuidas järjekindlalt tegeleda selle majanduse ja ühiskonna arengu jaoks olulise teemaga, on veel kujundamata. Riigihangete rakendamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil iseloomustavad tarbetud viivitused. Uued avaliku hanke eeskirjad kujutavad endast tagasilangust, jättes välja mõned läbipaistvuse kaitsemeetmed. ELi vahendite kasutamise parandamisel on edasimineku olnud väheldane. Täiendavalt on vaja pingutada, kuna auditeerimisasutuse teatel oli 2013. aasta lõpu seisuga mitmetes programmides vigade määr kõrge.
- (17) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Tšehhi Vabariigi majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Tšehhi Vabariigi eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 1–7.
- (18) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.

SOOVITAB Tšehhi Vabariigil võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist säilitada 2014. aastal usaldusväärne eelarvepositsioon. Tugevdada 2015. aastal oluliselt eelarvestrateegiat, et tagada keskpika perioodi eelarve-eesmärgi täitmine ja püsida seejärel keskpika perioodi eesmärgiga vastavuses. Eelistada majanduskasvu soodustavaid kulusid, et toetada majanduskasvu taastumist ja parandada kasvuväljavaateid. Võtta vastu meetmed eelarveraamistiku tugevdamiseks ja need ellu viia ning eelkõige luua sõltumatu eelarveasutus, kes jälgib eelarvepoliitikat, kehtestab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eelarve-eeskirjad ning parandab koostööd kõikide valitsustasandite vahel.
2. Parandada maksukohustuste järgimist eriti käibemaksu osas ning vähendada maksusüsteemi lihtsustamise ning üksikisiku tulumaksu, sotsiaalmaksete ja tervishoiu maksete maksubaaside ühtlustamise abil maksukogumise ja -maksamise kulusid. Vähendada tööjõu maksustamist, eelkõige madala sissetulekuga töötajate puhul. Nihutada maksustamine majanduskasvu vähem pärssivatele valdkondadele, näiteks kasutada korduvaid eluasememakse ja keskkonnamakse. Vähendada veelgi erinevusi töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate maksukohtlemisel.
3. Tagada riikliku pensioniskeemi pikaajaline jätkusuutlikkus, eelkõige kiirendades seadusjärgse pensioniea tõstmist ja sidudes selle selgemalt muudatustega oodatavas elueas. Edendada eakamate töötajate tööhõivet ja vaadata läbi pensionide indekseerimine. Võtta meetmed tervishoiusektori, eriti haiglaravi kulutõhususe ja juhtimise oluliseks parandamiseks.
4. Muuta riiklike tööturuasutuste tegevus tõhusamaks ja tulemuslikumaks, luues selleks tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi. Suurendada personaliseeritud teenuste kasutamist töötute noorte seas. Suurendada märkimisväärselt taskukohaste ja kvaliteetsete lasteasutuste ja -teenuste arvu, keskendudes eelkõige kuni 3aastastele lastele.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

5. Tagada, et kõrghariduse akrediteerimise, juhtimise ja rahastamisega aidatakse parandada selle kvaliteeti ja vastavust tööturu vajadustele. Kiirendada uue meetodika väljatöötamist ja kasutuselevõttu, et hinnata teadustegevust ja eraldada vahendeid eesmärgiga suurendada teadusasutuste tulemuspõhise rahastamise osakaalu. Kohustusliku hariduse puhul populariseerida õpetajaametit, rakendada hariduse hindamise ulatuslik raamistik ning toetada kehvade tulemustega koole ja õpilasi. Suurendada hariduse kaasavust, eelkõige edendades sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevate isikute ja roma laste osalemist ennekõike alushariduses.
6. Kiirendada reguleeritud kutsealade reformi, keskendudes ebaõiglaste ja ebaproportsionaalsete nõuete kõrvaldamisele. Suurendada jõupingutusi energiatõhususe suurendamiseks majanduses.
7. 2014. aastal võtta vastu avaliku teenistuse seadus, millega tagatakse stabiilne, tõhus ja professionaalne riigi haldamise teenistus. Hoogustada ja oluliselt tugevdada võitlust korrupsiooni vastu, rakendades selleks ülejäänud õiguslikud meetmed, mis on ette nähtud 2013.–2014. aasta korrupsioonivastase võitluse strateegias, ja töötades välja järgmise perioodi arenduskavad. Parandada täiendavalt ELi rahaliste vahendite haldamist, lihtsustades selleks rakendusstruktuure, parandades suutlikkust ja lahendades huvide konflikte. Suurendada riigihangete läbipaistvust ja parandada nende korraldust, andes selleks asjakohaseid juhiseid ja teostades järelevalvet.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Taani 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Taani 2013. aasta lähenemisprogrammi (2014) kohta**

(2014/C 247/04)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koordsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koordsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel⁽¹⁾ Taani 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Taani ajakohastatud lähenemisprogrammi (2013–2016) kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Taanit liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks prioriteetidid finantsstabiilsuse tagamiseks, eelarve konsolideerimiseks ja majanduskasvu hoogustamiseks. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Taani suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Analüüsi põhjal on komisjon jõudnud järeldusele, et Taani makromajanduslikke probleeme, mis on seotud erasektori võlakooormuse ja välise konkurentsivõimega, ei saa enam pidada tasakaalustamatuseks makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tähenduses. Eelkõige tundub, et eluasemeturul toimunud kohanemine ning erasektori kõrge võlataseme mõju reaalmajandusele ja finantssektori stabiilsusele on kontrolli all. Siiski vajavad need arengud ja ka välist konkurentsivõimet suurendavad tegurid jätkuvat jälgimist.
- (8) Taani esitas 15. aprillil 2014 nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta lähenemisprogrammis sätestatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada ülemäärase puudujäägi korrigeerimine jätkusuutlikul viisil ja säilitada struktuurne eelarvepositsioon keskpika perioodi eesmärgi tasemel või üle selle. Keskpika perioodi puudujäägieesmärk, mis on -0,5% SKPst, vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Taani valitsemissektori eelarvepuudujääk toodi aastal 2013 jätkusuutlikult tasemele alla 3% SKP-st. Lähenemisprogrammis on seatud eesmärgiks saavutada 2014. aastal valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk 1,3% SKPst ja 2015. aastal 2,9% SKPst, mis on vastavuses (ümberarvutatud) struktuurse eelarvepositsiooniga keskpika perioodi eesmärgi tasemel või üle selle. Kokkuvõttes on lähenemisprogrammis sätestatud eelarvestrateegia kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Võlatase, mis 2013. aastal oli 44,5% SKPst, peaks kava kohaselt 2015. aastal ajutiselt kasvama, seejärel kahanema. Lähenemisprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Stsenaariumi kohaselt kasvab SKP 2014. aastal 1,6% ja 2015. aastal 1,9%, mis on üldjoontes kooskõlas komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosiga, mille kohaselt on need määrad vastavalt 1,5% ja 1,9%. Lähitules 2014. aasta lähenemisprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et Taani riigi rahanduse seisund on kindel ja et lähenemisprogrammi eesmärk eeldatavasti saavutatakse.
- (10) Taani on teinud mõningaid edusamme tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate ühiskonnagruppide olukorra parandamiseks ja samuti haridussüsteemi kulutõhususe suurendamiseks. Invaliiduspensionide ja paindlike töökohtade (nn „fleksjob”) reform on hakanud andma tulemusi, jõustunud on rahaliste hüvitiste reform, kokkulepe on saavutatud haigushüvitiste reformi alal ja aprillis andis valitsus töösse aktiivse tööturupoliitika reformi ettepaneku. Probleeme on veel piisava hulga õpipoisikohdade tagamisega ja selle õppevormi maine parandamisega, kutseharidus- ja -koolitussüsteemide uuendamisega ja koolist väljalangevuse suure määra vähendamisega. Kuna nende reformide rakendamine on alles algusjärgus, ei ole nende täit mõju veel ilmnunud. Kutsehariduse ja -koolituse reformi osas jõuti veebruaris 2014 kokkuleppele ja reform jõustub eeldatavasti 2015. aasta keskel ning selle eesmärgiks on parandada kutseharidust ja -koolitust suure hulga erinevate algatuste kaudu.

⁽¹⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 18.

- (11) Tootlikkuse kasvatamine on Taani majanduses endiselt probleemiks. Komisjoni hinnang on üldjoontes kooskõlas tootlikkuskomisjoni järeldustega. Aprillis 2014 avaldas tootlikkuskomisjon 25 peamist soovitusi ja rohkem kui 100 konkreetset ettepanekut sellistes valdkondades nagu konkurents, riigihanked, haridus, rahvusvahelistumine, innovatsioon, maksundus ja taristu. Tootlikkuse aeglase kasvu probleemi lahendamiseks tuleks astuda samme tootlikkuskomisjoni soovitude rakendamise teel.
- (12) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Taani majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Taani eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitud kajastuvad allpool esitatud soovitudes 1–3.
- (13) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitus 1,

SOOVITAB Taanil võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

- (1) Jätkata pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist majanduskasvu soosivat eelarvepoliitikat ja säilitada tugev eelarvepositsioon, tagades, et keskpika perioodi eelarve-eesmärki järgitakse kogu lähenemisprogrammiga hõlmatud aja jooksul.
- (2) Võtta täiendavaid meetmeid, et parandada tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate inimeste tööalast konkurentsivõimet. Parandada haridustulemusi, eriti rändetaustaga noorte puhul, ja samuti kutsehariduse tulemuslikkust. Hõlbustada hariduse omandamiselt tööturule üleminekut, sh kasutades ulatuslikumalt töökohtadel pakutavat väljaõpet ja õpipoisiõpet.
- (3) Suurendada jõupingutusi, et kaotada turule sisenemise takistused ja vähendada regulatiivset koormust, et suurendada konkurentsi omamaises teenustesektoris, eeskätt jaemüügi- ja ehitussektoris, nagu tootlikkuskomisjon on soovitanud.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Saksamaa 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Saksamaa 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/05)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitude rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽⁴⁾ Saksamaa 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Saksamaa ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013 ⁽⁵⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Saksamaa 2014. aasta eelarvekava kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽⁴⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 33.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti 13. novembril 2013 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Saksamaad ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Saksamaa suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Saksamaal esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja poliitikameetmeid. Jooksevkonto ülejääk on pidevalt olnud väga suur, mis kajastab tugeva konkurentsivõime positiivset mõju, samas kui suur osa sääste investeeriti välismaale. Samuti on see märk sisemajanduse tagasihoidlikust kasvust ja majandusressursside mitte kõige tõhusamast kasutamisest. Kuigi jooksevkonto ülejäägiga ei kaasne suure puudujäägiga võrreldavaid riske, väärib Saksamaa jooksevkonto ülejäägi märkimisväärsus ja püsivus suurt tähelepanu. Saksamaa majanduse suurust silmas pidades on eriti oluline võtta meetmeid, et vähendada võimalikku negatiivset mõju riigi majanduse ning euroala toimimisele.
- (8) Saksamaa esitas 14. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 8. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis visandatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada endiselt vastavus keskpika perioodi eelarve-eesmärgile. Stabiilsusprogrammis kinnitatakse keskpika perioodi eelarve-eesmärgiks 0,5 % SKPst, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Stabiilsusprogrammi kohaselt jääb (ümberarvutatud) struktuurne eelarvepositsioon 2014. aastal ja pärast seda positiivseks ning kava kohaselt väheneb koguvõlg 76 %-ni SKPst 2014. aastal ja seejärel väheneb jätkuvalt. Seega on stabiilsusprogrammis sätestatud eelarvestrateegia kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mida ei ole ametlikult kinnitanud ükski sõltumatu üksus, on realistlik ja üldiselt kooskõlas komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosiga. Lähtudes stabiilsusprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamisel, et Saksamaa riigi rahandus on üldjoontes olnud usaldusväärne, kuna prognooside kohaselt peetakse kinni keskpika perioodi eelarve-eesmärgist ja järgitakse võlareeglit.
- (10) Avaliku sektori tervishoiukulude ja pikaajalise hoolduse kulude tõhususe parandamisel on Saksamaal toimunud vähene edasimineku, vaatamata sellele, et on teatatud uutest algatustest. Kuigi nende eesmärk on parandada tervishoiu kulutõhusust, siis ei pruugi need plaanid olla piisavad kulude edasise suurenemise takistamiseks. Hiljuti vastu võetud pensionireformi eesmärk on parandada varajase pensionilemineku tingimusi (*Rente mit 63*) ja teatud rühmade pensioni suurust, kusjuures viimane hõlmab ka pensionilisa nendele, kes on üles kasvanud enne 1992. aastat sündinud lapsed (*Mütterrente*). Reform lisab pingeid riikliku pensionisüsteemi jätkusuutlikkusele ning seda kavatakse rahastada suuremate pensioniskeemi sissetekete arvel, mis avaldab negatiivset mõju aktiivse töötajaskonna kasutada olevale tulule. Reform võib negatiivselt mõjutada ka pensionisüsteemi teise ja kolmanda samba kasutuselevõttu. Saksamaa on hariduskulude suurenemisel vähe edasi liikunud; mõned edusammud on tehtud teadusuuringute kulude osas. Täiendavaid jõupingutusi tuleb teha kõikidel valitsustasanditel, et täita 2015. aastaks haridusele ja teadustegevusele mõeldud avaliku ja erasektori kogukulude eesmärk 10 % SKPst, ning veelgi julgemad järelemeetmed tuleb võtta, et jõuda järele kõige innovatiivsema majandusega riikidele. Saksamaa on viimastel aastatel suurendanud taristuinvesteeringuid ja nende edasiseks suurendamiseks on kavandatud olemas, ent vajalikud on siiski täiendavad jõupingutused.

- (11) Saksamaa on teinud üldjoontes mõningaid edusamme maksusüsteemi tõhususe suurendamisel ja selle muutmisel majanduskasvu soosivaks ning on vähendanud tööjõu suurt maksukoormust. Liikumiseks majanduskasvu soodustavama tuluallika suunas ei ole kavas võtta ühtegi ulatuslikumat meetet. Vähendatud käibemaksumäär (praegu 7%) kohaldamist võiks piirata ja üldist käibemaksubaasi laiendada. Üsna vähene tulu korduvatelt omandimaksudelt lubab oletada, et seda võiks suurendada, ning maksukoormuse jaotuse saaks muuta õiglasemaks munitsipaalsete kinnisvaramaksubaasi (*Grundsteuer*) ümberhindamise abil. Saksamaale investeerimise tingimusi võiks veelgi parandada kohaliku kaubandusmaksu (*Gewerbesteuer*) reformimise ja maksukogumise seotud halduskoormuse vähendamise abil ning ettevõtete maksustamise kallutatuse vähendamise ja laenuvahenditest finantseerimise kasuks.
- (12) Eelarveraamistikku täiendati riikliku tasakaalus eelarve reegluga ja sõltumatu nõuandva kogu loomisega. Siiski näib, et enamik liidumaad (*Länder*) vajab konkreetseid rakenduseeskirju, et tagada põhiseaduse kohase tasakaalus eelarve reegli („võlapiduri“) tõhus kohaldamine iga-aastase eelarvemenetluse raames. Liiduvabariigi, liidumaade ja omavalitsuste vaheliste eelarveliste suhete kavandatud läbivaatamist tuleks kasutada eelarvepoliitilise vastutuse ja aruandluse tugevdamiseks.
- (13) Pärast pikka palgakohandusperioodi on viimastel aastatel palk tõusnud, kuid 2013. aastal oli reaalpalka kasv tagasihoidlikum kui 2012. aastal. Saksamaa kavatseb kehtestada 2015. aastal üldise miinimumpalga 8,50 eurot tunnis, mis jõustub täielikult 2017. aastal. Töötajatele piisava minimaalne sissetuleku tagamiseks kehtestatava üldise miinimumpalga mõju eelkõige tööhõivele tuleb tähelepanelikult jälgida. Mõningaid jõupingutusi on tehtud madalapalgaliste töötajate suure maksukiilu vähendamiseks. Maksukiilu võivad uuesti suurendada vastuvõetud pensionireform ja praegused reformikavad pikaajalise hoolduse valdkonnas, mis suurendavad sotsiaalkindlustusmaksuid. Saksamaa on saavutanud mõningast edu ebasoodsas olukorras olevate inimeste haridusvõimaluste parandamisel, kuid seos hariduslike saavutuste ja sotsiaalmajandusliku tausta vahel on endiselt tugev ja kestab kogu inimeste tööelu. Hoolimata teatavast edust aktiveerimis- ja integreerimismeetmete võtmisel on pikaajaline töötus endiselt probleem, andes märku vajadusest täiendavate meetmete järele. Edasiminekuks on olnud tagasihoidlik nende meetmete võtmisel, mille abil hõlbustada üleminekut osalise tööajaga töölt sellisele, mille puhul kehtib kohustus tasuda sotsiaalkindlustusmaksuid täies ulatuses. Edusamme ei ole tehtud nende fiskaalsete tegurite vähendamisel, mis motiveerivad leibkonna teist palgasaajat mitte töötama. Saksamaa on teinud mõningaid edusamme kohtade arvu suurendamisega täisajaga töötavates alusharidus- ja lastehoiuasutustes, samuti pikapäevareühmadega koolide laiendamise osas. Samas esineb küsitavusi lapsehoiuteenuste ja pikapäevareühmadega koolide kvaliteedi ning piirkondlike erinevuste osas.
- (14) Valitsuse ettepanek vaadata läbi taastuvenergia seadus on suunatud üldise energiakulude kasvu aeglustamisele, kulude ühtlasemale jaotamisele tarbijate vahel, taastuvate energiaallikate edasise arengu kontrollimisele ja turuintegratsiooni edendamisele. Reformi rakendamist jälgides tuleb pöörata tähelepanu mõjule, mida reform avaldab tugisüsteemi kulutõhususele. Täiendavaid jõupingutusi tuleb teha võrgu laiendamiseks ja naaberriikidega koordineerimiseks.
- (15) Konkurentsi täiendavaks ergutamiseks teenustesektoris on võetud vähe poliitikameetmeid, olgugi et teatud kutsealadel ja piirkondades on algatatud eraldiseisvaid reforme, näiteks ehitussektori ärilised teadaanded ja loamenetlused. Ehkki tootlikkuse kasv võib olla teenustesektoris struktuuriliselt madalam tööstuse omast, on see eriti madal mõnes teenuste-, eriti kutseteenuste sektoris. Turule sisenemisel ja kutseteenuste pakku-misel eksisteerivad endiselt tõkked. Näiteks võib tuua õigusliku vormi ja osalusstruktuuri piirangud ja kutse kvalifikatsiooni nõuded. Kutseteenuste reguleerimiskorra mitmekesisus liidumaades lubab järeldada, et on võimalik kindlaks määrata kõige vähem koormav regulatiivne lähenemisviis ja seda seejärel kasutada kogu riigis. ELi riigihangete õigusaktide raames Saksamaa ametiasutuste poolt avaldatud lepingute väärtus on endiselt üks madalamaid liidus. Ulatuslik üleminek läbipaistvale e-hanketurule võiks suurendada konkurentsi. Jaemüügisektoris piiravad osade liidumaade planeerimismäärused uute ettevõtjate turuletulekut. Edasiminekuks raudteeturu konkurentsi parandamisel on olnud piiratud.

- (16) Saksamaa on võtnud vähe meetmeid pangandussektori konsolideerimiseks, eelkõige juhtimisraamistiku täiendamise osas. Liidumaa pankade (*Landesbanken*) restruktureerimine on viimastel aastatel toimunud peamiselt komisjoni riigiabiotsuste toel, kuid see valdkond on endiselt killustunud. Täiendavalt tuleb tegeleda struktuuriliste ja juhtimisalaste tõketega, kuna need takistavad turupõhist konsolideerimist, mille abil saaks samuti suurendada finantssektori üldist tõhusust. Panganduse teise samba õigusliku raamistiku läbivaatamisest oleks täiendavalt kasu avalik-õigusliku pangandussektori konsolideerimisel.
- (17) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Saksamaa majanduspoliitikat. Hinnati riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Saksamaa eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.
- (18) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (19) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu läbi vaadanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1 kuni 4.
- (20) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitusel liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaks ka Saksamaa tagama nende soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Saksamaal võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Edendada majanduskasvu toetavat eelarvepoliitikat ja säilitada usaldusväärne eelarvepositsioon, tagades keskpika perioodi eelarve-eesmärgist kinnipidamise kogu stabiilsusprogrammiga hõlmatud aja jooksul, ning selle et valitsemissektori kõrge võlatase näitaks kindlat kahanemistendentsi. Kasutada eelkõige olemasolevaid võimalusi suu-remateks ja tõhusamateks investeeringuteks taristusse, haridusse ja teadusesse. Parandada maksusüsteemi tõhusust, laiendades eelkõige maksubaasi peamiselt tarbimise arvelt, hinnates ümber munitsupaalse kinnisvaramaksu baasi, parandades maksuhaldust ning vaadates läbi kohaliku kaubandusmaksu, pidades samuti silmas erainvesteeringute hõlbustamist. Teha täiendavaid pingutusi avaliku sektori tervishoiukulude ja pikaajalise hoolduse kulude tõhususe suurendamiseks. Tagada riikliku pensionisüsteemi jätkusuutlikkus, i) hakates maksutuludest rahastama uut kindlustusega mitteseotud / täiendavat hüvitist (*Mütterrente*), hoides sellega samuti ära sotsiaalmaksete edasise suurenemise, ii) suurendades hilisema pensionilemineku stiimuleid ning iii) suurendades osalemist teises ja kolmandas pensionisambas. Viia lõpule võlapiduri ühetaoline rakendamine kõigis liidumaades õigeaegsete ja asjakohaste kontrollimenetluste ning korrigeerimismehhanismide abil. Parandada liiduvabariigi, liidumaade ja omavalitsuste vahelisi eelarvelisi suhteid üksiti ka eesmärgiga tagada avaliku sektori investeeringute piisav tase valitsuse kõigil tasanditel.
2. Parandada täiendavalt sisenõudlust toetavaid tingimusi, muu hulgas vähendades eelkõige madalalpalgalistel kõrgeid makse ja sotsiaalkindlustusmakse. Üldise miinimumpalga kehtestamisel jälgida selle mõju tööhõivele. Parandada töötajate tööhõivet, parandades ebasoodsas olukorras olevate inimeste haridusvõimalusi ja rakendades tööturul julgemaid aktiveerimis- ja integreerimismeetmeid eriti pikaajaliste töötute puhul. Võtta meetmeid, et vähendada fiskaalseid tegureid, mis motiveerivad mitte töötama, eriti leibkonna teist palgasaajat, ning hõlbustada üleminekut osalise tööajaga töölt sellisele, mille puhul kehtib kohustus tasuda sotsiaalkindlustusmaksid täies ulatuses. Tegeleda piirkondades täisajaga lapsehoiuteenuste ja pikapäevarühmadega koolide kättesaadavusega, samal ajal tõstes nende üldist hariduse kvaliteeti.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 141.

3. Hoida energiasüsteemi ümberkorraldamise üldised kulud madalad. Jälgida eelkõige taastuvenergiaseaduse reformi mõju taastuvenergia tugisüsteemi kulutõhususele. Suurendada jõupingutusi riikliku ja piiriülese elektri- ja gaasivõrgustiku laiendamise kiirendamiseks. Luua naaberriikidega tihedad suhted energiapoliitika koordineerimiseks.
4. Võtta julgemaid meetmeid, et täiendavalt ergutada konkurentsi teenustesektoris, sealhulgas teatavatel kutsealadel, vaadates selleks muu hulgas läbi olemasolevad regulatiivsed lähenemisviisid ning püüdes leida parimad tavad kõikide liidumaade jaoks. Määrata kindlaks põhjused, miks ELi õigusaktide kohaselt toimuvate riigihankelepingute maksumus on madal. Suurendada jõupingutusi, et tühistada põhjendamatud planeerimiseeskirjad, mis piiravad uutel ettevõtjatel sisenemist jaesektorisse. Võtta meetmed, et kõrvaldada püsivad tõkked konkurentsile raudteeturul. Jätkata jõupingutusi liidumaa pankade konsolideerimiseks, sealhulgas parandades juhtimisraamistikku.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Eesti 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamuse Eesti 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/06)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽³⁾ Eesti 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Eesti ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013 ⁽⁴⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Eesti 2014. aasta eelarvekava kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 21.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽¹⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Eestit liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Eesti esitas 8. mail 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 29. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuse dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on pidada kogu programmi jooksul kinni keskpika perioodi eelarve-eesmärgist ja luua piisavad eelarvepuhvid majanduslikult raskeks ajaks. Stabiilsusprogrammis kinnitatakse eelmist keskpika perioodi eelarve-eesmärki – struktuurset ülejääki –, mis on stabiilsuse ja kasvu paktiga nõutust rangem. Eesti ümberarvutatud struktuurne eelarvepositsioon halveneb 2014. aastal eeldatavalt 0,1 protsendipunkti võrra SKPst, kaldudes seega kõrvale nõutavast kohandamiskavast, enne kui paraneb 0,4 protsendipunkti võrra SKPst 2015. aastal ja jääb aastatel 2016–2017 tasakaalulähedaseks. Lisaks sellele osutab stabiilsusprogramm kulueesmärgist kõrvalekaldumise ohule 2014. aastal ja märkimisväärse kõrvalekaldumise ohule 2015. aastal. Üldiselt sisaldab keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamise kohandamiskava riske seoses stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmisega.
- (9) Stabiilsusprogrammi fiskaalprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mida ei ole kinnitanud sõltumatu üksus, on realistlik ja üldiselt kooskõlas komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosiga. Nimetatud prognoosi kohaselt suureneb struktuurne eelarvepuudujääk 2014. aastal 0,1% võrra SKPst ja tulemuseks on 0,3% suurune lõhe SKPst võrreldes nõutava kohandamisega ja oluline kõrvalekaldumine kaheaastase perioodi jooksul hinnatuna. Komisjon prognoosib struktuurse eelarvepositsiooni halvenemist 2015. aastal veel 0,2% võrra SKPst, osutades olulisele kõrvalekaldumisele nõutavast kohandamisest, mis on vajalik keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks. Olulist kõrvalekaldumist kulueesmärgist prognoositakse ka aastatel 2014–2015. Lähtudes 2014. aasta stabiilsusprogrammidele antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et 2014. ja 2015. aastal on oht keskpika perioodi eelarve-eesmärgist oluliselt kõrvale kalduda. Majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu täitmiseks kehtestatud struktuurse eelarvetasakaalu reegel jõustus Eestis uue riigieelarve seadusega 23. märtsil 2014, kuid seda reeglit tuleb veel täiendada mitmeaastaste kulueesmärkide siduvamaks muutmisega.
- (10) Tööturu valdkonnas on tehtud märkimisväärseid edusamme noorte töötuse ja pikaajalise töötuse vähendamisel. Erilist tähelepanu on vaja pöörata meetmetele, millega luuakse madalapalgalistele töötajatele stiimulid töötamiseks. Vaja on täiendavaid jõupingutusi, et tegeleda suureneva tööjõupuudusega, sealhulgas sellisega, mille põhjuseks on vananemine ning tööturult väljumine terviseprobleemide või puude tõttu. Töövoimereformi õigeaegne vastuvõtmine ja rakendamine koos juurdepääsu tagamisega vajalikele teenustele on seetõttu väga oluline. Perepoliitikale tehtavate kulutuste kulutõhusust saaks veelgi suurendada, parandades muu hulgas juurdepääsu lastehoiuteenustele. See peaks looma head eeldused naiste varajaseks tööturule naasmiseks ja vähendama püsivat soolist palgalõhet. Tuleb suurendada jõupingutusi ettevõtluse edendamiseks ja töökohtade loomiseks väljaspool Tallinna ja Tartut asuvates piirkondades, et ennetada majandusarengu erinevuste suurenemist ja vähendada töötust, eelkõige madala kvalifikatsiooniga inimeste hulgas.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

- (11) Hariduse ja koolituse valdkonnas võeti hiljuti vastu reformid, mille eesmärk on viia hariduse korraldus ja õppekavad vastavusse tööturu vajadustega. Vaja on täiendavaid jõupingutusi, et lihtsustada üleminekut hariduse omandamiselt tööellu. Vaja on süstemaatilisi jõupingutusi, eelkõige kaasates sotsiaalpartnerid, et suurendada osalust kutsehariduses ja -koolituses ning väljaõppes töökohal, eelkõige tööpraktikas. Elukestva õppe strateegia rakendamisel on vaja teha suuri jõupingutusi, et pakkuda hädavajalikku täiendõpet, ümberõpet ja kvalifikatsioonitasemeid, eelkõige tööturul halvemas olukorras olevatele inimestele. On olemas aruka spetsialiseerumise raamistik, mis hõlmab ettevõtluse ja majanduskasvu strateegiat ning teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegiat, keskendub ühistele prioriteetidele ning tegeledes samas põhjalikult konkreetsete teemavaldkondadega. Majanduse väiksust silmas pidades tuleks jätkata jõupingutusi teadus- ja arendustegevuse ja innovatsioonisüsteemi rahvusvahelistamiseks ja prioriseerimiseks.
- (12) Eesti ressursimahukus on jätkuvalt väga suur. Avaliku sektori hoonete energiatõhususe valdkonnas on tehtud edusamme, kuid jõupingutusi tuleb jätkata ja suurendada, eelkõige elu- ja tööstushoonete sektoris. Jäätmekäitluse ja prügilasse ladestamise valdkonnas on tehtud olulisi edusamme, kuid tuleb tagada ringlusevõtu majanduslik elujõulisus. Transpordi arengukava meetmed tuleb rakendada, eelkõige võimaldamaks Eestil ohjeldada heitkogustega kauplemise süsteemi väliste sektorite CO₂ heitkoguseid. Kaubaveo energiatõhusust on võimalik suurendada, võttes kasutusele säästvamaid transpordiliike. Ühistransporditeenuse kasutamist on võimalik veelgi suurendada, parandades piirkondlike transpordivõrkude vastastikust täiendavust ning bussi ja raudtee reisijateveo omavahelist ühilduvust. Erasõidukite kasutamine suureneb, kuid sõiduautopargi keskmine vanus on ELi keskmisest peaaegu kaks korda kõrgem ja uued sõiduautod on liidus kõige saastavamate hulgas. Keskkonnastiimuleid, sealhulgas maksustamine, on vaja oluliselt tugevdada. Kuigi piiriüleste energiaühenduste valdkonnas on astunud paljutootavaid samme, on Eesti energiaturu täielikuks ühendamiseks liiduga vaja veel aega ja investeringuid.
- (13) Suurenevad piirkondlikud erinevused kombineerituna negatiivsete demograafiliste suundumuste, ebatõhususe ja kohalike omavalitsuste omavahelise puuduliku koostööga vähendavad Eesti arengupotentsiaali. Osaliselt peegeldab see püsivat vastuolu fiskaalvõimekuse ja kohustuste vahel väikestes omavalitsustes, aga ka piiratud mastaabisäästu. Tõhusamate ja juurdepääsetavamate kvaliteetsete avalike teenuste osutamine kohalikul tasandil, lähtudes teeninduspiirkondadest ja teenuste miinimumstandarditest, eelkõige transpordi, pikaajalise hoolduse, alushariduse ja sotsiaalteenuste valdkonnas, on aktiveerimise ja tööturumeetmete tulemuslikkuse eeldus.
- (14) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Eesti majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Eesti eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–5.
- (15) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (16) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetset soovitusel liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaks ka Eesti tagama nende soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

(2) Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141.

SOOVITAB Eestil võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse vastavalt komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosile tekkivat lõhet 0,3% SKPst, mis osutab riskile kalduda oluliselt kõrvale stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetest. Tugevdada 2015. aastal oluliselt eelarvestrateegiat, et tagada keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamine ja selle järgimine edaspidi. Täiendada eelarvetasakaalu reeglit siduvamate mitmeaastaste kulueesmärkidega keskpika perioodi eelarveraamistiku raames ja jätkata avaliku sektori kulutuste tõhustamist.
2. Suurendada madalapalgalistele töötajatele suunatud meetmete kaudu stiimuleid töötamiseks. Suunata aktiveerimiseks tehtavaid jõupingutusi, tagades töövõimereformi õigeaegse vastuvõtmise ja rakendamise. Suurendada perepoliitika efektiivsust ja kulutõhusust, parandades samal ajal lastehoiuteenuste kättesaadavust ja nendele juurdepääsu. Kasutada kooskõlastatud meetmeid majandusarengu ja ettevõtluse soodustamiseks piirkondades, kus valitseb suur tööpuudus.
3. Tagada haridus- ja koolitussüsteemi vastavus tööturu vajadustele, tõsta oskuste ja kvalifikatsiooni taset, laiendades elukestva õppe meetmeid ja süstemaatiliselt suurendades osalust kutsehariduses ja -koolituses, sealhulgas tööpraktikas. Veelgi tõhustada teadustegevuse ja innovatsioonisüsteemide prioriseerimist ja spetsialiseerimist ning süvendada ettevõtjate, kõrgkoolide ja teadusasutuste koostööd, et aidata kaasa rahvusvahelise konkurentsivõime parandamisele.
4. Suurendada jõupingutusi energiatõhususe suurendamiseks, eelkõige elu- ja tööstushoonete osas. Oluliselt suurendada keskkonnastiimuleid transpordisektoris, et aidata kaasa vähem ressursimahukale liikuvusele. Jätkata liikmesriikidest naabritega piiriüleste energiaühenduste arendamist, et mitmekesistada energiaallikaid ja soodustada konkurentsi Baltimaade energiaturgude parema integreerimise kaudu.
5. Tasakaalustada paremini kohalike omavalitsuste tulud ja neile pandud kohustused. Muuta kohalike omavalitsuste tegevus tõhusamaks ja tagada kvaliteetsete kohaliku tasandi avalike teenuste pakkumine, eelkõige aktiveerimismeetmeid täiendavate sotsiaalteenuste pakkumine.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Iirimaa 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused Iirimaa 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/07)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusel rakendamisele.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (4) Iirimaa makromajandusliku kohandamisprogrammi detsembrini 2013. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013⁽¹⁾ artikli 12 kohaselt oli Iirimaa seega programmi rakendamise ajal vabastatud majanduspoliitika kooskõlastamise Euroopa poolaasta järelevalvest ja hindamisest. Võttes arvesse Iirimaa makromajandusliku kohandamisprogrammi edukat lõpuleviimist, tuleks Iirimaa integreerida nüüd täielikult Euroopa poolaasta raamistikku.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks prioriteetidid finantsstabiilsuse, eelarve konsolideerimise ja majanduskasvu hoogustamise tagamiseks. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapäraseid majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning ajakohastada avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Iirimaa suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Võttes arvesse Iirimaa makromajandusliku kohandamisprogrammi edukat lõpuleviimist, tuleks Iirimaa integreerida nüüd täielikult Euroopa poolaasta raamistikku. Komisjoni analüüsis jõuti järeldusele, et Iirimaa hiljuti lõpuleviidud makromajanduslik kohandamisprogramm oli majanduslike riskide ohjamiseks ja tasakaalustamatuse vähendamiseks hädavajalik. Seni püsiv makromajanduslik tasakaalustamatus nõuab siiski erijärelevalvet ja otsustavaid poliitikameetmeid. Suundumused finantssektoris, era- ja valitsemissektori võlg ning sellega seoses väliskohustuste märkimisväärne bruto- ja netopositsioon ja tööturu olukord osutavad sellele, et riskid on endiselt olemas.
- (8) Iirimaa esitas 17. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 29. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia põhieesmärk on korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2015. aastaks ja saavutada keskpika perioodi eesmärk 2018. aastaks. Stabiilsusprogrammi eesmärk on saavutada 2015. aastal eelarvepuudujääk 3% SKPst, mis on kooskõlas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames antud soovitusel. Stabiilsusprogrammis on kinnitatud, et keskpika perioodi eesmärk on struktuurselt tasakaalus eelarvepositsioon, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Stabiilsusprogrammi kohaselt väheneb pärast 2015. aastat valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk aastatel 2016–2018 igal aastal ligikaudu 1 protsendipunkti võrra SKPst. Eesmärk on vähendada võlga 2013. aasta tasemelt 124% SKPst 2018. aastaks 107%ni SKPst. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks oleva makromajandusliku stsenaariumi kinnitas sõltumatu institutsioon (Iirimaa eelarve nõuandekomisjon) „sobivate prognooside raames jäävana“. See on üldiselt kooskõlas komisjoni 2014. ja 2015. aasta prognoosiga, v.a mõned erinevused nõudluse komponentide osas. Ametiasutuste prognoos stabiilsusprogrammi hili- semate aastate kohta on siiski optimistlik. Lisaks ei toetata eelarve-eesmärkide saavutamist 2015. aastal piisavalt üksikasjalike meetmetega. Selle tulemusena ületab komisjoni 2015. aasta eelarvepuudujäägi prognoos nõukogu soovitud eesmärki. Lähtudes stabiilsusprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamisel, et stabiilsusprogrammi eesmärgid on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega, kuid neid tuleb alates 2015. aastast toetada konkreetsete meetmetega. Iirimaa on astunud märkimisväärseid samme eelarveraamistiku oluliste aspektide ning andmete esitamise kvaliteedi ja õigeaegsuse parandamiseks. Keskpika perioodi kulude ülemäärased reguleerivad praegused eeskirjad võimaldavad valitsusel teha oma äranägemisel muudatusi, mille tegemiseks ei pea valitsema kindlaksmääratud erandolukord.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1);

- (10) Maksureformid on aidanud eelarvet kohandada, kuid maksusüsteemi tõhusust ja selle majanduskasvu soodustavat rolli on võimalik veelgi parandada. Omandimaksu puhul on mindud tehingumaksult üle püsivale maksustamisele elumukinnisvara väärtuse alusel, kuid maksubaas on ikkagi suhteliselt kitsas, kuna teatavad omandid jäävad maksustamisest kõrvale. Tööjõu maksustamine on killustatud ja keeruline. Kuigi tarbimis- ja keskkonnamaksud soodustavad majanduskasvu, on nende maksubaasi määrade vähendamise ja maksu-vaastuste näol vähendatud. Nullprotsendilise ja vähendatud käibemaksumäära tulemusena on käibemaksu tõhusus ELi keskmisest väiksem. Vähendatud käibemaksumäära kasutatakse ulatuslikult ümberjaotamises- märkide saavutamiseks, kuigi see ei ole tõhus ega õigesti suunatud vahend haavatavate elanikkonnarüh- made toetamiseks. Keskkonnamaksude tõhusust tuleks suurendada ja keskkonnakahjulikud toetused kaotada.
- (11) Kuigi Iirimaa elanikkond on suhteliselt noor, olid riikliku tervishoiusektori kulutused 2012. aastal ühed liidu suurimad – 8,7% kogurahvatulust, mis on märgatavalt rohkem kui ELi keskmine (7,3%). Tervishoiu- sektori eelarve haldamise keerulist olukorda arvesse võttes tähendab vananeva elanikkonnaga seotud eelda- tav demograafiline surve seda, et praegust teenuste taset on võimalik säilitada üksnes juhul, kui keskpika ja pika perioodi jooksul kulutuste tasuvus suureneb. Demograafilise surve tõttu prognoositakse tervishoiu- kulude kasvuks 2060. aastaks 1,2 protsendipunkti SKPst. Tervishoiusektor seisab silmitsi mitmetahuliste probleemidega. Tervishoiuteenuse osutajate finantsjuhtimine ning arvepidamissüsteemid ja -menetlused on killustunud. See põhjustab viivitusi ning takistab andmete kogumist ja töötlemist. Lisaks raskendab see ter- vishoiukulude ja tasuvuse saavutamiseks tehtavate jõupingutuste jälgimist ning vahendite asjakohast jaota- mist. Probleemiks on ka suured ravimitega seotud kulutused, sealjuures kulutatakse suhteliselt palju ambu- latoorsetele ravimitele.
- (12) Iirimaal on probleeme ka töötusega, eriti pikaajalise ja noorte töötusega ning suur osa tööealisest elanik- konnast on madala kvalifikatsiooniga. See põhjustab ebavõrdsust ning ebakõla oskuste ja tööturu nõudluse vahel. Pikaajaline töötus on pärast tööturu hiljutist tugevdamist järk-järgult vähenenud, kuid jätkuvalt on suur selle osa üldises töötuses (2013. aasta lõpus moodustas see 61% kogutöötusest). Noorte töötuse määr jõudis haripunkti (üle 30%) 2012. aasta keskel. Mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaal suu- renes 2007. ja 2012. aasta vahel 8 protsendipunkti võrra ning jõudis 18,7%ni, seejärel langes see küll 16,1%ni, kuid on endiselt üks suurimaid liidus. Kooskõlas noortegarantii eesmärkidega on vaja jõuda kõigi abi vajavate noorteni 4 kuu jooksul. Koos majanduse tasakaalustamisega on selgunud, et oskused ei vasta tööturu nõuetele – seega on haridus- ja koolitussüsteemi ülesandeks korraldada ümber- ja täiendõ- pet. Elukestvas õppes osalemise määr (7,3%) jääb allapoole ELi keskmist (10,7% 2013. aastal).
- (13) Iirimaal on madala tööhõivega leibkondade osakaal üks suurimaid liidus ning selle tulemuseks on tõsised sotsiaalsed probleemid. See oli ELi keskmisest suurem juba enne kriisi ning kasvas ajavahemikul 2007– 2011 14,3%lt 24,2%le. Tööhõive on eriti madal üksikvanemaga leibkondades. See on suurendanud laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse riski Iirimaal ning süvendab veelgi naiste ja meeste ebavõrdsust tööjõus osa- lemises – 2013. aastal vastavalt 67,2% ja 83,4%. Nüüd on hakatud tähelepanu pöörama lastehoiu kätte- saadavusele ja taskukohasusele, kuna selle puudumine takistab vanematel töö leidmist ja vaesusriski välti- mist. Tööturgu mõjutavad ka töötuslõksud. Töötajate hüvitiste ja toetuste süsteemi kohaselt antavate töö- tushüvitiste tasapinnaline struktuur, töötajate toetuse piiramatult kestus ning lisamaksetest (eelkõige üüritoe- tus ja ravikindlustuskaart) ilmajäämine tööleasumise korral tähendavad seda, et asendustasumäärad on madala sissetuleku potentsiaaliga töötute ja muude peresituatsioonist sõltuvate töötajate kategooriate puhul suhteli- selt kõrged.
- (14) VKEdele laenamine on jätkuvalt madalal tasemel, mis kajastab väikest laenuõudlust ja laenude piiratud pakkumist. VKEsid mõjutab jätkuvalt ülemäärane finantsvõimendus ja vähene sisenõudlus, pangad peavad samal ajal leidma jätkusuutlikud lahendused VKEde viivislaenude probleemile. Viimasest Red C uuringust nähtub, et ajavahemikul 2013. aasta oktoobrist 2014. aasta märtsini taotles pangalaenu 35% VKEdest, kellest 19% puhul laenuandmisest keelduti. 2009. aasta lõpus loodi krediidiriski kontrollimise amet, mille ülesandeks on vaidluste lahendamine laenuandjate ja selliste potentsiaalsete VKEdest laenajate vahel, kellele on keeldutud laenu andmast. Krediidiriski kontrollimise ameti mõju on olnud küll positiivne, kuid senini

siiski suhteliselt piiratud osaliselt seetõttu, et kaebuste arv on olnud väike. VKEd toetuvad investeringutes esmajoones pankade rahastusele ning pangavälised allikad on välja arendamata. Praegu on siiski vaatluse all mõned alternatiivid, sh laenufondid. Majanduse ja sisemaise nõudluse taastudes laenude pakkumine tõenäoliselt väheneb, kui krediidikanalid piisavalt ei taastu. Krediidikanalite adekvaatne toimimine on majanduskasvu väga oluliseks eelduseks. Selleks et parandada VKEde juurdepääsu rahastamisele, on kasutusele võetud sihtotstarbelised süsteemid ja fondid, nagu laenu tagatis süsteem (Credit Guarantee Scheme), mikroettevõtete laenufondi süsteem (Microenterprise Loan Fund Scheme) ja kolm VKEde fondi, kuid seni on neid vähe kasutatud.

- (15) Hoolimata hiljuti lõpule viidud finantsabi programmi kohastest pangandussektori reformidest on ikka veel lahendamata probleeme. Neid vaadeldi komisjoni 2014. aasta põhjalikus analüüsis Iirimaa kohta. Viivislaenu moodustasid 2013. aasta juunis ligi 27% kolme peamise kodumaise panga kõigist laenudest. Erasektori võlad on hiljuti suuresti vähenenud, mis on suuresti tingitud laenu võlgade suurusjärgu vähenemisest ja koormaks majandusele. Majapidamiste ja VKEde finantsvõimenduse vähendamist ei ole lõpule viidud. Pankade ja VKEde bilansi korrastamine on eluliselt vajalik krediidikanalite taastamiseks. Pangad annavad üha vähem laenu ja pangandussektoril on raskusi kasumisse jõudmisel, osaliselt on selle põhjuseks suur hulk pankade bilansis olevaid edasikantud probleemeid väikese tootlikkusega varasid (*tracker mortgages*).
- (16) Lepingute jõustamise kulud on suured. Enamiku neist kuludest moodustavad juristide tasud (18,8 protsendipunkti) ja suured õigusteenuste kulud mõjutavad kõigi ettevõtete, sh VKEde kulustruktuuri. Erinevalt muudest kutseteenustest ei ole õigusteenustega seotud kulud kriisi algusest alates vähenenud, osaliselt on selle põhjuseks ebapiisav konkurents. Ametiasutused on võtnud oma kohuseks viia makromajandusliku kohandamisprogrammi osana läbi ka õigusteenuste sektori reform. 2011. aastal avaldati õigusteenuste reguleerimise seadus, mis on senini jõustamata. Õigusasutuste ja kohtute haldusvahendid kohtuasjade aktiivse kohtueelse haldamise rakendamiseks on väga piiratud ning see võib põhjustada viivitusi õigusemõistmises ja suurendada kulusid. Peale selle ei suuda Iirimaa rahuldavalt koguda andmeid kohtusüsteemi tõhususe kohta.
- (17) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Iirimaa majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Iirimaa eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–7.
- (18) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitustes 1 ja 2.
- (19) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu läbi vaadanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1, 3, 5 ja 6.
- (20) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitusel liikmesriikidele, mille rahühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahühik on euro, peaks ka Iirimaa tagama nende soovitude täieliku ja õigeaegse rakendamise,

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

(2) Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

SOOVITAB Iirimaa võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Rakendada täielikult 2014. aasta eelarve ja tagada 2015. aastaks ülemäärase eelarvepuudujäägi püsiv korrigeerimine, tugevdades eelarvestraateegiat täiendavate struktuurimeetmetega ning saavutades ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohastes nõukogu soovitud struktuurilise kohandamise. Teha ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise järel struktuuriline kohandus keskpika perioodi eesmärgi suunas mahus, mis vastab vähemalt 0,5%-le SKPst, ning heades majandustingimustes või vajaduse korral suuremaski mahus, et tagada võlareegli täitmine ja viia valitsemissektori võla suhe SKPsse püsivalt langustendentsi. Suurendada eelarve kohandamise strateegia usaldusväärsust, rakendada tulemuslikult mitmeaastane eelarvekava ja määratleda keskpika perioodi eelarve-eesmärkide aluseks olevad üldised eelarvemeetmed. Tagada, et valitsemissektori kulutuste ülemäär on siduv väärtus, piirates seadusjärgseid võimalusi teha oma äranägemisel muudatusi. Eelarve konsolideerimise toetamiseks tuleks kaaluda tulude suurendamist maksubaasi laiendamise teel. Suurendada maksusüsteemi majanduskasvu soodustavat ja keskkonnahoidlikku mõju.
2. Edendada strateegiaaamistiku Future Health alusel algatatud tervishoiusektori reformi, et suurendada kulutõhusust. Võtta täiendavaid meetmeid ravimikulude vähendamiseks, sh korrigeerida sagedamini patendiravimite hindu, lasta turule rohkem geneerilisi ravimeid ja parandada ravimite määramise tavasid. Reformida riikliku tervishoiuameti finantsjuhtimissüsteeme, et ühtlustada kõigi teenusepakkujate süsteeme ja toetada nõuete haldamise parandamist. Võtta kasutusele individuaalsed terviseseisundi näitajad, alustades hiljemalt 2015. aasta jaanuari esimese kvartali lõpuks.
3. Jätkata aktiivsete tööturumeetmete täiustamist, pöörates erilist tähelepanu pikaajalistele töötutele, madala kvalifikatsiooniga töötajatele ja kooskõlas noortegarantii eesmärkidega ka noortele. Jätkata pooleliolevat jätkuharidus- ja -koolitussüsteemi reformi ning edendada tööhõivetoetuste kavasid ja praktikaprogramme. Pakkuda rohkem praktikavõimalusi töökohal, täiustada jätkuharidus- ja -koolituskursusi ja õpipoisiõpet ning tagada nende asjakohasus, võttes arvesse tööturu vajadusi. Tõsta Intreo tööbüroode pakutavate tugiteenuste taset ja parandada nende kvaliteeti. Luua Intreo büroode ning haridus- ja koolitusametite vahele sujuv üleminekusüsteem.
4. Tegeleda leibkondade madala tööhõive ja laste vaesusriski probleemiga, vähendades tööleasumise korral hüvitisi ja lisamakseid järk-järgult. Lihtsustada naiste tööjõus osalemist, parandades eelkõige madala sissetulekuga perekondade jaoks juurdepääsu taskukohasele täisajaga lapsehoiuteenusele.
5. Edendada poliitikat VKEde sektori jaoks, sh pankade ja pangavälise rahastamise kättesaadavust ning võlgade restruktureerimisega seotud küsimusi käsitlevaid algatusi, vältides seejuures ohtude põhjustamist riigi rahandusele ja finantsstabiilsusele. Parandada VKEde juurdepääsu pangalaenudele ja pangavälisele rahastamisele. Võtta pangandussektoris kasutusele VKEde laenude järelevalvesüsteem. Teha samal ajal tööd selle nimel, et tagada olemasolevate pangavälise krediidivõimaluste, sh riikliku pensionireservi fondi, Microfinance Ireland'i ja ajutise laenu tagamissüsteemi poolt kaasrahastatud kolme VKE-fondi parem ärakasutamine. Julgustada VKEsid neid ja muid pangaväliseid süsteeme kasutama. Suurendada krediidiriski kontrollimise ameti nähtavust ja suutlikkust lahendada vaidlusi pankade ja selliste potentsiaalsete VKEdest laenajate vahel, kellele on keeldutud laenu andmast.
6. Jälgida pankade tegevuse tulemuslikkust hüpoteeklaenuvõlgade restruktureerimise eesmärgi suhtes. Seada peamistele hüpoteekpankadele 2014. aasta kolmandaks ja neljandaks kvartaliks ambitsioonikad eesmärgid kavandada ja viia ellu lahendused rohkem kui 90 päeva hilinenud hüpoteeklaenu restruktureerimiseks, et 2014. aasta lõpuks märgatavalt vähendada hüpoteeklaenuvõlgu. Jätkata elluviidud restruktureerimiskavade jätkusuutlikkuse hindamist auditi ja sihipärase kohapealse kontrollimisega. Töötada välja suunised püsivate lahenduste tagamiseks. Avaldada korrapäraselt andmeid pankade VKE-laenu võlgnevuste kohta, et parandada läbipaistvust. Töötada välja strateegia makseraskustes kommerts-kinnisvara riskide haldamiseks. Luua keskne krediidiregister.

7. Vähendada kohtumenetluste ja õigusteenuste kulusid ning toetada konkurentsi, võttes 2014. aasta lõpuks vastu õigusteenuste reguleerimise seaduse, sh selle sätte rohkem kui ühe tegevusalaga ettevõtete asutamise lubamise kohta, ning püüdes tühistada juristide pandiõigust (*solicitor's lien*). Jälgida eespool nimetatu mõju, muu hulgas õigusteenuste kuludele. Astuda otsustavaid samme õigusteenuseid reguleeriva asutuse viivitamatu toimimise tagamiseks ning jälgida, et see täidab oma seadusjärgseid kohustusi, sh seoses eeskirjade avaldamise, rohkem kui ühe tegevusalaga ettevõtteid käsitlevate juhiste ning kaebuste lahendamisega. Parandada andmekogumissüsteeme, et tõhustada kohtumenetluste tulemuslikkuse järelevalvet ja hindamist, et teha kindlaks lahendamist vajavad probleemid.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Hispaania 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused Hispaania 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/08)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koordsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koordsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil ning võimaldatakse kasutada kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhiseid soovitusi.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel⁽¹⁾ Hispaania 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Hispaania ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2016) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013⁽²⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Hispaania 2014. aasta eelarvekava kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nende liikmesriikide hulgas, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida, nimetati ka Hispaaniat.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning ajakohastada avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Hispaania suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Hispaanias esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab erijärelevalvet ja otsustavaid poliitikameetmeid. Eelmisel aastal ülemääraseks hinnatud tasakaalustamatuse kohandamine on mitmes valdkonnas selgelt edenenud ja positiivse majanduskasvu taastumine on vähendanud riske. Eri valdkondi mõjutava tasakaalustamatuse ulatus ja omavaheline seotus, eriti kõrge sise- ja välisvõla ning töötuse tase, näitavad siiski seda, et riik on endiselt haavatav.
- (8) Hispaania esitas 30. aprillil 2014 nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2016. aastaks ja saavutada keskpika perioodi eelarve-eesmärk 2017. aastaks. Stabiilsusprogrammis on kinnitatud keskpika perioodi eelarve-eesmärki – struktuurselt tasakaalustatud eelarve –, mis on stabiilsuse ja kasvu paktiga nõutust rangem. Stabiilsusprogrammis kavandatakse viia eelarvepuudujääk alla 3 % SKPst 2016. aastal, kooskõlas nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusel⁽³⁾ kehtestatud tähtajaga, ning saavutada 2014. aastaks soovitatust madalam eelarvepuudujääk (5,5 % SKPst võrreldes 5,8 %ga SKPst). Stabiilsusprogrammis ette nähtud (ümberarvutatud) struktuurse eelarvepuudujäägi iga-aastasel vähenemisel ei suudeta soovitusel seatud eesmärki 2014. aastal siiski täita. 2017. aastaks peaks kavakohaselt olema tehtud küllalt edusamme keskpika eelarve-eesmärgi suunas, ent see ei pruugi olla piisav eesmärgi saavutamiseks programmis deklareeritud aastal. Stabiilsusprogrammis prognoositakse, et võla suhe jõuab haripunkti ehk 101,7 %ni SKPst 2015. aastaks ja hakkab pärast seda vähenema. Kokkuvõttes on stabiilsusprogrammis sätestatud eelarvestrateegia eesmärk vaid osaliselt kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mida ei ole koostanud ega kinnitanud sõltumatu üksus, on üldjoontes 2014. aasta osas realistlik ja 2015. aasta osas esinevad võrreldes komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosiga mõningad langusriskid. 2016.–2017. aasta suhtes näivad stabiilsusprogrammi SKP kasvumäärad mõnevõrra optimistlikud, kui neid vaadelda majanduse kasvupotentsiaali hetkeprognooside ja majanduse muude kriisijärgsete kohandamisvajaduste valguses.

⁽¹⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 81.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

⁽³⁾ Nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitus ülemäärase valitsemissektori eelarvepuudujäägi likvideerimise kohta Hispaanias (ELT C 180, 26.6.2013, lk 4).

Puudu jäägi ja võla kohandamiskavade puhul võivad seega tekkida raskused. Lisaks ei ole piisavalt täpsustatud eelarvepuudu jäägi eesmärkide saavutamise meetmeid, mida on vaja alates 2015. aastast ja edaspidi, eelkõige seoses kavandatava maksureformi raames tehtavate maksuseaduste muudatustega. Teised riskid on seotud kohaliku ja piirkondliku tasandi tingimuslike kohustustega ja kavandatava kokkuhoiu tulemustega. Tuginedes komisjoni prognoosile jääb ajavahemikul 2013–2014 eelarve konsolideerimine 1,1 protsendipunktiga miinusesse, kui pidada silmas struktuurse eelarvepositsiooni (korrigeeritud) muutust (ehkki kõnealune näitaja on suurenenud, kuna potentsiaalse majanduskasvu hindamismetoodikat hiljuti muudeti) ning 0,4 protsendipunktiga miinusesse võrrelduna meetmetega, mida peeti vajalikeks ülemäärase eelarvepuudu jäägi menetluse kohase nõukogu soovitusel esitamisel. Tuginedes määruse (EÜ) nr 1466/97 kohaselt oma hinnangule stabiilsusprogrammi kohta ja komisjoni prognoosile, on nõukogu arvamusel, et eelarvestrateegiat toetavaid meetmeid tuleb veelgi täpsustada ning et teha tuleb täiendavaid jõupingutusi ülemäärase eelarvepuudu jäägi menetluse kohase nõukogu soovitusel täielikuks täitmiseks.

- (10) Eelarve struktuurilisel poolel on eelarve täitmise aruandluses ja nõudeid mittetäitvate haldusasutuste suhtes korrigeerivate meetmete kohaldamisel tehtud edusamme. Kuid siiski on veel võimalusi kasutada nõudeid mittejärgivate piirkondade suhtes täiendavaid sunnimehhanisme, mis on sätestatud Hispaania eelarvestabiilsuse seaduses. Võetud on uusi meetmeid, et kehtestada kommertstarnijatele tehtavate maksete tähtjaks 30 päeva kõikide valitsustasandite jaoks. 2013. aasta novembris loodi seadusega sõltumatu eelarveasutus ning 2014. aasta veebruaris nimetati selle president ametisse. Ent asutus ei alustanud 2014. aasta stabiilsusprogrammi hindamise ajaks tegevust. 2014. aasta riiklikus reformikavas tunnistatakse vajadust jätkata tervishoiu ja ravimikulude tõhususe parandamist, nt ravimite ostmise tsentraliseerimise, teenustevaliku ülevaatamise, e-haigusloo arendamise või tervishoiuasutuste juhtimise tugevdamise abil. Kuna suurem osa kavandatavast eelarve konsolideerimisest peaks tulema kulude kokkuhoiust, aitaks süstemaatiline kulude läbivaatamine kõikidel valitsustasanditel määrata kindlaks valdkondi, kus kokku saaks hoida majanduskasvu soodustaval viisil, täites samas kõige haavatavamate rühmade vajadusi.
- (11) 2013. aastal võttis Hispaania seoses ettevõtete maksustamisega täiendavaid meetmeid võlgnevuse soodustamise probleemi lahendamiseks. 2013. aastal tegi Hispaania edusamme maksukuulekuse tõhustamisel, suurendades võitlust maksupettuse ja deklareerimata töö vastu, ent endiselt on suuri lahendamata probleeme. 2013. ja 2014. aastal kehtestas Hispaania samuti väiksemad sotsiaalkindlustusmaksed noorte ja uute töötajate värbamise korral. Olles saanud ekspertkomisjonilt valitsuse tellitud ulatusliku aruande maksureformi kohta, on ametiasutustel plaanis esitada 2014. aasta teises kvartalis konkreetsed õiguslikud ettepanekud. Vastavalt 2014. aasta riikliku reformikavale on ettepanekute eesmärk ajakohastada maksusüsteem, vähendada eelarvamusi töölkäimise suhtes, soodustada maksukogumist, toetada majanduse arengut, tagada turu ühtsus ja eelarve neutraalsus ning tugevdada Hispaania majanduse konkurentsivõimet, samas aidates eelarvet konsolideerida. Kõnealuse reformi ülesehitus ja rakendamine on oluline edasiste majandusväljavaadete ja riigi rahanduse jaoks.
- (12) Finantsstabiilsust on toetatud pangandussektori rekapitaliseerimise ja restruktureerimise abil ning Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) 2012. aasta juuli programmi põhjalik rakendamine lõpetati 22. jaanuaril 2014. aastal. Kuid Hispaania finantssektor on endiselt vastamisi märkimisväärsete raskustega, mida on vaja tähelepanelikult jälgida ja juhtida. Lisaks sellele avalduvad pankade paremad rahastamistingimused VKEdes rahastamises üsna aeglaselt. Oluline on tagada, et rahastatakse majanduse muid elujõulisi sektoreid, kuna finantsvõimenduse kasutamise vähendamine erasektoris jätkub. Ametiasutused on võtnud mitmeid meetmeid, et parandada äriühingute juurdepääsu pankadepoolsele ja -välisele rahastamisele ning hõlbustada äriühingute võlgade restruktureerimist, kuid vaja on veel täiendavaid poliitikameetmeid.

- (13) Tööturg näitab teatavaid stabiliseerimise märke ja 2014. aastal oodatakse turu mõõdukat taastumist, mille puhul tööhõive suureneb ja töötuse tase langeb. Arvestades, et 2013. aasta keskmine töötuse tase oli 26,1%, on töötuse määr endiselt väga kõrge. Eriti tekitab muret noorte kõrge töötuse määr 54,3% ja pikaajalise töötuse kasv 49,7%ni töötuse kogumäära 2013. aastal. Pikaajaline töötus on eriti kõrge eakamate töötajate ja madala kvalifikatsiooniga töötajate seas. 2012. aasta tööturureformi olemasolevates hinnangutes jõutakse järeldusele, et reform koos tööturu osapoolte panusega palkade piiramisel ajavahemikul 2012–2014 on aidanud suurendada äriühingute sisemist paindlikkust ja säilitada töökohti, eelistades äriühingu tasandil kollektiivlepingud ja samas laiendades võimalusi äriühingutel kollektiivlepingutest loobuda. Reformiga vähendati samuti ebaõiglase töölt vabastamise puhul makstavat hüvitist. Reform aitab kaasa kohtus vaidlustatud koondamiste arvu vähendamisele ning selle käigus võeti kasutusele uus lepinguliik püsivate töösuhete toetamiseks VKEdes. 2013. aastal ja 2014. aasta alguses võeti täiendavad meetmed osalise koorumusega pikaajalise töötamise hõlbustamiseks ning sotsiaalkindlustusmaksede ajutiseks vähendamiseks uute tähtajatute lepingute puhul. Killustatus on aga endiselt Hispaania tööturu suur probleem, kuna erinevaid töölepinguliike on palju ning tähtajalise ja tähtajatu lepingu koondamiskulude erinevus on endiselt üks suurimaid liidus, seda isegi pärast reformi.
- (14) Edu on saavutatud aktiivse tööturupoliitika reformiga, sealhulgas iga-aastase tööhõivekava heakskiitmine. Riiklike tööturuasutuste ajakohastamise ja tugevdamise meetmed edenevad siiski aeglaselt ja see ähvardab takistada uue raamistiku edukat rakendamist. Viivitusi esines ühtse töövahendusportaali lõplikul käivitamisel. Edasimineku on toimunud töövahendusfirmadega tehtava koostöö edendamisel, kuid tuleb veel teha täiendavaid jõupingutusi.
- (15) Haridus- ja koolitussüsteemi vastavus tööturu vajadustele ei ole piisav ning ilma ametliku kvalifikatsioonita töötute kõrge osakaal (35,2%) tingib nii noorte kui ka pikaajalise töötuse kõrge määra. Mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaal on suurem kui ELis keskmiselt. Varakult haridus- ja koolitussüsteemist lahkuvate õpilaste ja üliõpilaste arv väheneb, kuid nende osakaal on endiselt väga kõrge (23,5%). Kolmanda taseme hariduse omandamise määr on säilinud, kuid kutsehariduses ja -koolituses ning õpipõhisõppekavades osalemine on ikka veel liiga madal. Kutsekeskhariduse ja kutsekooli lõpetanute kutsemeisterlikkus jääb ELi keskmisest maha. Hispaania töötab ka välja meetmeid noorte tööhõive suurendamiseks. 2013. aasta märtsis esitletud riikliku noorte tööhõive ja ettevõtluse strateegia (2013–2016) rakendamine praegu käib, ehkki mõned meetmed on veel kehtestamata. Kõnealusele strateegiale tuginedes on Hispaania võtnud meetmeid noorte töötuse vähendamiseks vastavalt noortegarantiis seatud eesmärkidele. Mõningat edu on märgata meetmete osas, mis on mõeldud koolist väljalangevuse vähendamiseks ning kaheosalise kutsehariduse edendamiseks, kuid strateegia täielik rakendamine ja vahendite tõhus kasutamine on endiselt väga olulised. Kaheosalise kutsehariduse puhul on vaja jätkata kõikide sidusrühmade, sealhulgas iga valitsemistasandi otsustajate ja koolitajate ning tööandjate vahelist koordineerimist eesmärgiga süsteemi ühtlustada ning sobitada koolitamine paremini tööturu vajadustega ja tagada kõikide piirkondade kaheosalise kutseharidusmudeli omavaheline sobivus.
- (16) Peamiselt tööturu olukorrast tingituna, kuid ka seetõttu, et sotsiaalkaitse avaldab vähest mõju vaesuse vähendamisele, on Hispaania allpool ELi keskmist peamiste näitajate osas, millega mõõdetakse vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, mis ohustab eelkõige lapsi ja noori täiskasvanuid. Kriisi tõttu on Hispaanias toimunud üks järsemaid langusi leibkonna kasutada oleva tulu osas, samuti on seal sissetulekute ebavõrdsus üks suuremaid liidus. Kõige olulisem on lihtsustada sotsiaalabi taotlemist ning parandada juhtimist ja asutuste vahelist koordineerimist riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Sotsiaalse kaasamise riiklikus tegevuskavas (2013–2016) on ettenähtud nõuetekohane poliitiline raamistik, millele tuginedes saab suunata aktiivseid tööturumeetmeid paremini nendele, kes on tööturust eemal, ning tegeleda laste vaesusega ja parandada peretoetusteenuste tõhusust. Sotsiaalabi ja -hüvitiste ümberjaotav mõju eri riskirühmade vahel on piiratud, mis annab tunnistust kehvast eesmärgiasetusest. Lisaks on sotsiaalabi ja tööhõive valdkondade (sealhulgas piirkondlikud ja kohalikud asutused) vaheline koordineerimine vähene ning halduskoormus, mis on seotud miinimumsissetuleku tagamise kavast abi taotlemisega, takistab sotsiaalabi ja tööturule naasmise vahelist sujuvat üleminekut.

- (17) Hispaania tegi edusamme majanduskasvu ja konkurentsivõimet edendavate struktuurireformide elluviimisel üldjoontes kooskõlas 2013. aasta riiklikus reformikavas esitatud plaanidega. 2013. aasta detsembris võeti turu ühtsuse tagamise seadus vastu ja selle keerukas rakendamine on käimas. 2013. aasta sügisel vastu võetud ettevõtlusseadus on samuti toonud kaasa ettevõtete maksejõuetuse parandatud raamistiku ja paindlikumad ettevõtlusvormid ning ratsionaliseerinud ettevõtete rahvusvahelistumise toetuskavasid. Tegevuslubade kiirkorras väljastamist on laiendatud ja väiksemate jaemüügikohtade avamine on muudetud lihtsamaks. Samuti võeti ettevõtluse lihtsustamiseks teisi meetmeid. Endiselt on aga pooleli töö teistest õigusaktidega, mis võimaldaks luua osaihinguid väiksema ajakuluga ja ühe ametiasutuse kaudu, nagu on ette nähtud 2013. aasta septembri ettevõtlusseaduses. Lisaks tuleks pidevalt läbi vaadata ettevõtjate kasvu piiravad regulatiivsed tõkked, sealhulgas maksustamine, võttes arvesse Hispaania mahajäämust ettevõtete suuruse osas võrreldes teiste euroala liikmesriikidega. Kauaoodatud kutseteenuste reform viibib ja sellealast tegutsemist tuleks kiirendada. Suurte jaemüügikaupluste rajamist takistavate piirangute kõrvaldamiseks ei ole meetmeid võetud.
- (18) Hispaania teadus- ja innovatsioonisüsteemis tuleb parandada teaduslike saavutuste kvaliteeti, edendada koostööd erasektoriga ja hõlbustada teadus- ja innovatsioonitulemuste rakendamist kaubanduslikes toodetes. 2013. aastal võttis valitsus vastu teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni riikliku strateegia, millele on veel vaja lisada rahastamine riiklikest vahenditest. Lisaks sellele ei ole lõpule viidud uue riikliku teadusagentuuri loomine. Agentuuri ülesandeks on riiklike teadus- ja arendusinvesteeringute tõhus juhtimine.
- (19) Märkimisväärseid samme on tehtud elektrienergia tariifipuudujäägi kõrvaldamiseks, peamiselt süsteemikulude vähendamise abil, ehkki reformi konkreetne mõju eelkõige taastuvenergiale ei ole veel avaldunud. Valitsus uurib võimalusi, kuidas vähendada pankrotistunud tasuliste kiirteede tõttu riigi rahandusele avalduvat negatiivset ülekanduvat mõju. Ametisutused löid andmebaasi, mis sisaldab majandus-, keskkonna, liiklus- ja teisi näitajaid, millele toetuda analüüsi tegemisel enne taristuinvesteeringuid, kuid sõltumatu organ, kes aitaks hinnata tulevasi suuri taristuprojekte, on siiski veel loomata. Raudteel tõkestavad reisijate- ja kauba-veeteeenuste tulemuslikku konkurentsi tehnilised ja õiguslikud takistused, piirates ulatusliku taristu tõhusat kasutamist.
- (20) Avaliku halduse reform edeneb. Kohalike omavalitsuste reform võeti vastu 2013. aasta detsembris ning avaliku halduse reformi eksperdikomisjoni soovitude rakendamine on käimas ning jätkub 2014. ja 2015. aastal. Kohtureform on pooleli ning selle rakendamine tuleb lõpule viia. Korruptsioonivastase võitluse viimaste meetmete hulka kuuluvad 2013. aasta detsembris vastu võetud seadus, milles käsitletakse läbipaistvust, üldsuse juurdepääsu teabele ja head valitsemistava, ning kaks seaduse eelnõu erakondade rahastamise järelevalve kohta ja kõrgete ametnike aruandekohusluse kohta. 2012.–2014. aasta riiklik deklareerimata töö ja sotsiaalkindlustuspettuse vastase võitluse kava (*Plan Nacional de Lucha contra el Empleo Irregular y el Fraude a la Seguridad Social*) on praegu rakendamisel. Hispaania on laiendanud rahvusvaheliste lepingute võrgustikku, et vahetada maksuotsustega seotud teavet, ning käivitas eraettevõtjatega projekti, et analüüsida võimalusi toetuste süsteemi juhtimise parandamiseks.
- (21) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Hispaania majanduspoliitikat. Hinnati riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Hispaania eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevasse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–8.
- (22) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

- (23) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Nõukogu soovitused, mis on esitatud määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel, kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1, 2, 3, 4, 6, 7 ja 8.
- (24) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetseid soovitused liikmesriikidele, mille rahühik on euro⁽¹⁾. Riigina, kelle vääringuks on euro, peaks ka Hispaania tagama kõnealuste soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Hispaania võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada 2014. aastal eelarvestrateegiat, eelkõige täpsustades üksikasjalikult selleks 2015. aastal ja edaspidi võetavaid meetmeid, et tagada ülemäärase puudujäägi korrigeerimine jätkusuutlikul viisil 2016. aastaks, viies ellu nõukogu poolt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse käigus antud soovituses nimetatud struktuurilised kohandused. Eelarve püsiv tasakaalustamine nõuab usutatavate struktuurireformide kaugeleulatuvat rakendamist, et suurendada kohandumisvõimet ning edendada majanduskasvu ja töökohtade loomist. Pärast ülemäärase puudujäägi korrigeerimist püüda teha igal aastal vähemalt 0,5% ja heades majandustingimustes isegi suurem struktuuriline kohandus keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas või vajaduse korral tagada võlareegli täitmine, et valitsemis sektori kõrge võlatase näitaks kindlat kahanemistendentsi. Tagada, et uus sõltumatu eelarveasutus hakkaks võimalikult kiiresti täie võimsusega tööle, ja tagada eelarvestabiilsuse alusseaduse kohaselt kõikidel valitsustasanditel ennetavate, korrigeerivate ja sunnimeetmete range ja läbipaistev rakendamine, sealhulgas äriettevõtjate ees olevate avaliku sektori võlgnevuste kõrvaldamine. Vaadata 2015. aasta veebruariks süsteemselt läbi kulud kõikidel valitsemis sektori tasanditel, et muuta avalikud kulutused edaspidi tõhusamaks ja kvaliteetsemaks. Jätkata tervishoiusektori kulutõhususe suurendamist, eelkõige ratsionaliseerides kulutusi ravimitele, sealhulgas haiglates, ning tugevdada kõikide hooldusliikide vahelist koordineerimist, säilitades samas hoolekande kättesaadavuse haavatavate rühmade jaoks. Võtta 2014. aasta lõpuks vastu ulatuslik maksureform, et muuta maksusüsteem lihtsamaks eesmärgiga soodustada majanduskasvu ja töökohtade loomist, kaitsta keskkonda ja tagada püsiv tulude laekumine.

Selle eesmärgi täitmiseks kasutada vähem moonutatavaid makse, näiteks tarbimismaks, keskkonnamaks (nt sõidukikütused) ja korduvad omandimaksud; kaotada ebatõhusad üksikisiku ja ettevõtte tulumaksukulud; kaaluda töötajate sotsiaalmaksu vähendamist, eelkõige madalalpalgaliste töökohtade puhul; jätkata ettevõtete maksustamise valdkonnas võlguleku soodustamise vastu võitlemist; võtta meetmed eesmärgiga vältida maksustamisest tulenevaid takistusi Hispaania siseturu sujuvale toimimisele. Tõhustada võitlust maksudest kõrvalhooldimise vastu.

2. Viia lõpule hoiupankade reform teiseste õigusaktide vastuvõtmise osas ning lõpetada riigi omandis olevate hoiupankade restruktureerimine, et kiirendada nende täielikku taastumist ja lihtsustada nende naasmist eraomandisse. Ergutada pankasid säilitama omavahendite suhtarvu kindlal tasemel, jälgida varahaldusettevõtte Sareb tegevust, et tagada varade õigeaegne võõrandamine, minimeerides sellega maksumaksja kulusid. Viia lõpule meetmed, mille abil laiendada VKEd e rahastamisvõimalusi, eelkõige need meetmed, millega täiustatakse pangandusvälist finantsvahendustegevust. Kõrvaldada viimased kitsaskohad ettevõtete maksejõuetuse raamistiku loomisel, eelkõige süvendades pankrotihaldurite pädevust ja kohtusüsteemi suutlikkust ettevõtete maksejõuetust käsitlevate juhtumite lahendamisel, ning arendada välja füüsiliste isikute maksejõuetuse alaline raamistik, võttes nõuetekohaselt arvesse võlausaldaja/laenuvõtja tasakaalustatud õigusi ja finantsstabiilsuse tagamise kaalutlusi.
3. Võtta uued meetmed tööturu killustatuse vähendamiseks eesmärgiga soodustada püsivaid kvaliteetseid töökohti, näiteks vähendades eri lepinguliikide arvu ja tagades lahkumishüvitise puhul võrdsed võimalused. Jätkata tööturereformide korrapärast kontrollimist. Edendada reaalpalga arengut kooskõlas töökohtade loomise eesmärgiga.

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141.

Tugevdada töötusimise nõuet töötushüvitiste saamisel. Suurendada aktiivse tööturupoliitika tulemuslikkust ja sihipärasust, sealhulgas seoses värbamistoetustega, eelkõige nende puhul, kellel on raskusi tööturule pääsemisega. Tugevdada tööturu ning haridus- ja koolituspoliitika vahelist koordineeritust. Kiirendada riiklike tööturuasutuste ajakohastamist, et tagada tulemuslik personaalnõustamine ning tööturu nõudmistele kohane koolitus, keskendudes eelkõige pikaajalisele tööhõivele. Tagada enne 2014. aasta lõppu avaliku ja erasektori vaheline tulemuslik koostöö tööhõiveteenuste valdkonnas ning kontrollida pakutavate teenuste kvaliteeti. Tagada ühtse töövahendusportaali tulemuslik toimimine ning lisada sellele täiendavad meetmed tööjõu liikumise toetamiseks.

4. Rakendada noorte ettevõtluse ja tööhõive strateegia (2013–2016) ning hinnata selle tulemuslikkust. Kooskõlas noortegarantii eesmärkidega pakkuda noortele kvaliteetseid töö-, praktika- ja õpipoisiõppekohti ning jõuda paremini nende noorteni, kes ei ole end töötuna arvele võtnud. Rakendada tõhusalt uusi hariduskavasid, et suurendada alg- ja keskkhariduse kvaliteeti. Parandada selliste rühmade nõustamist, kus esineb risk koolist välja langeda, ja nendele pakutavat toetust. Viia kutseharidus ja -koolitus ja kõrgharidus paremini vastavusse tööturu vajadustega, tõhustades eelkõige koostööd tööandjatega ja toetades koolitajate ja juhendajate koolitamist.
5. Rakendada sotsiaalse kaasatuse riiklik tegevuskava (2013–2016) ning hinnata selle tulemuslikkust kogu selle eesmärkide ulatuses. Tugevdada tööhõive- ja sotsiaalteenistuste vahelist haldussuutlikkust ja koordineerimist, et luua riskirühmade abistamiseks integreeritud süsteem ning ergutada miinimumsissetuleku kavade eest vastutavate avaliku halduse asutuste seas ühtlustatud menetluste kasutamist, et toetada üleminekut miinimumsissetuleku kavalt tööturule. Muuta peretoetuste kavad sihipärasemaks ja parandada teenuste kvaliteeti, eelistades madala sissetulekuga ja lastega leibkondi, et tagada sotsiaalsiirete progressiivsus ja tulemuslikkus.
6. Tagada turu ühtsuse tagamise seaduse nr 20/2013 ulatuslik ja hoogne rakendamine kõigil haldustasanditel. Võtta 2014. aasta lõpuks vastu kutseteenuste ja kutseühingute ulatuslik reform, määrates kindlaks ametid, mille puhul nõutakse registreerimist erialaorganisatsioonis, ning kutseorganisatsioonide läbipaistvuse ja aruandekohusluse kriteeriumid, avades põhjendamatult kaitstud tegevusalad ja kaitstes turu ühtsust seoses kutseteenustele juurdepääsu ja nende pakkumisega Hispaanias. Vähendada veelgi äritegevuse alustamiseks vajaminevat aega, kulusid ja menetluste arvu. Käsitleda põhjendamatuid piiranguid, mis on seatud suurte jaemüügiettevõtete rajamisele, vaadates selleks eelkõige läbi kehtivad piirkondlikud planeerimismäärused. Määrata kindlaks uue riikliku teadus-, tehnoloogia- ja innovatsiooni-strateegia rahastamine ning käivitada uue riikliku teadusagentuuri tegevus.
7. Pärast 2013. aasta reformi tagada elektritariifipuudujääkide tulemuslik kõrvaldamine 2014. aastaks, võttes selleks vajaduse korral täiendavaid meetmeid. Käsitleda pankrotistunud tasuliste kiirteede probleemi, et minimeerida riigi kulutusi. Luua 2014. aasta lõpuks sõltumatu organ, mis aitaks hinnata tulevasi suuri taristuprojekte. Võtta meetmed raudteel tulemusliku kauba- ja reisijateveo konkurentsi tagamiseks.
8. Rakendada kõikidel valitsustasanditel avaliku halduse reformiga tegeleva komitee soovitusel. Tugevdada kontrollimehhanisme ning suurendada haldusotsuste läbipaistvust, eelkõige piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Viia lõpule varimajanduse ja deklareerimata töö vastu võitlemiseks võetavad meetmed ning kontrollida hoolikalt nende elluviimist. Võtta vastu kohtustruktuuri ja kohtute asukohta käsitlevad pooleliolevad reformid ning tagada vastuvõetud reformide rakendamine.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Prantsusmaa 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Prantsusmaa 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/09)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koordsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koordsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusel rakendamisele.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel⁽¹⁾ Prantsusmaa 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Prantsusmaa ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013⁽²⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Prantsusmaa 2014. aasta eelarvekava kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nende liikmesriikide hulgas, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida, nimetati ka Prantsusmaad.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Prantsusmaa suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Prantsusmaal esineb jätkuvalt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab erijärelevalvet ja millega seoses tuleb võtta otsustavaid poliitikameetmeid. Meetmeid tuleb võtta pidevalt seoses kaubandusbilansi ja konkurentsivõime halvenemise ning valitsemissektori kõrge võlataseme tagajärgedega.
- (8) Komisjon esitas 5. märtsil 2014 soovitusel, et Prantsusmaa teeks täiendavaid jõupingutusi ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohase nõukogu soovitusel täielikuks järgimiseks.
- (9) Prantsusmaa esitas 7. mail 2014 nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (10) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2015. aastaks ja saavutada keskpika perioodi eesmärk 2017. aastaks. Stabiilsusprogrammis on kinnitatud eelmist keskpika perioodi eesmärki – struktuurselt tasakaalustatud eelarve –, mis on stabiilsuse ja kasvu paktiga nõutust rangem. Stabiilsusprogrammiga on kavas viia eelarvepuudujääk 2015. aastal 3%-ni SKPst, mis ületab nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusel seatud eesmärgi. Pärast seda on kavandatud (ümberarvutatud) iga-aastane edasimineku keskpika perioodi eesmärgi suunas aeglasem kui miinimumnõudena ettenähtud 0,5% SKPst. Kokkuvõttes on stabiilsusprogrammis sätestatud eelarvestrateegia eesmärk vaid osaliselt kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Stabiilsusprogrammis on prognoositud, et valitsemissektori võlg saavutab tippnõuetega 2014. ja 2015. aastal, mil see on 95,6% SKPst, ning hakkab seejärel langema, jõudes 2017. aastal 91,9% protsendini. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2014. aasta puhul realistlik ja 2015. aasta puhul veidi optimistlik – prognoositakse, et SKP kasvab sel ja järgmisel aastal vastavalt 1,0% ja 1,7%, võrreldes komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosis esitatud 1,0% ja 1,5%-ga. Riigi rahanduse kõrgem sõltumatu nõukogu (pr k Haut Conseil des Finances Publiques) avaldas 2014. aasta aprillis arvamuse stabiilsusprogrammi makromajandusliku stsenaariumi kohta. Stabiilsusprogrammis kirjeldatakse mitmeid lisameetmeid 2014. aastaks, mille hulgas on ministereeriumide eraldiste tühistamine vastuvõetava lisaelarvega ja valitsuse väljakuulutatud 50 miljardi eurose säästuplaani esimesed tulemused.

Selle põhjal ja võttes arvesse ka asjaolu, et eelarvet konsolideeriti 2013. aastal rohkem kui komisjoni soovitusel väljaandmise ajal eeldati, saab stabiilsusprogrammi üldjoontes pidada komisjoni soovitusel arvesse võtvaks. Eelarve konsolideerimise meetmed ei ole piisavalt üksikasjalikud, et veenvalt tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimine 2015. aastal, mida kinnitab ka komisjoni prognoos, et järgmisel aastal on puudujääk 3,4% SKPst ja et struktuuriline kohandamine ei saavuta kaugeltki nõukogu soovitatud taset.

⁽¹⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 27.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

Lisaks sellele on oht, et majanduskasv võib osutada eeldatust väiksemaks, mis mõjutab omakorda valitsuse eesmärkide saavutamist. Osa stabiilsusprogrammis esitatud täiendavatest meetmetest 2014. aastaks ei ole veel vastu võetud ja 2015. aastaks kavandatud säästmise maht on väga suur. Komisjoni prognoosile tuginedes jääb eelarve konsolideerimine ajavahemikul 2013–2014 0,2 protsendipunktiga SKPst miinusesse, kui pidada silmas struktuurse eelarvepositsiooni (korrigeeritud) muutust, ja vähemalt 0,1 protsendipunktiga SKPst, kui pidada silmas nõukogu soovitusel esitamise ajal vajalikuks peetud meetmete mahtu. Lähtudes stabiilsusprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusele, et eelarvestrateegiat toetavaid meetmeid tuleb rohkem täpsustada ning et teha tuleb veel jõupingutusi nõukogu määruse täitmiseks ja selleks, et pärast seda tagada asjakohane edasimineku keskpiika perioodi eesmärgi suunas. Eelkõige tuleks täiendavaid meetmeid täpsustada 2014. aasta kohta kavandatavas eelarve muutmise seaduses.

- (11) Võttes arvesse püsivalt suurt ja kasvavat valitsemissektori võlga ning asjaolu, et ülemäärane eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtaega on pikendatud 2015. aastani, on veelgi olulisem, et 2014. aasta eelarvet rakendatakse rangelt ja 2015. aastal tehtaks ulatuslikke jõupingutusi eelarve konsolideerimiseks. Eelkõige peaksid avaliku sektori kulud kasvama palju aeglasemalt kui eelnevatel aastatel, nagu on kavandatud valitsus. Seetõttu on vaja veelgi täpsustada kulude vähendamise strateegiat, intensiivistades käimasolevat avaliku sektori kulude läbivaatamist ja vaadates vajaduse korral ümber ka valitsuse tegevuse piirid. Lühikeses perspektiivis ei õnnestu märkimisväärset kokkuvõidu saavutada ilma oluliselt vähendamata sotsiaalkindlustuskulude kasvu, mis moodustavad ligi poole avaliku sektori kuludest.

See eeldab tervishoiu- ja pensionikulude kärpimist, näiteks julgemalt iga-aastaste tervishoiukulude sihtide seadmise ning pensionide ja muude sotsiaaltoetuste ajutise külmutamise teel, nagu valitsus praegu kavandab teha. Lisaks peaks kavandatav uus desentraliseerimise seadus ühtlustama erinevad haldustasandid Prantsusmaal, mis aitaks ära hoida haldustegevuse kattumist ning saavutada täiendavat sünergia, suurendada tõhusust ja kokkuvõidu eri haldustasandite ühendamise või ära kaotamise teel. Sellega seoses tuleb märkida, et stabiilsusprogrammis esitatud struktuurireformid jõustuvad alles keskpiika perioodi jooksul, kuigi kavandatud ajakava on pärast stabiilsusprogrammi esitamist ettepoole toodud, ja nende rakendamisega on seotud märkimisväärsed riskid. Ka kontrolli kohalike omavalitsuste kulude üle tuleks tugevdada, sh pannes piiri kohalike omavalitsuste maksutulu iga-aastasele kasvule, võttes arvesse mitmete kohalikele maksudele kehtivaid ülemmäärasid ja samal ajal viia järjekindlalt ellu plaani vähendada keskvalitsuselt saadavat toetust. Lisaks sellele, et kokkuvõidu on vaja saavutada lühema aja jooksul, on murekoht ka riigi rahanduse jätkusuutlikkus pikaajalises perspektiivis.

Kuigi avaliku sektori tervishoiukulud on viimastel aastatel kontrolli all hoitud, tuleb tervishoiusüsteemi kulutõhususe parandamiseks täiendavaid jõupingutusi teha. Eelkõige on vaja rakendada lisameetmeid kulude piiramiseks, kuna keskmises ja pikas perspektiivis on tervishoiusüsteemis oodata kulude olulist kasvu. Tõhusust tuleks suurendada sellistes valdkondades nagu ravimi- ja halduskulud, aga ka haiglaravi. Lõpetuseks, 2013. aasta detsembris võeti vastu pensionireform, mille eesmärk on tagada süsteemi jätkusuutlikkus pikas perspektiivis. Pensionireformist aga ei piisa süsteemi puudujäägi, eeskätt riigiametnike ja mõnede riigi kontrolli all olevate äriühingute töötajate pensionifondide puudujäägi kõrvaldamiseks ning kokkuvõttes vähendavad Prantsusmaa ametiasutuste prognooside kohaselt uued pensionimeetmed süsteemi kogupuudujääki ainult poole võrra 0,5 %-ni SKPst 2020. aastaks. Lisaks on suur oht, et kohanduse maht võib muududa, kuna nende prognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium võib osutada liiga optimistlikuks. Asja loodud pensionide järelevalve komitee (pr k Comité de suivi des retraites) peaks tagama, et süsteemi puudujääk järk-järgult kõrvaldatakse.

- (12) Prantsusmaa kuulub nende liikmesriikide hulka, kus tööjõukulud on kõige suuremad. Tööjõu suur maksukoormus vähendab eelkõige ettevõtete kasumlikkust ja koormab tööhõivet. Selleks et parandada kulupõhist konkurentsivõimet, on valitsus käivitanud hulga algatusi, et tööjõu maksukoormust vähendada. 2012. aasta detsembris võeti vastu konkurentsivõime ja tööhõive maksusoodustus (CICE), mis kujutab endast tööjõukulude vähendamist palkade puhul, mis jäävad allapoole 2,5-kordse miinimumpalga piiri. 2014. aasta

jaanuaris teatati tööjõukulude vähendamisest veel 10 miljardi euro võrra „vastutuse võtmise ja solidaarsuspakti” osana. Need kaks meetet annavad kokku 30 miljardit eurot ehk 1,5 % SKPst, mis vastab ettevõtete maksukoormuse kasvule aastatel 2010–2013 ning mis vähendaks ainult poole võrra vahet Prantsusmaa ja euroala keskmise vahel tööandjate sotsiaalkindlustusmaksete taseme osas. Peale selle saavad ekspordivad ettevõtjad, kes tavaliselt maksavad suurt palka, CICEst vähem kasu kui ettevõtjad, kes ei ekspordi, mis vähendab selle meetme mõju konkurentsivõime suurendamisele. Vastutuse võtmise ja solidaarsuspakt sisaldab tööjõukulude vähendamist madalate palkade puhul ja ühte meetet, mis on mõeldud palkade jaoks, mis jäävad 1,6- ja 3,5-kordse miinimumpalga vahemikku. Viimasel meetmel, mis peaks jõustuma 2016. aastal, oleks otsesem mõju ekspordivatele ettevõtjatele. Palgakujundus Prantsusmaal kipub viima palgastruktuuri moonutamiseni ja piirama ettevõtete võimalusi majandusliku olukorra halvenedes palkasid kohandada. Sotsiaalkaitse rahastamise kõrgem nõukogu (pr k Haut Conseil du financement de la protection sociale) on hinnanud seda, millist mõju avaldavad tööhõivele erinevaid sotsiaalmaksevastusi hõlmavad stsenaariumid, kuid nende mõju palkade kujunemisele ja konkurentsivõimele ei ole eriti uuritud.

Kuigi miinimumpalka saavatele töötajatele on ette nähtud ulatuslikke maksevabastusi, on miinimumpalgaga tööjõu kulud siiski suured. Need maksevabastused aitasid kaasa tööjõukulude piiramisele 2013. aastal, mis on positiivne, kuid miinimumpalka tase Prantsusmaal on endiselt kõrge, võrreldes teiste liikmesriikidega. Miinimumpalka tuleks seetõttu edasi arendada viisil, mis toetaks konkurentsivõimet ja töökohtade loomist. Prantsusmaal on vähe erandeid seadusega ettenähtud miinimumpalgast ja teha saaks täiendavaid jõupingutusi, et vähendada tööjõukulusid kaitsetumate elanikerühmade puhul.

- (13) Globaalsel tasandil on Prantsusmaa rahvusvahelistes ettevõtluskeskkonna edetabelites langenud. Kuigi 2013. juulis käivitatud lihtsustamisalgatuse raames on tehtud jõupingutusi, et ettevõtjate ja haldusametite suhteid parandada, tuleb ettevõtluskeskkonda siiski veel soodsamaks muuta. Peale selle tuleb hulk lihtsustamisplaanis kavandatud meetmeid veel välja töötada ja rakendada. Eriti tuleks tähelepanu pöörata tööseadustiku normidele ja raamatupidamiseeskirjadele, mis on seotud ettevõtete suurusega ja takistavad Prantsusmaa ettevõtete kasvamist. Need normid võivad olla põhjuseks, miks VKEdel on raske kasvada nii suureks, et nad saaksid ekspordida ja uuendusi sisse viia. Poliitikaalgatused, mille eesmärk on suurendada erasektori äriühingute kulutusi teadus- ja arendustegevusele ning edendada innovatsiooni, eelkõige teadusuuringutega seotud maksusoodustus ja konkurentsivõimekeskused, on siiani vastakaid tulemusi andnud. Tööstussektori osakaalu vähenemine Prantsusmaa erasektoris on eraettevõtete puhul viinud teadus- ja arendustegevusega seotud kulutuste püsimiseni endisel tasemel, hoolimata sellest, et ettevõtete tasandil on tehtud märkimisväärsed pingutusi. Selle tagajärjel finantseeritakse suur osa teadus- ja arendustegevusega seotud kulutustest riigi rahast, kas otse riiklikult rahastatud teadustööna või kaudselt toetuste kaudu. Olemasolevaid vahendeid tuleks tõhusamaks muuta, et suurendada eraettevõtete kulutusi teadus- ja arendustegevusele ja edendada innovatsiooni erasektoris. Eriti tuleks konkurentsivõimekeskustele eraldatud vahendeid paremini kasutada mastaabisäästu suurendamiseks ja innovatsiooni levitamise parandamiseks. Lisaks võiks selle poliitika tõhusust suurendada, võimaldades neil keskustel muutuda tõelisteks ettevõtete võrgustikeks, mille positiivne mõju kanduks üle ka mujale. Lõpetuseks, teadusuuringutega seotud maksusoodustuse kulu jõuab prognooside kohaselt 2014. aastal 5,8 miljardi euroni (peaaegu 0,3 % SKPst). Olenemata selle meetme kulukusest ei ole läbi viidud järeldamist selle mõju kohta teadus- ja arendustegevusele, võttes arvesse viimaseid reforme.
- (14) Kuigi teatavate kutsealade puhul (nt veterinaarid, raamatupidajad) on õigusliku vormiga, osalusnõuetega ja tasudega seotud tõkked kõrvaldatud ning hiljutise tarbimiseadusega võeti vastu uued meetmed konkurentsivõime parandamiseks, on mõnedele kutsealadele sisenemine ja nende praktiseerimine endiselt küllaltki raske (nt taksojuhid, tervise sektor, notarid ja õiguselukutsed laiemalt). Paljude kutsealade puhul (arstid, apteekrid, jne) takistab kutsealale sisenemise suhtes kohaldatav *numerus clausus*’e põhimõte juurdepääsu teenustele ning selle võiks ümber vaadata ilma, et see kahjustaks teenuste kvaliteeti ja ohutust. Tänaeni ei ole koostatud põhjalikku hinnangut selle kohta, kui vajalikud ja proportsionaalsed on reguleeritud kutsealade suhtes kehtivad piirangud. Jaemüügisektoris kehtivad jätkuvalt müügipunkti avamiseks loa taotlemisel koormavad nõuded, mis tulenevad eelkõige linnaruumi planeerimise normidest, ja kahjumiga müügi keeld, mille mõju konkurentsivõimele ja tarbijatele on negatiivne. Siiani ei ole Prantsusmaal vastu võetud konkreetseid meetmeid jaemüügisektoris turule sisenemise tõkete kõrvaldamiseks. Mittekodutarbijate puhul on hakatud järk-järgult loobuma elektri ja gaasi reguleeritud hindadest. Kodumajapidamiste puhul jätkub aga

hindade reguleerimine ning elektri puhul jäävad hinnad alla kulutaseme ja teiste tarnijate juurdepääs turule on piiratud. Energiaühenduste vallas tuleks lõpule viia käimasolevad projektid (eelkõige ühendus Hispaania), et tugevdada elektri- ja gaasiühendusi naaberriikidega. Raudteesektoris takistavad turule sisenemise tõkked jätkuvalt turu tõhusat toimimist. Prantsusmaa ei ole avanud kodumaist reisirongiliikluse turgu konkurentsile, v.a. rahvusvaheliste liinide puhul, kus on vähe uusi turule tulijaid. Prantsusmaa on alustanud raudteesüsteemi reformi, et muuta selle rahastamine jätkusuutlikuks. Seaduseelnõu esitati 2013. aasta oktoobris ja on praegu parlamendi menetluses. Kavandatud meetmete hulka kuulub täieõigusliku taristuettevõtja loomine vertikaalselt integreeritud struktuuri raames, kuhu kuulub ka turgu valitsev ettevõtja. See uus struktuur võib takistada alternatiivsete ettevõtjate juurdepääsu raudteevõrgule.

- (15) Üldine maksukoormus on Prantsusmaal suur ja see kasvab veelgi. 2013. aastal oli maksude suhe SKPsse 45,9%, mis on liidus üks kõrgemaid, ja see on 3,3 protsendipunkti kasvanud sellest ajast saadik, kui 2010. aastal algas eelarve konsolideerimine. Seda arvesse võttes on erikomitee (pr k Assises de la fiscalité) aidanud ette valmistada maksusüsteemi reformi. Siiani on tehtud vähe edusamme seadusega ette nähtud üksikisiku ja ettevõtte tulumaksu määrade alandamisel ja käibemaksu tõhususe suurendamisel. Selle asemel on pikendatud suurtele ettevõtetele kehtestatud ajutise lisamaksu kehtivust kuni 2015. aastani ja selle tagajärjel tõuseb seadusega ettenähtud ettevõtte tulumaksu kogumäär 38,1%-ni (seaduses sätestatud määr 33,3% on juba üks liidu kõrgemaid). Valitsus on teatanud ettevõtete solidaarsussotsiaalmaksude järkjärgulisest kaotamisest („C3S”) ja seaduses sätestatud tulumaksu määra järkjärgulisest vähendamisest 28%-le 2020. aastaks. Selle meetme täpsema ajastuse kohta andmed puuduvad. Viimase aasta jooksul on tehtud ka mõningaid edusamme tulumaksukulude vähendamisel ja ühtlustamisel. Kuigi keskkonnamaksude valdkonnas on toimunud teatav areng (nt järkjärguline CO₂-maksu (pr k *contribution climat energie*) kehtestamine), on keskkonnamaksude osakaal SKPs jätkuvalt väike. Eelkõige tuleb märkida, et aktsiisid ei ole Prantsusmaal seotud inflatsiooniindeksiga ja endiselt kehtivad mõned olulised keskkonnale kahjulikud toetus, nagu näiteks diislikütuse aktsiisi soodusmäär. 2013. aastal ei ole võetud ettevõtete maksustamisega seoses täiendavaid meetmeid võlgnevuse soodustamise kaotamiseks, selleks et ära hoida erasektori võlataseme edasist tõusu.
- (16) Kuigi Prantsusmaal on võetud hulk poliitikameetmeid, jätkus 2013. aastal olukorra halvenemine tööturul ja sellega on seotud suured probleemid. 2013. aastal jätkus tööpuuduse kasv 10,3%-ni (võrreldes 7,5%-ga 2008. aastal). Prantsusmaa tööturg on endiselt killustatud ja ajutiselt töölt alalisele tööle ülemineku võimalusi on vähe (ajutiselt töölt alalisele tööle ülemineku tõenäosus oli 2010. aastal üksnes 10,6% võrreldes liidu keskmise näitajaga 25,9%). Tööhõive kindlustamist käsitlevale kutsealaülesele kokkuleppele tuginedes võeti 2013. aasta mais vastu seadus. Kuigi see reform on samm õiges suunas, on selle mõju siiani olnud ebaühtlane. Nimelt on ainult üksikud ettevõtted kasutanud seadusega loodud korda ettevõtte tasandil kokkulepete sõlmimiseks, et muuta töötingimused majandusraskuste korral paindlikumaks. Tegelike vallandamiste arv, mille puhul on kohtusse pöördutud, on aga märkimisväärselt langenud. 2014. aastal toimusid küll läbirääkimised sotsiaalpartneritega töötushüvitiste süsteemi reformi üle, kuid uus kokkulepe tõenäoliselt ei vähenda süsteemi puudujääki oluliselt. Töötushüvitiste süsteemi kogupuudujääk, mis oli 2013. aastal peaaegu 1% SKPst, tingib vajaduse võtta süsteemi jätkusuutlikkuse tagamiseks täiendavaid struktuurimeetmeid. Teatavaid elemente, nagu toetuskõlblikkuse tingimused, hüvitiste järkjärguline vähendamine aja jooksul või palgaasendussuunad kõrgeimapalgaliste töötajate puhul, kohandati üksnes vähesel määral pärast viimast kokkulepet sotsiaalpartnerite vahel 2014. aasta märtsis ja neid tuleks veelgi enam muuta, et tagada töötamiseks piisavad stiimulid. Tänu järjestikustele pensionireformidele on 55–64-aastaste töötajate tööhõive määr viimase kolme aasta jooksul pidevalt tõusnud.

Tööhõive määr Prantsusmaa eakamate töötajate hulgas (45,6% 2013. aastal) jääb aga oluliselt alla liidu keskmise (4,5 protsendipunkti madalam) ja ainult 55% eakamatest töötajatest Prantsusmaal lähevad pensionile vahetult pärast töötamist (2008–2011). Selle tulemusena on eakamate töötajate töötuse määr viimastel aastatel märgatavalt tõusnud. Seetõttu tuleb tugevdada meetmeid selle elanikerühma töölesobivuse parandamiseks ja vaadata läbi stiimulid, mis julgustaksid neid tööd jätkama või tööle naasma.

- (17) Rahvusvahelise õpilaste õpitulemuslikkuse hindamisprogrammi (PISA) 2013. aasta uuringust selgus, et hariduslik ebavõrdsus Prantsusmaal on Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) riikide hulgas üks suuremaid. Kuuendik Prantsusmaa noortest lahkub haridus- ja koolitusasutustest kvalifikatsiooni saamata. See on eriti murettekitav, kuna noorte töötuse määr oli 2013. aasta lõpus 25,5% ning töötuks jäämise oht oli madalaima kvalifikatsiooniga noorte puhul pea kaks korda suurem. Õpipoisiõppe kavad peaksid olema eelkõige suunatud madalaima kvalifikatsiooniga noortele. Selle probleemiga tegelemisel on mingil määral edasi liigutud – 2013. aasta juulis käivitati kohustusliku hariduse reform ja 2014. aasta märtsis võeti vastu kutsehariduse ja elukestva õppe seadus. Praegu on siiski veel vara hinnata, kas need meetmed aitavad tõhusalt vähendada ebavõrdsust haridussüsteemis, ja uut plaani põhihariduse ülemise astme koolide reformiks, millest teatati 2014. aasta jaanuaris, ei ole veel ellu viidud. Lõpetuseks, üleminek koolist tööle on muutunud sujuvamaks, kuid 2012. aastal vähenes õpipoiste arv ja toetuskavadest hakkasid üha enam kasu saama üliõpilased.
- (18) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Prantsusmaa majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Prantsusmaa eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–7.
- (19) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1.
- (20) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1 kuni 6.
- (21) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetseid soovitused liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaks ka Prantsusmaa tagama nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Prantsusmaal võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada 2014. aastal eelarvestrateegiat, muuhulgas täpsustades üksikasjalikult selleks 2014. aastal ja edaspidi võetavaid meetmeid, et tagada ülemäärase puudujäägi korrigeerimine jätkusuutlikul viisil 2015. aastaks, viies ellu nõukogu poolt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse käigus antud soovituses nimetatud struktuurilised kohandused. Eelarve püsiv tasakaalustamine nõuab põhjalike struktuurireformide veenvat rakendamist, et suurendada kohandamisvõimet ning edendada majanduskasvu ja töökohtade loomist. Pärast ülemäärase puudujäägi korrigeerimist püüda teha igal aastal vähemalt 0,5% SKPst struktuuriline kohandus keskpika perioodi eesmärgi suunas, heades majandustingimustes või juhul, kui seda on vaja, et tagada võlareegli täitmine, veelgi rohkem, et valitsemissektori kõrge võlatase näitaks püsivat kahanemistendentsi. Teha rohkem jõupingutusi tõhususe suurendamiseks kõigis valitsemissektori allsektorites, sh vaadates vajaduse korral ümber valitsuse tegevuse

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141.

piirid. Eriti oluline on astuda samme sotsiaalkindlustuskulude kasvu oluliseks vähendamiseks alates 2015. aastast nagu kavandatud, seades julgemalt iga-aastaseid tervishoiukulude sihte, võttes pensionikulud kontrolli alla ning ühtlustades pere- ja eluasemetoetuseid. Kehtestada käimasolevale detsentraliseerimisprotsessile selge ajakava ja astuda esimesed sammud 2014. aasta detsembriks, eesmärgiga kõrvaldada haldustegevuse dubleerimine, soodustada kohalike omavalitsuste ühinemist ja täpsustada iga kohaliku omavalitsuse tasandi vastutusala. Tugevdada stiimuleid kohalike omavalitsuste kulutuste ratsionaalsemaks tegemiseks, pannes piiri kohalike omavalitsuste maksutulu iga-aastasele kasvule, vähendades samal ajal keskvalitsuselt saadavat toetust. Lisaks sellele, et kokkuhoid on vaja saavutada lühikeses perspektiivis, astuda samme keskmises ja pikas perspektiivis oodatava riiklike tervishoiukulude suurenemise piiramiseks, sh ravimikulude valdkonnas, ning võtta täiendavaid meetmeid pensionisüsteemi tasakaalustamiseks jätkusuutlikul viisil ja hõlmates kõiki skeeme, kui see on vajalik ja valdkondades, kus see on vajalik, hiljemalt 2020. aastaks, pöörates erilist tähelepanu kehtivatele eriskeemidele ja täiendavatele skeemidele.

2. Tagada, et ettevõtete tulumaksusoodustusest (pr k *crédit d'impôt compétitifité emploi*) tulenev tööjõukulude vähenemine jätkub. Võtta meetmeid, et veelgi alandada tööandjate sotsiaalkindlustusmakseid vastavalt vastutuse võtmise ja solidaarsuse paktis võetud kohustustele, tagades, et muud meetmed ei pärsiks selle mõju ja et praegu kavandatud eesmärkidest kinni peetakse. Hinnata täiendavalt sotsiaalkindlustusmaksete vabastuste majanduslikku mõju, pöörates tähelepanu tööhõivele, palkade arengule ja konkurentsivõimele ning võtta vajadusel asjakohaseid meetmeid. Vähendada veelgi, eelarveneutraalsel viisil, tööjõukulusid palgaskaala alumise osa puhul, eelkõige tööandjate sotsiaalkindlustusmaksete suunatud alandamise teel, võttes arvesse erinevaid palgatoetuste süsteeme.
3. Lihtsustada äriühingute haldus- ja maksunorme ning raamatupidamiseeskirju ning võtta konkreetseid meetmeid valitsuse töös oleva lihtsustamiskava rakendamiseks 2014. aasta detsembriks. -Kõrvaldada äriühingute kasvult regulatiivsed takistused, vaadates eelkõige läbi ettevõtte suurusega seotud kriteeriumid, et vältida künniste kehtestamise mõju. Astuda samme innovatsioonipoliitika lihtsustamiseks ja selle tõhususe suurendamiseks, nimelt hinnates teadusuuringute maksuvabastust (pr k *crédit d'impôt recherche*), võttes arvesse viimaseid reforme, ja vajaduse korral seda kohandades. Tagada, et vahendeid eraldatakse eelkõige kõige tõhusamatele konkurentsivõimekeskustele ja et nende abil edendatakse keskustes loodavate uuenduste majanduslikku mõju.
4. Kõrvaldada reguleeritud kutsealadele ja nende praktiseerimisele juurdepääsu põhjendamatud piirangud ning vähendada kutsealale sisenemise kulusid ja edendada konkurentsi reguleeritud teenuste pakkumisel. Võtta täiendavaid meetmeid, et vähendada jaemüügi sektori toimimist mõjutavat regulatiivset koormust, eelkõige lihtsustades müügipunktide avamisloa andmist ja kaotades kahjumiga müügi keelu. Säilitades kaitsetele elanikerühmadele taskukohased tingimused, tagada, et kodumajapidamiste reguleeritud gaasi ja elektri hinnad oleksid kehtestatud sobival tasemel, mis ei ole takistuseks konkurentidele. Tugevdada elektrienergia ja gaasi ühendusvõimsust Hispaaniaga, eelkõige suurendada gaasi ühendusvõimsust nii, et integreerida Pürenee poolsaare gaasiturg täielikult Euroopa turuga. Raudteesektoris tagada uue ühtse taristuettevõtja sõltumatus turgu valitsevast ettevõtjast ja astuda samme selleks, et avada kodumaine reisijatevedu konkurentidele, tagades kooskõla tulevaste direktiivide sätete ja nendes kindlaks määratava ajakavaga.
5. Vähendada tööjõu maksukoormust ning teha rohkem jõupingutusi maksusüsteemi lihtsustamiseks ja selle tõhustamiseks. Selleks tuleb 2015. aasta eelarvega alustades võtta meetmeid selleks, et: vabaneda ebatõhusatest üksikisiku ja ettevõtte tulumaksukuludest, tuginedes uuematele hinnangutele ja erikomitee Assises de la fiscalité algatusele, vähendades samas seaduses sätestatud maksumäärasid; võtta ettevõtete maksustamisega seoses täiendavaid meetmeid võlgnevuse soodustamise kaotamiseks; laiendada maksubaasi, eeskätt tarbimismaksude puhul; järk-järgult kaotada keskkonnale kahjulikud toetused.
6. Astuda lisaamme tööturu jäikuse piiramiseks, eelkõige võtta meetmeid töökoha säilitamise lepingute (pr k *accords de maintien de l'emploi*) tingimuste reformimiseks, et raskustes ettevõtted neid rohkem kasutaksid. Võtta täiendavaid meetmeid, et reformida töötushüvitiste süsteemi koostöös sotsiaalpartneritega, selleks et tagada selle jätkusuutlikkus ja pakkuda samal ajal asjakohaseid stiimuleid tööle naasmiseks. Tagada, et eakamad töötajad saaksid piisavat nõustamist ja koolitust ning hinnata ümber konkreetset neile mõeldud töötushüvitise korraldus, võttes arvesse nende olukorda tööturul.

7. Liikuda kutsehariduse ja koolituse moderniseerimise poole, viia ellu kohustusliku hariduse reform ja võtta lisa-meetmeid haridusliku ebavõrdsuse vähendamiseks, tugevdades eelkõige haridussüsteemist varase lahkumisega seotud meetmeid. Tagada, et aktiivsed tööturumeetmed toetaksid sisuliselt kõige kaitsetumaid elanikerühmasid. Parandada üleminekut koolist tööle, eelkõige tõhustades meetmeid õpipõhise õppe edasiseks arendamiseks, pöörates erilist tähelepanu madala kvalifikatsiooniga inimestele.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Horvaatia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Horvaatia 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2014/C 247/10)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Horvaatia osales 2013. aastal Euroopa poolaastas mitteametlikult vabatahtlikkuse alusel, esitades majandusprogrammi; riigipõhiseid soovitusi ei olnud. 21. juunil 2013 võttis nõukogu vastu järeldused, milles avaldati heameelt Horvaatia majandusprogrammi üle, rõhutades, et Horvaatialt eeldatakse liikumist stabiilsuse ja kasvu paktis sätestatud nõuete täitmise suunas ja tal on vaja teha algust usaldusväärse konsolideerimisega, pidades silmas majanduskasvu soodustavaid kulusid ja jättes ruumi sissetulevate ELi vahendite kaasrahastamiseks.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Horvaatiat kui üht liikmesriiki, kelle kohta koostatakse põhjalik analüüs.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Horvaatia suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Horvaatias esineb ülemäärane makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab erijärevalvet ja otsustavaid poliitikameetmeid. Eelkõige on vaja võtta poliitikameetmeid, pidades silmas suurtest väliskohustustest, kahanevatest eksporditulemustest, ettevõtete suurest finantsvõimendusest ja valitsemissektori kiiresti suurenevast võlast tulenevat havatavust oludes, kus majanduskasv on aeglane ja kohandamisvõime kasin.
- (8) 24. aprillil 2014 esitas Horvaatia nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta lähenemisprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2016. aastaks, pöördudes samal ajal tagasi jätkusuutliku majanduskasvu teele. Selleks on plaanis vähendada pidevalt eelarvepuudujääki 4,9%-lt SKP-st 2013. aastal alla 3%-le SKP-st 2016. aastaks, mis on ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtaeg. Lähenemisprogrammi järgi jõuab valitsemissektori võlg haripunkti (72%-ni SKP-st) 2014. aastal, siis järgneval aastal väheneb mõnevõrra ja pärast seda stabiliseerub. Lähenemisprogrammis eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on kogu programmiperioodi ulatuses optimistlik. Lähenemisprogrammi stsenaariumi kohaselt SKP 2014. aastal stagneerub, samal ajal kui 2015. aastaks prognoositakse väikest, 1,2% kasvu erinevalt komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosist, kus eeldatakse vastavalt 0,6% kahanemist ja 0,7% kasvu. Lähenemisprogrammi eelarveprognoosi näitajad ei vasta Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi standarditele; see tekitab ebaühtlust võrreldes varasemate andmete ja makromajandusliku stsenaariumiga ja takistab nende asjakohast võrdlust komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosiga. Pealegi ei ole lähenemisprogramm 2015. ja 2016. aastal võetavate konsolideerimismeetmete osas, eelkõige kulude poole pealt, piisavalt üksikasjalik. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt ulatub valitsemissektori eelarvepuudujääk 2014. ja 2015. aastal vastavalt 3,8% ja 3,1%-ni SKP-st. Olles teinud vajalikud kohandused, et prognoose oleks võimalik võrrelda ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames seatud eesmärkidega (s.t jättes välja teise samba pensionivarade ülekande mõju), prognoosib komisjon 2014. aastal puudujäägi suuruseks 4,6% SKP-st ja 2015. aastal 3,8% SKP-st.

Kuna lähenemisprogramm on esimene aruanne, milles käsitletakse meetmeid, mida ametiasutused on võtnud pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse alustamist 28. jaanuaril 2014, siis hindas komisjon Horvaatia võetud meetmeid 2. juunil 2014 avaldatud teatises. Peamine eesmärk saavutatakse kavandatu kohaselt 2014. aastal, samal ajal kui puudujäägi osas 2015. aastal päris eesmärgini ei jõuta. Valitsemissektori struktuurse eelarvepositsiooni parandamisel jääb nii 2014. kui ka 2015. aastal nõutust veidi vajaka. Kuigi kohandatud struktuurse eelarvepositsiooni muutus on soovitatust väiksem, täidetakse eeldatavasti kaalutusõiguse alusel võetavate meetmete kohaste summade osas eesmärgid nii 2014. kui ka 2015. aastal. Selleks et vähendada negatiivset mõju majanduskasvule ja parandada konsolideerimise jätkusuutlikkust, tuleb pöörata rohkem tähelepanu meetmete kvaliteedile ja üleminekule kulupõhistele meetmetele. Lähtudes määruse (EÜ) nr 1466/97 kohasest lähenemisprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist, on nõukogu seisukohal, et Horvaatia võttis 30. aprilliks 2014 küll tõhusaid meetmeid, et korrigeerida oma ülemäära eelarvepuudujääki vastavalt soovitudele, kuid vaja on veelgi pingutada, et täita ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames antud soovitus korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2016. aastaks ja tagada selle korrigeerimise usaldusväarsus.

- (10) Eelarve konsolideerimise meetmed peaksid olema suunatud riigi rahanduse kvaliteedi parandamisele, et saavutada tõhusus eelkõige palkade, sotsiaalkindlustuse ja toetuste osas ja pakkuda piisavat eelarvepoliitilist manööverdamisruumi majanduskasvu soodustavate kulutuste ja investeeringute tegemiseks, kaasa arvatud ELi rahastatud projektide jaoks. Horvaatia on viimastel aastatel oma eelarveraamistikku oluliselt reforminud. Nõrgad küljed on aga seotud eelarve planeerimisega, tõhusa kulude kontrolliga ja eelarvepiirangute järjekindla kohaldamisega, mis mõjutab negatiivselt eelarvepoliitika kujundamist. Kuigi eelarve-eeskirju muudeti just hiljuti, tuleks nende ülesehitust veelgi parandada. Eelarveraamistiku tõhusust õhustab eelkõige ennetusmehhanismide puudumine, võlareegli lõtv järgimine ja struktuurse eelarvetasakaalu reegli ebamäärane sõnastus. Eelarvepoliitika komisjoni loomine on teretulnud, kuid tema positsiooni tugevdamiseks eelarve planeerimisel ja selle üle järelevalve tegemisel tuleb võtta lisameetmeid, eelkõige tema sõltumatuse kindlustamiseks mis tahes eelarvepädevast institutsioonist.
- (11) Horvaatial tuleb leida lahendus, kuidas konsolideerida eelarvet, ilma et kahjustataks konkurentsivõimet ja väljavaateid majanduse elavdamiseks. Kõige selle taustal on riigi rahanduse tulude pool piiratud maksubaasi kitsa määratlusega, mis tagab stabiilse maksutulud ja millel ei ole suurt moonutavat mõju majanduskasvule. Riiklikus reformiprogrammis teatatakse kavast kehtestada 2016. aastal perioodiline kinnisvaramaks, kuid selle toimumise ülesehitust, sealhulgas maksubaasi oma, tuleb veel täpsustada. Horvaatia on ka otsustanud võtta varimajanduse vähendamise teel meetmeid maksukuulekuse parandamiseks. Selles suunas on astutud samme. Järk-järgult on võetud kasutusele maksuameti IT-süsteemiga ühendatud elektroonilised seadmed, mis on suurendanud maksutulud, sest tehingutest on parem ülevaade. Maksuhalduse ümberkorraldamise tulemusena peaks maksude kogumine muutuma tõhusamaks ja tulemuslikumaks, vähendades samal ajal maksumaksjate maksukohustuse täitmisega seotud kulusid. Samas kui arvestada vajadust eelarve konsolideerimise järele ja andmeid, mis viitavad kogumata maksude suurtele summadele, näib, et maksude kogumist saaks veelgi tõhustada ja et jätkuvalt tuleb pingutada maksukuulekuse suurendamise nimel, pakkudes maksu maksjatele rohkem e-teenuseid.
- (12) Horvaatia on võtnud meetmeid pensionite jätkusuutlikkuse ja piisavuse parandamiseks: alates 2010. aasta novembrist on järk-järgult tõstetud seadusjärgset pensioniiga ja ennetähtaegselt pensionile jäämise iga ning pikendatud naiste kvalifikatsiooniperioodi ning need peaks olema täies ulatuses ühtlustatud 2030. aastaks. 2013. aasta detsembris vastu võetud pensionikindlustusseaduse muudatustega tõsteti seadusjärgne pensioniiga 65 eluaastalt 67-le ja ennetähtaegselt pensionile jäämise iga 60 eluaastalt 62-le. Kuid need muudatused jõustuvad alles 2031. aastal, mis ei ole demograafilist suundumust arvestades piisavalt ambitsioonikas. Hoolimata viimastel aastatel rakendatud reformidest on ennetähtaegselt pensionile jäämiseks veel mitmeid muid võimalusi. Arvestades erandite ulatust, ei ole ennetähtaegselt pensionile jäämise korral kohaldatav pensionivähendus või hilisema pensionile jäämise pensionilisa piisavaks stiimuliks töötada seadusjärgse pensionieani, mõjutades seeläbi negatiivselt tööjõupakkumist ja pensionisüsteemi jätkusuutlikkust. 2013. aastal võeti vastu seadus ühtse kohtuekspertiisi organi kohta, et aidata piirata invaliidisuspensionist saajate juurdevoolu ja vähendada pettust, ühtlustades puude hindamisi. Koos suurema kontrolliga vastab see selgele vajadusele, kuid nende mõju kuludele sõltub sellest, kuidas meetmeid rakendatakse ja kui suures ulatuses otsuseid täide viiakse. Teatavat künnist ületavaid eriskeemi alla kuuluvaid pensione kärbiti, kuigi küll ajutiselt, 10 %, samal ajal kui nende indekseerimine seoti SKP kasvuga. Hoolimata hiljutistest püüdlustest vähendada kulusid ja suurendada läbipaistvust, on eriskeemi alla kuuluvate pensionite ühtlustamine üldskeemi omadega olnud aeglane ja mitte piisavalt suure ulatusega ning edasimineku tervikuna on ikkagi piiratud.
- (13) Tervishoiusektori tervisetulemused on olnud küllaltki head ja teenused on mõningaste piirkondlike varieerumistega kättesaadavad, kuid süsteem ise avaldab olulist survet riigi rahandusele. Võimud on teinud haiglavõrgustikus kindlaks ebatõhusad kohad, mida annab parandada. 2014. aasta märtsis esitatud üldkavas haiglaravi ümberkorraldamise kohta on toodud meetmed, millega parandada kulutõhusust, nt haiglavõrgu ratsionaliseerimine, haiglas viibimise keskmise kestuse vähendamine, haiglavoodite parem jaotus, sealhulgas pikaajaliseks raviks, ja edasised muutused haiglate rahastamises. Selleks et kava ellu viia, tuleb tagada tugev järelevalve ja rakendusjuhtivus nii haiglates kui ka keskvalitsuses. Pikaajalist ravi iseloomustab teenuste hajutatatus tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandesüsteemide vahel, madal kulude hüvitamise määr ja vähe ametlike hooldusteenuseid, teenuste kõrge hind ja pikad järjekorrad.

- (14) Tööhõive ja tööjõus osalemise määr on üks madalamaid liidus, näitajad on eriti madalad noorte ja eakate hulgas. Lisaks tsüklilisele arengule on need tööturunäitajad osaliselt seotud riigi institutsioonide ja poliitikaga. Horvaatia on alustanud tööturu paindlikkuse suurendamiseks tööturureforme. Reformide esimene etapp, mis jõudis lõpule 2013. aastal, keskendus tähtjaliste töölepingute reguleerimisele. 2014. aasta jaanuaris võttis valitsus vastu teise seadusandliku ettepaneku, milles vähendati menetluste lühendamise ja lihtsustamise ning tööaja paindlikkuse suurendamise kaudu vallandamiskulusid. Lisaks võetakse kasutusele paindlikumad töötamisvormid, nagu töötamine osalise tööajaga töölepingu alusel. Need muudatused asetaksid Horvaatia töökaitse indeksi seisukohast üldjoontes oma konkurentidega võrdsesse olukorda. Kuigi nende reformide mõju tööhõivele tervikuna on eeldatavasti positiivne, suurendavad need tööturu killustumise riski, sealhulgas tähtjaliste töölepingute kasutamine. Samal ajal ei ole ette nähtud muudatusi palgakujundamise institutsioonides ja seda hoolimata Horvaatia iseärasusest, mida iseloomustab suhteliselt kõrge keskmise palga ja väga madala tööhõivemäära koosinemine. Hoolimata järjest kasvavast tööpuudusest on selliste aktiivse tööturupoliitika meetmete kulud ja katvus, millega parandatakse tööturule juurdepääsu ja pikendatakse seal püsivust, ikka alla keskmise, eriti noorte, pikaajaliste töötute ja eakamate töötajate puhul. Horvaatia riikliku tööturuasutuse haldussuutlikkus on suure surve all, ka piirkondlikul tasandil. Üldist süsteemi, et seirata ja hinnata suundumusi tööturul ja tööturuvajadusi, sealhulgas oskuste prognoosimine, ei ole, samuti ei hinnata aktiivse tööturupoliitika meetmeid korrapäraselt. Deklareerimata tasustatava töö osakaal on suur.
- (15) Olukord tööturul valmistab erilist muret noortele, sest noorte töötuse määr on kasvanud oluliselt, ulatudes 2013. aastal ligi 50 %-ni, samal ajal kui mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaal kasvab jätkuvalt. Oluliseks ülesandeks on jõuda nende noorteni, kes on töötud ja on jäänud formaalharidusest välja, kuid ei ole end töötuna arvele võtnud, ja mobiliseerida erasektor, et pakkuda rohkem õpipõhisõpet kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Horvaatial on vaja lahendada tõsised probleemid hariduse vastavuses tööturu vajadustele ja kvaliteedis kõikides haridusvaldkondades. Väljaõpe töökohal ja kutsenõustamine on kogu kesk- ja kolmanda taseme hariduses puudu, samal ajal kui tööandjate kaasatus kutsehariduse ja -koolituse pakkumise ning kesk- ja kolmanda taseme haridusse on väike. Asja kooli lõpetanute tööhõive määr on võrreldes ülejäänud liiduga märkimisväärselt madalam. Vananenud kutsehariduse ja -koolituse süsteemi reformitakse uute õppekavade katsetamise teel. Horvaatia kvalifikatsiooniraamistiku ning haridus-, teadus- ja tehnoloogiaalase strateegia elluviimine seisab, kuid see peaks parandama haridustulemusi ja viima need vastavusse tööturu vajadustega.
- (16) Suur töötus ja väike tööjõuturul osalemine on halvendanud Horvaatias sotsiaalset olukorda. Viimastel aastatel on kasvanud nende osakaal, kes elavad vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus, ning see näitaja on ELi keskmisest oluliselt suurem. Sotsiaaltoetussüsteem on ehitatud üles sellisel, et õigustatud isikutel on võimalik saada kattuvaid rahalisi toetusi mitmest kohast. Kui toetusesaaja asub tööle, kaotab ta osa nendest sotsiaalsetest siiretest, see aga demotiveerib neid tööturule sisenemast. Sotsiaalkindlussüsteemi on võimalik muuta tõhusamaks ja läbipaistvamaks: praegu on eri sissetulekutoetuste määramine hajutatud mitme institutsiooni ja valitsustasandi vahel, kriteeriume kohaldatakse ebaühtlaselt ja kohati esineb kattumist. 2013. aasta sotsiaalhoolekandeseaduses kehtestati rangemad majandusliku olukorra testid ja koondati üldise miinimumsissetuleku alla neli rohkem kui 70-st riigi tasandi eri toetusest, sealhulgas mõned, mis on suunatud konkreetsetele rühmadele. Kuni 2016. aastani rakendatakse järk-järgult riiklikku ühtse kontaktpunkti süsteemi, mille kaudu hallatakse kõiki riigi tasandi rahalisi toetusi. Kuid süstemaatiline järelevalve ja hindamine on keeruline, sest kohaliku ja piirkondliku tasandi sissetulekutoetuse skeemid ja programmid ning erinevad konkreetsetele elanikkonna kategooriatele suunatud majanduslikust olukorrast sõltumatud rahalised toetused ei ole süsteemi integreeritud. Alates 2011. aastast on ellu viidud mitu seadusandlikku reformi, kuid sellest hoolimata ei ole sellise ülesehitusega toimivate sotsiaaltoetuste süsteemidega suudetud tagada toetuste suunamist neile, kes seda kõige rohkem vajavad.
- (17) Praegu Horvaatias kehtiv ettevõtlust reguleeriv raamistik paneb ettevõtjatele suure koormuse, muu hulgas puudub õiguskindlus, läbipaistvus otsuste tegemisel, eelkõige kohalikul tasandil, ja eksisteerivad mitmed maksutaolised lõivud. Lisaks muudab majandustegevust käsitlevate otsuste tegemise keeruliseks ja haldusmenetlused pikemaks avaliku halduse vastutuse killustatus nii piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil

ja kesktasandil pädevusvaldkondade keeruline jaotus ministeeriumite ja agentuuride vahel. Keskvalitsus kasutab ettevõtlust takistavate aspektide kindlakstegemiseks struktuurset lähenemisviisi, kuid halduskoormuse mõõtmiseks ei kasutata ühtset meetodikat, mis vähendab juba võetud meetmete tõhusust. Olemasoleva ühtse kontaktpunkti funktsioonid on piiratud. Vaja on ratsionaliseerida ja parandada kontrolli riiklike toetuste ja tagatiste üle, keskregistri loomine toetatavate äriühingute ja üksikisikute kohta oleks esimene samm selles suunas. Horvaatia on alustanud avaliku halduse reformi, et suurendada oma haldussuutlikkust ning parandada kodanikele ja ettevõtjatele suunatud avalike teenuste kliendikesksust. Avaliku halduse kvaliteet on aga siiski endiselt madal ja seda iseloomustab nõrk koordineeritus valitsuse eri tasandite vahel ning poliitika kujundamisel ja hindamisel vähene või liialt formaalne toetumine tõenditele. Avaliku halduse reformi strateegia vastuvõtmine on samm õiges suunas; strateegiat tuleks täies ulatuses rakendada valitsuse kõigil tasanditel. Ühinemiseelsete vahendite rakendamise kogemused viitavad puudustele strateegilises planeerimises ja institutsionaalses suutlikkuses ning nõrkadele külgedele projekti väljatöötamises ja järelevalves.

- (18) Riigi omanduses või riigi kontrolli all olevaid äriühinguid mõjutab negatiivselt nõrk juhtimine, samal ajal kui avaliku sektori varade ja ettevõtete haldamise uue strateegia rakendamine viibib. Praegu valitakse nõukogu liikmed ja juhatust ilma konkurentsipõhise valikumenetluseta ja nendesse organitesse nimetamisi ei avalikustata. Meetmeid on küll võetud korruptsioonivastase raamistiku parandamiseks, kuid suuremaid jõupingutusi on vaja korruptsiooni ennetamiseks ja seda valitsuse igal tasandil. Põhiliste elementide hulgas, mis praegu korruptsioonivastases raamistikust puuduvad, on tõhus kontrollimehhanism huvide konflikti kindlakstegemiseks ja riigiteenistujate varade avalikustamine, samuti eritagatised riigi omandis ja riigi kontrolli all olevate ettevõtjate jaoks. Komisjoni kontrollivolitused huvide konflikti lahendamiseks põhinevad muude ametiasutuste pädevusel ja ennetaval tegevusel. Hoolimata riigihankemenetluste läbipaistvuse suurendamiseks tehtud edusammudest ei kasutata süstemaatilisel riskihindamise vahendeid ja haavatavaid sektoreid ei prioriseerita piisavalt. Riigihanke-eeskirjade tõhusa rakendamise jälgimist tuleb parandada, pidades silmas ka ELi vahendite eraldamist tulevastel aastatel.
- (19) Pankrotieelse menetluse laiaulatuslik kohaldamine 2013. aastal pälvis teatavat edu, et lahendada laenuteenindamise probleeme, millega äriühingud puutusid kokku keeruliste, kallite ja pikkade pankrotimenetluste raames. Kuid seda instrumenti saab oluliselt parandada, kõrvaldades mitmed puudused, nagu riigi rolli ebamäärasus protsessis, tugevdades kaubanduskohtute rolli nõuete ja tugevate restruktureerimiskavade valideerimisel, laiendades menetluse reguleerimisala, et oleks võimalik läbi viia tõhus restruktureerimine, enne kui võlgnik muutub maksejõuetuks, ja kõrvaldades puudused seaduse rakendamisel. Hoolimata reformidest, mida on tehtud õigusemõistmise tõhustamiseks, on kohtumenetlused nii tsiviil-, kaubandus- kui ka haldus- ja õigustamatult pikad, eriti esimeses astmes. Kuhjunud asjade arv 2013. aastal kasvas ja on väga suur, eriti tsiviil- ja kaubandusmenetlustes. Nende küsimuste lahendamiseks on vaja jätkata jõupingutusi, et luua ja kasutada õigeid stiimuleid, et viia menetlused lõpule õigeaegselt ja edendada kohtuvälist vaidluste lahendamist, eriti väikeste kohtuvaidluste korral, sest vastasel juhul takistavad need ettevõtlust ja vähendavad Horvaatia atraktiivsust otseste välisinvesteeringute saamiseks.
- (20) Konservatiivne lähenemisviis, mida Horvaatia keskpank kasutab makrotasandi usaldatavusnõuete kohase reguleerimise puhul, eelkõige seoses omavahendite tasemega, tähendab, et pankadel on kujunenud teatav vastupanuvõime, mis on osutanud kasulikuks, pidades silmas raskusi, millega nad praegu nõrga majanduse tõttu silmitsi seisavad. Kuid juba kuuendat aastat järjest kahanev majandus ja viivislaenude osakaalu kasv võivad mõjuda halvasti pankade varade kvaliteedile. On tervitatav, et teatavatele portfelliidele, mis kuuluvad neljale suurimale pangale Horvaatias (mis põhinevad väliskapitalil), tehakse euroala uue ühtse järelevalvemehhanismi raames varade kvaliteedi läbivaatamine / stressitest. Kuid selle alt jäävad välja mõned Horvaatia seisukohast olulised portfellid, sest portfelliid valitakse nende olulisuse alusel pangakontserni seisukohast. Lisaks ei hõlma see test keskmise suurusega ja väiksemaid panku, mille kapital võib olla väiksem ja varade kvaliteet mitte nii hea, kuid millel võib finantsstabiilsuse seisukohast olla oluline koht. Täiendades ühtset järelevalvemehhanismi lisajärelevalvega, mis on konkreetselt loodud Horvaatia finantsüsteemi jaoks (ja mis katab olulised Horvaatia tütar-ettevõtjate portfelliid, mis ei ole hõlmatud ühtse järelevalvemehhanismiga, ja olulisemad keskmise suurusega ja väikesed pangad), parandatakse ülevaadet pangalaenude klassifitseerimisest ja laenukahjumi katteks mõeldud eraldise summade adekvaatsusest.

- (21) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Horvaatia majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Horvaatia eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–8.
- (22) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (23) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–8,

SOOVITAB Horvaatial võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Rakendada täies ulatuses 2014. aastal vastu võetud eelarvemeetmed. Tugevdada eelarvestrateegiat, täpsustades veelgi 2015. ja 2016. aastaks kavandatud meetmeid ja kaaludes täiendavaid püsivaid, majanduskasvu soodustavaid meetmeid, et korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk jätkusuutlikult 2016. aastaks. Samal ajal tagada, et täidetaks ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames täpsustatud nõukogu soovitusel struktuurilise kohandamise kohta. Viia programmiprognosid vastavusse Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi standarditega ning stabiilsuse ja kasvu paktis kehtestatud nõuetega. Võtta meetmeid kontrolli tugevdamiseks kulude üle. Teha 2015. aasta märtsiks kulude põhjalik analüüs. Parandada eelarve planeerimise protsessi, eriti suurendades makromajanduse ja eelarveprognoside paikapidavust ja muutes rangemaks aastaste ja keskpika perioodi kulude piirmäärade siduvuse, ja parandada eelarve-eeskirjade ülesehitust. Põhistada 2014. aasta oktoobriks seaduses äsja loodud eelarvepoliitika komisjon, suurendada tema sõltumatust kõigist eelarveasutustest, laiendada tema mandaati, eelkõige järelevalve tegemisel kõigi eelarve-eeskirjade ja prognooside eel- ja järeelhindamise üle, ja tagada piisavad ressursid. Riiklikus reformiprogrammis nimetatud kavadele tuginedes esitada konkreetne strateegia perioodilise kinnisvaramaksu reformimiseks. Alustada maksukulude registreerimise ja läbivaatamise protsessi. Parandada maksukuulekust, eelkõige tõhustades veelgi maksuhaldust; esitada sel eesmärgil 2014. aasta lõpuks tegevuskava.
2. Vähendada ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi. Võtta 2015. aasta märtsiks vastu seadus, et kiirendada naiste ja meeste seadusjärgse pensioniea kavandatud ühtlustamist ja liikuda edasi seadusjärgse pensioniea kavandatud tõstmisega 67 eluaastale. Tagada rangem hindamine ja kontroll invaliidsuspensionit saama õigustatud isikute üle ning kiirendada eriskeemi alla kuuluvate pensionite integreerimist üldpensionisüsteemi. Tugevdada tervishoiusektori kulutasuvust, sealhulgas haiglates.
3. Rakendada töajuhise reformi teine etapp 2015. aasta märtsiks pärast konsulteerimist sotsiaalpartneritega, eelkõige vallandamistingimuste ja töötajate üle, et hoida ära tööturu edasine killustumine, k.a. noorte hulgas. Vaadata läbi palkade kujundamise süsteem eesmärgiga viia see paremini kooskõlla suundumustega tootlikkuses ja palgatingimustega. Esitada selle analüüsi järeldused 2014. aasta lõpuks. Tõhustada aktiivse tööturupoliitika meetmeid ja laiendada nende haaret, tugevdades riiklike tööturuasutuste haldussuutlikkust, k.a. piirkondlikul tasandil, ja hõlmates rohkem noori, pikaajalisi töötuid ja eakaid töötajaid. Seada esmatähtsaks kohale jõuda noorteni, kes on töötud ja on jäänud formaalharidusest välja, kuid ei ole end töötuna arvele võtnud, ja mobiliseerida erasektor, et pakkuda rohkem õpipoisiõpet kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Visandada 2014. aasta lõpuks kavad deklareerimata töö probleemi lahendamiseks. Rakendada meetmeid, et parandada vastavust tööturu vajadustele ja haridustulemuste kvaliteeti, ajakohastades kvalifitseerimissüsteeme, seades sisse kvaliteeditagamise mehhanismid ja hõlbustades koolist tööellu siirdumist, eelkõige kutsehariduse ja töökohal väljaõppe tugevdamise kaudu.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

4. Vaadata 2014. aasta lõpuks läbi maksu- ja toetuste süsteem ning esitada tegevuskava mitteaktiivsete inimeste ja töötute tööellu tagasitoomiseks. Tugevdada sotsiaalkaitse süsteemi tõhusust ja läbipaistvust, koondades veelgi toetusi, ühtlustades valikukriteeriume ja linkides kõigi asjakohaste tasandite ja valitsusüksuste andmed ühtsesse kontaktpunkti. Parandada sotsiaalabitoetuste tõhusust ja vastavust nende parema suunamise kaudu.
5. Võtta ettevõtluskeskkonna parandamiseks lisameetmeid. Seada eelkõige 2015. märtsiks eesmärk vähendada oluliselt haldusnõudeid, sealhulgas maksutaolisi lõive. Lahendada suure killustatuse ja vastutuste kattumisega seotud probleemid, lihtsustades haldusmenetlusi ja selgitades otsustusprotsessi ja aruandluskohustuse raamistikku valitsuse eri tasandite ja keskvalitsuse tasandi eri ministriumite ja agentuuride vahel. Suurendada selliste üksuste haldussuutlikkust ja strateegilist planeerimist, kelle hallata on usaldatud Euroopa struktuuri- ja investimisfondid, ning tagada neile piisav ja stabiilne arv töötajaid.
6. Esitada 2014. aasta oktoobriks üksikasjalik kava avaliku omandi haldamiseks 2015. aastal. Tagada, et riigi kontrolli all olevaid äriühinguid juhitakse läbipaistvalt ja vastutustundlikult, eelkõige muuta rangemaks pädevusnõuded, mis kehtivad juhatuse liikmetele ja nõukogu liikmetele, kelle nimetab riik, ja luua organitesse nimetamise riiklik register. Parandada korruptsiooni ennetust avalikus halduses ja riigi omandis olevates ja riigi kontrolli all olevates ettevõtetes, suurendades muu hulgas huvide konflikti komisjoni kontrollivolitusi. Parandada riigihanke läbipaistvust ja tõhusust nii kesk- kui ka piirkondlikul tasandil ja suutlikkust teha järelevalvet rakendamise üle ja avastada rikkumisi.
7. Tugevdada 2014. aasta lõpuks kaubanduskohtute rolli äriühingu pankrotieelse menetluse rakendamise läbipaistvuse ja õiguspärasuse järelevalves. Vaadata läbi kohustuslik maksejõuetuse/mittelikviidsuse test, et oleks võimalik kasutada pankrotieelset vaidluste lahendamise menetlust ja ühtlustada maksejõuetuse menetlemist / likvideerimismenetlust, et muuta see lühemaks. Parandada kohtusüsteemi kvaliteeti ja tõhusust, eelkõige pakkudes stiimuleid, et lahendada vaidlused tsiviil-, kaubandus- ja haldusasjades õigeaegselt ja kasutada kohtuvälist vaidluste lahendamist, eriti väiksemate kohtuvaidluste korral.
8. Täiendada 2014. aasta Euroopa Keskpannga varade kvaliteedi läbivaatamist ja stressitesti, võtta ette kõikehõlmav portfelli analüüsimine, mis on spetsiaalselt loodud Horvaatia finantssektori jaoks ja milles keskendutakse olulistele portfelledele, mida Euroopa Keskpannga läbivaatamine ei hõlma, k.a. peamised keskmise suurusega ja väiksemad pangad.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Itaalia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Itaalia 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/11)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhiseid soovitusi.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel⁽¹⁾ Itaalia 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Itaalia stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013⁽²⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Itaalia 2014. aasta eelarvekava kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi⁽³⁾, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Itaaliat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Itaalia suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Itaalias esineb ülemäärane makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab erijärelevalvet ja otsustavaid poliitikameetmeid. Eriti vajavad otsustavaid poliitikameetmeid ja tähelepanu püsivalt kõrge valitsemissektori võlatase ja nõrgast tootlikkuse kasvust tulenev madal väline konkurentsivõime, mida veelgi võimendab pikaajaline vilets majanduskasv.
- (8) Itaalia esitas 22. aprillil 2014 nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) Stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on 2016. aastaks keskpika perioodi eesmärgi saavutamise, milleks on struktuurselt tasakaalus eelarvepositsioon, pidades samal ajal kinni võlataseme nõudest 2013.–2015. aasta üleminekuperioodi jooksul. Stabiilsusprogrammis on kinnitatud, et keskpika perioodi eesmärk on struktuurselt tasakaalus eelarvepositsioon, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Stabiilsusprogrammis kavandatud (ümberarvutatud) struktuuriline kohandamine on 0,2 protsendipunkti SKPst 2014. aastal ja 0,4 protsendipunkti 2015. aastal. Stabiilsusprogrammi kohaselt on sellised piiratud kohandused keskpika perioodi eesmärgi suunas põhjendatud raskete majandustingimustega ja sellega, et vaja on teha jõupingutusi põhjaliku struktuurireformide programmi elluviimiseks. Nimelt on kavas mitu struktuurireformi, mille mõju potentsiaalsele majanduskasvule oleks positiivne ja mis lõpuks viiksid valitsemissektori võla suhte SKPsse järgnevatel aastatel alla. Stabiilsusprogrammis kavandatud struktuuriline kohandamine lubaks Itaaliale kinni pidada võla vähendamise sihttasemest 2013–2015 üleminekuperioodi jooksul, millele aitaks osaliselt kaasa ka ulatuslik privatiseerimiskava, mida rakendatakse aastatel 2014–2017 (mille suurus on 0,7 protsendipunkti SKPst igal aastal). Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mida ei ole kinnitanud ükski sõltumatu organ, on veidi optimistlik, eriti stabiilsusprogrammi hilisemate aastate puhul.

2014. aastaks on ette nähtud kõrvalekaldumine keskpika perioodi eesmärgi saavutamisele suunatud kohandamiskavast ja kui see peaks järgmisel aastal korduma, võib seda pidada märkimisväärseks, muu hulgas ka kulueesmärki arvesse võttes. Lisaks ei ole eelarve-eesmärkide saavutamist täielikult toetatud

⁽¹⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 42.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

⁽³⁾ COM(2013) 800 (final).

piisavalt üksikasjalike meetmetega, eriti alates 2015. aastast. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosis on viidatud sellele, et 2014. aastal ei peeta kinni võla vähendamise sihttasemest, kuna prognoositud struktuuriline kohandus (ainult 0,1 protsendipunkti SKPst) ei vasta struktuurilise kohandamise nõudele, mis on 0,7 protsendipunkti SKPst. Lähtudes stabiilsusprogrammidele antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusele, et selleks, et tagada stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete järgimine, on vaja täiendavaid jõupingutusi, kaasa arvatud 2014. aastal.

- (10) Hiljutised meetmed tootmistegurite maksukoormuse leevendamiseks on olnud küllaltki piiratud. Seega on võimalik nihutada maksukoormust veel rohkem tarbimisele, omandile ja keskkonnale, pidades samal ajal rangelt kinni eelarve-eesmärkidest. Tarbimise osas eeldab maksusüsteemi struktuuri parandamine ka kindlasti vähendatud käibemaksumäärade ja otseste maksukulude läbivaatamist, mille puhul tuleb tähelepanu pöörata vajadusele vähendada võimalikku jaotuslikku mõju. Omandi osas võimaldaks katastriväärtuste läbivaatamine vastavalt praegustele turuväärtustele kehtestada õiglasemad korduvad kinnisvaramaksud. Hiljuti vastu võetud maksureformi seadus annab selliste vajalike reformide elluviimiseks võimaluse. Arvestades probleemi suurust, peavad maksusüsteemi struktuuri muutmisele suunatud meetmeid täiendama lisameetmed maksuhalduse ja maksukuulekuse parandamiseks ning otsustavad meetmed maksudest kõrvalehoidumise, varimajanduse ja mitteametliku töötamisega võitlemiseks, kuna need avaldavad jätkuvalt olulist negatiivset mõju riigi rahandusele ja seaduskuulekate maksumaksjate rahakotile. Selles osas on maksureformi seadusega ette nähtud mitmed meetmed maksuhalduse tugevdamiseks – maksutulu puudujäägi põhjalik hindamine ja maksutulu puudujäägi seire süsteem, lihtsustamismeetmed, meetmed suhete parandamiseks maksumaksjatega, meetmed maksuvõlgade sissenõudmise parandamiseks kohalikul tasandil ning tugevdatud maksukontroll. Otsus võtta alates 2015. aastast kasutusele eeltäidetud maksudeklaratsioonid on samuti õige samm maksukuulekuse suurendamise suunas.
- (11) Vastuvõetud meetmete põhjalik ja kiire rakendamine on Itaalia jaoks endiselt üks olulisemaid väljakutseid, nii kehtivate õigusaktide rakendamisel tekkinud lünkade kõrvaldamisel kui ka edasiste viivituste ärahoidmisel. Üks peamisi hoobasid Itaalias õigusaktide rakendamise parandamiseks ja üldiselt poliitikameetmete sujuvama toimimise tagamiseks on parem koordineerimine ja tõhusam pädevuse jaotamine eri valitsustasandite vahel. See oleks omakorda kasulik ELi vahendite haldamisel – selles valdkonnas on siiani võetud üksnes osalisi ja mittetäielikke meetmeid, eriti lõunapoolsetes piirkondades. ELi vahendite haldamist iseloomustavad jätkuvalt ka haldussuutmatuse ja läbipaistmatuse ning hindamise ja kvaliteedikontrolli puudumine. Ka avaliku teenistuse kvaliteet saaks kasu suuremast tulemuslikkusest ja teenustele orienteeritusest ning vastavatest muudatustest personalihalduses. Korruptsiooni vari lasub jätkuvalt Itaalia tootmissüsteemil ning vähendab usaldust poliitilise ja institutsioonilise maastiku vastu. Süütegude aegumise regulatsioon tuleb läbi vaadata. Tõhus korruptsioonivastane võitlus eeldab ka piisavate volituste andmist riiklikule korruptsioonivastase võitluse ametile, mis tegeleb haldusasutuste hindamise ja läbipaistvusega. Õigusemõistmine tsiviilajades on teatud aspektides endiselt ebatõhus ja vastuvõetud meetmete mõju tuleb tähelepanelikult jälgida.
- (12) Võttes arvesse eelmisel aastal Itaalia Panga juhtimisel toimunud varade kvaliteedi suunatud läbivaatamist, on jätkuvalt oluline parandada langenud väärtusega varade haldamist ja soodustada nende võõrandamist, et taastada pankade võimekus laiendada laenuandmist reaalmajandusele. Rahastamisvõimaluste parandamiseks võetud meetmed on keskendunud peamiselt ettevõtete laenusaaamise lihtsustamisele, kuid muud rahastamisvahendid peale pangalaenu ei ole endiselt kuigi arenenud, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul. Tervitatavad on pankade üldjuhtimise valdkonnas tehtud algatused, eriti Itaalia Panga hiljuti avaldatud uued põhimõtted. Tuleb siiski arvestada, et selliste algatuste mõju sõltub nende nõuetekohasest rakendamisest pankade poolt ja sellest, kuidas nendest põhimõtetest kinnipidamist kontrollitakse. Eriti hoolikalt tuleb jälgida mõningaid suurimaid ühistupankasid (it k *banche popolari*).
- (13) Olukord Itaalia tööturul halvenes 2013. aastal veelgi – tööpuudus tõusis 12,2%-ni, kusjuures noorte tööpuudus 40%-ni. Vastuvõetud tööturu- ja palgakujundusreformide täielik rakendamine ja nende mõju hoolikas jälgimine on esmatähtsad tagamaks, et nendest loodetavad hüved – suurem tööturult väljumise paindlikkus, paremini reguleeritud tööturule sisenemise paindlikkus, laiaulatuslikum töötushüvitiste süsteem ja palgade viimine senisest paremini vastavusse tootlikkusega – tõeks saavad. Plaanidesse tõhustada

töölesuunamise teenuseid riiklike tööturuasutuste tugevdamise teel on tekkinud viivitusi ja need tuleb kiiremini ellu rakendada. Lisaks meetmetele, mis soodustavad töökohtade loomist lühemas perspektiivis, tuleb võtta meetmeid killustatuse vähendamiseks. Üldiselt iseloomustavad Itaalia tööturгу endisel killustatus ja vähene osalus, seda eriti naiste ja noorte hulgas. Seepärast tuleb siiani võetud väheseid meetmeid laiendada ja teha seda muu hulgas kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Leibkondade kasutada olev tulu Itaalias on langemas, samuti suurenevad vaesus ja sotsiaalne tõrjutus, mis mõjutavad eeskätt lastega peresid. Sotsiaalkulutused on Itaalias jätkuvalt suunatud eelkõige eakatele, kusjuures nende tööturule kaasamisele eriti tähelepanu ei pöörata, mis vähendab võimalusi sotsiaalset tõrjutust ja vaesust vähendada. Hiljuti katseprojektina loodud sotsiaalabi skeemi eesmärk on pakkuda sotsiaalset turvavõrku. Selle kavandatud laiendamise kogu riigile nõuab sotsiaalkulutuste ja -teenuste tõhususe parandamist kõikjal riigis.

- (14) Jõupingutusi haridustulemuste ja inimkapitali investeerimise parandamiseks tuleb teha kõigil haridustasanditel, st põhi- ja keskhariduses ning kolmanda taseme hariduses. Õpetajaametile on praegu iseloomulik ühe karjääritee olemasolu ja see pakub piiratud väljavaateid ametialaseks arenguks. Õpetajate karjääri mitmekesistamine, nende karjääri parem sidumine tulemustega ja koolide hindamise üldiseks muutmine võivad viia paremate tulemusteni koolides. Selleks et tagada sujuv üleminek hariduse omandamiselt tööturule, on esmatähtis tugevdada ja laiendada praktilist õpet, suurendades töökohapõhise õppe ja kutsehariduse ja -koolituse osakaalu kesk- ja kolmanda taseme hariduses. Pärast vastavasisulise seadusandliku dekreeidi vastuvõtmist 2013. aastal on hädavajalik luua riiklik kvalifikatsioonide register, et tagada oskuste tunnustamine kõikjal riigis. Tuginedes esialgsetele selles suunas tehtud sammudele, tuleks järgmiseks alustada riigi raha jagamisega ülikoolidele ja uurimisinstituutidele teadustöö ja õppetulemuste põhjal; see aitaks ühest küljest ülikoolide kvaliteeti tõsta ja teisest küljest suurendaks teadusuuringute ja innovatsiooni võimekust valdkondades, mis on teistest maha jäänud.
- (15) Mõned meetmed on võetud selleks, et luua ettevõtja- ja kodanikusõbralikum keskkond, kuid nende mõju vähendavad viivitused nende lõplikul heakskiitmisel ja puudujäägid rakendamisel. Konkurentsi osas on veel kitsaskohti (reserveeritud tegevusalad, kontsessioonid/loasüsteemid, jne) vabade elukutsete esindajate ametitoimingute, kindlustuse, kütuse turustamise, jaemüügi- ja postiteenuste valdkonnas. Tegeleda tuleb ka teatavate puudustega riigihangete süsteemis. Samuti on prioriteetne konkurentsi suurendamine kohaliku tasandi avalike teenuste osutamisel. Eeskätt tuleb rakendada kehtiv õigusakt, mis näeb ette, et kehtivad lepingud, mis ei ole ELi õigusega kooskõlas nn majasisese üksuse kriteeriumide osas, tuleb 31. detsembriks 2014 parandada.
- (16) Taristuprobleemid takistavad energiaturu nõuetekohast toimimist. Transpordi valdkonnas nõuavad erilist tähelepanu ja meetmeid mitmeliigilise taristu puudumine ning Itaalia sadamate vähene sünergia ja puudulikud ühendused tagamaaga. Lairibaiühenduse kättesaadavus on Itaalia linnavälistes piirkondades piiratud.
- (17) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Itaalia majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Itaalia eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–8.
- (18) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (19) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1 kuni 8.

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

- (20) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitusel liikmesriikidele, mille rahühik on euro⁽¹⁾. Riigina, mille rahühik on euro, peaks ka Itaalia tagama nende soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Itaalia võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosile tuginedes tugevdada 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse lõhet, mis on tekkimas võrreldes stabiilsuse ja kasvu pakki nõuetega, eelkõige võla vähendamise nõudega, ning tagada liikumine keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas. Tugevdada 2015. aastal oluliselt eelarvestrateegiat, et tagada võla vähendamise nõude järgimine ja seeläbi keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamise. Seejärel tagada, et valitsemissektori üldvõlg näitaks piisavat kahanemistendentsi, viia ellu pingeline privatiseerimiskava, rakendada majanduskasvu soodustav eelarvekohandus, mis tugineb kõigi valitsustasandite avalike kulutuste tõhususe ja kvaliteedi kestlikust parandamisest tulenevatele märkimisväärtetele säästudele, säilitades majanduskasvu soodustavad kulutused teadus- ja arendustegevusele, innovatsioonile, haridusele ja põhitähtsatele projektidele. Tagada eelarvenõukogu sõltumatus ja täielik töövalmidus nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt 2014. aasta septembriks 2015. aasta eelarvekava hindamise ajaks.
2. Nihutada maksukoormust veelgi enam tootmisteguritelt tarbimisele, omandile ja keskkonnale, pidades samal ajal kinni eelarve-eesmärkidest. Selleks tuleb hinnata hiljutise tööjõu maksukiulu vähendamise tõhusust ja tagada selle rahastamine 2015. aastaks, vaadata läbi otseste maksukulude ulatus ja laiendada maksubaasi, eeskätt tarbimismaksude puhul. Tagada tõhusamad keskkonnamaksud, sealhulgas aktsiiside valdkonnas, ning kaotada keskkonnale kahjulikud toetused. Rakendada maksureformi seadus 2015. aasta märtsiks ja võtta sealjuures vastu dekreedid katastrisüsteemi reformimiseks, et tagada kinnisvara maksustamise reformi tulemuslikkus. Suurendada veelgi maksukuulekust, muutes maksusüsteemi toimimise paremini ettearvatavaks, lihtsustades menetlust, parandades maksuvõlgade sissenõudmist ja moderniseerides maksuhaldust. Jätkata võitlust maksudest kõrvaldamise vastu ning võtta täiendavaid meetmeid võitlemiseks varimajanduse ja deklareerimata tööga.
3. Osana üldisematest püüdlustest tõhustada avalikku haldust, täpsustada kõigi valitsustasandite pädevusi. Tagada ELi vahendite parem haldamine, võttes otsustavaid meetmeid haldussuutlikkuse ja läbipaistvuse suurendamiseks, hindamise ja kvaliteedikontrolli parandamiseks nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil, eelkõige lõunapoolsetes piirkondades. Parandada veelgi korrupsioonivastaste meetmete tulemuslikkust, sh vaadates läbi süütegude aegumise regulatsiooni 2014. aasta lõpuks ja tugevdades riikliku korrupsioonivastase võitluse ameti volitusi. Õigeaegselt jälgida tsiviilasjades kohtumõistmise tõhustamiseks vastuvõetud reformide mõju, selleks et tagada nende tõhusus ja võtta vajaduse korral täiendavaid meetmeid.
4. Toetada pangandussektori vastupanuvõimet ning tagada pankade võime hallata ja võõrandada langenud väärtusega varasid, et taastada laenuandmine reaalmajandusele. Suurendada ettevõtete, eeskätt väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete pangaväliseid rahastamisvõimalusi. Jätkata kogu pangandussektoris tõhusate üldjuhtimise tavade edendamist ja jälgimist, pöörates erilist tähelepanu suurtele ühistupankadele (it k *banche popolari*) ja sihtasutuste rollile, eesmärgiga muuta finantsvahendus tõhusamaks.
5. Hinnata 2014. aasta lõpuks tööturu- ja palgakujundusreformide mõju töökohtade loomisele, vallandamise korrale, tööturu dualismile ja kulupõhisele konkurentsivõimele ning selgitada välja, kas on vaja võtta täiendavaid meetmeid. Töötada töötutele ulatuslikuma sotsiaalkaitse tagamise suunas, vähendades samal ajal töötasu täiendamise skeemide kasutamist, et soodustada tööjõu ümberpaigutamist. Tugevdada sidet aktiivsete ja passiivsete tööturumeetmete vahel, alustades üksikasjaliku tegevuskava koostamisest 2014. aasta detsembriks, ning parandada koordineerimist ja töötulemusi riiklikes tööturuasutustes kogu riigis. Võtta tulemuslikke meetmeid naiste tööhõive edendamiseks, kehtestades 2015. aasta märtsiks meetmed, mis vähendavad fiskaalseid tegureid, mis

(¹) Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

motiveerivad leibkonna teist palgasaajat mitte töötama, ja pakkudes piisavalt lapsehoiuteenuseid. Pakkuda kõigil riigis piisavalt teenuseid noortele, kes ei ole end töötuna arvele võtnud, ja tagada erasektori suurem huvi kvaliteetsete õpipoisi- ja praktikakohtade pakkumise vastu 2014. aasta lõpuks kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Vähendada vaesusohu ja sotsiaalset tõrjutust, laiendada katseprojektina loodud uut sotsiaalabi skeemi kooskõlas eelarve-eesmärkidega, tagades toetuste asjakohase suunamise, tingimuste range täitmise ja ühtsed toetused kogu riigi territooriumil ning tugevdades sidet tööturule kaasamise meetmetega. Parandada peretoetuste süsteemi tõhusust ja tõsta teenuste kvaliteeti, eelistades madala sissetulekuga leibkondi, kus kasvavad lapsed.

6. Rakendada riiklik koolide hindamise süsteem, et parandada õpitlemusi koolides ja vähendada koolist väljalangevuse määra. Suurendada töökohapõhise õppe osakaalu kutsekeskhariduses ja kutsekoolituses ning tugevdada kutse-suunitlusega kolmanda taseme haridust. Luua riiklik kvalifikatsioonide register, et tagada oskuste laialdane tunnustamine. Tagada, et riigi rahastamisega toetatakse kvaliteetset kõrgharidust ja teadustööd.
7. Võtta vastu menetluses olev õigusakt või muud võrdväärset meetmed regulatiivkeskkonna lihtsustamiseks ettevõtjate ja kodanike jaoks ning tegeleda lünkadega kehtivate õigusaktide rakendamises. Soodustada turu avanemist ja kõrvaldada järelejäänud konkurentsitõkked ja -piirangud vabade elukutsete esindajate ametitoimingute ja kohalike avalike teenuste, kindlustuse, kütuse turustamise, jaemüügi- ja postiteenuste valdkonnas. Suurendada avalike hangete tõhusust, eelkõige menetlusi ühtlustades, sh e-hangete parema kasutamise, kesksete hankijate ratsionaliseerimise ja õigusnormide nõuetekohase kohaldamise teel riigihankelepingute sõlmimisele eelnevates ja järgnevates etappides. Kohalike avalike teenuste valdkonnas rangelt rakendada õigusakt, mis näeb ette, et nn majasisese üksuse kriteeriumidega vastuolus olevad lepingud tuleb 31. detsembriks 2014 parandada.
8. Tagada transpordiameti kiire ja täielik töövalmidus 2014. aasta septembriks. Kiita heaks strateegilise taristu loetelu energiasektoris ning parandada sadamate haldamist ja ühendusi tagamaaga.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Läti 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Läti 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/12)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltõlget,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽³⁾ Läti 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Läti ajakohastatud lähenemisprogrammi (2012–2016) kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 47.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽¹⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Lätit liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapäraseid majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Läti esitas 29. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 30. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on vähendada järk-järgult valitsemisectori nominaalset eelarvepuudujääki ja säilitada struktuurne eelarvepositsioon, mis on kooskõlas keskpika perioodi eesmärgiga, võttes arvesse süsteemse pensionireformi mõjust tingitud lubatud ajutist kõrvalekallet keskpika perioodi eesmärgist. Stabiilsusprogrammis on keskpika perioodi eesmärki muudetud: varasema -0,5% asemel on uus eesmärk -1,0%, mis kajastab stabiilsuse ja kasvu pakti eesmärke. Stabiilsusprogrammis kavandatud valitsemisectori eelarvepositsioon osutab (ümberarvutatud) struktuurse eelarvepositsiooni järkjärgulisele halvenemisele, kuigi see jääb siiski pensionireformi rakendamise seotud lubatud piiridesse. Võttes arvesse lubatud kõrvalekallet keskpika perioodi eesmärgist, on kavandatud struktuurne eelarvepuudujääk kuni 2016. aastani kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Ümberarvutatud struktuurse eelarvepuudujäägi kavandatud suurenemine 2017. aastal viib kõrvalekaldumiseni keskpika perioodi eesmärgi saavutamiseks nõutud kohandamiskavast. Kokkuvõttes on stabiilsusprogrammis sätestatud eelarvestrateegia enamasti kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Valitsemisectori võlg jääb tunduvalt alla 60% SKPst kogu programmiperioodi vältel, kahanedes 2017. aastaks 31%ni SKPst. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mida sõltumatu institutsioon ei ole ametlikult kinnitanud, on usutav. Majanduskasv jääb programmiperioodi jooksul eeldatavasti ligikaudu 4% juurde aastas ja hinnatõus on prognoosi kohaselt mõõdukas.
- (9) Stabiilsusprogrammi eelarvestsenaariumis nähakse ette valitsemisectori tulude ja kulude osakaalu järsk vähenemine SKPs, mis kajastab mitmeid kulude sihipärasele piiramisele suunatud tulusid vähendavaid meetmeid. Rahastamisnõuete suurendamine mitmes poliitikavaldkonnas kujutab endast ohtu stabiilsusprogrammis kavandatud kulutuste vähendamisele. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt vastab eelarvepoliitika 2014. aastal küll stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele, kuid 2015. aastal tekib kõrvalekaldumise oht. Nõukogu on stabiilsusprogrammi hindamise ja komisjoni prognoosi põhjal jõudnud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97 arvamusel, et 2014. aastal kajastab struktuurse eelarvepuudujäägi kõrvalekalle keskpika perioodi eesmärgist süsteemse pensionireformi mõju, kuid 2015. aastal tekib oht kalduda kõrvale nõutud kohandamiskavast.
- (10) Läti on astunud samme väikese sissetulekuga inimeste ja ülalpeetavate isikutega perekondade maksukoormuse alandamiseks ning kinnisvara- ja keskkonnamaksude suurendamiseks, kuid nende maksude tase ja ülesehitus ei mõjuta piisavalt ettevõtjate käitumist ning kehtima jäävad ka mõned keskkonnakahjulikud toetused. Kuigi ametiasutused on teinud mõningaid edusamme maksukohustuse täitmise parandamises ja deklareerimata majandustegevuse osakaalu vähendamises, eelkõige riskihindamise tõhustamise ja pettusevastaste sanktsioonide karmistamise kaudu, pakub maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastane võitlus endiselt väljakutseid. Tarbimismaksudest saadav tulu moodustab küll märkimisväärse osa kõigist maksutuludest, kuid maksukuulekuse paranemise korral on sellel piisavalt kasvuruumi.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

- (11) Hoolimata algsest ambitsioonikast kõrgharidusreformi kavast ei ole Läti teinud mingeid edusamme rahvusvaheliselt tunnustatud akrediteerimissüsteemi loomises, plaan uue rahastamismudeli kasutuselevõtmiseks on esialgu ette nähtud 2016. aastaks, kõrgkoolide ühendamine on soiku jäänud ning võõrkeelte kasutamine on endiselt piiratud. Ning seda kõike hoolimata asjaolust, et kõrgharidusreformi järele on tungiv vajadus – vähenevat rahvaarvu arvesse võttes on kõrgkoolide liiga palju, süsteem pakub liiga palju erinevaid õppeprogramme ning kõrgkoolid ei ole piisavalt atraktiivsed ei välisüliõpilaste ega õppejõudude jaoks. Teadus- ja arendustegevuse esimese sõltumatu hindamise tulemused näitavad, et hinnatutest nende 10 % heaks, mida võib pidada kõrgetasemelisteks rahvusvahelisteks uurimiskeskusteks, töötab 21 % täistööajale taandatud teadlastest. 2012. aastal oli Lätis teadus- ja arendustegevuse kulude osakaal SKPst ainult 0,66 % ning Läti ei suuda täita oma strateegia „Euroopa 2020” eesmärki jõuda teadus- ja arendustegevuse kulude puhul 1,5 %ni SKPst.
- (12) Läti on edukalt tegelema tööpuuduse probleemiga ning see on märkimisväärselt vähenenud. Noorte töötuse määr on siiski suhteliselt kõrge ning mittetöötavate ja mitteõppivate ning töötukassas arvelevõtmata noorte kaasamiseks on vaja meetmeid. Kuigi Läti on võtnud meetmeid oskuste nõudlusele mittevastavuse probleemi lahendamiseks ja kutseõppe kvaliteedi parandamiseks, vajavad need teemad siiski jätkuvalt tähelepanu; eelkõige tuleks parandada praktikasüsteemi kvaliteeti ning arendada välja terviklik kutsenõustamissüsteem. Aktiivsete tööturumeetmete kohaldamisala on jätkuvalt piiratud ning need on liigeses sõltuvuses avaliku sektori tööprogrammidega.
- (13) Tööealise elanikkonna vaesus on Lätis endiselt väga suur. Läti on astunud mõningaid samme sotsiaalabi reformimiseks ja on läbi viinud sotsiaalkindlustussüsteemi ulatusliku hindamise, mis annab kindla aluse tõenduspõhise reformi elluviimiseks. Mitmeid lastega seotud toetusi on oluliselt suurendatud ja tõstetud on ka üksikisiku tulumaksu maksuvaba künnist seoses ülalpeetavatega. Vaesuse vähendamise osas on sotsiaalkaitsealased tulemused siiski nõrgad ning tõhusa sotsiaalse turvavõrgustiku loomine jätkuv väljakutse. Suur osa elanikkonnast on vaesus- või sotsiaalse tõrjutuse riski äärel ning laste hulgas on see osakaal veelgi suurem. Vaesus- ja sotsiaalse tõrjutuse risk on suurim lastega perede, töötute, puudega inimeste ja maa- ja piirkondade elanike seas. Läti sotsiaalkaitsekulude osakaal SKPst on liidu väikseim. Juurdepääsu tervishoiuteenustele takistab nende hind, sh peab patsient maksma suure osa oma taskust, valitseb mitteametlik maksimine ning selle kõige tulemusena jäävad suure osa elanikkonna tervishoiuvajadused täitmata. Süsteemi tõhususe suurendamises, kulutõhusa rahastamise tagamises ja haiguste ennetamise meetmete edendamises on veel parandamisruumi.
- (14) Läti on teinud edusamme oma elektrituru konkurentsile avamises ja 2015. aasta alguses laiendatakse seda ka kodumajapidamiste sektorile. Läti ühines 2013. aasta juunis piirkondliku Skandinaavia-Balti elektrituruga Nord Pool Spot. Vaja on täiendavat lõimumist ELi energiaturu ühendustega, kuna Läti sõltub praegu impordist ja piiriülese elektriühendus Eestiga on enamasti ülekoormatud. Seepärast on energiataristu väljarendamine äärmiselt tähtis ja Läti peab lahendama taristu puudujääkide kõrvaldamisega seotud probleemid. Teatavat edu on saavutatud ka maagaasi sektoris, kus Läti seim kiitis heaks energiaseaduse muudatused, määrates kindlaks gaasituru järkjärgulise avamise alates aprillist 2014; turu täielik avamine lükati siiski edasi aastasse 2017. Läti on kasutusele võtnud tasakaalustatud poliitikameetmed energia säästmiseks peamistes majandussektorites ning lähematel aastatel peaks rohkem kui 70 % energiasäästust tulema ehitussektorist. Transpordi, ehitiste ja küttesüsteemide energiatõhusust tuleks siiski veelgi parandada.
- (15) Läti on märkimisväärselt parandanud kohtusüsteemi suutlikkust, et vähendada kohtuasjade kuhjumist ja menetluste pikkust. Kohtuasjade märkimisväärne kuhjumine ohustab äritegevust ning seepärast tuleb lõpule viia reformid kohtusüsteemi tõhususe ja kvaliteedi parandamiseks, seda ka maksejõuetus-, vahendamis- ja vahekohtumenetluste osas. Läti on kavandanud ambitsioonikaid avaliku halduse reforme, kuid nende rakendamine kulgeb aeglaselt ning ei hõlma kohalikke omavalitsusi; riigiettevõtete reformi on samal ajal oluliselt edasi lükatud. Konkurentsiseadust on vaja muuta, et anda konkurentsivõimelisele suurem institutsiooniline ja finantssõltumatus sekkumaks tulemuslikult avalik- või eraõiguslike isikute konkurentsi piiravasse tegevusse.

- (16) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Läti majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Läti eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–5.
- (17) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1.
- (18) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitusel liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaks ka Läti tagama nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Lätil võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Säilitada 2014. aastal stabiilne eelarvepositsioon ja tugevdada alates 2015. aastast eelarvestraateegiat, et kõrvalekalle keskpika perioodi eesmärgist piirduks ainult süsteemse pensionireformi mõjuga. Jätkata jõupingutusi madala sissetulekuga inimeste maksukoormuse vähendamiseks, tuues samal ajal omandi- ja keskkonnamaksud majanduskasvu teenistusse ning parandades maksukuulekust ja maksude kogumist.
2. Kiirendada kõrgharidusreformi rakendamist, asutades eelkõige sõltumatu akrediteerimisasutuse ja luues rahastamismudeli, millega tunnustatakse kvaliteeti. Pakkuda kutsenõustamist hariduse kõigil tasanditel, parandada kutseõppe ja -koolituse kvaliteeti muu hulgas praktikasüsteemi tugevdamise teel ning parandada noorte tööalast konkurentsivõimet, võttes muu hulgas kasutusele meetmed mittetöötavate ja mitteõppivate ning töötukassas arvelevõtmata noorte kaasamiseks. Astuda samme integreerituma ja terviklikuma teadusuuringute süsteemi saavutamiseks, muu hulgas rahastamise suunamise kaudu rahvusvahelise konkurentsivõimega teadusasutustele.
3. Jätkata sotsiaalsüsteemi ja selle rahastamise reformi, et tagada parem katvus, hüvitiste piisavus, tööhõive suurendamine ja sihtotstarbelised sotsiaalteenused. Laiendada aktiivsete tööturumeetmete mõju. Lihtsustada juurdepääsu tervishoiuteenustele ning parandada süsteemi kulutõhusust ja kvaliteeti.
4. Kiirendada naaberliikmesriikidega piiriüleste gaasi- ja elektriühenduste arendamist, et mitmekesistada energiaallikaid ja soodustada konkurentsi Baltimaade energiaturgude parema integreerimise kaudu. Jätkata jõupingutusi transpordi, ehitiste ja küttesüsteemide energiatõhususe suurendamiseks.
5. Viia lõpule kohtusüsteemi reform, sh pooleliolevad maksejõuetus-, vahendus- ja vahekohtumenetlusraamistike reformid, et tagada ettevõtte- ja tarbijasõbralikum õiguskeskkond. Tugevdada avaliku halduse reforme, rakendades muu hulgas riigiettevõtete juhtimise reformi ning suurendades konkurentsivõime institutsioonilist ja finantssõltumatust.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Leedu 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused Leedu 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2014/C 247/13)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhised soovitusel.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽³⁾ Leedu 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Leedu ajakohastatud lähenemisprogrammi (2012–2016) kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 51.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽¹⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Leedut liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Leedu esitas 1. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 22. aprillil 2014 oma 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuse dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) 2014. aasta lähenemisprogrammis seatud eelarvestrateegia eesmärk on saavutada aastaks 2015 keskpika perioodi eesmärk ja viia struktuurne puudujääk lähenemisprogrammi lõpuks 2017. aastal 0,9%-ni SKPst. Lähenemisprogrammis kinnitatakse keskpika perioodi puudujäägieesmärk 1% SKPst, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. (Ümberarvutatud) struktuurse eelarvepositsiooni põhjal liigutakse aastatel 2014 ja 2015 keskpika perioodi eesmärgi poole vähemalt 0,5% SKPst aastas. Samas on 2015. aastal oht kulueesmärgist kõrvale kalduda. Kokkuvõttes on keskpika perioodi eesmärgi saavutamisele suunatud kohandamis-kava üldjoontes kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Lähenemisprogrammi kohaselt kahaneb võlatase programmiperioodi jooksul oluliselt ja jõuab 2017. aastaks ligikaudu 35%-ni. Lähenemisprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on üldjoontes realistlik. Samas on konsolideerimismeetmed aastateks 2015–2017 veel täpsustamata. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt on struktuuriline kohandus 2014. ja 2015. aastal eeldatavasti vastavalt 0,2 ja 0,6% SKPst ning seega 2014. aastal 0,3% võrra SKPst väiksem kui nõutav kärbe 0,5% SKPst. Peale selle on oht, et 2014. aastal kaldutakse kulueesmärgist oluliselt kõrvale, nagu ka 2015. aastal, ehkki väiksemas ulatuses. Lähtudes lähenemisprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et on oht, et alates 2014. aastast kaldutakse keskpika perioodi eesmärgist märkimisväärselt kõrvale.
- (9) Selliste maksude suhteline osakaal, mida peetakse majanduskasvu vähem pärssivaks, nagu omandi- ja keskkonnamaksud, on endiselt madal. Maksutulud saadakse suuresti kaudsetest ja tööjõumaksudest, samas kui keskkonnamaksudest saadav osa on endiselt väike. Et leevendada väikese sissetulekuga inimeste, eeskätt madala kvalifikatsiooniga töötajate maksukoormust, võiks suurendada rohkem majanduskasvu soodustavatest maksudest saadavat tuluosa. 2013. aasta alguses võeti ette maksusüsteemi osaline läbivaatamine: valitsus otsustas kohandada kapitali maksustamist, tõsta maksustatava sissetuleku künnist, suurendades üksikisiku tulumaksu astmelisust madala sissetulekuga inimeste hüvanguks, ning tõsta tubaka- ja alkoholiaktsiisi. Üldiselt aga avaldavad need meetmed tuludele üsna negatiivset mõju. Seepärast on endiselt hädavajalik astuda täiendavaid samme riigi rahanduse jätkusuutlikkuse parandamiseks ja tulupoole tugevdamiseks. 2013. aastal antud riigipõhise soovitusel põhjal, mis käsitles keskkonnamakse, ei ole võetud mingeid olulisi meetmeid. Eelarveraamistiku tugevdamise alal on saavutatud piiratud edu, sest kululaed ei ole piisavalt siduvad ja seadusandlike muudatusi ei ole veel heaks kiidetud. Leedul on endiselt probleeme maksukuulekusega, eelkõige tuleb tal võidelda käibemaksupettuste vastu, muu hulgas riskijuhtimismeetmete tugevdamise teel. Maksukuulekuse parandamise tegevuskava aastateks 2013–2014 on rakendamisel ja esimestest hinnangutest tundub, et sellel on positiivseid tulemusi. 2013. aastal võeti rida meetmeid maksukuulekuse parandamiseks käibemaksu ja aktsiisi valdkonnas. Aastateks 2014–2015 on käivitatud uus sihtotstarbeline strateegia.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

- (10) Ebasoodne demograafiline areng seab Leedu eelarve jätkusuutlikkuse pikemas perspektiivis kahtluse alla. Pensionikulutused suurenevad prognoosi kohaselt oluliselt ja jõuavad 50 aastaga hinnanguliselt peaaegu kahekordse ELi keskmise tasemele. Seadusjärgse pensioniea järkjärguline tõstmine, mida alustati aastal 2012, ei ole piisav, et tasakaalustada tööjõu vähenemist ja oodatava eluea pikenemist. Peale selle osutab järsk vaesuse kasv ja ränk materiaalne puudus eakate hulgas, et on probleeme pensionide piisavusega. Leedu on astunud olulisi, ent omavahel seostamata samme õiges suunas; igakülgse reformi rakendamiseks on tarvis veelgi suuremaid muutusi. Leedus on viidud lõpule teise pensionisamba reform, kuid ei tööand-japensioni skeemid ega vabatahtlik pensionikogumine ei ole laialdaselt kasutusel. Koos seadusjärgse pensioniea tõusuga on vaja ka meetmeid, millega tagatakse eakamate töötajate tööalane konkurentsivõime ja eakatele sobiv töökeskkond.
- (11) Üldine töötus on vähenenud, ent struktuurne tööpuudus on endiselt kõrge, mis näitab, et oskused ei ole tööturu nõudlusega vastavuses, eelkõige madala kvalifikatsiooniga töötajate puhul. Noorte töötus ja selliste noorte hulk, kes ei tööta ega õpi, on kahanemas, kuid endiselt suur. Aktiivse tööturupoliitika piiratud katvus on endiselt probleemiks, samuti tuleb parandada selle tulemuslikkust ja ajakohasust. Oskustööjõu puudus muutub prognoosi kohaselt tulevikus veelgi teravamaks. Et parandada noorte tööalast konkurentsivõimet, on tähtis parandada kutse- ja kõrghariduse vastavust tööturu nõudlusele ning tõsta õpipõhisõppe kavade ja töökohal antava väljaõppe kvaliteeti käsikäes erasektoriga, sh VKEdega. Osalus elukestvas õppes ei ole ikka veel piisav. Et leida võimalusi tööandjate halduskoormuse leevendamiseks, tuleb tööõigus koostöös sotsiaalpartneritega põhjalikult läbi vaadata. Eelkõige on hädavajalik teha kindlaks tarbetud piirangud, mis mõjutavad paindlikke lepingulisi suhteid, vallandamiseeskirju ja tööaja korraldust, ning need kõrvaldada.
- (12) Vaatamata olukorra hiljutisele paranemisele selles valdkonnas, on tööealiste vaesus endiselt üle ELi keskmise. Miinimumkuupalga ja maksuvaba tulu kasv on aidanud vaesust vähendada. Ent eakate vaesus ja ränk materiaalne puudus on viimastel aastatel järsult kasvanud. Aastatel 2012–2013 tõi rahalise sotsiaalabi pilootreform kaasa sotsiaaltoetuse saajate arvu ja rahalistele sotsiaaltoetustele tehtavate kulutuste kahandamise. Aastal 2014 laiendati pilootreformi kõikidesse omavalitsustesse. On vaja tagada, et jälgitaks ja hinnataks reformi mõju kõige enam puudust kannatavatele inimestele. Pikaajalistest töötutest sotsiaalabisajaate suhtes kohaldatavate aktiveerimismeetmete katvus on ebapiisav. Peale selle on meetmed endiselt suunatud eelkõige avalike tööde kavadele ning annavad seega sissetulekutoetust, kuid ei aita parandada toetusesaajate tööalast konkurentsivõimet. Reformi mõju väikese sissetulekuga inimestele on vaja hinnata. Leedu on vastu võtnud sotsiaalse kaasatuse suurendamise tegevuskava aastateks 2014–2020. Siiski on veel vaja teha kindlaks peamised sihtrühmad, määrata eelarve ja konkreetsete meetmed, näha ette, kuidas eesmärgid saavutatakse ja kuidas tegevuskava rakendamises osalevad eri ministeeriumid, kohalikud omavalitsused ja kodanikuühiskond omavahel koostööd teevad.
- (13) Valitsus on alates aastast 2010 tegelenud riigiettevõtete kaugeleulatuva reformiga. Lõplikud õigusaktid kiideti heaks detsembris 2013 ning nendega muudeti läbipaistvuseeskirju, milles nõutakse, et alates aastast 2014 peavad kõik riigiettevõtted esitama aastaaruannetes eraldi andmed oma ärilise ja mitteärilise tegevuse kohta. Esimene aruanne, kus selline jaotus esitatakse, on ette nähtud augustiks 2014. See peaks võimaldama niisuguse muudatuse edu täpsemalt hinnata. Siiski on riigiettevõtete juhatuses sõltumatute liikmete arv endiselt väike, osaliselt seadusest tulenevate piirangute tõttu, mis kehtivad riigi või kohaliku omavalitsuse osalusega ettevõtete suhtes. On tehtud seadusemuudatuste ettepanekuid, mis võimaldaksid nimetada kõikide riigiettevõtete juhatusse sõltumatuid liikmeid. Ärilise ja mitteärilise tegevuse eraldamise ja ettevõtete juhatuste professionaliseerimise tulemuslikkust tuleb hinnata, kui need meetmed on täielikult rakendatud.
- (14) Elektri- ja gaasiühendused naaberliikmesriikidega on endiselt vähearenenud ning seetõttu on konkurents piiratud ja hinnad kõrged. Gaasi- ja elektriturul liberaliseerimine on konkurentsi siseturul tihendanud, kuid seni ei ole kliendid veel kasutanud oma õigust vahetada tarnijat. Ehkki valitsus on muutnud energiavõrkude sidumise prioriteediks, ei ole seda veel lõplikult rakendatud. Tellitud on oluline gaasijuhe ja eeldatavasti peaks vedelgaasiterminal Klaipedas hakkama tööle detsembris 2014. Mõningast edu on saavutatud

Leedu energiavõrkude sidumisel ELi energiaturuga. Lisaks tuleb parandada ka energiatõhusust. Leedu on teinud mõningaid edusamme hoonete energiatõhususe parandamisel, sh seoses JESSICA haldusfondist tehtud investeeringutega. Aastal 2013 võeti seadusandlikke meetmeid, et kiirendada haldusfondi vahendite ärakasutamist. 2014. aasta alguses olid projektid saanud lõpliku kuju ja esmaste taotluste esitamine on oluliselt suurenenud. Seadusemuudatused hõlmavad küttesubsiidiumide vähendamist, kui elanikud keelduvad renoveerimisest, ning seega kaotatakse renoveerimist pärssivad tegurid.

- (15) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Leedu majanduspoliitikat. Hinnati riiklikku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Leedu eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–6.
- (16) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.

SOOVITAB Leedul võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse, et kulutuste kasv ületab sihttaseme ning et komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi põhjal on struktuurses eelarvepositsioonis tekkinud lõhe 0,3 % SKPst, mis osutab ohule, et stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetest kaldutakse oluliselt kõrvale. Tugevdada aastal 2015 eelarvestrateegiat, et tagada nõutav kohandus 0,5 % SKPst keskpika perioodi eesmärgi suunas. Seejärel tagada, et järgitakse keskpika perioodi eesmärki. Täiendada eelarvestrateegiat täiendava tugevdatud eelarveraamistikuga, eelkõige tagades keskpika perioodi eelarveraamistiku kehtestamisel siduvad kululaed. Vaadata veel kord üle maksusüsteem ja kaaluda nende maksude tõstmist, mis on majanduskasvu kõige vähem pärssivad, nagu näiteks korduvad omandi- ja keskkonnamaksud, ning samas jätkata maksukuulekuse parandamist.
2. Võtta vastu ja rakendada õigusnormid pensionisüsteemi põhjalikuks reformimiseks. Eelkõige viia seadusjärgne pensioniiga vastavusse oodatava elueaga, piirata ennetähtaegse pensionilemineku võimalusi, kehtestada selged pensionide indekseerimise eeskirjad ja propageerida täiendavate säästukavade kasutamist. Toetada pensionireformi meetmetega, mis parandavad eakamate töötajate tööalast konkurentsivõimet.
3. Suunata aktiivse tööturupoliitika meetmed paremini madala kvalifikatsiooniga töötajatele ja pikaajalistele töötutele. Parandada töötushüvitiste katvust ja piisavust ning seostada need aktiveerumisega. Tegelda visalt püsiva ebakõlaga oskuste ja tööturu nõudluse vahel, viies hariduse paremini vastavusse tööturu vajadustega, muu hulgas tuginedes vajaduste prognoosimise süsteemidele, ja edendades elukestvat õpet. Noorte tööalase konkurentsivõime suurendamiseks eelisarendada kvaliteetsete õppisõppe võimaluste pakkumist, muud töökohal pakutavat väljaõpet, ja tugevdada partnerlust erasektoriga. Vaadata üle tööõiguse asjakohasus, eelkõige töölepingute raamistikuga ja tööaja korralduse osas, konsulteerides seejuures sotsiaalpartneritega.
4. Tagada enim puudust kannatavate inimeste kaetus ja jätkata rahalise sotsiaalabi ning aktiveerimismeetmete vaheliste seoste tugevdamist.
5. Viia kava kohaselt lõpule riigiettevõtete reformi rakendamine; eelkõige viia lõpule ärilise ja mitteärilise tegevuse eraldamine, muuta juhatused professionaalsemaks ja jälgida tähelepanelikult reformi nõuete täitmist.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

6. Kiirendada hoonete energiatõhususe parandamise meetmeid haldusfondi kiire rakendamise teel. Jätkata naaberliikmesriikidega piiriüleste elektri- ja gaasiühenduste arendamist, et mitmekesistada energiaallikaid ja soodustada konkurentsi Baltimaade energiaturgude parema integreerimise kaudu.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Luksemburgi 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/14)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhiseid soovitusi.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽³⁾ Luksemburgi 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Luksemburgi ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2016) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013 ⁽⁴⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Luksemburgi 2014. aasta eelarvekava kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 55.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nende liikmesriikide hulgas, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida, nimetati ka Luksemburgi.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks prioriteetidid finantsstabiilsuse, eelarve konsolideerimise ja majanduskasvu hoogustamise tagamiseks. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning ajakohastada avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Luksemburgi suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Luksemburgis ei esine makromajanduslikku tasakaalustamatust makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tähenduses. Eelkõige näitab jooksevkonto ülejäägi analüüs, et see ei tulene kasinast sisenõudlusest, vaid tegemist on pigem tugevalt finantssteenustele orienteeritud riigile eripärase kasvumudeliga. Sisemaist finantsstabiilsust ohustab suure finantssektori olemasolu, kuid riskid on suhteliselt mõõdukad, sest sektor on korruga nii mitmekesine kui ka spetsialiseerunud. Erasektori, eriti mittefinantsettevõtete kõrge võlatase on tingitud arvukate selliste rahvusvaheliste ettevõtjate kohalolust, kes kasutavad Luksemburgis asuvaid filiaale või tütar-ettevõtjaid grupisesteks rahastamistinguteks. Riigi rahanduse praegune soodne positsioon sõltub oluliselt aktiivsele finantssektorile orienteeritud majandusmudeli jätkusuutlikkusest ja kujutab endast pikas perspektiivis suurt jätkusuutlikkusega seotud riski.
- (8) Luksemburg esitas 28. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 25. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud keskpika perioodi eelarvestrateegia eesmärk on pöörduda tagasi keskpika perioodi eesmärgi juurde 2016. aastal, olles sellest 2015. aastal märkimisväärselt kõrvale kaldunud. Stabiilsusprogrammis on kinnitatud eelmist keskpika perioodi ülejäägieesmärki, mis on 0,5 % SKPst, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Prognoositakse, et (ümberarvutatud) valitsemissektori eelarve struktuurne ülejääk langeb 1,4 %-lt SKPst 2013. aastal 1,1 %-le 2014. aastal ja muutub 2015. aastal puudujäägiks 0,1 % SKPst. Seejärel on kavas struktuurset ülejääki järk-järgult suurendama hakata. Seetõttu on oodata, et Luksemburg jääb oma keskpika perioodi eesmärgi juurde 2014. aastal, kuid 2015. aastal kaldub sellest märkimisväärselt kõrvale. Programmi kohaselt ületaks valitsemissektori kulude kasvumäär (arvestamata kaalutlusõiguse alusel võetud tulumeetmeid) 2015. aastal keskpika perioodi SKP potentsiaalse kasvu võrdlustaset. Kokkuvõttes on programmi eesmärgid osaliselt kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetega, millest kaldutakse kõrvale eelkõige 2015. aastal. Prognoositakse, et võla suhe, mis 2013. aastal oli 23,1 % SKPst, jäädes tugevalt allapoole kontrollväärtust, mis on 60 % SKPst, alaneb programmiperioodi jooksul veelgi. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mille on koostanud sõltumatu asutus (STATEC), on 2014. ja 2015. aasta puhul veidi optimistlik. Valitsus prognoosib, et nii 2014. kui ka 2015. aastal on SKP kasv 3,2 %, sel ajal kui komisjoni talituste kevadprognoosis on nende aastate kasvuks ette nähtud vastavalt 2,6 % ja 2,7 %. Lisaks ei ole ametiasutused veel täielikult täpsustanud, millised meetmed toetavad eelarvepoliitikat ajavahemikul 2015–2018. Komisjoni prognoosi kohaselt, milles ei ole arvesse võetud hiljuti väljakuulutatud meetmeid, langeb struktuurne ülejääk 2014. aastal 0,6 %-ni SKPst ja muutub 2015. aastal puudujäägiks 1,3 % SKPst. Hinnatakse, et valitsemissektori kulude kasvumäär (arvestamata kaalutlusõiguse alusel võetud tulumeetmeid) ületab keskpika perioodi SKP potentsiaalse kasvu võrdlustaset 2015. aastal, mil prognoositakse märkimisväärset kõrvalekallet. Lähtudes stabiilsusprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et stabiilsusprogrammi eesmärkide saavutamine on ohus, eelkõige 2015. aastal, kusjuures need eesmärgid on ainult osaliselt kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetega.

- (10) Valitsus esitas 2013. aasta juulis parlamendile nõukogu direktiivi 2011/85/EL⁽¹⁾ ning majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu sätete ülevõtmise seaduse eelnõu. Seaduseelnõu pidi jõustuma 1. jaanuaril 2014, kuid selle vastuvõtmine lükkus edasi valitsuse tagasiastumise tõttu juulis. Seaduseelnõu kohaselt kehtestatakse uus mitmeaastase finantsprogrammi seadus, mis katab sama ajavahemikku kui stabiilsusprogrammi varsti jõustuv uuendus. Mitmeaastase finantsprogrammi seadust ajakohastatakse jooksvalt igal aastal koos aastaeelarvega. Selles kirjeldatakse, kuidas saavutada keskpika perioodi eelarve-eesmärgi valitsemissektori tasandil. Seaduseelnõus on ette nähtud, et mitmeaastase finantsprogrammi seaduses on sätestatud mitmeaastased kulutuste ülemmäärad, mis hõlmaksid ainult keskvalitsemissektorit, kuid selles ei ole täpsustatud, millised on ülemmäärade ületamise tagajärjed. Seaduseelnõus ei ole ette nähtud riiklike kulutuste piiramise nõuet, mis suunaks mitmeaastaste kulueesmärkide seadmist. See sisaldab aga sätteid, mille kohaselt tuleb kinni pidada keskpika perioodi eesmärgi saavutamist toetavast kohandamiskavast. Muudetud seaduseelnõu esitati parlamendile 2014. aasta märtsis ja sellega on muu hulgas ette nähtud, et eelarve-eeskirjade täitmise sõltumatu järelevalve ülesanne antakse uuele institutsioonile nimega Conseil National des Finances Publiques (riigi rahanduse riiklik nõukogu).
- (11) Lisaks mõjutavad käibemaksutulu uued normid, mida kohaldatakse e-kaubandustegevuselt teenitava käibemaksutulu suhtes. Alates 2015. aastast kantakse e-kaubandustegevuselt teenitud käibemaksutulu üle tarnija asukohariigist kliendi elukohariiki. Valitsus on teatanud, et käibemaksumäärad tõusevad 2 protsendipunkti võrra, mis peaks tulu vähenemist osaliselt korvama. Võttes aga arvesse, kui laialdaselt on kasutusel vähendatud ja tugevasti vähendatud käibemaksumäärad, saab täiendavat tulu koguda harilikku maksumäära laiemalt kohaldades ja seega eelnimetatud kahju suuremal määral korvata.
- (12) Avaliku sektori kogukulutused pensionile (osana SKPst) suurenevad Luksemburgis komisjoni 2012. aasta rahvastiku vananemist käsitleva aruande kohaselt 9,2%-lt SKPst 18,6%-le 2060. aastal. Selle põhjus on peamiselt elanikkonna vananemisega seotud kulutused ja eelkõige pensionid. 2012. aasta pensionireformi ulatus oli piiratud ja sellega ei kõrvaldatud sisuliselt riigi rahanduse pikaajalisele jätkusuutlikkusele tekkinud ohtu. Pensionisüsteemi rahastamine lühemas perspektiivis on praegu tagatud madala vanadussõltuvusmääraga ja tugineb suhteliselt noorte piiriüleste töötajate makstavatele maksetele. Prognoositakse, et tulevikus see suundumus muutub ja pensionikulud, aga ka pikaajalise hooldusega seotud kulud suurenevad tõenäoliselt märkimisväärselt. Selleks et tagada pensionisüsteemi elujõulisus, tuleb maksumäära pärast 2020. aastat oluliselt tõsta; seda lisaks pensionide elatustasemega kohandamise piiramisele, mis on süsteemi sisse kirjutatud. See tähendaks tulevikus tööealisele elanikkonnale langeva tööjõu maksukoormuse märkimisväärselt suurenemist ja sellest tulenevalt kulupõhise konkurentsivõime langust. Võttes arvesse pensionihüvitise praegust kõrget asendustaseme, oleks võinud võtta teistsuguseid meetmeid tagamaks koormuse õiglasemat jaotumist põlvkondade vahel. Ülemmäärade kehtestamine reaalsele palgatõusule tuginevale pensionide kohandamisele suurendaks pensionireserve. Lisaks aitaks tegeliku pensioniea (praegu 59 eluaastat) tõstmine, viies selle vastavusse oodatava eluea muutumisega, tagada pensionisüsteemi pikaajalise jätkusuutlikkuse. Samuti tuleks vähendada ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi. Tööelu pikendamiseks loodud rahalised stiimulid võivad suurendada pensionisüsteemi jätkusuutlikkust, kuid eakate töötajate tööalast konkurentsivõimet tuleks veelgi parandada, toetades kutseharidust ja elukestvat õpet. Luksemburg peab piirama tulevikus tekkinud vajadust pikaajalise hoolduse järele ja sellega seotud kulusid, et tagada jätkusuutlikkus. Pikaajalise hoolduse teenuseid saaks muuta ka kulutõhusamaks, tugevdades koordineerimist tervishoiu ja sotsiaalhoolekande vahel, parandades teenuste osutamist ja toetades rohkem pereliikmete hooldajaid.
- (13) Luksemburgi jooksevkonto suure ülejäägi tekitavad finantsteenused ning see varjab püsivat ja järk-järgult suurenevat puudujääki kaubavahetuse bilansis, mis tuleneb ekspordi aeglasest kasvust. See suundumus kajastab teenustesektori suurenevat tähtsust majanduses, kuid selle põhjuseks on ka struktuursem kulupõhise konkurentsivõime langus. Tööjõu ühikukulude jätkuv tõus viimasel ajal on vähendanud Luksemburgi tööstusstruktuuri konkurentsivõimet. Valitsuse poolt 2012. aastal vastu võetud palkade indekseerimise mehhanismi varieerimine lõpetatakse 2014. aasta lõpus. Kuigi uurida võib erinevaid võimalusi, on oluline,

⁽¹⁾ Nõukogu 8. novembri 2011. aasta direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 41).

et palgad oleksid lähemalt seotud tööviljakusega, milleks tuleb palkade indekseerimise süsteem reformida nii, et võimalik oleks diferentseerimine sektorite kaupa. Suur sõltuvus finantssektorist kujutab endast struktuurset riski Luksemburgi majandusele. Seetõttu peab Luksemburg pöörama tähelepanu väga spetsialiseeritud ettevõtete arendamisele, mis oleksid hüppelauaks innovatsioonipõhisele kasvule. Kuigi avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse intensiivsus on 2000. aastast saadik neljakordistunud, mis näitab püüdlusi luua teadussuutlikkust avalikus sektoris, on Luksemburg jäänud maha 2020. aastaks seatud teadus- ja arendustegevuse intensiivsuse eesmärgi (2,3 2,6 % SKPst) saavutamise kavast, kuna teadus- ja arendustegevuse intensiivsus ettevõtetes on järsult langenud (1,53 %-lt SKPst 2000. aastal 1 %-le 2012. aastal). Luksemburgi tulemusi riiklike teadusasutuste ja ettevõtete vahelise koostöö näitajate vallas tuleks veelgi parandada. 2013. aastal alustatud reformi innovatsiooniklastrite tugevdamiseks tuleks jätkata.

- (14) Hoolimata sellest, et võetud on mitmesuguseid meetmeid, on noorte tööpuudus püsivalt kõrge – 17,4 % aktiivsest elanikkonnast 2013. aastal, olles langenud 18 %-lt 2012. aastal. Tööpuuduse tase on tihedalt seotud haridustasemega ja on madalam kõrgema haridustasemega inimeste hulgas. Luksemburgi haridussüsteemiga on seotud hulk erilisi väljakutseid, nt mitmekeelsus ja asjaolu, et suure finantssektoriga väga spetsialiseerunud tööturul läbilõõmiseks on vaja spetsiifilisi oskusi. OECD 2012. aasta õpilaste oskuste uuring kinnitas, et võtta tuleb täiendavaid meetmeid, selleks et parandada noorte võrdlemisi kesiseid tulemusi põhioskuste vallas, mida on täheldatud alates 2006. aastast. Sellega seoses tuleks reformida alg- ja keskkooliharidus. Lisaks tuleks veelgi parandada kutsehariduse ja koolituse kvaliteeti ja atraktiivsust, et tagada tööturu jaoks kvalifitseeritud tööjõud, sh eelkõige sisserändaja taustaga inimeste hulgas. Maksu- ja hüvitiste süsteemi ülesehitus põhjustab suurt tööturult kõrvale jäämist, mis liidus ELis kõrgeimate hulgas kõigi palgatasemete ja perekonnakoosseisude lõikes. Hoolimata viimasel ajal tehtud pingutustest reformida on inimeste tööturule kaasamise meetmed nõrgad, töötuse ajal ei ole mingil hetkel kohustust osaleda aktiivsetes tööturumeetmetes.
- (15) Luksemburg on seadnud sihiks kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) mittekuuluvates sektorites 20 % võrra 2020. aastal, kuid prognooside kohaselt jääb teda eesmärgist lahutama 23 protsendipunkti. Lisaks on oodata, et 2013. aastal ületavad heited 1 % võrra 2013. aastaks jõupingutuste jagamist käsitlevas otsuses nr 406/2009/EÜ ettenähtud eesmärgi. Umbes 70 % transpordist tingitud heidetest on seotud kütuse ekspordiga, muu hulgas tänu väga madalatele kütuseaktsiisidele. Asjaolu, et 2013. aasta mais vastu võetud teises riiklikus kliima tegevuskavas on kütuse ekspordi nimetatud oluliseks väljakutseks, on samm edasi. Kuid selle probleemi lahendamiseks on vaja konkreetsemaid ja pikaajalisemaid meetmeid. Keskkonnamaksud moodustasid 2012. aastal 2,4 % SKPst, kusjuures 2004. aastal oli see arv 3,1 %. Selle languse on eeskätt põhjustanud energia maksustamisest saadud väiksem tulu, mida on mõjutanud energiamaksude indekseerimise puudumine. Transpordimaksud (v.a. kütusemaksud) moodustasid 0,2 % SKPst 2012. aastal. Transpordiks kasutatava kütuse maksud on kõrged – 2,2 % SKPst –, hoolimata sellest, et diislikütuse suhtes kehtib maksusoodustus, peamiselt seetõttu, et kütust ostetakse piiriülesest. Keskkonnamaksude osa kogu maksutulust jääb alla keskmise, seetõttu võiks keskkonnamaksude ülesehitust parandada, eelkõige transpordiga seotud energiatoodete maksustamise suurendamise kaudu.
- (16) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Luksemburgi majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Luksemburgi eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi normidele ja suunistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–5.
- (17) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

- (18) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitused liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽¹⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaks ka Luksemburg tagama nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Luksemburgil võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Säilitada 2014. aastal stabiilne eelarvepositsioon; tugevdada 2015. aastal eelarvestrateegiat, et tagada keskpika perioodi eesmärgi saavutamine ja selle järgimine edaspidi, selleks et kaitsta riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust, võttes seejuures eelkõige arvesse rahvastiku vananemisega seotud kaudseid kohustusi. Edendada eelarvehaldust, kiirendades keskpika perioodi eelarveraamistiku vastuvõtmist, mis hõlmaks keskvalitsust ja sisaldaks mitmeaastaseid kulutuste ülemmäärasid, ning juurutades eelarve-eeskirjade sõltumatu järelevalve. Laiendada veelgi maksubaasi, eeskätt tarbimismaksude puhul.
2. Selleks et tagada eelarve pikaajaline jätkusuutlikkus, piirata vananemisega seotud kulusid, muutes pikaajalise hoolduse kulutõhusamaks, jätkata pensionireformiga ja tõsta tegelikku pensioniiga, sh piirates ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi, viies pensioniea või pensionihüvitised vastavusse keskmise eeldatava elueaga. Tugevdada jõupingutusi eakate töötajate osalemise suurendamiseks tööturul, sealhulgas parandades nende tööalast konkurentsivõimet elukestva õppe kaudu.
3. Kiirendada struktuurimeetmete vastuvõtmist, konsulteerides sotsiaalpartneritega ja kooskõlas riigi tavadega, et reformida palgakujundamise süsteem, sealhulgas palkade indekseerimise süsteem, selleks et suurendada palkade vastavust tööviljakuse suundumustele eelkõige sektorite tasandil. Jätkata majanduse struktuuri mitmekesistamisega, sh soodustades teadustöösse tehtavaid erasektori investeeringuid ning arendades edasi koostööd avaliku sektori teadusasutuste ja ettevõtete vahel.
4. Jätkata pingutusi noorte tööpuuduse vähendamiseks madala kvalifikatsiooniga töötajate, sealhulgas sisserändaja taustaga töötajate hulgas, kasutades ühtset strateegiat, sh parandades aktiivset tööturupoliitikat ja selle järelevalvet, tegeledes ebakõlaga oskuste ja tööturu nõudluse vahel ning vähendades rahalisi stiimuleid, mis motiveerivad mitte töötama. Selleks kiirendada üld- ja kutsehariduse ja koolituse reformi rakendamist, et noorte oskused vastaksid paremini tööturu nõudlusele.
5. Töötada välja põhjalik raamistik ja võtta konkreetseid meetmeid, selleks et saavutada kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärk 2020. aastaks HKS-i mittekuluvaldes sektorites, eelkõige transpordiga seotud energiatoodete maksustamise kaudu.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Ungari 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamuse Ungari 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2014/C 247/15)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koordsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koordsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil ning võimaldatakse kasutada kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel ⁽⁴⁾ Ungari 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Ungari ajakohastatud lähenemisprogrammi 2013–2016 kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta aastaks 2014 (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).⁽⁴⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 37.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles Ungarit nimetati nende liikmesriikide hulgas, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning ajakohastada avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Ungari suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Ungaris esineb endiselt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja otsustavaid poliitikameetmeid. Selleks et vähendada olulisi ohtusid majanduse toimimisele, tuleb eelkõige pöörata jätkuvalt erilist tähelepanu suure negatiivse rahvusvahelise netoinvesteeringu positsiooni käimasolevale kohandamisele ning erasektori ja valitsemissektori suurele võlale nõrga finantssektori ja eksporditulemuste halvenemise kontekstis.
- (8) Ungari esitas 30. aprillil 2014 nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta lähenemisprogrammis kavandatud eelarvestrateegia eesmärk on viia valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk programmiperioodi lõpuks 2,9 %-lt SKPst 1,9 %-le SKPst. Seda on võimalik saavutada siis, kui see kavandatakse programmiperioodi lõpuks, ent puudujäägieesmärke tuleb oluliselt tõsta võrreldes eelmise lähenemisprogrammiga. Lähenemisprogrammis kinnitatakse keskpika perioodi eelarvepuudujäägi eesmärgiks 1,7 % SKPst, mis vastab stabiilsuse ja kasvu paketi nõuetele. Kuid lähtudes ümberarvutatud struktuurset eelarvepositsioonist, ei saavutata programmiperioodi lõpuks eelduste kohaselt keskpika perioodi eelarve-eesmärki. (Ümberarvutatud) struktuurne eelarvepositsioon peaks 2014. aastal halvenema 1,5 protsendipunkti võrra, kaldudes oluliselt kõrvale keskpika perioodi eelarve-eesmärgist, ning peaks stabiliseeruma 2015. aastal, viidates asjaolule, et keskpika perioodi eelarve-eesmärgi poole liikumisel nõutavast tulemusest jääb puudu 0,5 % SKPst. Kulueesmärk kaldub oluliselt kõrvale nii 2014. kui ka 2015. aastal. (Ümberarvutatud) struktuurne eelarvepositsioon peaks nii 2016. kui ka 2017. aastal veelgi halvenema. Üldiselt on alates 2014. aastast kavandatud oluline kõrvalekaldumine keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks mõeldud kohandamiskavast. Lähenemisprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võlg järkjärgult, kuid kindlalt vähenema 79 %-lt SKPst 2013. aastal ligikaudu 75 %-le SKPst 2017. aastal. Lähenemisprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on ajavahemiku 2014–2016 puhul realistlik ja prognoositakse, et SKP kasvab sel ja järgmisel aastal vastavalt 2,3 % ja 2,5 %, võrrelduna komisjoni 2014. aasta kevadprognoosis esitatud 2,3 % ja 2,1 %-ga. 2017. aasta lähenemisprogramm on siiski liiga optimistlik.

Eelarve-eesmärkidega seotud riskid tasakaalustatakse üldjoontes 2014. aastal, kuid on üha suurenev oht, et puudujääk võib osutada arvatust suuremaks alates 2015. aastast. Spetsiifilised riskid tulenevad asjaolust, et kulusuhte kavandatud vähendamine peaks toimuma kulude üldise külmutamise abil või kulude piiramisega inflatsioonimäära ulatuses enamike mittekohustuslike kuluartiklite puhul. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk 2014. ja 2015. aastal lähenemisprogrammi eesmärkidega identne. Komisjoni prognoos kinnitab olulise kõrvalekaldumise riski keskpika perioodi eelarve-eesmärgist alates 2014. aastast, kuna struktuurne eelarvepuudujääk on 2014. aastal 2,2 % ja 2015. aastal 2,3 %. Lisaks sellele märgitakse komisjoni prognoosis, et ei 2014. ega 2015. aastal peeta kinni võla vähendamise sihttasemest. 2014. aastal peaks struktuurne eelarvepositsioon (1,4 % SKPst) prognoosi kohaselt halvenema rohkem kui on lubatud võlareegli täitmisel (0,5 % SKPst). Lähtudes lähenemisprogrammidele antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusele, et tuleb teha täiendavaid pingutusi struktuursete konsolideerimiseks, pidades silmas, et alates 2014. aastast kaldutakse keskpika perioodi eelarve-eesmärgist märkimisväärselt kõrvale ja ei peeta kinni võlareeglist.

- (10) Keskpika perioodi eelarveraamistikku on tugevdatud seeläbi, et eelarve planeerimiseks mõeldud perioodi pikendati järgmise eelarveaastasse. Raamistiku tulemuslikkus ja siduv olemus ei ole siiski veel tagatud. Kehtestatud on mõned uued arvulised eelarveeeglid, kuid ei ole kõrvaldatud kavandamisega seotud puudusi, mis on peamiselt seotud süstemaatilise järelkontrolli, maksimaalsete lubatud kõrvalekaldumise tasemetega ja rangete korrektsioonimehhanismide puudumisega. Eelarvenõukogu vähesed kohustused ja analüütiline suutlikkus ei ole veel tasakaalus selle eelarvelise vetoõigusega. Keskpika perioodi eelarveraamistiku edasine tugevdamine ja eelarvenõukogu volituste laiendamine aitaks muuta üldist eelarveraamistiku usaldusväärsemaks, läbipaistvamaks ja tõhusamaks.
- (11) Arvestamata keskpanga majanduskasvu rahastamise kava VKEde jaoks, ei ole tavapärane majandusele laenu andmine jätkusuutlikult taastunud. Finantsvaldkonna regulatiivne koormus on veelgi suurenenud, vähendades seeläbi kapitali akumulatsiooni võimet. Sellised meetmed nagu finantstehingute maks on suurendanud sularaha kasutamist majanduses. Eluasemelaenu portfelli olukord on veelgi halvenenud ja viivislaenu suur osakaal kujutab hetkel endast suurimat probleemi finantsvaldkonnas. Portfelli puhastamist takistab kriisilahendusmenetluste vähenenud tõhusus. Ühtegi uut olulist meetet ei ole võetud pankade bilansist nn rämpsvara kõrvaldamiseks. Väga suur regulatiivne koormus koos viivislaenu suure osakaaluga on viinud laenuandmise suutlikkuse miinimumi. Valitsus on korduvalt teatanud kavatsusest kehtestada uus maksuvastuskord, et aidata välisvaluutas laenu võtnuid. Enamikel juhtudel ei ole need jõudnud hädasolevate laenuvõtjateni ja seetõttu on sellel negatiivne mõju majapidamiste maksekultuurile, kuna oodatakse riigi täiendavat abi. Finantsvaldkonna reguleerimist ja järelevalvet on tugevdatud seeläbi, et finantsinspektsioon liideti keskpanga struktuuriga ja keskpangale anti ülesanne teha makrotasandi usaldatavusjärelevalvet. Pankakriiside lahendamise korra kehtestamiseks on ettevalmistused alanud.
- (12) Kuigi maksumuudatuste sagedus on vähenenud võrreldes eelmise aastaga, ei toimunud olulist edasiminekut äriühingute maksusüsteemi tasakaalustamisel. Osasid kehtivaid valdkonnapõhiseid makse isegi tõsteti. Valdkonniti erinevate maksumäärade kohaldamine takistab vahendite tulemuslikku jaotumist ja mõjub seega negatiivselt majanduskasvule. Maksustamise tööhõivesõbralikumaks muutmiseks on Ungari hakanud kohaldama üksikisiku tulumaksu vabastusemäära ka sotsiaalmaksude puhul, mis peaks eelkõige abistama palgatöötajaid. Pere ainsa ja madala palga saajate maksukiil on üks suurimaid liidus. Vaatamata sellele, et töösuhete kaitse seaduse toetuskõlblikkuse kriteeriume on laiendatud kolme või enama lapsega emadele, on need kriteeriumid põhimõtteliselt jäänud samaks, olgugi et märkimisväärne osa madalapalgalistest jääb seaduse kohaldamisalast välja. Oluline on hinnata kava mõju ja kulutõhusust ning kohandada seda vastavalt vajadustele, et suurendada selle suutlikkust tuua inimesi tööle tagasi. Teatav edasimineku toimus maksustamise nihutamisel tööhõivelt keskkonnale, kuid vaja on veel täiendavaid meetmeid. Kassaaparaatide ühendamine maksuhaldusasutustega edeneb pärast varasemaid korduvaid viivitusi aegamööda. Ungaris on maksukuulekus väga madal, kuna pidevalt jäetakse töö deklareerimata ja ei täideta käibemaksu nõudeid. Kontrollimeetmeid tuleb tugevdada eelkõige selleks, et tugevdada käibemaksupettuse vastast võitlust.
- (13) Noorte töötuse määr on 2013. aastal langenud, samas kui mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaal on kasvanud. Riiklike tööturuasutuste harukontorite tõhus koostöö haridusasutustega ja kohalike sidusrühmadega võiks parandada jõudmist nende sihtrühmadeni. Riiklike tööturuasutuste suutlikkuse suurendamine, sealhulgas kliendiprofiili süsteemi ettevalmistamine, on alanud. Teisalt tuleb hinnata aktiivse tööturupoliitika meetmeid, et mõõta nende tõhusust ja tulemuslikkust ning vajaduse korral neid kohandada, et ebasoodsas olukorras olevatel rühmadel oleks võimalik paremini tööturule pääseda. Tugevdada on vaja mitmete tööturu- ja sotsiaalmeetmete (ühiskondliku töö programm, töötushüvitised ja sotsiaalabi) aktiveerimisosana. Ühiskondliku töö programm kasutab ära suurema osa tööhõivemeetmete eelarvevahenditest, kuid 2013. aastal suutis 11,54% selles osalenutest naasta pärast programmi lõppu avatud tööturule. See tõstatab küsimuse, kas programmi peaks kohandama näiteks seeläbi, et luuakse kestvama töösuhete kindlustamiseks tugevam seos aktiveerimise, koolitamise ja töötõingu puhul osutatava abi vahel. Naiste osalemist tööturul ergutatakse tasulise vanemapuhkuse suurema paindlikkuse ning lapsehoiuteenuste pakkumise abil, kuid tuleb teha veel jõupingutusi, kuna tööhõive tase naiste hulgas on allpool 60%. Töötushüvitist on õigus saada

lühemal perioodil kui kulub keskmiselt aega töökoha leidmiseks. Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste arv on Ungaris tasapisi suurenenud ja praegu moodustavad nad peaaegu kolmandiku kogu rahvastikust. Vaesus mõjutab ebasoodsas olukorras olevaid rühmi ja kogukondi, eelkõige lapsi ja romasid jätkuvalt ebaproportsionaalselt. Sotsiaalse kaasatuse strateegia on kehtestatud, kuid enamike valdkondade poliitikameetmed ei aita süsteemselt saavutada strateegias kindlaks määratud eesmäärke. Vaesuse tulemuslikuks vähendamiseks on vaja integreeritud ja ühtlustatud poliitikameetmeid.

- (14) Ungari ärikeskkonda iseloomustavad õigusraamistiku sagedased muutused ja piiratud konkurents üha rohkemates valdkondades. Teenustevaldkonnas on kehtestatud uued tõkked ja olemasolevaid ei ole eemaldatud (nt seoses ravimite, jäätmekäitluse, mobiilimaksete, tubaka jaemüügi ja õpikutega). Investeeringud on vähenenud eriti palju nendes valdkondades, kus viimastel aastatel on kehtestatud valdkonnapõhised lisamaksud. Ajavahemikul 2010–2013 vähenes investeeringute nominaalväärtus energiavaldkonnas 44 %, finantsvaldkonnas 28 % ja sidevaldkonnas 18 % võrra, ent kokkuvõttes suurenes 3,4 %. Teataval määral on edu saavutatud konkurentsi tõhustamisel riigihangete valdkonnas, kuid vaja on täiendavaid jõupingutusi. E-hanke ulatuslikuma kasutamise saaks oluliselt kulusid säästa, parandada riigihangete läbipaistvust ja tõhustada konkurentsi. Samme on astutud ausust edendavate strateegiate rakendamisel ja paremate läbipaistvusstandardite kasutamisel riigiasutustes, kuid tulemuslikuks võitlemiseks korruptsiooniga tuleb veel täiendavalt pingutada.
- (15) Haridussüsteemist varakult lahkujate osakaal suureneb, kuid selle vältimiseks mõeldud strateegia vastuvõtmist on korduvalt edasi lükatud. Tuleb teha täiendavaid pingutusi, et anda õpilastele tööturul vajalikud põhioskused, pädevus ja kvalifikatsioon. Võrdne juurdepääs kvaliteetsele tavaharidusele on endiselt tõsine probleem ebasoodsas olukorras olevatele lastele, eelkõige romade jaoks. Uus kutseharidusseadus, mis muu hulgas võtab kasutusele uue kaheosalise hariduse mudeli, on kehtestatud eesmärgiga vähendada ikka veel raskest üleminekut haridussüsteemist tööturule. Seaduse mõjusid tuleb tähelepanelikult jälgida.
- (16) Ungari jätkas 2013. ja 2014. aastal lõpptarbija elektri- ja gaasihindade vähendamist. Need hinnakärped ja energiaettevõtetele lisandunud maksukoormus on negatiivselt mõjutanud energiatarnijate suutlikkust kulusid, energiainvesteeringuid ja võrguhoolduskulusid katta. Praegu on kodumajapidamiste energiamahukus üks kõrgeimaid ELis, mis tähendab, et energiatõhusust saab eelkõige parandada elamumajanduses. Endiselt tekitab muret see, et energeetikasektorit reguleerival asutusel puudub iseseisvus võrgule juurdepääsu tingimuste ja tariifide kehtestamisel. Ühistranspordiettevõtete korralduse ühtlustamiseks on astutud samme, kuid jätkuvalt suutlikkust saaks veelgi parandada tegevuskulude optimeerimise ja tariifisüsteemi muutmise abil.
- (17) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Ungari majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Ungari eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevasse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–7.
- (18) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

- (19) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1, 2, 3 ja 5,

SOOVITAB Ungaril võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Komisjoni 2014. aasta kevadprognoosile tuginedes tugevdada 2014. aasta eelarvemeetmeid, täpsemalt võla vähendamise nõuet, võttes arvesse stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega võrreldes tekkivat lõhet. 2015. aastal ja pärast seda tugevdada oluliselt eelarvestrateegiat, et tagada keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamine ja ka võla vähendamise nõude täitmine, et hoida valitsemissektori võlasuhe püsivas langustendentsis. Tagada keskpika perioodi eelarve-eesmärkide siduv iseloom, tehes süstemaatilist järelkontrolli arvuliste eelarvereeplite täitmise ja korrigeerivate mehhanismide kasutamise üle. Suurendada riigi rahanduse läbipaistvust, muu hulgas laiendades eelarvenõukogu volitusi ja nõudes, et regulaarselt koostataks makromajanduslikke eelarveprognoose ja hinnataks tähtsamate poliitikaettepanekute eelarvelist mõju.
2. Aidata taastada tavapärase majandusele laenu andmine, muu hulgas täiustades maksude kujundamist ja vähendades finantsasutuste maksukoormust. Kohandada finantstehingute maksu, et sääste ei suunataks pangandussektorist kõrvale, ja suurendada stiimuleid elektrooniliste makseviiside kasutamiseks. Analüüsida portfelliidude puhastamise tõkkeid ja need eemaldada, karmistades muu hulgas restruktureeritud laenude rahastamise eeskirju, kõrvaldades tõkkesid tagatise sundtäitmisel ning kiirendades ja tõhustades maksejõuetusmenetlusi. Selleks tuleb tihedalt konsulteerida huvirühmadega uute poliitiliste algatuste küsimustes ja hoolitseda selle eest, et uued poliitikameetmed oleks sihipärased ja ei suurendaks laenuvõtjate moraalariski. Tugevdada täiendavalt finantsvaldkonna reguleerimist ja järelevalvet.
3. Tagada stabiilne, tasakaalustatum ja ühtlustatum äriühingute maksusüsteem, kaotades järk-järgult moonutatavad valdkonnapõhised maksud. Vähendada madalapalgaliste maksukiilu muu hulgas keskkonnamakse tõhustades. Võtta meetmeid maksukuulekuse parandamiseks, ennekõike vähendada käibemaksupettust, ning vähendada selle üldisi kulusid.
4. Tugevdada sihtotstarbelisi aktiivse tööturupoliitika meetmeid, muu hulgas kiirendades riigi tööturuasutuse kliendiprofiili koostamise süsteemi kasutuselevõttu. Kehtestada kavandatud noorte juhendamisevõrgustik ning paremini noorteni jõudmiseks koordineerida selle tegevust haridusasutuste ja kohalike sidusrühmade abil. Vaadata läbi ühiskondliku töö programm, et hinnata selle tulemuslikkust töökoha leidmisel ning täiendavalt tugevdada programmi aktiveerimise elemente. Kaaluda töötushüvitise saamise perioodi pikendamist, võttes arvesse töö leidmiseks kuluvat keskmist ajavahemikku ning seost aktiveerimismeetmetega. Suurendada sotsiaalabi piisavust ja ulatust, samas tugevdades selle seost aktiveerimismeetmetega. Vaesuse leevendamiseks rakendada ühtlustatud ja integreeritud poliitikameetmeid, eesmärgiga oluliselt vähendada vaesust eelkõige laste ja romade seas.
5. Stabiliseerida õigusraamistik ja tugevdada turukonkurentsi, muu hulgas kõrvaldades tõkkesid teenuste valdkonnas. Astuda julgemaid samme riigihangete konkurentsi ja läbipaistvuse suurendamiseks, sealhulgas e-hangete parema kasutamise abil, ning korruptsiooni ja üldise halduskoormuse täiendavaks vähendamiseks.
6. Rakendada haridussüsteemist varakult lahkumise ennetamise riiklikku strateegiat, keskendudes kutseharidussüsteemist lahkujatele. Kehtestada süsteemne käsitusviis kaasava tavahariduse edendamiseks ebasoodsas olukorras olevates rühmades, eelkõige romade seas. Toetada üleminekut hariduse erinevate etappide vahel ja üleminekut tööturule ning jälgida tähelepanelikult kutseharidusreformi rakendamist. Rakendada kõrgharidusreform, mis võimaldab kolmanda taseme haridust rohkematele inimestele, eelkõige ebasoodsas olukorras olevatele tudengitele.

7. Jälgida, kuidas energiahindade reguleerimine mõjub elektri- ja gaasituru investeeringutele ja konkurentsile. Astuda täiendavaid samme, et tagada riikliku reguleeriva asutuse iseseisvus võrgutariifide ja -tingimuste kehtestamisel. Võtta meetmed energiatõhususe suurendamiseks eelkõige elamumajanduses. Täiendavalt suurendada transpordisüsteemi jätkusuulikkust, muu hulgas vähendades tegevuskulusid ja vaadates läbi riigi omandis olevate transpordiettevõtete tariifisüsteemi.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Malta 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused
Malta 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/16)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majandus- poliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makroma- jandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majandus- kasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majan- duskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesrii- kide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmes- riike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasan- dil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meet- meid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusel rakendamisele.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel⁽¹⁾ Malta 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Malta ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2016) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013⁽²⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Malta 2014. aasta eelarvekava kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Maltat ühe liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks prioriteedid finantsstabiilsuse tagamiseks, eelarve konsolideerimiseks ja majanduskasvu hoogustamiseks. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Malta kohta tehtud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Maltal ei esine enam makromajanduslikku tasakaalustamatust makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tähenduses. Ehkki võlakoorumus on ikka veel suur, on riskid erasektori ja avaliku sektori võla jätkusuutlikkusele ning finantssektori stabiilsusele kontrolli all, isegi kui need vajavad jätkuvat järelevalvet. Eeskätt on finantsstabiilsuse näitajad endiselt usaldusväärsed. Kuid võttes arvesse kõnealuse sektori riskide struktuurset iseloomu, tuleb jätkata praeguseid mõistlikke järelevalve ja riskide võtmise tavasid. Eluasemeturg on stabiliseerunud ja seega on liigsed kinnisvaraga seotud riskid piiratud. Erasektori võlg väheneb; ettevõtete finantsvõimendust vähendatakse nõuetekohaselt ja krediiditurul on piiratud.
- (8) Malta esitas 16. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava, mida ajakohastati 8. mail 2014, ning 30. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis visandatud eelarvestrateegia eesmärk on korrigeerida ülemäärast eelarvepuudujääki jätkusuutlikul viisil 2014. aastaks ning liikuda järk-järgult keskpika perioodi eesmärgi ehk struktuurset tasakaalustatud eelarvepositsiooni poole, mis on stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetest rangem. Keskpika perioodi eesmärgi saavutamine ei ole siiski programmiperioodil kavas. 2014. aastal jääb kavandatud (ümberarvutatud) struktuuriline kohandamine soovitatule siiski napilt alla. Pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi kavandatud kõrvaldamist on 2015. aastal kavandatud väike kõrvalekalle keskpika perioodi eesmärgi saavutamist toetavast kohandamiskavast. Pärast seda on kavandatud iga-aastane edasimineku keskpika perioodi eesmärgi suunas üldjoontes kooskõlas nõudega vähemalt 0,5 % SKPst. Stabiilsusprogrammis prognoositakse, et valitsemissektori võlg, mis ulatus 2013. aastal 73 %-ni SKPst, hakkab alates 2014. aastast kahanema kooskõlas võla vähendamise sihttasemega. Kokkuvõttes on programmi eesmärgid stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega suuresti kooskõlas. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mille on kinnitanud sõltumatu organ (riigikontroll), on 2014. ja 2015. aasta puhul usutav, kuna nende aastate majanduskasvu prognoositakse veidi väiksemaks kui komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosis nende aastate kohta.

Eelarve-eesmärgid on siiski ohus, sest meetmed ei toeta täielikult programmiperioodiks kavandatud tulude struktuurset kasvu ning ülekulud võivad tingida kavandatud suuremaid avansilisi makseid. Komisjoni

⁽¹⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 59.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

prognoosi kohaselt peaks Malta jätkusuutlikult kõrvaldama oma ülemäärase eelarvepuudujäägi 2014. aasta jooksul. Samal ajal jääb prognoosib komisjon, et eelarve konsolideerimise eesmärgist jääb 2013.–2014. aastal puudu 1,6 % SKPst struktuurse eelarvepositsiooni (korrigeeritud) muutuse alusel ning 1,25 % SKPst meetmetena, mida peeti vajalikuks eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud soovitusel. Ehkki võla vähendamise kontrollväärtus saavutatakse 2014. aastal ilma varuta, näitavad võlastsenaariumiga seotud riskid kasvavat tendentsi.

- (10) 2015. aastal valitseb oht kalduda suurel määral kõrvale nõutud edasiminekest keskpika perioodi eesmärgi saavutamisel. Tuginedes määruse (EÜ) nr 1466/97 kohaselt oma hinnangule stabiilsusprogrammi kohta ja komisjoni prognoosile, on nõukogu arvamisel, et ehkki Malta kavandatud valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk ja valitsemissektori võlg vastavad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud soovitusel, tuleb teha täiendavaid jõupingutusi, et viia struktuuriline kohandamine 2014. aastal vastavusse soovitatuga ning tagada asjakohane edasiminekest keskpika perioodi eesmärgi suunas alates 2015. aastast.
- (11) Malta eelarveraamistiku mittesiduv olemus ja asjaolu, et eelarvepoliitikat kavandatakse lühikeses perspektiivis, ei toeta tugeva eelarvepositsiooni saavutamist. Seni ei ole vastu võetud õigusakte, mis pidid jõustuma hiljemalt 2013. aasta lõpul ning mille eesmärk oli täita nõukogu direktiivi 2011/85/EL⁽¹⁾ ja fiskaalkokkuleppe nõuded. Stabiilsusprogrammi kohaselt on valitsus aga hiljuti kinnitanud eelarvepoliitilise vastutuse seaduse eelnõu, mis esitatakse parlamendile heakskiitmiseks. Õigusakti eelnõus nähakse ette struktuurilise eelarvetasakaalu reegli, võlareegli ja kolmeaastase jooksva eelarveraamistiku kehtestamine ning sellise eelarvenõukogu järkjärguline loomine, kelle ülesanne oleks kinnitada valitsuse ametlikud makromajanduslikud ja eelarveprognoosid ning teha eelarve-eeskirjade täitmise eel- ja järelseiret.
- (12) Malta maksuametid on kavas liita üheks asutuseks, et lihtsustada maksude kogumise protsessi ning aidata võidelda maksudest kõrvalehoidumise vastu. Maksukohustuse täitmise toetamiseks ja tasumisele kuuluvate summade sissenõudmise lihtsustamiseks on läbi vaadatud käibemaksu käsitlevates õigusaktides sätestatud karistused ja maksuintressid. Võetud on ka mitmesuguseid muid meetmeid, mis peaksid Malta maksusüsteemi konsolideerima. Need meetmed on asjakohased, kuid nende mõju ei ole veel ilmne.
- (13) Vaatamata ikka veel püsivatele probleemidele seoses Malta riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkusega võib täheldada teatavaid edusamme pensionisüsteemi reformimisel ja tervishoiuteenuste jätkusuutlikkuse parandamisel. Loodud on pensionide strateegiarühm, et hinnata kõiki võimalusi pensionisüsteemi reformimiseks, ning Malta ametiasutused on andnud lubaduse mitte tõsta seadusjärgset pensioniiga kõrgemale kui 2006. aasta pensionireformis sätestatud tõus. Ehkki Maltal on kavas võidelda nende vajakajäämistega tööturu meetmete abil ja eriti oma hiljuti vastu võetud aktiivse vananemise strateegia abil, ei lahenda see tõenäoliselt probleemi. Tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkus on teine kitsaskoht, kui võtta arvesse vananemisega seotud kulude oodatavat suurenemist. Asja koostati riikliku tervishoiusüsteemi strateegia eelnõu, kuid puudub selgus selle rakendamise küsimustes ning eelistes kulutõhususe ja jätkusuutlikkuse seisukohast. Tarvis on tugevdada riiklikku esmatasandi arstiabi.
- (14) Koolist väljalangemise määr on Maltal endiselt väga kõrge, kuid selle vähendamiseks võetakse meetmeid ning samuti on loomisel terviklik järelevalvesüsteem. Põhioskuste omandamise tase on aga madal, mis süvendab kehva kirjaoskust ja koolist väljalangemist. Hiljaegu vastu võetud riikliku kirjaoskusstrateegia nõuetekohane rakendamine peaks toetama nimetatud puudujäägi kõrvaldamiseks tehtavaid jõupingutusi. Seda tuleb toetada täiendavate meetmetega, mis peaksid eeldatavalt parandama haridus- ja koolitussüsteemi vastavust tööturu vajadustele. Nimetatud meetmed hõlmavad õpipoisiõppe raamistiku reformi, elukestva õppe strateegia loomist, töökohal toimuva väljaõppe sisseadmist kutsehariduses ja -koolituses ning Euroopa Sotsiaalfondi kaudu rahastatavat eriprogrammi.

⁽¹⁾ Nõukogu 8. novembri 2011. aasta direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 41).

- (15) Malta tegeleb praegu mitme olulise meetme rakendamisega, et suurendada naiste osalust tööturul, eeskätt tasuta lastehoiuteenuste pakkumisega leibkondadele, kus vanemad töötavad või õpivad. Tulemuslik rakendamine on siin esmatähtis. Ametiasutused aitavad pakkuda ka pikapäevarühma teenust ning võimalusi saata lapsi kooli enne ettenähtud avamisaega, et vanema rolli tööeluga paremini sobitada. Ühtlasi kavandatakse maksusoodustusi, et julgustada vanemaid saatma lapsi lastehoiuasutustesse, mis töötavad varasemate kavade kohaselt. Vähe on tehtud aga tööd selle nimel, et pakkuda ja edendada paindlikku töökorraldust, näiteks kaugtööd ja paindlikku tööaega, mis aitaks naisi taas tööturule integreerida.
- (16) Rahvusvahelise konkurentsivõime edasiseks parandamiseks peab Malta lisaks palga ja tootlikkuse näitajate muutumise ebakõladest tuleneva võimaliku negatiivse mõju vältimisele pöörama tähelepanu ka sellistele taristuga seotud puudujääkidele energia- ja transpordisektoris, mis kahandavad taristu potentsiaali, eriti kui võtta arvesse suuri kulutusi energiale. Sel aastal peaks lõpule jõudma elektrivõrkude ühendamine Itaaliaga ning see parandab varustuskindlust ning võib aidata kaasa energiavarustuse mitmekesisumisele ja väljaspool toodetud taastuenergia kasutamisele. Ka Delimara veeldatud maagaasi terminal ja kavandatav ühendus Euroopa gaasivõrguga täiendavad Malta energiaallikate jaotust, muutes selle vähem sõltuvaks ühest peamisest energiaallikast ja suurendades nõnda Malta atraktiivsust äritegevuse kohana. Kui välja arvata mõningane edu fotogalvaaniliselt saadud päikeseenergia valdkonnas, kujutavad kodumaised taastuenergiaallikad endast kasutamata potentsiaali.
- (17) Malta ärikliima edasist arengut piirab avaliku halduse vähenenud suutlikkus. Ehkki areng riigihangete valdkonnas kulgeb õiges suunas, on hankemenetlused endiselt liiga pikaajalised, tingides avaliku sektori kulutuste ebatõhusust. Neil meetmetel pole konkreetseid eesmärke ja see teeb nende tulemuslikkuse hindamise keerukaks. Laenuvahendite rahastamise alternatiivide puudumine muudab rahastamise ettevõtjate jaoks kulukaks, mis omakorda survestab nende majandustegevust. Ettevõtete võlgnevuse soodustamine võib ühtlasi kaasa tuua ülemäära suure ettevõtete finantsvõimenduse ja kapitali ebapiisava jaotuse. Seega tuleb otsida rahastamiseks uusi laenuvabu võimalusi. 2013. aasta riigipõhiste soovitusete esile tõstetud puudujääke Malta kohtusüsteemis ei ole kõrvaldatud. Ehkki võib oodata, et komisjoni poolt 2013. aasta novembris esitatud kohtusüsteemi reformi arvukate reformiettepanekute seast rakendatakse nii mõnigi 2014. aasta lõpuks, on siiski tarvis avalikustada selge ajakava ja määrata, millised meetmed on prioriteetsed. Samuti pole kindel, kuidas kõnealused meetmed mõjutavad kohtuasjade kuhjumist, eriti seoses eespool nimetatud puudujääkidega.
- (18) Malta on tugevdanud regulatiivset järelevalvet, et tagada finantssektori stabiilsus. Malta Keskpanga ülesannete hulka on lisatud makrotasandi usaldusjärelevalve ning erilist rõhku pannakse finantsstabiilsuse küsimustele, kusjuures finantsstabiilsuse ühisnõukogu on nüüd õigusaktidega sätestatud. Laenukahjumi reservide parandamiseks on võetud rahuldavaid meetmeid, peamiselt läbi vaadatud panganduseeskirja nr 9 abil.
- (19) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Malta majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust Malta eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitusetes 1–5.
- (20) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (21) Komisjon analüüsis Euroopa poolaasta kontekstis ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetseid soovitusi liikmesriikidele, mille rahühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahühik on euro, peaks ka Malta tagama nende soovitusete täieliku ja õigeaegse rakendamise,

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

(2) Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

SOOVITAB Maltal võtta aastatel 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Kõrvaldada ülemäärane eelarvedefitsiit jätkusuutlikul viisil 2014. aasta jooksul. Tugevdada 2015. aastal märkimisväärselt eelarvestrateegiat, et tagada nõutud struktuuriline kohandamine 0,6 % SKPst keskpika perioodi eesmärgi suunas. Seejärel püüda teha igal aastal struktuuriline kohandus, mis on vähemalt 0,5 % SKPst ning heades majandustingimustes või vajaduse korral veelgi rohkem, tagamaks võlareegli täitmise, et valitsemissektori kõrge võlatase näitaks ka edaspidi jätkusuutlikku kahanemistendentsi. Võtta lõplikult vastu eelarvepoliitilise vastutuse seadus eesmärgiga kehtestada siduv ja reeglipõhine mitmeaastane eelarveraamistik ning luua sõltumatu asutus, kelle ülesanne oleks valvata eelarve-eeskirjade täitmise järele ja toetada eelarve planeerimise aluseks olevaid makromajandusprognose. Jätkata maksukohustuse täitmise parandamist ja maksudest kõrvalehoidumise vastast võitlust, tagades seni võetud meetmete jätkuva rakendamise ja hindamise ning astudes ka uusi samme, edendades eeskätt elektrooniliste maksevahendite kasutamist.
2. Jätkata riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks käimasolevat pensionireformi, näiteks kiirendades eeskätt seadusjärgse pensioniea juba jõustatud tõstmist ning sidudes selle seejärel oodatava eluea muutumisega. Tagada, et riikliku tervishoiusüsteemi terviklik reform suudaks pakkuda olemasolevate ressursside kulutõhusat ja jätkusuutlikku kasutamist, nagu esmatasandi arstiabi parandamine.
3. Jätkata poliitilisi jõupingutusi, et suurendada haridus- ja koolitussüsteemi vastavust tööturu vajadustele, kiirendades õpipõhisõppe süsteemi reformi käikulaskmist. Veelgi parandada põhioskuste omandamist ja vähendada koolist väljalangemist, eeskätt väljakuulutatud riikliku kirjaoskusstrateegia lõpliku väljatöötamise ja rakendamise teel. Parandada veelgi naiste, eriti tööturule naasvate naiste osalemist tööturul, edendades paindlikku töökorraldust.
4. Mitmekesistada energiaallikate jaotust majanduses, suurendades sealhulgas taastuvatest energiaallikatest toodetava energia osakaalu.
5. Parandada jätkuvalt riigihankemenetluste tõhusust ja vähendada nende pikkust; pakkuda ettevõtjatele alternatiive laenuvahenditest rahastamisele, lihtsustades juurdepääsu kapitaliturgudele ja arendades riskikapitalifonde; suurendada kohtusüsteemi tõhusust, tagades kavandatud kohtureformi õigeaegse ja tõhusa elluviimise.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Madalmaade 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Madalmaade 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/17)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil ning võimaldatakse kasutada kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhised soovitusel.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel ⁽⁴⁾ Madalmaade 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Madalmaade ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013 ⁽⁵⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Madalmaade 2014. aasta eelarvekava kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽⁴⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 89.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 põhjal vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Madalmaid ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Madalmaade suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Madalmaades esineb endiselt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja poliitikameetmeid. Eelkõige vajavad tähelepanu erasektori võla ja finantsvõimenduse jätkuva vähendamisega seotud makromajanduslikud suundumused, millele lisandub senine ebatõhusus eluasemeturul. Kuigi jooksevkonto suure ülejäägiga ei kaasne suure puudujäägiga võrreldavaid riske ja see on osaliselt seotud vajadusega vähendada finantsvõimendust, jälgib komisjon Euroopa poolaasta raames jätkuvalt ka jooksevkonto suundumusi Madalmaades.
- (8) Madalmaad esitasid 29. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 30. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis visandatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada, et 2013. aasta ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimine on jätkusuutlik, ning saavutada 2015. aastaks keskpikale eesmärgile lähedane eelarvepositsioon. Keskpika perioodi eesmärk on saavutada struktuurne eelarvepuudujääk, mis ei ole suurem kui 0,5 % SKPst, mis kajastab ka stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid. Rakendati täiendavaid ulatuslikke eelarvemeetmeid, kuid 2014. aasta (ümberarvutatud) struktuurne eelarvepositsioon on kavandatud jääma samale tasemele võrreldes 2013. aastaga, mis osutab märkimisväärsele kõrvalekaldumisele nõutavast minimaalsest kohandamisest (0,5 % SKPst). 2015. aastal peaks (ümberarvutatud) struktuurne eelarvepositsioon paranema 0,3 protsendipunkti võrra SKPst. Kulutused kasvavad nii 2014. aastal kui ka 2015. aastal kulueesmärgile vastavas tempos. Pärast Madalmaade eelarvestrateegia üldist hindamist leiti, et keskpika perioodi eesmärgi saavutamise kohandamiskava vastab osaliselt stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Stabiilsusprogrammi kohaselt valitsemissektori koguvõlg stabiliseerub 2015. aastal ja hakkab seejärel vähenema. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on realistlik ning selle koostas sõltumatu Madalmaade majanduspoliitika uuringute büroo. Eelarve-eesmärkidega seotud riskid on märkimisväärsed, kuid üldiselt tasakaalustatud. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks struktuurne eelarvepositsioon 2014. aastal stabiliseeruma ja 2015. aastal paranema 0,5 % võrra SKPst. Komisjoni prognoosi kohaselt suudavad Madalmaad kulueesmärgi täita 2014. aastal, kuid mitte 2015. aastal. Madalmaade majanduskasvu potentsiaali suurendamiseks on väga oluline, et nõutava konsolideerimise käigus säiliks majanduskasvu soodustavad kulutused, näiteks innovatsiooni ja teadusuuringute, sh alusuuringute ning hariduse ja koolituse valdkonnas. Nõukogu on stabiilsusprogrammi hindamise ja komisjoni prognoosi alusel jõudnud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97 arvamusel, et Madalmaad on 2013. aastal suutnud viia valitsemissektori eelarve puudujäägi allapoole 3 % SKPst, kuid on siiski tõsine oht, et ennetusliku osa nõuded jäävad 2014. aastal täitmata.
- (10) Oluline probleem peitub eluasemeturul, kus aastakümnete jooksul on suurenenud jääkus ja turgu moonutavad stiimulid, mis on mõjutanud rahastamist ja sektoripõhist säästmist. Leibkonnad kalduvad kinnisvara väärtusele tuginedes hüpoteeklaene suurendama, mis suures osas peegeldab pikaajalisi maksusoodustusi, eelkõige võimalust hüpoteeklaenude intressid maksustatavast tulust täielikult maha arvata. 2012. aasta aprillist alates on rakendatud mitmeid meetmeid, mis osaliselt neid soodustusi käsitlevad. Mõned neist hõlmavad eluasemelaenude maksustamiskorra kohandamist. Järkjärguline liikumine hüpoteeklaenude intresside maksustatavast tulust mahaarvamise piiramise ning amortiseerimise stiimuli suurendamise suunas on põhjendatud, kuid selle meetme järkjärguline kasutuselevõtt toimub liiga aeglaselt, et amortiseerimistegevusele märkimisväärset mõju avaldada. Laenusumma ja kinnisvara väärtuse 100 % suhe, milleni tuleb jõuda 2018. aastaks,

on siiski kõrge. Üüriturgu piiravad reguleerimine ning väga suur sotsiaalelamusektor, mis peab toime tulema pikkade ootajärjekordadega. Hiljutine sissetulekust rohkem sõltuv üüri diferentseerimine sotsiaalelamusektoris on samm õiges suunas, kuid selle mõju on vähene. Sotsiaaleluasemeid haldavatel ettevõtetel on endiselt lubatud rajada eluasemeid, mille kuuüür ületab sotsiaaleluaseme üüri piirmäära. Kuigi 2013. aasta soovitustes kutsuti üles keskendumisele enim abi vajavate leibkondade toetamisele, on selline suunamuutus alles toimumas. Seega, ehkki väljapakutud meetmed on samm õiges suunas, on reformide üldine kulg põhiprobleemide lahendamisel aeglane ning seda tuleks kiirendada, kui majandus seda lubab, tagades samal ajal jätkuvalt sotsiaalkorterite kättesaadavuse (sealhulgas suure nõudlusega asukohtades) ebasoodsas olukorras olevatele isikutele, kes ei ole võimelised turutingimustel eluaset soetama.

- (11) Pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust on tugevdanud seadusjärgse pensioniea järkjärguline tõstmine 65 eluaastalt 2012. aastal 67 eluaastale 2023. aastal. Madalmaad on algatanud ulatuslikud reformid avaliku ja erasektori rahastusega pensionisammaste ning pikaajalise hoolduse valdkonnas. Seda täiendavad reformid, millega julgustatakse vanemaalisi töötajaid töötamist jätkama ning suurendatakse tööturu liikuvust. Pikaajalise hoolduse reformidega anti vastutus üle kohalikele omavalitsustele, vähendati kogukulusid ja keskenduti tõhususe suurendamisele. Osa neist olulistest reformidest ootavad veel vastuvõtmist. Lahendamist vajavate probleemide hulka kuulub kulude ja riskide asjakohane jaotamine põlvkonnasiseselt ja põlvkondade vahel ning jälgida tuleb ka pikaajalise hoolduse kvaliteeti ja kättesaadavust. Pikaajalise hoolduse reformikavade rakendamine aitaks piirata vananemisega seotud kulude kiiret kasvu ning toetaks seega riigi rahanduse jätkusuutlikkust. Sellega seoses tuleks pikaajalise hoolduse kvaliteet ja kättesaadavus hoida asjakohasel tasemel.
- (12) Valitsuse kavandatud tööturureformidega püütakse suurendada töajõu osalemise määra ja liikuvust tööturul. Osalemisakti eesmärk on suurendada töajõu osalemise määra. Siiski ei ole reformid veel seaduses sätestatud. Tarvis on täiendavaid meetmeid, et vähendada fiskaalseid tegureid, mis motiveerivad mitte töötama, parandada tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate inimeste, sealhulgas naiste, siserändaja taustaga inimeste, puudega inimeste ja eakate tööalast konkurentsivõimet. Madalmaad on teatanud kavatsusest reformida töötushüvitiste süsteemi ja oma suhteliselt rangeid töökaitsealaseid õigusakte, sh maksusoodustusi, töajõu osalemise määra suurendamiseks. Kuid ehkki need meetmed on positiivsed, saab neid täielikult hinnata alles tegeliku rakendamise järel. Tulevikus võiks aidata töajõupuudust leevendada see, kui kõrvaldada kiiremini takistused, mis ei motiveeri pere teist palgasaajat oma tööaega pikendama. Peale selle võiks institutsioonilise raamistiku paindlikkuse parem ärakasutamine palgatõusu diferentseerimiseks suurendada leibkondade kogusissetulekuid ja seega sisenõudlust, kahjustamata seejuures konkurentsivõimet.
- (13) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Madalmaade majanduspoliitikat. Hinnati riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Madalmaade eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevasse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad soovitustes 1–4.
- (14) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammiga tutvunud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1.
- (15) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu läbi vaadanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 2 ja 4.
- (16) Komisjon on Euroopa poolaasta raames hinnanud ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetseid soovitused liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaksid ka Madalmaad tagama kõnealuste soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

SOOVITAB Madalmaadel võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise järgselt 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse vastavalt komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosile tekkivat lõhet 0,5 % SKPst, mis osutab riskile kalduda oluliselt kõrvale stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetest. Tugevdada 2015. aastal oluliselt eelarvestrateegiat, et tagada keskpika perioodi eesmärgi saavutamine ja hilisem säilitamine, ning tagada ka võla-reegli täitmine, et hoida valitsemissektori võlasuhe püsivas langustendentsis. Kaitsta kulutusi valdkondades, mis on majanduskasvu jaoks otseselt olulised, näiteks haridus, innovatsioon ja teadusuuringud.
2. Suurendada jõupingutusi eluasemeturu reformimiseks, kui majanduskeskkond seda võimaldab, kiirendades hüpoteeklaenu intresside maksustatavast tulust mahaarvamise vähendamist, nähes üüriturul ette turupõhisema hinnakujundamise mehhanismi ning sidudes sotsiaalelamusektoris üürihinna senisest enam leibkonna sissetulekuga. Jälgida, kuidas sotsiaalelamusektori reformid mõjutavad sotsiaaleluasemete ligipääsetavust ja taskukohasust madala sissetulekuga leibkondade jaoks. Jätkata jõupingutusi sotsiaaleluasemepoliitika muutmiseks, et toetada enim abi vajavaid leibkondi.
3. Rakendada pensionisüsteemi teise samba reforme, et tagada kulude ja riskide asjakohane jaotamine põlvkonna sees ja põlvkondade vahel. Toetada seadusjärgse pensioniea järkjärgulist tõstmist meetmetega, mille eesmärk on parandada vanemaealiste töötajate tööalast konkurentsivõimet. Rakendada kavandatud reform pikaajalise hoolduse valdkonnas, et kindlustada jätkusuutlikkus, tagades samal ajal õiglase juurdepääsu ja teenuste kvaliteedi, ning ühtlasi jälgida selle reformi mõju.
4. Võtta täiendavaid meetmeid, et suurendada tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate inimeste tööjõus osalemist ja vähendada fiskaalseid tegureid, mis motiveerivad mitte töötama. Reformida töökaitsealaseid õiguskaitse ja töötushüvitiste süsteemi ning tegeleda täiendavalt tööturu jäikuse probleemiga. Võimaldada koostöös sotsiaalpartneritega ning kooskõlas riigi tavadega palgatõusu suuremat diferentseerimist, kasutades selleks paremini ära olemasoleva institutsioonilise raamistiku paindlikkust.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Austria 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Austria 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/18)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhised soovitusel.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel ⁽³⁾ Austria 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Austria ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013 ⁽⁴⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Austria 2014. aasta eelarvekava kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 1.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemääraste eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽¹⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Austriat liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Austria esitas 8. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 29. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) 2014. aasta stabiilsusprogrammis visandatud eelarvestrateegia eesmärk on täita keskpika perioodi eesmärk, milleks on struktuurne eelarvepuudujääk, mis 2016. aastaks ei ole suurem kui 0,45 % SKPst, mis kajastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid. Valitsemissektori eelarvepuudujääk toodi 2013. aastal jätkusuutlikult tasemele alla 3 % SKPst. (Ümber arvatud) struktuurne eelarvepuudujääk jäi 2014. aastal kavakohaselt muutumatuks ning väheneb 2015. aastal 0,3 protsendipunkti võrra SKPst, jäädes kummalgi aastal märkimisväärselt maha nõutava kohandamise määrast. Kulude kasv põhjustab samuti märkimisväärse kõrvalekalde kulueesmärgist aastatel 2014–2015. 12. mail 2014 teatas Austria täiendavate tulu- ja kulumeetmete paketist. Tingimusel et need meetmed rakendatakse nõuetekohaselt ja õigeaegselt, ei sisalda Austria eelarvestrateegia enam kavandatud märkimisväärset kõrvalekallet keskpika perioodi eesmärgi saavutamise kohandamiskavast aastal 2014. Samal ajal esineb keskpika perioodi eesmärgi saavutamise kavandatud kohandamiskavas ikka veel riske seoses stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmisega. Stabiilsusprogrammi kohaselt suureneb valitsemissektori võlg 2014. aastal Hypo Alpe Adria varahaldusvahendi loomise mõjust tingituna märkimisväärselt, s.t 74,5 %-lt SKPst 2013. aastal kuni 79 %-ni SKPst 2014. aastal, kuid hakkab alates 2015. aastast vähenema.

Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav ning selle koostas sõltumatu asutus, Austria majandusuuringute instituut (WIFO). Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt jääb eelarvedefitsiit 2014. ja 2015. aastal alla 3 %. Struktuurne eelarvepositsioon peaks aga kõnealuse prognoosi kohaselt 2014. aastal halvenema ning paranema 2015. aastal kõigest 0,1 % võrra SKPst. Lähtudes stabiilsusprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning määruse (EÜ) nr 1466/97 kohaselt 12. mail välja kuulutatud täiendavatele meetmetele antud hinnangu põhjal on nõukogu seisukohal, et Austria on oma ülemäärast eelarvepuudujääki jätkusuutlikult korrigeerinud, kuid siiski valitseb märkimisväärse kõrvalekalde oht keskpika perioodi eesmärgi saavutamise kohandamiskavast aastatel 2014 ja 2015.

- (9) Kooskõlas majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepinguga tugevdas Austria 2012. aastal oma eelarveraamistikku Austria sisemajanduse stabiilsuse pakti reformi abil. Austria eelarvenõukogu mandaati laiendati alates 2013. aasta novembrist, et viia see kooskõlla fiskaalkokkuleppe nõuetega. Valitsuse eri tasandite vaheliste suhete põhjaliku reformimise vajadus nende vastutusvalade paremaks ühtlustamiseks on aga koalitsioonilepingus kirjas.
- (10) Keskpika ja pikaajalise perioodi pensioni- ja tervishoiukulud ning vähemal määral pikaajalise hoolduse kulud ohustavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust. 2014. aastal on jõustunud mõningad meetmed ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemide kasutuse piiramiseks ja tööturul püsimise stiimulite suurendamiseks. Siiski jääb tegelik pensioniiga, mis 2012. aastal oli 58,4 aastat, ELi keskmisele tublisti alla. See on märkimisväärselt väiksem seadusjärgsest pensionieast (2012. aastal meeste puhul 5,6 aasta võrra ja naiste puhul 2,6 aasta võrra). Riiklik reformikava sisaldab küllaltki kõrgeid lühiajalisi eesmäärke, et tõsta tegelikku pensioniiga 1,6 aasta võrra ajavahemikus 2012–2018, ja nende täitmist tuleb hoolikalt jälgida. Pensionisüsteemi hiljutine reformimine peaks teataval määral vähendama ohtu jätkusuutlikkusele, kui sellega kaasneb

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

tööturu olukorra selline paranemine, mis võimaldab eakamatel töötajatel kauem tööturul püsida. Samal ajal puuduvad plaanid selliste struktuursema ja pikaajalisema toimega meetmete võtmiseks, nagu meeste ja naiste seadusjärgse pensioniea ühtlustamise kiirendamine ning pensioniea kooskõlla viimine oodatava eluea muutustega, mis annaksid täiendava panuse tööea pikendamisse ja pensionisüsteemi jätkusuutlikkuse parandamisse.

- (11) Vahendite tõhusat jaotamist Austria tervishoiusüsteemis takistavad keerukas valitsemisstruktuur ning suhteliselt tugev rõhuasetus suurele ja kulukale haiglasektorile. On võetud meetmeid tervishoiureformi elluviimiseks ning avaliku sektori kulutuste tasuvuse suurendamiseks. Siiski ei pruugi nimetatud meetmed olla piisavad kõnealuse sektori struktuursete puudujääkide kõrvaldamiseks ning vaja on seada kõrgemaid eesmärgi üleminekul haiglaravilt ambulatoorsele ravile ja tugevdada ennetavat tervishoidu, milleks eraldatavad avaliku sektori kulutused on väiksemad ELi keskmisest. Esmatasandi arstiabi parandamiseks ja krooniliste haiguste integreeritud raviplaanide arendamiseks kavandatavad meetmed on teretulnud. Pikaajalise hoolduse fond, mida pikendati 2016. aastani täiendava 650 miljoni euroga ja mida kavatakse pikendada veelgi kuni 2018. aastani 700 miljoni euroga, pakub ajutist lahendust hooldusteenuste rahastamiseks. Pikaajalise hoolduse jätkusuutlikule rahastamisele tuleb pöörata tähelepanu ka hiljem.
- (12) Austria maksusüsteemi iseloomustab jätkuvalt töötajate kõrge maksu- ja sotsiaalmaksukoormus, seda eriti madala sissetulekuga töötajate puhul. Tööjõumaksud moodustasid 2012. aastal 24,7 % SKPst, mis on üks kõrgemaid näitajaid liidus. Maksukiil on peaaegu 50 % tööjõukuludest. Kõrge tulumaks madala sissetuleku puhul ja kõrged sotsiaalmaksud ei innusta tööle vähesel teenimisvõimel isikuid ja leibkonna teisi palgasaajaid.

Hiljuti vastu võetud maksupakett sisaldab piiratud meetmeid tööjõu maksukoormuse vähendamiseks, kuid ei kasuta ära võimalust üleminekuks majanduskasvu vähem kahjustavatele maksudele, näiteks perioodilistele kinnisvaramaksudele, kus maksustatava vara hinnangud on aegunud.

- (13) Austria tööturg jätkab edukat toimimist ja sealne töötuse määr on madalaim liidus (2013. aastal 4,9%). Rahvastiku vananemisest ja võimalikust kahanevast tööjõust tingitud edasised proovikivid eeldavad aga eakamate töötajate, naiste ja võõrtöötajate alakasutatud tööturupotentsiaali paremat kasutamist. Eakamate töötajate tööhõive määr jääb ELi keskmisele alla (vastavalt 44,9% ja 50,3%), ehkki see määr on alates 2000. aastast kasvanud märkimisväärselt, peaaegu 15 protsendipunkti võrra tasemeni 44,9% 2013. aastal. Meetmed ennetähtaegselt pensionile jäämise piiramiseks jõustuvad 2014. aastal ning täiendavad meetmed tööturult hiljem väljumise stiimulite tugevdamiseks on ettevalmistamisel. Siiski on eakamatel töötajatel raskusi tööturul püsimise või sinna taas sisenemisega. Võõrtöötajatele on jätkuvalt takistuseks täielik lõimumine tööturul ja tunduvalt kõrgem töötuse määr, mis on osaliselt tingitud allesjäänud pärssivatest teguritest nende kvalifikatsioonide tunnustamisel, ehkki nende osakaal tööjõus üha kasvab. Olgugi et naiste tööhõive määr 70,8% 2013. aastal on suhteliselt kõrge, ei ole see täistööaja ekvivalendiga võrreldes sugugi nii hea tulemus (55,6% aastal 2012). Austrias on esimeste seas osalise tööajaga naiste tööhõive osakaalu poolest ning suur osa naisi töötab madalalpalgalistel töökohtadel. Selle tulemusel on sooline palga- ja pensionilõhe üks suurimaid liidus. Ehkki on võetud meetmeid lastehoiuteenuste ja pikaajalise hoolduse teenuste parandamiseks, on nimetatud teenuste kättesaadavus siiski piiratud.
- (14) Austria on parandanud haridusalaseid tulemusi kõigis kategooriates, nagu võib näha OECD 2012. aasta õpilaste oskuste uuringust, kuid lugemisoskus jääb siiski allapoole ELi keskmist ning sotsiaalmajanduslik taust mõjutab ikka veel märkimisväärselt haridustulemusi. Kuigi koolist väljalangemise vähendamise eesmärk on küll üldjoontes täidetud, on üha kasvava hulga välismaal sündinud õpilaste väljalangemise määr üle kolme korra kõrgem Austrias sündinud õpilaste väljalangemise määrast (vastavalt 18,5% ja 5,7%

aastal 2012). Liiga vähe pannakse rõhku koolist väljalangemise ennetamisele ning seni on välja töötamata kvaliteetse alushariduse üleriigiline strateegia. Mõned koolisüsteemi eri aspektide reformid, nagu Neue Mittelschule kava elluviimine, on pooleli või alles äsja heaks kiidetud. Tuleb siiski hoolikalt jälgida Neue Mittelschule kava suutlikkust leevendada nelja-aastase algastme järgse õpilaste eri koolitüüpidesse jaotamise ehk varase diferentseerimise negatiivset mõju sotsiaalselt tõrjutud õpilastele ning parandada õpitulemusi. Kõrghariduses avaldab sisseastujate arvu kasv survet rahandusele ja õppekorraldusele, aga õppekava läbinud tudengite osakaal jääb alla ELi keskmise. Haridustulemuste parandamine on endiselt väga tähtis, et lihtsustada üleminekut hariduse omandamiselt tööellu.

- (15) Endiselt püsib suur hulk regulatiivseid tõkkeid, mis takistavad ettevõtjatel ja kutsetöötajatel oma teenuste pakkumist Austrias. Teatavaid kutsealasid reguleerivad õigusaktid piiravad ettevõtluse vorme ja kehtestavad osaluse omamisega seotud nõuded, samal ajal kui juurdepääs eri kutsealadele sõltub konkreetsest kutsekvalifikatsioonist ja interdistsiplinaarsete teenindustevõtete asutamine on endiselt raskendatud. Nimetatud nõuete kombinatsioon loob tõkkeid turule sisenemisele ja kutseteenuste osutamisele, mis omakorda pärsib konkurentsi. Kutsekvalifikatsiooni nõuetega seoses osaleb Austria kogu ELi hõlmavas vastastikus hindamises ning on ajakohastanud oma reguleeritud kutsealade andmekogu, mis märgib esimest sammu kutsekvalifikatsiooni nõuete põhjendatuse ja proportsionaalsuse hindamisel.
- (16) Riigihankeid käsitlevate ELi õigusaktide avaldamisnõuete eesmärk on tagada konkurents ning võrdne kohtlemine tänu paremale teavitusele lepingusõlmimise võimalustest, mis on üks turulepääsu peamisi tingimusi. Suurem konkurents pakkujate vahel toob harilikult kaasa soodsamad pakkumised hankeüksustele, sealhulgas hindade märkimisväärse langetamise. Riigihankeid käsitlevate ELi õigusaktide kohaselt Austria asutuste ja üksuste avaldatud pakkumismenetluste väärtus oli 2012. aastal 1,5% SKPst ja 6,6% avaliku sektori kogukuludest ehitustöödele, kaupadele ja teenustele, mis jääb tublisti alla vastavatele ELi keskmistele väärtustele 3,4% ja 17,7%. Olukord põhjustab kasutamata ärivõimaluste tõttu märkimisväärseid kulusid Austria maksumaksjatele ja ettevõtjatele.
- (17) Vaatamata Austria föderalse konkurentsiameti eelarve suurendamisele valitseb kõnealuses ametis ikkagi töötajate puudus võrreldes teiste liikmesriikide sarnaste või väiksemate asutustega. Austria raudtee kauba- ja reisijateveo turgudel oleks vaja teha täiendavaid pingutusi konkurentsi edendamiseks, nagu soovitas nõukogu 2013. aastal.
- (18) Sellal kui pangandussektori üldine kapitaliseerimine näitas 2013. aastal paranemise märke, oleks pankade riskiprofiile arvesse võttes vaja kapitalipuhvrite tugevdamiseks lisapingutusi. Nõukogu soovitas 2013. aastal Austria kiirendada riigistatud või osaliselt riigistatud pankade restruktureerimist. Eeloleval suvel peaks parlamendile vastuvõtmiseks esitatama Hypo Alpe Adria likvideerimise õigusraamistik. Käimas on ettevalmistused vastava varahaldusettevõtja asutamiseks. Sügiseks peaks nimetatud varahaldusettevõtja suutma tegevust alustada. Österreichische Volksbanken AG ja rämpspank Kommunalkredit, KA Finanz, jätkavad vastavalt oma restruktureerimist ja likvideerimist kooskõlas ELi riigiabi otsustega. Läbipaistvad ja otsustavad sammud riigistatud pankade restruktureerimise lõpetamiseks on esmatähtsad, et säilitada finantsstabiilsus ning viia miinimumi kahjulikud mõjud riigi rahandusele.
- (19) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Austria majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Austria eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–5.
- (20) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

- (21) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitused liikmesriikidele, mille rahühik on euro⁽¹⁾. Riigina, mille rahühik on euro, peaks ka Austria tagama nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Austria võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse tekkinud lõhet (komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi andmetel 0,5 % SKPst), mis osutab pärast Austria teatavaks tehtud konsolideerimismeetmete arvessevõtmist riskile kalduda märkimisväärselt kõrvale stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetest. Tugevdada 2015. aastal märkimisväärselt eelarvestrateegiat, et tagada keskpika perioodi eesmärgi saavutamine ja seejärel säilitamine, ning tagada võlareegli täitmine, et valitsemissektori võlatase näitaks jätkusuutlikku kahanemistendentsi. Tõhustada veelgi eri valitsustasandite vahelisi eelarvelisi suhteid, lihtsustades näiteks korralduslikku ülesehitust ning viies vastavusse kulu- ja rahastamiskohustused.
2. Parandada pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust, eelkõige edendades meeste ja naiste seadusjärgse pensioniea ühtlustamist, tõstes tegelikku pensioniiga ning viies pensioniea vastavusse oodatava eluea muutustega. Jälgida ennetähtaegselt pensionile jäämist piiravate asjaste reformide elluviimist. Parandada veelgi tervishoiu ja pikaajalise hoolduse teenuste kulutõhusust ja jätkusuutlikkust.
3. Vähendada tööjõu suurt maksukoormust madala sissetulekuga töötajate puhul, suunates maksustamise majanduskasvu vähem kahjustavate allikatele, näiteks perioodilistele kinnisvaramaksudele, sealhulgas maksubaasi ajakohastamise teel. Tugevdada meetmeid sisserändaja taustaga inimeste, naiste ja eakate töötajate tööturuväljavaadete parandamiseks. See hõlmab ka lastehoiuteenuste ja pikaajalise hoolduse teenuste edasist parandamist ning sisserändajate kutsekvalifikatsioonide tunnustamist. Parandada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate noorte, sealhulgas sisserändaja taustaga noorte haridustulemusi, edendades alusharidust ja vähendades varase diferentseerimise negatiivset mõju. Parandada veelgi strateegilist planeerimist kõrgharidussüsteemis ja edendada koolist väljalangemist vähendavaid meetmeid.
4. Kõrvaldada teenusepakkujatele kehtestatud liigsed tõkked, sealhulgas need, mis on seotud õigusliku vormi ja osaluse omamisega seotud nõuetega ning interdistsiplinaarsete teenindusettevõtete asutamiselega. Vaadata reguleeritud kutsealade puhul läbi tööturule sisenemisele ja neil kutsealadel tegutsemisele kehtivate piirangute proportsionaalsus ja põhjendatus üldise huvi seisukohast. Teha kindlaks ELi õigusaktide alusel avatud avalike hangete lepingute väikese väärtuse põhjused. Suurendada märkimisväärselt föderaalset konkurentsiameti käsutuses olevaid vahendeid.
5. Jätkata riigistatud ja osaliselt riigistatud pankade korrapärase restruktureerimise hoolikat jälgimist ja tulemuslikku edendamist.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Poola 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused Poola 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/19)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽³⁾ Poola 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Poola ajakohastatud lähenemisprogrammi (2012-2016) kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 63.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽¹⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Poolat liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteetid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Poola esitas 24. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) 2014. aasta lähenemisprogrammis kirjeldatud eelarvestrateegia eesmärk on viia eelarvepuudujääk 2015. aastaks alla aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse, milleks on 3 % SKP-st, ning saavutada 2018. aastaks keskpika perioodi eesmärk. Keskpika perioodi eesmärk (-1 % SKP-st struktuurse eelarvepositsiooni mõistes) on stabiilsuse ja kasvu paktis kehtestatud rangem. 2014. aasta lähenemisprogrammis valitsemisektori nominaalse eelarvepuudujäägi osas seatud eesmärgid on kooskõlas eesmärgiga kõrvaldada tähtaegselt ülemäärane eelarvepuudujääk. Kuigi 2014. aasta struktuuriline kohandamine (ümberarvutatud) on kooskõlas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohase nõukogu soovitusel, on see 2015. aastal nõutust väiksem. Aastatel pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi kavandatud korrigeerimist on kavandatud (ümberarvutatud) iga-aastane edasimineku keskpika perioodi eesmärgi suunas stabiilsuse ja kasvu paktis kehtestatud aeglasem. Seepärast vastavad programmi eesmärgid stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele osaliselt. Prognoosi kohaselt jääb valitsemisektori võlg programmiperioodil alla 60 % SKP-st. Poola ametiasutuste prognoosi kohaselt langeb see järsult 57,1 %-lt SKP-st 2013. aastal 49,5 %-le SKP-st 2014. aastal suures osas tänu ulatuslikule pensionivahendite ühekordsele ülekanndmisele ja jääb 2015. aastal sellele tasemele püsima. Lähenemisprogrammis 2014. aasta eelarveprognoosi aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2014. aasta jaoks usutav ja 2015. aasta jaoks optimistlik, prognoosides SKP reaalkasvuks komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosis pakutud 3,4 % kasvuga võrreldes suuremat, 3,8 % kasvu. Lähtudes nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 kohasest lähenemisprogrammidele antud hinnangust ja komisjoni prognoosist, leiab nõukogu, et kuigi Poola ei ületa tõenäoliselt nõukogu 2014. aastaks soovitatud valitsemisektori nominaalse eelarvepuudujäägi ülemmäära, on olemas oht, et 2015. aastal ei suudeta ülemäärast eelarvepuudujääki püsivalt korrigeerida ega seeläbi vajalikku kohandamist keskpika eesmärgi saavutamise suunas teha.
- (9) Selleks et eelarve konsolideerimise strateegia oleks edukas, on oluline eelarve konsolideerimist toetada laiaulatuslike struktuurireformidega. Majanduskasvu soodustavate kulutuste (haridus, teadustegevus ja innovatsioon) väike osakaal halvendab pikaajalisi kasvuperspektiive. Vananevast ühiskonnast tingituna on keskpikas kuni pikas perspektiivis oodata tervishoiukulude märkimisväärset kasvu. Koormust riigi rahandusele annaks vähendada ja juurdepääsu ravile parandada, kui tõhustataks esmatasandi arstiabi ja eriarstile suunamise süsteeme ning kasutataks ära haiglaravi kulutõhususe suurendamise potentsiaal. Vähene maksukuulekus on endiselt probleemiks, eelkõige maksuhalduse tõhususe ja maksumaksjate halduskoormuse seisukohast. Samas on Poola hiljuti avaldanud maksukogumise ja maksuhalduse tõhususe parandamise tegevuskava aastateks 2014-2017. Poolas on kasutusel vähendatud käibemaksu määrade süsteem, mis tekitab suurima käibemaksualasest poliitikast tuleneva lõhe liidus. Seetõttu jääb saamata tulu, samuti suurendab see maksukogumiskulusid. Energia on suhteliselt madalalt maksustatud. Lähiminevikus on astutud samme, et parandada Poola eelarveraamistikku. Siiski oleks kasu, kui loodaks täieõiguslik sõltumatu eelarvenõukogu, kes teeks eelarve-eeskirjade täitmise üle eelkontrolli, hindaks makromajanduslikke ja eelarveprognoose, analüüsiks riigi rahanduse jätkusuutlikkust pikaajalises perspektiivis ja teeks eelarve-eeskirjade täitmise üle järelkontrolli.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

- (10) Noorte töötus on viimasel aastal järk-järgult kasvanud, mis on osaliselt tingitud sellest, et hariduses pakutav ja tööturu vajadused ei kattu, ning sellest, et järjest kasvab mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaal. Hoolimata jõupingutustest reformida kutseharidus- ja koolitussüsteemi, on vaja veelgi parandada võimalusi saada kvaliteetset õppisõpet ja väljaõpet töökohal, parandada koostööd koolide ja tööandjate vahel ning jõuda noorteni, kes ei ole end töötuna arvele võtnud, kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Oskuste kohandamine tööturu vajadustele on eriti oluline ka elukestva õppe puhul, kus osalemismäär on väga madal ja seda eelkõige eakate töötajate hulgas, kelle oskused ei käi sageli ajaga kaasas. Tööturg on jätkuvalt killustunud: ulatuslikult kasutatakse tähtajalisi töölepinguid, sealhulgas tsiviilõiguslikke lepinguid. Tähtajalisi töölepinguid kasutatakse eriti palju noorte värbamisel. Sageli põhjendatakse tähtajaliste töölepingute kasutamist sellega, et nende abil saavad töötud siseneda tööturule ja hiljem minna üle tähtajatule lepingule, kuid enamiku Poola töötajate puhul ei ole seda näha, kui vaadata tähtajalistelt lepingutelt tähtajatute lepingutele ülemineku madalat määra, millel on negatiivne mõju inimkapitali kvaliteedile ja tootlikkusele.
- (11) Naised osalevad tööturul jätkuvalt vähe. Poola on võtnud naiste tööturul osalemise suurendamiseks mitmeid meetmeid, sealhulgas parandanud laste(sõime)teenuste kättesaadavust ja suurendanud lasteadeade riiklikku rahastamist, et julgustada lapsevanemaid panema oma lapsi eelkooli. Ometi on lastesõimeteenuste kättesaadavus halb, eelkõige maapiirkondades, ja juurdepääs eelkooliharidusele ei ole kõikjal ühesugune. Eakad osalevad Poola tööturul jätkuvalt tagasihoidlikult. Ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi on oluliselt kärbitud, kuid rohkem tuleb pingutada selle nimel, et suurendada eakate töötajate tööalast konkurentsivõimet ja tööelu tegelikku kestust. Kaevurite ja põllumajandustootjate eripensionisüsteemi reform on endiselt problemaatiline. Põllumajandustootjate süsteem (KRUS) loob väiketootjatele stiimuli jääda põllumajandussektorisse, mis tekitab maapiirkondades varjatud tööpuuduse ja stimuleerib mitteametlikku majandust. Kaevurid naudivad jätkuvalt pensionioiguste ja nõutava miinimumtööstaaži osas privileege. Mõlemad pensionisüsteemid takistavad nii valdkondlikku kui ka territoriaalset tööjõu liikumist.
- (12) Poola teadus- ja arendustegevuse kulutused on ühed väiksematest liikmesriikides ja tema tulemused laiemate innovatsiooninäitajate osas on ühed viletsamad liidus. Erasektori kulutused teadus- ja arendustegevusele on eriti väikesed. Väikestele teadus- ja arendustegevuse kulutustele tuleb lisada äriühingute vähene teadus- ja innovatsioonitegevus ning ettevõtluskeskkond, mis ei ole piisavalt innovatsioonisõbralik. Innovatsiooni toetamise süsteem Poolas ei julgusta võtma riske, sest põhineb peamiselt grantidel, toetades tehnoloogia kasutamist ja tehnosiiret, ilma seejuures oluliselt mõjutamata sisuliselt uut innovatsiooni. Olemasolevad maksusoodustused teadus- ja arendustegevuse soodustamiseks ei ole erasektori teadus- ja arendustegevuse edendamiseks tõhusad ja neid kasutavad ainult suured äriühingud. Poola ettevõtjad on peamiselt toetunud tehnoloogia kasutamisele. See on küll taganud tootlikkuse ja majanduskasvu, kuid Poola peab nüüd minema üle mudelile, mis põhineb rohkem kohalikul innovatsioonil. Töötada tuleb selle nimel, et suurendada Poola äriühingute innovatsioonisuitlikkust, parandada sidemeid teaduse ja tööstuse vahel ja töötada välja sellised sihipärased vahendid, millega toetatakse kogu innovatsioonitsükli.
- (13) Energiatõhususe parandamises peitub jätkuvalt väga suur kasvupotentsiaal Poola majanduse kõigi sektorite jaoks ja selle kasvu abil oleks võimalik toetada majanduskasvu, parandada konkurentsivõimet ja aidata kaasa Poola energiasõltuvuse vähendamisele. Poola enda energiatootmise võimsus vananeb ja elektrivõrk on endiselt ülekoormatud, kuid projektid, mille eesmärk on suurendada naaberliikmesriikidevahelist ülekandevõimsust, edenevad. Põhiprobleem maagaasiturul on jätkuvalt seotud sellega, et puudub mitmekesisus ja konkurents.
- (14) Poola vähearenenud transporditaristu ja püsivõrgu lairibataristu kujutab endast jätkuvalt majanduskasvu suurimat kitsaskohta. Eelkõige on vaja oluliselt investeerida vananenud raudteevõrku, et suurendada raudteesektori konkurentsivõimet ja saavutada parem tasakaal maantee- ja raudteetranspordi vahel. Kokku on raudteeliine kasutuses ligikaudu 20 000 km ulatuses. Nendest vaid kolmandiku tehniline seisukord on hea. Jätkuvad ka probleemid raudteeprojektide õigeaegse elluviimise kohta. Ressursitõhusust saaks parandada jäätme- ja kütuse parandamise teel.

- (15) Lepingute täitmine Poolas on pikaldane ja menetlus ehituslubade saamiseks pikk ja koormav. Maksukogumiskulud on suured ja ettevõtluskeskkonna peamine probleem. Poola on teinud märkimisväärseid edusamme ulatusliku reformi elluviimisel, mille eesmärk on hõlbustada juurdepääsu reguleeritud kutsealadele.
- (16) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Poola majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Poola eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–6.
- (17) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1,

SOOVITAB Poolal võtta ajavahemikus 2014-2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada eelarvestrateegiat, et kõrvaldada 2015. aastaks püsivalt ülemäärane eelarvepuudujääk ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohastes nõukogu soovitustes nõutud struktuurilise kohandamise kaudu. Seada pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamist ja kuni keskpika perioodi eesmärgi saavutamiseni sihiks iga-aastane struktuuriline kohandamine 0,5 % SKP-st. Eelarve püsiv tasakaalustamine nõuab usutavate struktuurireformide kaugeleulatuvat rakendamist, et suurendada kohandamisvõimet ning edendada majanduskasvu ja tööhõivet. Sellega seoses tuleb minimeerida majanduskasvu soodustavate investeeringute kärpeid, muuta sotsiaalpoliitika sihipärasemaks ja parandada kulutuste kulutasuvust, parandada tervishoiusektori tõhusust tervikuna, laiendada maksubaasi, näiteks tegeledes ulatusliku vähendatud käibemaksumäära süsteemi probleemiga, ja parandada maksukuulekust, eelkõige maksuhalduse tõhustamise kaudu. Luua sõltumatu eelarvenõukogu.
2. Tugevdada jõupingutusi noorte töötuse vähendamiseks, eelkõige parandades veelgi pakutava hariduse vastavust tööturu vajadustele, suurendades õpipoisiõppe ja töökohal õppimise võimaluste kättesaadavust, jõudes paremini noorteni, kes ei ole end töötuna arvele võtnud, ning tõhustades koolide ja tööandjate koostööd kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Suurendada täiskasvanute osalemist elukestvas õppes, et viia pakutavad ja nõutavad oskused omavahel vastavusse. Võidelda tööturu killustatusega, suurendades pingutusi, et üleminek tähtajalistelt töölepingutelt alalistele töökohtadele oleks parem, ning piirates tsiviilõiguslike lepingute ülemäärast kasutamist.
3. Jätkata jõupingutusi naiste tööturul osalemise suurendamiseks, tehes seda eelkõige taskukohase kvaliteetse lastehoiu ja koolieelse hariduse kättesaadavuse ja stabiilse rahastamise kindlustamise kaudu. Lülitada põllumajandustootjad üldisesse pensionisüsteemi, kiirendades süsteemi loomist, et hinnata ja registreerida põllumajandustootjate sissetulekuid. Kaotada järk-järgult kaevurite eripensionisüsteem, et integreerida nad üldsüsteemi. Toetada üldist pensionireformi, suurendades jõupingutusi selle nimel, et parandada eakate töötajate tööalast konkurentsivõimet, et tõsta tööturult väljumise iga.
4. Parandada maksusoodustuste tõhusust, edendades teadus- ja arendustegevust erasektoris kui osa püüdlustest tugevdada teadusuuringute, innovatsiooni ja tööstuspoliitika vahelisi seoseid, ning suunata olemasolevad vahendid täpsemini innovatsioonitsükli eri etappidele.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

5. Uuendada ja laiendada energiatootmise võimsust ning tõhustada energiaahela tööd tervikuna. Kiirendada ja laiendada elektrivõrgu arendamist, sealhulgas piiriüleste ühenduste kaudu naabruses asuvatesse liikmesriikidesse, ja arendada gaasivõrkude ühendamist Leeduga. Tagada raudtee valdkonna investeerimisprojektide tõhus rakendamine edasiste viivitusteta ja parandada selle sektori haldussuutlikkust. Tõsta tempot püsivõrgu lairibaühenduse leviku laiendamisel. Tõhustada jäätmekäitlust.
6. Astuda täiendavaid samme selleks, et parandada ettevõtluskeskkonda lepingute täitmise tagamise ja ehituslubade nõuete lihtsustamise kaudu. Suurendada jõupingutusi, et vähendada kulusid ja aega, mis kulub äriühingutel maksukohustuse täitmise peale. Viia lõpule pooleliolev reform, mis on suunatud reguleeritud kutsealadele juurdepääsu lihtsustamisele.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Portugali 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused Portugali 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/20)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Portugali suhtes kohaldatai makromajanduslikku kohandamisprogrammi kuni 17. maini 2014 kooskõlas nõukogu rakendusotsuse 2011/344/EL ⁽³⁾ artikli 1 lõikega 2, mille kohaselt tuli finantsabi teha kättesaadavaks

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ Nõukogu 30. mai 2011. aasta rakendusotsus 2011/344/EL Portugalile liidu finantsabi andmise kohta (ELT L 159, 17.6.2011, lk 88).

kolme aasta jooksul. 23. aprillil 2014 tegi nõukogu otsuse⁽¹⁾ pikendada finantsabi kättesaadavust kuue nädala võrra, et programmi tingimustele vastavust oleks võimalik igakülselt ja põhjalikult hinnata ning laenu viimane osa nõuetekohaselt välja maksta. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013⁽²⁾ artikli 12 kohaselt oli Portugal seega programmi rakendamise ajal vabastatud majanduspoliitika kooskõlastamise Euroopa poolaasta järelevalvest ja hindamisest. Kuna Portugal on programmist väljunud, siis tuleks ta taas täielikult Euroopa poolaasta raamistikku kaasata.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽³⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Määruse (EL) nr 472/2013 kohaselt oli Portugal makromajanduslikku kohandamisprogrammi rakendamise ajal vabastatud kohustusest esitada riiklik reformikava ja stabiilsusprogramm. Sellest hoolimata esitas Portugal 30. aprillil 2014 ajakohastatud eelarvestrateegia dokumendi (*Documento de Estratégia Orçamental*) ja valitsuse kirja, milles anti ülevaade viimastest strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidega seonduvatest arengusuundadest. 17. mail 2014 esitas Portugali valitsus enda rakendatava reformiprogrammi ja uued algatused jätkusuutliku majanduskasvu saavutamiseks dokumendis pealkirjaga „Tee majanduskasvule: Portugali keskpika perioodi reformistrateegia”.
- (8) 2014. aasta eelarvestrateegia dokumendis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk jätkusuutlikul viisil 2015. aastaks ja saavutada keskpika perioodi eesmärk 2017. aastaks. Strateegia kohaselt plaanitakse viia valitsemissektori eelarvepuudujääk 2014. aastal 4,0 %-ni SKPst ja vähendada seda 2015. aastal veelgi, s.o 2,5 %-ni SKPst, kooskõlas eesmärkidega, mis seati ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud 21. juuni 2013. aasta soovitusel ja mida kinnitati veel kord makromajandusliku kohandamisprogrammi kaheteistkümnendas läbivaatamises. Kuid põhiseaduskohus tühistas 30. mail 2014 teatavad konsolideerimismeetmed, mille mõju eelarve tulemustele on 2014. aastal hinnanguliselt ligikaudu 0,4 % SKPst ning millel võib olla järelmõjusid ka 2015. aastal. Kokkulepitud eesmärkide saavutamiseks tuleb valitsusel ellu viia samas mahus asendusmeetmeid. Kaks kohtuasja on aga veel põhiseaduskohtus arutamisel, mistõttu ei ole võetavate meetmete mahtu võimalik täpselt kindlaks määrata. Kuna jäänud on vähe aega, siis võib valitsus olla sunnitud võtma (eelkõige tulude poolel) meetmeid, mis on oma laadilt vähem majanduskasvu soosivad. 2015. aastale järgnevate aastate puhul on strateegias kinnitatud eesmärki saavutada keskpika perioodi eesmärk 2017. aastaks, korrigeerides struktuurset eelarvepositsiooni 2016. aastal 0,5 % SKPst ja saavutades 2017. aastal 0,5 % suuruse struktuurse eelarvepuudujäägi. Strateegia kohaselt saavutab valitsemissektori koguvõlg kõrgeima taseme (umbes 130,2 % SKPst) 2014. aastal ning hakkab seejärel 2015. aastal tasapisi langema. Strateegia eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on kooskõlas komisjoni kevadprognoosiga ning seda analüüsib riigi rahanduse nõukogu. Tulenevalt põhiseaduskohtu otsusele tuleb 2014. aasta eelarvestrateegia läbi vaadata, et saavutada eelarvepuudujäägi eesmärk 4 % SKPst. Sellest hoolimata võivad selle eesmärgi saavutamist ohustada riskid, mis tulenevad eeskätt mõnede riigi omanduses olevate äriühingute liiga suure võlakooormuse tõhusamaks haldamiseks tehtavate toimingutega seonduvast õiguslikust ebakindlusest ja nende mõjust statistikale.

(1) Nõukogu 23. aprilli 2014. aasta rakendusotsus 2014/234/EL, millega muudetakse 30. mai 2011. aasta rakendusotsust 2011/344/EL Portugalile liidu finantsabi andmise kohta (ELT L 125, 26.4.2014, lk 75).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

2015. aastal plaanitakse eelarve kohandamine saavutada eelarve konsolideerimise meetmete abil mahus 0,8 % SKPst, mida peetakse piisavaks, et saavutada eesmärk 2,5 % SKPst. Lähtudes valitsuse eelarvestrateegiale antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et strateegia eesmärgid on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega.

- (9) Eelarve konsolideerimist on vaja toetada avaliku sektori finantsjuhtimise süsteemi täiendavate reformidega. Hoolimata makromajandusliku kohandamisprogrammi raames tehtud edusammudest tuleb eelkõige lõpule viia eelarveraamistiku seaduse ulatuslik reform ning vaja on täiendavaid pingutusi, et tagada kohustuste kontrollimise seadust jõustades range kontroll kulude üle ja vältida täiendavate avaliku sektori maksevälgnevuste kogunemist. Äärmiselt oluline on jätkata riigi omanduses olevate äriühingute restruktureerimist ja nende rahalise jätkusuutlikkuse tagamist, samuti pensioni- ja tervishoiukulude ranget kontrollimist. Tulude poolel on ruumi muuta maksusüsteem majanduskasvu paremini soodustavaks ja veelgi edendada maksukuulekust.
- (10) Portugal seisab vastamisi töötuse probleemiga, mis vaatamata hiljutisele langusele on endiselt väga kõrge, eriti noorte hulgas. 2013. aastal oli töötuse määr 16,4 % ja noorte töötus 38,1 %, mis, nagu ka mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaal, on oluliselt üle ELi keskmise. 20–64aastaste inimeste tööhõive määr, mis oli Portugalis varem traditsiooniliselt kõrge, on langenud majanduskriisi algusest alates märgatavalt, s.o 73,1 %-lt 2008. aastal 65,6 %-le 2013. aastal. Noorte töötusega seoses on kooskõlas noortegarantii eesmärkidega peamisteks lahendamist vajavateks probleemideks nende noorte vähene kaasamine, kes ei ole end töötuna arvele võtnud, ning vajadus viia haridus ja koolitus paremini vastavusse tööturu vajadustega. Portugal on makromajandusliku kohandamisprogrammi raames rakendanud mitmesuguseid tööturureforme, mille eesmärk on muuta paindlikumaks palgakujundamismehhanisme ja ülemäära jäiksid tööhõive kaitset käsitlevaid õigusakte ning parandada riiklike tööturuasutuste ja tööjõu aktiveerimise poliitika toimimist. Siiski on veel jäänud probleeme: eelkõige on vaja vähendada tööturu killustatust ja parandada palgatasemete reageerimist majandustingimuste muutustele. Tööhõive kaitse süsteemi hiljutiste reformide mõju sõltumatu hindamine aitaks hinnata nende mõju eelkõige töökohtade loomisele, ebakindlusele, tööjõu kogukuludele ning kohtusse edasi kaevatud vallandamiste arvule ja edasikaebamise tulemustele. Hoolimata negatiivse sotsiaalse mõju leevendamiseks tehtud pingutustest on kriisile järgnenud majanduse kohandamine suurendanud vaesust.
- (11) Portugal on teinud märkimisväärseid edusamme oma haridussüsteemi reformimisel, võttes mitmeid meetmeid selleks, et võidelda koolist väljalangemise vastu, parandada kolmanda taseme hariduse omandamise määra ja viia oskused paremasse vastavusse tööturu vajadustega. Reformimeetmete täielik rakendamine ja rahaliste vahendite tõhus kasutamine on siiski jätkuvalt äärmiselt olulised. Eelkõige on vaja jätkata tööd selleks, et vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele, muu hulgas suurendades kutsehariduse ja -koolituse, sealhulgas kaheosalise kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeti ja atraktiivsust ning edendades tööandjate kaasamist, et nad aitaksid kaasa õppekavade koostamisele ning pakuksid sobivat töökohas toimuvat väljaõpet ja õpipoisiõpet. Samuti on vaja tõhusalt rakendada kesk- ja kolmanda taseme haridust omandavatele õpilastele pakutavaid kutsenõustamisteenuseid, mis oleksid kooskõlas tööturu vajadustega ja ootustega oskustele, ning tugevdada seoseid ettevõtlussektoriga.
- (12) Portugal on võtnud makromajandusliku kohandamisprogrammi raames märkimisväärseid meetmeid pangandussektori kapitalibaasi parandamiseks ning selle järelevalve- ja kriisilahendusraamistiku tugevdamiseks. Siiski on veel olulisi lahendamata probleeme, nagu Portugali pankade kasumlikkus, mida tuleb hoolega jälgida ja millele tuleb tegeleda. 2014. aasta esimese kvartali andmed näitavad, et mõnede abi saanud pankade tulemused olid positiivsed. Endiselt on probleemiks varade kvaliteet. 2013. aasta lõpus kättesaadavate andmete kohaselt on väärtuse langus jäänud kõrgele 6 % tasemele kogubrutoalaenudest ja kõrge on ka viivislaenude osakaal (10,6 %), eriti äriühingutele antud laenude segmentis (üle 16 %). Portugal on võtnud mitu meetet elujõulistele äriühingutele laenuandmise hõlbustamiseks, kuid rahastamistingimused on jäänud

raskeks, eriti VKEde jaoks, ning ettevõtlussektori alternatiivid rahastamise saamiseks mujalt kui pankadest on endiselt piiratud. VKEdele antud uute laenude arv langes 2013. aastal 2012. aastaga võrreldes 4,8%. Portugali ettevõtetele antud uute laenude keskmised intressimäärad on 2013. aasta alguses mõnevõrra langenud, kuid püsivad euroala keskmisest märkimisväärselt kõrgemad. Ettevõtlussektori liiga suurt võlakoorumust ja pangandussektori täiendavat finantsvõimenduse vähendamise vajadust arvestades on pankade suutlikkus elujõulistele äriühingutele laenu anda jäänud piiratuks.

- (13) Selleks et tagada energeetikasektori tõhusus ja jätkusuutlikkus ning vähendada majanduse jaoks energiakulusid, on makromajandusliku kohandamisprogrammi raames jõustatud kaks meetmepaketti. Siiski tuleb vähendada ülemäära tulusust energeetikasektoris ja aina kasvavat suurt energiatariifi võlga. Sel eesmärgil teatas Portugal hiljuti kolmandast meetmepaketist, mis hõlmab 2014. aastaks energiaettevõtjatele kehtestatud erimaksu pikendamist 2015. aastani. Lisaks sellele on energiavõrkude piiriülene integreerimine ning elektri- ja gaasiühenduste projektide rakendamise kiirendamine jäänud veel lahendamata probleemideks, mis nõuavad tugevaid järelmeetmeid, et teha lõpp olukorrale, kus Pürenee poolsaar on isoleeritud ELi energiaturust. Transpordisektoris on programmi rakendamisel tehtud edusamme eelkõige Portugali sadamate konkurentsipositsiooni parandamisel, põhjaliku pikaajalise transpordikava koostamisel pärast selle nõrkade kohtade ja puuduste kõrvaldamist ning regulatiivse raamistiku parandamisel. Põhjaliku pikaajalise transpordikava ja sadamate reformimeetmete kava tõhusaks rakendamiseks on siiski veel vaja võtta täiendavaid meetmeid. Samuti on vaja võtta meetmeid selleks, et tagada transpordivaldkonna reguleeriva asutuse sõltumatus ja suutlikkus ning riigi omanduses olevate transpordisektori ettevõtete rahaline jätkusuutlikkus ning suurendada raudteevõrku tõhusust ja konkurentsi.
- (14) Linnaalade üüriturul on ellu viidud põhimõttelise tähtsusega reform, mille eesmärk on suurendada eluase-
meturu dünaamilisust, sealhulgas seades omanike ja üürnike õigused ja kohustused paremini tasakaalu, suurendades paindlikkust lepingu kestuse valimisel ja luues stiimulid renoveerimistöodeks. Veel on vaja teha tööd selle reformi mõju põhjalikuks hindamiseks, võttes aluseks peamisi turu arengut suunavaid tegureid ja Portugali üürituru varimajandust käsitlevad andmed. Portugal on teinud märkimisväärsed edusamme oma ettevõtluskeskkonna parandamisel, eelkõige toetades paremaid raamtingimusi, edendades ettevõtluskultuuri ja parandades raskustes olevate ettevõtete maksejõuetusmenetlusi. Nüüd tuleks tähelepanu suunata rakendamisele. Haldus- ja litsentsimismenetluste lihtsustamisega on edasi mindud, ent mitmed meetmed on veel vaja lõpule viia. Täiendavaid pingutusi on vaja selleks, et kõrvaldada konkurentsitaakustused teenustesektoris, eelkõige võttes vastu sektoripõhised muudatused, ja vabade elukutsete esindajate pakutavate teenuste kutseteenuste valdkonnas, võttes vastu ülejäänud kutseorganisatsioonide käsitlevad õigusaktid. Reguleerimise ja konkurentsiga seoses on vajalikud järelmeetmed selleks, et tagada siseriiklike valdkondlike reguleerivate asutuste ja konkurentsiameti iseseisvus ja sõltumatus. Avaliku sektori asutuste tehtavate maksete puhul esineb endiselt märkimisväärsed viivitusi.
- (15) Makromajandusliku kohandamisprogrammi raames on tublisti edasi mindud avaliku sektori moderniseerimise ja ratsionaliseerimisega tööhõive, tasustamisepõhimõtete, töötajate, organisatsiooni tõhususe ja teenuste kvaliteedi seisukohast. Siiski tuleb mõned kavandatud reformimeetmed veel lõpule viia ja samuti tuleb parandada läbipaistvust. Kohtusüsteemi tõhususe parandamiseks tehtud märkimisväärsed edusammudest hoolimata on vaja seda veelgi parandada, eelkõige sellistes aspektides nagu menetluste kestus, lõpuleviidud ja algatatud kohtumenetluste suhtarv, pooleliolevate kohtuasjade arv ning järelevalve- ja hindamisprotsess.
- (16) Komisjon on oma analüüsi põhjal jõudnud järeldusele, et makromajandusliku programmi edukas rakendamine oli majanduslike ja finantsriskide ohjamiseks ja tasakaalustamatuse vähendamiseks hädavajalik. Portugal on programmi raames vastu võtnud mitmesuguseid keerukaid struktuurireforme, mis on hakanud suurenenud konkurentsivõime ja majanduse taas kasvule pöördumise näol vilja kandma, ent veel on vaja tööd teha, et hinnata reformide mõju majanduse toimimisele. Seepärast on selleks, et hinnata, kas kõik rakendatud reformid aitavad kaasa konkurentsivõime, toodangu ja tööhõive kasvule, äärmiselt oluline jätkata nende jälgimist.

- (17) Kuna pärast 28. juunil 2014 juriidiliselt lõpule jõudva makromajandusliku kohandamisprogrammi lõppemist on Portugal taas täielikult kaasatud Euroopa poolaasta raamistikku, on komisjon seda silmas pidades hinnanud Portugali esitatud dokumente. Komisjon on hindamisel arvesse võtnud kõnealuste dokumentide asjakohasust Portugali eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga liidu üldise majandusjuhtimise vajadust silmas pidades ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, lisades tulevasse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel Portugalile kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–8.
- (18) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu valitsuse eelarvestrateegia läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1. Kõnealused soovitusel koostati makromajandusliku kohandamisprogrammi lõpule jõudmise järel ja tuginevad seepärast programmi saavutustele, et kindlustada selle püsiv rakendamine.
- (19) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetset soovitusel liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaks ka Portugal tagama nende soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Portugalil võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Täielikult rakendada vajalikud 2014. aasta eelarve konsolideerimise meetmed, et saavutada eelarve-eesmärgid ja vältida täiendavate maksevõlgnevuste kogunemist. 2015. aastal rakendada muudetud eelarvestrateegia, et viia eelarvepuudujääk tasemele 2,5 % SKPst kooskõlas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames antud soovitusel seatud eesmärgiga, saavutades samal ajal ka nõutud struktuurilise kohanduse. Asendada konsolideerimis-meetmed, mille põhiseaduskohus leiab olevat põhiseadusvastased, nii kiiresti kui võimalik sarnases mahus ja sarnase kvaliteediga meetmetega. Ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimine peaks toimuma jätkusuutlikul ja majanduskasvu soodustaval viisil, piirates ühekordsete ja ajutiste meetmete kasutamist. Ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise järel tagada kavandatud iga-aastane struktuuriline kohandus keskpika perioodi eesmärgi suunas mahus, mis vastab vähemalt nõutavale iga-aastasele struktuurilisele kohandusele 0,5 % SKPst, heades majandustingimustes suuremaki mahus, ning tagada võlareegli täitmine, et viia valitsemissektori võla suhe SKPsse kõrgelt tasemelt jätkusuutlikule teele. Seada prioriteediks kulupõhine eelarve konsolideerimine ning suurendada veelgi avaliku sektori kulutuste tõhusust ja kvaliteeti. Hoida keske, piirkondliku ja kohaliku valitsemistasandi kulud rangelt kontrolli all. Jätkata riigi omanduses olevate äriühingute restruktureerimist. Töötada 2014. aasta lõpuks välja uued laiaulatuslikud meetmed kui osa käimasolevast pensionireformist, eesmärgiga parandada pensionisüsteemi jätkusuutlikkuse keskpikas perspektiivis. Hoida tervishoiukulude kasv kontrolli all ja minna edasi haiglareformiga. Vaadata läbi maksusüsteem ja muuta see majanduskasvu paremini soodustavaks. Jätkata maksuulekuse parandamist ja võitlust maksudest kõrvalehoidmise vastu, suurendades maksuhalduse tõhusust. Tugevdada avaliku sektori finantsjuhtimise süsteemi, viies kiiresti lõpule eelarveraamistiku seaduse ulatusliku reformi ja rakendades seda 2014. aasta lõpuks. Tagada kohustuste kontrollimise seaduse range täitmine. Tõhusalt rakendada avaliku sektori ühtset palga ja lisatasude skaalat alates 2015. aasta algusest.
2. Säilitada miinimumpalkade arengu kooskõla tööhõive ja konkurentsivõime edendamise eesmärkidega. Tagada palgakujundamise süsteem, mis soodustab palgade vastavusse viimist tootlikkusega valdkondlikul ja/või ettevõtte tasandil. Uurida sotsiaalpartneritega konsulteerides ja siseriiklike tavade kohaselt võimalust näha ette kord, mille kohaselt ettevõtte saaks vastastikusel kokkuleppel ajutiselt peatada kollektiivlepingu. Esitada 2014. aasta septembriks ettepanekud korra kohta, mille kohaselt ettevõtte saaks vastastikusel kokkuleppel ajutiselt peatada kollektiivlepingu, ja kollektiivlepingute püsimise läbivaatamise kohta.

⁽¹⁾ Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141.

3. Esitada 2015. aasta märtsiks sõltumatu hinnang tööhõive kaitse süsteemi hiljutiste reformide kohta koos tööturu killustatuse vähendamiseks tehtavate võimalike täiendavate reformide tegevuskavaga. Jätkata käimasolevat aktiivse tööturupoliitika ja riiklike tööturuasutuste reformi, mille eesmärk on suurendada tööhõive määra ja tööjõus osalemise määra, täpsemalt parandades kutsenõustamise / tööotsimisel abistamise ja tööjõu aktiveerimise / karistuste rakendamise süsteeme eesmärgiga vähendada pikaajalist töötust ja integreerida inimesed, kes on tööturust kõige kaugemal. Tegeleda noorte suure tööpuudusega eelkõige tõhusa ootustele vastavate oskuste prognoosimisega ja nende noorte kaasamisega, kes ei ole end töötuna arvele võtnud, kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Kindlustada sotsiaalabi, sealhulgas miinimumsissetuleku tagamise skeemide piisav katvus, tagades samal ajal toetusesaajate tõhus aktiveerimine.
4. Parandada haridussüsteemi vastavust tööturu vajadustele, et vähendada koolist väljalangevust, ja madalaid haridustulemusi. Tagada avaliku sektori hariduskulutuste tõhusus ja vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele, sealhulgas parandades kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeti ja atraktiivsust ning edendades koostööd ettevõtlussektoriga. Tõhustada riiklike teadusasutuste ja ettevõtlussektori vahelist koostööd ning edendada teadmussiiret.
5. Jälgida pankade likviidsuspositsiooni ja võimalikke kapitai puudujääke, sealhulgas teostades kohapealseid temaatilisi kontrole ja stressitestimist. Hinnata pankade kriisilahenduskavasid ja parandada vajaduse korral hindamisprotsessi. Rakendada põhjalikku strateegiat ettevõtlussektori liiga suure võlakooormuse vähendamiseks ja tugevdada pingutusi alternatiivsete rahastamisvõimaluste valiku laiendamiseks, sealhulgas varajases arenguetapis olevate ettevõtete jaoks, suurendades elujõuliste ettevõtete jaoks mõeldud võla restruktureerimise vahendite (eriti PER ja SIREVE) tõhusust, luues pankade ja võlgnike jaoks stiimulid olla varakult restruktureerimisprotsessi kaasatud ning parandades kapitaliturgude kaudu rahastamise kättesaadavust. Tagada, et kindlakstehtud meetmed toetavad rahaliste vahendite ümbersuunamist tootlikesse majandusharudesse, sealhulgas elujõulistele VKEdele, vältides seejuures riski riigi rahandusele ja finantsstabiilsusele. Rakendada 2014. aasta septembri lõpuks varajase hoiatamise süsteem, peamiselt järelevalve eesmärgil, et teha kindlaks liiga suurest võlakooormast tuleneva maksevõimetuse suure tõenäosusega ettevõtjad, sealhulgas VKEd, mis saavad kaudselt edendada äriühingute võlgade varajast restruktureerimist.
6. Rakendada energeetikasektori teine ja kolmas meetmepakett, mille eesmärk on vähendada majanduse jaoks energiakulusid, kõrvaldades samal ajal energiatariifi võla 2020. aastaks, ning jälgida hoolikalt nende rakendamist. Parandada energiavõrkude piiriülest integreerimist ning kiirendada elektri- ja gaasiühenduste projektide rakendamist. Rakendada põhjalikku pikaajalist transpordikava ja sadamate sektori reformide jaoks kehtestatud ajakava. Viia lõpule Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade transpordi kontsessioonid. Tagada, et sadamate käitamise kehtivate kontsessioonide ja uute loa andmise skeemide üle uuesti peetavad läbirääkimised oleksid tulemustele orienteeritud ja kooskõlas siseturu põhimõtetega, eelkõige riigihangete eeskirjadega. Tagada, et riigi transpordisektori reguleeriv asutus (AMT) oleks 2014. aasta septembri lõpuks täiesti sõltumatu ja tegevusvalmis. Tagada riigi omanduses olevate transpordisektori äriühingute rahaline jätkusuutlikkus. Tugevdada raudteesektori tõhusust ja konkurentsi selles, rakendades CP Carga konkurentsikava pärast kaubaterminalide üleandmist ning tagades seejuures riigi omanduses oleva taristuettevõtja ja raudteeveo-ettevõtjate juhtkonna sõltumatuse.
7. Parandada veelgi eluasemeturu hindamist, sealhulgas luues 2014. aasta lõpuks süstemaatilisema seire- ja aruandlusraamistiku, ning avaldada põhjalik aruanne kõnealuse turu varimajanduse kohta. Jätkata pingutusi regulatiivse koormuse täiendavaks kaardistamiseks, eesmärgiga hõlmata sellega 2015. aasta märtsiks ka seni veel kaardistamata sektorid. Võtta vastu ja rakendada 2014. aasta lõpuks seni veel vastuvõtmata litsentsimisdekreedid ja sektoripõhised muudatused. Kõrvaldada 2014. aasta septembri lõpuks ülejäänud piirangud vabade elukutsete esindajate pakutavate teenuste sektoris ja jõustada kutseorganisatsioonide muudetud põhikirjad, mida ei ole makromajandusliku kohandamisprogrammi raames veel vastu võetud. Kõrvaldada viivitused avaliku sektori maksete tegemisel. Tagada riigi reguleerivatele asutustele ja konkurentsiametile piisavad vahendid.

8. Jätkata keskse, piirkondliku ja kohaliku valitsemistasandi asutuste ratsionaliseerimist ja moderniseerimist. Rakendada reforme, millega edendada kohtusüsteemi tõhusust ja suurendada läbipaistvust. Suurendada jõupingutusi makromajandusliku kohandamisprogrammi raames elluviidud reformide ning kavas olevate ja tulevaste reformide rakendamise hindamist. Eelkõige lisada seadusloome protsessi kohustuslikud süstemaatilised eel- ja järelhindamised. Luua valitsuse tasemel oma tegevuses sõltumatu keskne hindamisüksus, kes hindab kõnealuste reformide rakendamist, sealhulgas kooskõla eelneva mõjuhindanguga, ja esitab selle kohta iga kuue kuu järel aruande, mis vajaduse korral sisaldab parandusmeetmeid.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Rumeenia 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused Rumeenia 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2014/C 247/21)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koordsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koordsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽³⁾ Rumeenia 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Rumeenia 2013. aasta lähenemisprogrammi (2012–2016) kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samal päeval, 13. novembril 2013, võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta aastaks 2014 (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 67.

- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteetid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Rumeenia esitas 6. mail 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 5. mail 2014 oma 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) Nõukogu võttis 22. oktoobril 2013 vastu otsuse 2013/531/EL⁽¹⁾, millega antakse Rumeeniale kuni 2015. aasta septembrini keskmise tähtajaga rahalist abi kuni kaks miljardit eurot. Euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele mõeldud maksebilansi tasakaalustamise mehhanismi raames Rumeeniale keskmise tähtajaga ennetava rahalise abi andmist peeti asjakohaseks, arvestades kapitalivoogude volatiilsust, mis mõjutab eelkõige uusi tekkivaid turge, makromajandusliku stsenaariumi suhtes esinevaid ohtusid ning jätkuva kitsaskohti pangandussektoris. Ehkki praeguses turuolukorras ei kavatse Rumeenia taotleda ühegi osamakse väljamaksmist, võib eeldada, et ennetav abi toetab Rumeenia makromajanduslikku, eelarve ja finantsstabiilsuse konsolideerimist ning aitab parandada struktuurireformide elluviimise abil majanduse vastupanuvõimet ja kasvupotentsiaali. 6. novembri 2013. aasta vastastikuse mõistmise memorandum ja selle hilisemad lisad, milles sätestatakse tingimused, mis tuleb täita ELi ennetava abi raames, täiendavad ja toetavad Euroopa poolaasta raames antud riigipõhiseid soovitusi. ELi ennetava abi saamine on seotud teatavate tingimuste täitmisega: rakendada tuleb laiaulatuslikku majanduspoliitilist programmi, milles keskendutakse eelkõige struktuurireformimeetmetele, sealhulgas riigipõhiste soovitustega seotud meetmetele sellistes valdkondades nagu haldussuutlikkus, tooteturu reformid, ettevõtluskeskkond, tööturg, pensionid, riigile kuuluvad ettevõtted ja tervishoid. Kõnealune tegevuskava ei vabasta valitsust kõigi riigipõhiste soovituste täies mahus elluviimisest. Vastastikuse mõistmise memorandum ja riigipõhiste soovituste rakendamiseks vajalike poliitika-prioriteetide seadmise, rakendamise ja koordineerimisega tuleks tegeleda ühtselt sellel tasandil, kus tehakse esmatähtsad otsused.
- (9) 2014. aasta lähenemisprogrammis seatud eelarvestrateegia eesmärk on saavutada keskpika perioodi eesmärk, milleks on viia struktuurne puudujääk 2015. aastal 1%-ni SKPst, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele, ja jääda sellele taseme püsima. Rumeeniale on 2014. aastal lubatud ühiselt rahastatavate projektide puhul kalduda ajutiselt kõrvale keskpika perioodi eesmärgi saavutamist toetavast kohandamiskavast. Ajutine kõrvalekaldumine tuleb kompenseerida järgmisel aastal. Lähenemisprogrammi järgi (ümberarvutatud) struktuurne eelarvepositsioon 2014. aastal stabiliseerub ja 2015. aastal paraneb see 0,8% SKPst. Kulutused kasvavad prognoosi kohaselt kiirusega, mis on kooskõlas kulutuste sihttasemega nii 2014. kui ka 2015. aastal. Prognoositakse, et valitsemissektori võla suhe SKPsse on 2015. aastal 40% ja 2016.–2017. aastal väheneb. Kokkuvõttes on lähenemisprogrammis sätestatud eelarvestrateegia kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. See on üldjoontes kooskõlas komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosiga. Kuid lähenemisprogrammis aluseks võetud potentsiaalse SKP prognoos on pisut suurem peamiselt optimistlikumate tööturu väljavaadete arvelt. Negatiivsed riskid on olemas 2014. aasta eelarvega seotud kulutuste kontrolli ja prognoositust väiksema maksutululu osas. Lisaks ei ole 2015. aastaks ja sellele järgnevatiks aastateks eelarvekava aluseks olevaid meetmeid veel täpsustatud.

Komisjoni prognoosi kohaselt täidab Rumeenia hoolimata 2014. aastal struktuurse eelarvepositsiooni tagasihoidlikust halvenemisest 2014. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti kehtestatud nõudeid, võttes arvesse ühiselt rahastatud projektide puhul lubatud ajutist kõrvalekaldumist. 2015. aastal on aga risk kalduda nõutud struktuurilisest kohandamisest oluliselt kõrvale, kui arvestada ühiselt rahastatavate projektide puhul lubatud ajutise kõrvalekalde kompenseerimist. Pealegi kaldub Rumeenia 2015. aastal tõenäoliselt kõrvale kulutuste sihttasemest. Lähtudes nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 kohasest lähenemisprogrammide antud hinnangust ja komisjoni prognoosist, leiab nõukogu, et lähenemisprogramm kätkeb endas riski, et 2015. aastal kaldutakse ennetusliku osa nõuetest märkimisväärselt kõrvale.

⁽¹⁾ Nõukogu otsus 2013/531/EL, 22. oktoober 2013, millega antakse Rumeeniale liidu keskmise tähtajaga ennetavat rahalist abi (ELTL 286, 29.10.2013, lk 1).

- (10) Jätkuvalt on oluliseks probleemiks maksupettus ja maksustamise vältimine käibemaksuvaldkonnas, sealhulgas piiriüleised skeemid, aktsiis, sotsiaalkindlustusmaksed ja tulumaks. Käegakatsutavaid tulemusi võitluses deklareerimata tööga on vähe, maksude kogumise strateegia tõhusust takistab realistlike ja siduvate rakendusmeetmete puudumine ja ebapiisav fookus ennetustööl. Käimas on reform maksuhalduse tõhustamiseks, kuid piiriülene halduskoostöö, eelkõige käibemaksuvaldkonnas, on endiselt nõrk. Maksukiil väikese ja keskmise sissetulekuga isikute puhul on endiselt suur ja soodustab deklareerimata tööd ja tulu tegelikust väiksemat deklareerimist. Keskkonnamaksude valdkonnas on tehtud mõningaid edusamme: sõidukite maksustamise süsteemi on parandatud ja kütuseaktsiisi tõstetud ja need on nüüd automaatselt indekseeritud. Rumeeniat ootavad pikas perspektiivis ees jätkusuutlikkusega seotud riskid ja seda peamiselt vananemisega seotud kulude tõttu. Pensionisüsteemi jätkusuutlikkus ja piisavus on muret tekitav, sest töötavaid sissetegijaid on pensionisaajatega võrreldes vähe. Rumeenia on astunud samme, et võrdsustada 2035. aastaks naiste ja meeste pensioniiga.
- (11) Ressursside ebatõhus kasutamine ja kehv juhtimine suurendavad ohtu riigi rahanduse jätkusuutlikkusele tervishoiusektoris. Laialt levinud mitteametlikud maksed riiklikus tervishoiusüsteemis takistavad täiendavalt süsteemile juurdepääsu, selle tõhusust ja mõjuvad halvasti kvaliteedile. Reformid tervishoiusektori tõhususe suurendamiseks ja finantsilise jätkusuutlikkuse parandamiseks on alanud, kuid jõupingutusi on vaja jätkata. Mõned meetmed on edasi lükkunud ja kannatavad ebapiisava rahastamise ja teenuste pakkumise vähesuse suutlikkuse tõttu. Süsteemi kulutasuvust võib suurendada, kui vähendada haiglaravi ülemäärast kasutamist ning tugevdada esmatasandi arstiabi ja eriarstile suunamise süsteeme. Algatatud on täiendavaid tervishoiusüsteemi reforme, mis on suunatud elanikkonna tervise parandamisele, edendades muu hulgas võrdset juurdepääsu kvaliteetsetele terviseteenustele.
- (12) Rumeenia tööturu peamised lahendamist vajavad probleemid on endiselt tööturul mitteosalemine, tööjõu potentsiaali ebatõhus kasutamine ning tööjõu kvaliteedi parandamise ja tööviljakuse suurendamise vajadus. Hoolimata mõnedest väiksema ulatusega meetmetest on riiklike tööotsimis- ja ümberõppeteenuste kvaliteet endiselt halb. Riikliku tööturuasutuse piiratud ressursid ja tulemuste mõõtmise puudumine ei võimalda tõhusalt pakkuda individuaalseid teenuseid tööotsijatele ja teenuseid tööandjatele ega lõimida aktiivseid ja passiivseid tööturumeetmeid. Rumeenias on mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaal suur ja kasvamas (2013. aastal 17,3%). Aktiivsena vananemise riikliku strateegia väljatöötamine on edasi lükkunud ja peaks valmima 2014. aasta lõpuks. Selle strateegia eesmärk on suurendada eakate töötajate tööhõivet.
- (13) Miinimumpalkade kujundamise kohta ei ole läbipaistvaid suuniseid, mille koostamisse oleks kaasatud sotsiaalpartnerid ja mille eesmärk oleks toetada tööhõivet ja konkurentsivõimet ning kaitsta palgatulu jätkusuutlikul viisil.
- (14) 2011. aasta haridusreform, milles kehtestati pikaajaline tegevuskava hariduse kvaliteedi parandamiseks igal tasandil, ei ole veel ebapiisavate finants- ja inimressursside tõttu täiel määral käivitunud. Pärast viimasel kahekümnel aastal toimunud järsku taandarengut kutsehariduses ja -koolituses on viimastel aastatel algatatud mitmeid reforme ja katseprojekte, kuid kutsehariduse ja -koolituse kättesaadavus, selle vastavus tööturu vajadustele ja ettevõtjate kaasatus töökohal õppimisse ja praktikasse on endiselt väike. Kolmanda taseme hariduse omandanute oskused erinevad suuresti tööturul nõutavatest oskustest ning seos ettevõtlus- ja akadeemiliste ringkondade vahel on nõrk, nagu näha ka kõrgeast töötuse määrast ja sellest, et mitmed ülikoolilõpetanud võetakse tööle kutsealadele, mis ei vasta nende väljaõppele, või ametikohtadele, mille puhul eeldatakse madalamat kvalifikatsiooni. Elukestvas õppes osalemise määr on endiselt üks madalamaid liidus. Haridussüsteemist varakult lahkunud noorte osakaal on jätkuvalt üks suuremaid liidus ja on praegu suuremgi kui enne 2010. aastat, mõjutades peamiselt romasid. Naiste tööhõivet pidurdab kvaliteetsete ja taskukohaste lastehoiuteenuste vähesus ja piiratud juurdepääs nendele, eelkõige kuni kolmeaastaste jaoks pakutavate teenuste osas.

- (15) Vaesuse vähendamine on endiselt probleem. Hoolimata suhteliselt stabiilsest olukorrast tööhõives on kodumajapidamiste brutosissetulekud vähenenud ja ebavõrdsus sissetulekutes kasvanud. Eriti puudutab see lastega peresid. Vanemliku hoolitsuseta jäänud laste üleviimist hoolekandeesutustest alternatiivhoolekandesse on kiirendatud vaid piiratud määral. Endiselt on palju puuetega isikuid paigutatud suurtesse hoolekodusse, samal ajal kui puuetega isikutele suunatud kogukonnateenused ei ole piisavalt välja arendatud. Sotsiaaltoetuste tõhusust vaesuse vähendamisel raskendab endiselt sotsiaaltoetuste vähene kasutamine, katvus ja piisavus. Toimetulekutoetus kavandati kehtestada 2015. aastal, kuid see on edasi lükkunud. Toimetulekutoetuses on kombineeritud kolm olemasolevat toetust (garanteeritud miinimumsissetulek, peretoetus ja küttekulu toetused). 2012. aastal hakati ellu viima riiklikku romade integreerimise strateegiat, kuid raha ei eraldatud peamiste tegevuskavade jaoks piisavalt ja tulemused on tagasihoidlikud. Strateegia läbivaatamine ja läbivaadatud tegevuskavade elluviimine on edasi lükatud.
- (16) Avaliku halduse nõrk suutlikkus töötada välja ja ellu viia poliitikat on jätkuvalt Rumeenia põhiprobleem, mis pärsib riigi arengut tervikuna, ettevõtluskeskkonda ja avaliku sektori investeerimisvõimekust, kuna selliselt ei ole võimalik pakkuda piisavalt kvaliteetset avalikku teenust. Struktuurilisi põhjuseid, mis viisid vähese haldussuutlikkuseni, analüüsiti 2013. aastal. Selle põhjal koostatakse praegu aastateks 2014–2020 strateegiat avaliku halduse tugevdamiseks ning see loodetakse saada valmis 2014. aasta keskpaigaks.
- (17) Hoolimata olulisest edasiminekust on ELi rahaliste vahendite kasutamise määr endiselt üks madalamatest liidus. Jätkuvalt nõrgad juhtimis- ja kontrollisüsteemid ja riigihanketavad võivad avaldada negatiivset mõju järgmise põlvkonna programmide ettevalmistamisele ja rakendamisele. Endiselt tekitavad probleeme strateegiline planeerimine ja poliitikaprioriteetide seadmine valitsuses ning poliitikaprioriteetide seadmine ja mitmeaastase eelarve kavandamine oluliste investeerimisportfellidega haruministeeriumide tasandil. Riigihankeõigus on ebastabiilne ja selles puudub ühtsus. Institutsiooniline ülesehitus, kuhu kuulub palju osalejaid ja kus vastutusalad sageli kattuvad, ei sobi puuduste kõrvaldamiseks ja avaliku sektori hankijatele asjakohaste juhiste andmiseks. Avaliku sektori hankijate jaoks on endiselt probleemiks korruptsioon ja huvide konflikt. Süsteem, mille raames teha riigihankelepingute sõlmimisel eelkontrolli huvide konflikti üle, peaks hakkama toimima 2014. aasta lõpus.
- (18) Õigusnormide halb kvaliteet ning õigusraamistiku läbipaistmatus ja ettearvamatus on takistuseks nii ettevõtjatele kui ka kodanikele. Menetlused elektri saamiseks, ehitusloa saamiseks ja maksude maksmiseks on endiselt keerulised. Ebaselgus maaomandiõigustes on täiendav takistus Rumeenia ettevõtluskeskkonnas: alla 50 % kinnisvarast on kantud kinnistusraamatusse ning ainult ligikaudu 15 % kinnisvarakannetest on kontrollitud ja tehtud elektrooniliselt. Rumeenia on teataval määral parandanud oma kohtusüsteemi kvaliteeti, sõltumatust ja tõhusust ja võitlust korruptsiooni vastu, kuid need küsimused on endiselt probleemsed ettevõtjate jaoks, kes otsivad tõhusat õiguskaitset. Poliitilisel ja haldustasandil on endiselt tugev vastuseis aususele ja korruptsioonivastastele meetmetele.
- (19) Tööstustarbivate elektriturul lõppes hinna reguleerimine 2013. aastal ja sama protsess on järk-järgult toimumas gaasi- ja elektri hinna reguleerimise osas. Riigile kuuluvate ettevõtete tõhus ja läbipaistev juhtimine nimetatud sektorites on peamine lahendamist vajav ülesanne. Energiahinna vabaklaskmine stimuleerib eeldatavasti energiatõhususe parandamist. Samal ajal on vaja ette näha konkreetsed meetmed ja vahendid, et parandada energiatõhusust eluhoonetes, kaugkütte-, tööstus- ja linnatranspordi valdkonnas. Rumeenia elektri- ja gaasituru integreerimine ELi turgudega ei ole lõpule viidud ja endiselt on olulisi takistusi piiriüleste gaasiühenduste elluviimiseks, mis aga aitaks gaasitarneid mitmekesistada.

- (20) Transpordi põhitaristu on vähearenenud ja pidurdab jätkuvalt Rumeenia majanduskasvu. Sõidukipargi kiire kasv ja teedevõrgu halb seisukord pärsivad nii ettevõtjate tegevust kui ka majanduse arengut. Raudteevõrgu kehv hooldus on mõjutanud selle turvalisust ja töökindlust. Kaubavedu mööda siseveteid on kaugel sellest, mis see olla võiks, eriti Doonaul. Riigile kuuluvate ettevõtete ebatõhus ja läbipaistmatu juhtimine transpordisektoris pidurdavad taristuvõrgu arengut.
- (21) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Rumeenia majanduspoliitikat. Hinnati riiklikku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Rumeenia eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–8.
- (22) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovituses 2,

SOOVITAB Rumeenial võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Rakendada ELi/IMFi finantsabi programmi, täites täies ulatuses poliitikatingimused, mis sisalduvad 6. novembri 2013. aasta vastastikuse mõistmise memorandumis ja selle hilisemates lisades, mis täiendavad ja toetavad Euroopa poolaasta raames antud riigipõhiste soovituste elluviimist.
2. Rakendada 2014. aasta eelarvestrateegiat, konsolideerida oluliselt eelarvet, et täita 2015. aastal keskpika perioodi eesmärk kooskõlas maksebilansiprogrammi raames võetud kohustustega ja nagu kajastatud 2014. aasta lähenemisprogrammis, täpsustades eelkõige asjakohased meetmed, ja jääda pärast seda keskpika perioodi eesmärgile püsima. Parandada laiaulatusliku maksukohustuste täitmise strateegia elluviimise kaudu maksude kogumist, pannes rohkem rõhku käibemaksupettuse vähendamisele. Võidelda deklareerimata tööga. Vähendada madala ja keskmise sissetulekuga isikute maksukoormust eelarvet mõjutamata. Võrdsustada naiste ja meeste pensioniiga ja viia seeläbi lõpule 2010. aastal alustatud pensionireform.
3. Kiirendada reforme tervishoiusektoris, et suurendada selle tõhusust, kvaliteeti ja tervishoiuteenuste kättesaadavust, eeskätt ebasoodsas olukorras olevate inimeste ning kõrvaliste ja isoleeritud kogukondade jaoks. Pingutada rohkem selle nimel, et piirata mitteametlikke makseid, kasutades selleks muu hulgas nõuetekohaseid juhtimis- ja kontrollisüsteeme.
4. Tugevdada aktiivseid tööturumeetmeid ja riikliku tööhõiveameti suutlikkust. Pöörata erilist tähelepanu selliste noorte aktiveerimisele, kes ei ole end töötuna arvele võtnud. Tugevdada meetmeid eakate töötajate tööalase konkurentsivõime suurendamiseks. Koostada koostöös sotsiaalpartneritega selged suunised läbipaistvaks miinimumpalga kujundamiseks, võttes arvesse majandus- ja tööturutingimusi.
5. Parandada kutsehariduse ja -koolituse, praktika, kolmanda taseme hariduse ja elukestva õppe kvaliteeti ja neile juurdepääsu ning viia need vastavusse tööturu vajadustega. Tagada alushariduse ja lapsehoiuteenuste parem kättesaadavus.
6. Selleks et leevendada vaesust, suurendada sotsiaalsete siirete, eelkõige lastele suunatud siirete tõhusust ja tulemuslikkust ja jätkata sotsiaalareformi, tugevdades selle seost aktiveerimismeetmetega. Pingutada rohkem kavandatud meetmete elluviimiseks, et soodustada romade integreerimist tööturule, parandada kooliskäimist ja vähendada haridussüsteemist varakult lahkumist, kasutades selleks partnerluspõhist lähenemisviisi ja tugevat järelevalvemehhanismi.
7. Pingutada rohkem selle nimel, et suurendada riigiasutuste haldussuutlikkust, parandades eelkõige tõhusust, personalijuhtimist, otsustamisprotsessi ja koordineerimist valitsuse eri tasandite sees ja nende vahel, ning suurendades läbipaistvust, ausust ja vastustust. Kiirendada ELi vahendite kasutamist, parandada juhtimist ja kontrollisüsteeme ning suurendada strateegilise planeerimise suutlikkust, sealhulgas mitmeaastase eelarve elemendi osas. Tegeleda visalt püsivate kitsaskohtadega riigihankes. Jätkata kohtusüsteemi kvaliteedi ja tõhususe parandamist, võidelda korruptsiooni vastu kõigil tasanditel ja tagada kohtuotsuste tõhus täitmine.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

8. Edendada energia- ja transpordisektoris konkurentsi ja tõhusust. Kiirendada üldjuhtimise reformi riigile kuuluvates energia- ja transpordisektori ettevõtetes ja suurendada nende tõhusust. Parandada ja lihtsustada energiatõhususe poliitikat. Parandada energiavõrkude piiriülest lõimimist ja seada prioriteediks gaasivõrkudes vastassuunavõrkude võimaldamine.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Sloveenia 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Sloveenia 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/22)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koordsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koordsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhised soovitusel.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta aastaks 2014 (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel⁽¹⁾ Sloveenia 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Sloveenia ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2016) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013⁽²⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Sloveenia 2014. aasta eelarvekava kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samal päeval, 13. novembril 2013, võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Sloveeniat liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) 5. märtsil 2014 avaldas komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Sloveenia suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Sloveenias esineb endiselt ülemäärane makromajanduslik tasakaalustamatus, mis vajab järelevalvet ja millega seoses tuleb võtta jõulisi poliitikameetmeid. Tänu Sloveenia makromajanduslikule kohandamisele ja poliitikameetetele see tasakaalustamatus 2013. aasta jooksul küll leevenes, kuid vajaliku korrigeerimise ulatus viitab märkimisväärsete riskide püsimisele. Hoolikat tähelepanu nõuavad just riskid, mis tulenevad majandusstruktuurist, mida iseloomustab nõrk äriühingute üldjuhtimine, riigi ulatuslik osalemine majanduses, kulupõhise konkurentsivõime vähenemine, ettevõtlussektori suur võlakooormus ning valitsemissektori võla märkimisväärne suurenemine. Kuigi pankade bilansi parandamisel on saavutatud märkimisväärset edu, tuleb endiselt eesmärgipäraselt tegutseda, et täielikult ellu viia laiapõhjaline pangandussektori strateegia, mis hõlmab restruktureerimist, erastamist ja põhjalikku järelevalvet.
- (8) 5. märtsil 2014 esitas komisjon Sloveeniale sõltumatu soovitusel, milles palus ametiasutustel teha täiendavaid jõupingutusi, et tagada täielik kooskõla nõukogu soovitusel ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames ning teavitada lisameetmetest 2014. aasta stabiilsusprogrammi vastavas osas.
- (9) Sloveenia esitas 15. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 24. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (10) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2015. aastaks ja saavutada keskpika perioodi eesmärk 2017. aastaks. Stabiilsusprogrammis on kindlaks määratud eelmist keskpika perioodi eesmärki – tasakaalus eelarvet –, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Eeldatavasti (ümberarvutatud) struktuurse eelarvetasakaalu keskpika perioodi eesmärki 2017. aastaks siiski ei saavutata. Programmiga on kavandatud viia eelarvepuudujääk 2015. aastal alla 3 % SKPst, mis on kooskõlas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames antud soovitusel seatud eesmärgiga. Stabiilsusprogrammi prognoosi kohaselt on eelarvepuudujääk pärast 2015. aastat pidevas languses kuni muutub 2018. aastal ülejäägiks 0,3 % SKPst. Stabiilsusprogrammis on prognoositud, et valitsemissektori võlg saavutab tippaseme 2015. aastal, mil see on 81,1 % SKPst, ning hakkab seejärel langema, jõudes 2016. aastal 76 % protsendini. Kokkuvõttes on stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mille on koostanud sõltumatu asutus (makroökonomika analüüsi ja arengu instituut), on ettevaatlik. Stabiilsusprogrammis on välja toodud mõned täiendavad meetmed, mis aitavad eelarve vajaliku

⁽¹⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 75.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

konsolideerimise abil vahet vähendada. Selle põhjal võib väita, et stabiilsusprogrammis on osaliselt võetud arvesse komisjoni sõltumatut soovitusi. Ometi on veel mitmeid ohtusid, sest stabiilsusprogrammi aluseks olevad meetmed ei ole piisavalt üksikasjalikud ning mitu nendest on veel vastu võtmata.

Mis tahes täiendavad pankade rekapiitalseerimise vajadused, mis võivad tuleneda 2013. aasta varade kvaliteedi läbivaatamisest ja stressitestist Sloveenias, suurendaksid eelarvepuudujääki ja valitsemissektori võla suhet SKPse ning samas vähendaksid võlakoorumust mis tahes tulud riigi omandis olevate üksuste või pankade edukast erastamisest, mida ei ole programmi prognoosides arvestatud. Komisjoni prognoosile tuginedes jääb eelarve konsolideerimine ajavahemikul 2013–2014 miinusesse 1,4%-ga SKPst, kui pidada silmas struktuurse eelarvepositsiooni (korrigeeritud) muutust, ja 0,5%-ga SKPst võrrelduna meetmete hulgaga, mida peeti vajalikuks ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse alusel esitatud soovitusel kohaselt. Kui 2015. aastaks nähakse stabiilsusprogrammis ette eelarvepuudujäägi vastavus ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta esitatud soovitusel, siis komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt on eelarvepuudujääk 3,1% SKPst.

- (11) Lisaks sellele peaks eelarve konsolideerimine, mida on mõõdetud nii struktuurse eelarvetasakaalu (korrigeeritud) muutuse alusel kui ka kaalutusõiguse alusel võetavate meetmete kohaste summade alusel, jääma komisjoni prognoosi kohaselt natuke alla nõukogu poolt 2015. aastaks soovitatud taseme. Lähtudes stabiilsusprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et selleks, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva soovitusel järgimine, kaasa arvatud nõuetekohane struktuurne kohandamine, on vaja teha täiendavaid jõupingutusi nii 2014. aastal kui ka pärast seda.
- (12) Seoses eelarve-eeskirjadega kiitis parlament 2013. aastal heaks põhiseadusliku aluse valitsemissektori struktuurse eelarvetasakaalu/ülejärgi reegli kehtestamiseks. Vajalik rakendusakt, nimelt eelarve-eeskirjade seadus, mis pidi olema vastu võetud 2013. aasta novembriks, on seni vastu võtmata. Eeskätt on tarvis luua vajalik õiguslik alus, et määratleda toimiva eelarvenõukogu roll, pädevus ja sõltumatus. Tervishoiu kui peamise kuluvaldkonna kõikide eelarvekasutajate kulude põhjaliku läbivaatamise õigeaegne lõpuleviimine võib näidata kätte eelarve konsolideerimiseks vajalikud meetmed ning tulemuslikkuse ja kulutõhususe suurendamise võimalused.
- (13) 2013. aastal soovitati Sloveenial tugevdada pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust ning parandada pikaajalise hoolduse sektori tulemuslikkust, kulutõhusust ja kvaliteeti. Sloveenia on kõnealuse soovitusel kohaselt võetud meetmete abil saavutanud piiratud edu. 2012. aasta pensionireformi hindamine viidi lõpule 2014. aasta aprillis ning esimesed järeldused on positiivsed. On saavutatud teatav eelarvesääst, kuid pensionide tase on püsinud muutumatuna. Sloveenia eelarve jätkusuutlikkust ähvardavad keskpikas ja pikas perioodis ohud, mis tulenevad peamiselt vananemisega seotud kulutustest, millele viitab Sloveenia demograafia. Seetõttu on pensionisüsteemi ja pikaajalise hoolduse süsteemi vaja keskpikas perioodis reformida, kui soovitakse üldisi kulutusi keskpikas või pikas perspektiivis stabiliseerida ning tagada samal ajal pensionide piisavus ja pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavus. Ametiasutustel on kavas koostada valge raamat tervikliku pensionireformi elluviimiseks. Pikaajalise hoolduse reformi kava võeti vastu 2013. aasta lõpus ning õigusakti on oodata 2014. aasta lõpuks. See võib aga edasi lükkuda viivituste tõttu tervisekindlustuse ümberkorraldamises.
- (14) Olukord tööturul on halvenenud. Töötus ulatus 2013. aastal 10,3%-ni ja noorte töötus kasvas 2013. aastal 21,6%-ni, samal ajal kui mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaal suurenes 2011.–2013. aastal 2,1 protsendipunkti võrra. 2013. aastal vastuvõetud tööturureformi hinnang viitab tähtajatute ja tähtajaliste töölepingutega töökohtade vahelise killustatuse vähenemisele, ehkki see on tingitud muude tähtajaliste lepinguvormide kasutamise suurenemisest, samal ajal kui stiimulite mõju eakamate inimeste ja noorte tööhoivele on endiselt ebaselge. Tööturu killustatusega tegeletakse ka tudengite töö parema reguleerimise kaudu. Sellal kui uus õigusakt ootab vastuvõtmist, ei ole sugugi kindel, kas sellega suudetakse piisavalt korvata varasemate eeskirjade puudujääke. Valitsus on rakendanud väheste edusammudega eelmise aasta soovitusel miinimumpalga kohta, mis on endiselt seotud vaid inflatsiooniga, ehkki miinimumpalka käsitlev seadus lubab palga sidumist ka muude majandustingimustega. Piiratud edu on saavutatud tulemuslike ja spetsiaalselt kohandatud aktiivsete tööturumeetmete väljatöötamisel ning oskuste tööturu nõudlusele mittevastavuse kõrvaldamisel.

- (15) Valitsus on saavutanud märkimisväärsed edu pangandussektori stabiilsust käsitlevate soovituste rakendamisel, korraldades usutava varade kvaliteedi läbivaatamise ja stressitesti, kiireid rekapiitalseerimisi ja viivislaenude ülekandmist pankade varahaldusettevõtjale. Töö pole aga veel kaugelki lõppenud ning vaja on otsustavaid meetmeid 2013. aasta detsembris välja kuulutatud pangandussektori tervikstrateegia lõplikuks väljatöötamiseks ja rakendamiseks, kaasa arvatud restruktureerimine, erastamine ja tugevdatud järelevalve. Viivislaenude osakaal panganduses on jätkuvalt suur. Seepärast on pankadele tähtis luua sisemine suutlikkus viivislaenude kõrvaldamiseks koos sisemise varahalduse tugevdamise ja üksuste restruktureerimisega, et kiirendada viivislaenude töötlemist ning maksimeerida samal ajal tagasivõidetav väärtus ja säilitada elujõulisi äriühinguid. Igasugune täiendav viivislaenude ülekandmine pankade varahaldusettevõtjale peab olema hoolikalt kavandatud, et lihtsustada ettevõtete krediitide kiiret ja tulemuslikku restruktureerimist, seda eriti keerukate ja omavahel seotud kontsernisiseste laenude puhul. Sloveenialt oodatakse terviklikku juhtimisstrateegiat ja ärikava, mis kinnitaksid pankade varahaldusettevõtjale seatud võimalustuseesmärke. Varade kvaliteedi läbivaatamise ja stressitesti kogemusest lähtudes on tarvis võtta otsustavaid lisameetmeid kõigi pankade, eriti aga riigi omandisse jäävate pankade juhtimise ja järelevalve parandamiseks; selleks et langetada viivislaenude tasemeid ja piirata edasisi riske, on vaja tugevdada riskijuhtimist, tõhustada laenuandmise otsustusprotsesse ning parandada andmete kvaliteeti ja kättesaadavust.
- (16) Valitsus on saavutanud piiratud edu riigile kuuluvate äriühingute üldjuhtimist käsitlevate soovituste rakendamisel; nende äriühingute arvele langeb kuuendik kogu lisandväärtusest ja nad kujutavad endast keerukat ühenduslüli kodumaiste pankade, kindlustuskonsernide ja finantssektoriväliste ettevõtete vahel koos märkimisväärse ristosaluse määraga. Riigi mõju tase seab garantiidest tulenevate kohustuste kaudu nii otseselt kui ka kaudselt ohtu riigi rahanduse. Riigi omandis olevate äriühingute juhtimise sidus strateegia koos täiustatud ühingujuhtimisega looks soodsama keskkonna välismaiste otseinvesteeringute ligimeelitamiseks. Ehkki esimeste sammudena koostati 2013. aasta mais esialgne nimekiri 15 kiirendatud korras erastamisele kuuluvast äriühingust, on senine edu olnud vastuoluline ning valitseb märkimisväärne oht, et tähtaegadest ei peeta kinni. Pärast mõningast viivitust võeti 2014. aasta aprillis vastu uus õigusakt, et luua Sloveenia riiklik valdusettevõtja, mis oleks vahend riigi omandi juhtimise konsolideerimiseks. Põhivara ja põhitegevusega mitteseotud varade, sealhulgas erastamisele kuuluvate varade tervikstrateegia ja täpne liigitus ei ole veel valmis. Ühtlasi on vaja kindlaks määrata ja rakendada sobivad meetmed, et tagada restruktureerimine ja saavutada selle eesmärgid, sealhulgas tagasivõidetava väärtuse maksimeerimine võimalusandajatele ning nimekirja koostamine kõige pakilisematest restruktureerimise juhtumitest, et need kiirkorras lahendada.
- (17) 2013. aastal muudeti maksejõuetuse raamistikku, et lihtsustada viivislaenude probleemi õigeaegset lahendamist, kuid uus raamistik on seni suuresti katsetamata. Võlgade ja finantsprobleemide rohkus on piiranud ettevõtlussektori suutlikkust investeerida tulevastesse projektidesse. Hädasti vajatav rahanduse ja tegevuse restruktureerimine ettevõtlussektoris ei ole veel suuremahuliselt käivitunud. Tarvis on ka konsolideeritud ülevaadet mitmesugustest krediidiriski positsioonidest pangandussektoris, et kiirendada viivislaenude probleemi lahendamist ja lihtsustada restruktureerimisalaseid läbirääkimisi, eeskätt keerukate ja omavahel seotud kontsernisiseste laenude puhul. Selle protsessi toetamist ja kiirendamist võiks alata tsentraliseeritud rakkerühm kogenud esindajatega kõigi sidusrühmade seast. Samal ajal on äärmiselt tähtis lõpetada kiiresti ja tulemuslikult mitmed kiireloomulised juhtumid, millega tegeleb pankade varahaldusettevõtja.
- (18) Välismaiste otseinvesteeringute maht on Sloveenial oma potentsiaalile vaatamata üks madalamaid liidus (34,1% SKPst võrreldes 47,1% SKPst, mis oli liidu keskmine 2012. aastal). Ehkki erastamine ja äriühingute restruktureerimine pakuvad erainvestoritele palju uusi võimalusi, peab nentima, et ebapiisavalt arenenud ettevõtluskeskkond ja -kultuur takistavad Sloveenial neist täit kasu saada. 2012. aastal algas reguleeritud kutsealade dereguleerimise protsess ning tänaseks on reguleeritud kutsealade arv vähenenud 323-lt 262-le. Reguleeritud kutsealade täiendav dereguleerimine aitaks suurendada kodu- ja välismaiste teenusepakujate arvu ning panustada seeläbi konkurentsivõime suurendamisse. Arenguruumi on kavandatud meetmete sidususe suurendamisel, et parandada ettevõtluskeskkonda ja arendada ettevõtlusega seotud tegevusi. Selles kontekstis pakub Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetusel aastateks 2014–2020 välja töötatud aruka spetsialiseerumise strateegia võimalust keskenduda põhimeetmetele, nagu kaubeldavate ja uuenduslike toodete loomine.

- (19) Sloveenia on asunud ette valmistama ulatusliku avaliku sektori reformi ettepanekuid, mis on kavas vastu võtta 2015. aasta jaanuaris. Sellega seoses tuleb Sloveenial taastada avaliku halduse kvaliteet ja usaldusväärsus. Sloveenia on saavutanud teatavat edu kohtusüsteemi kvaliteedi tõstmisel ning on vähendanud pooleliolevate juhtumite arvu. Kohtuasjade haldamise reform kaubandus- ja tsiviilõiguses on parandanud kohtusüsteemi toimimist. Hiljutine positiivne suundumus tsiviil- ja kaubandusvaidlustes püsib.
- (20) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Sloveenia majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Sloveenia eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–8.
- (21) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (22) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu läbi vaadanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–8.
- (23) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitusel liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaks ka Sloveenia tagama nende soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Sloveenial võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid.

1. Tugevdada 2014. aasta ja järgnevate aastate eelarvestrateegiat piisavalt täpsete struktuurimeetmete abil, et tagada ülemäärase puudujäägi korrigeerimine jätkusuutlikul viisil 2015. aastaks, viies ellu nõukogu poolt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse käigus antud soovitusel nimetatud struktuurilised kohandused. Eelarve püsiv tasakaalustamine nõuab põhjalike struktuurireformide veenvat rakendamist, et suurendada kohandamisvõimet ning edendada majanduskasvu ja töökohtade loomist. Pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist püüda teha igal aastal struktuuriline kohandus vähemalt 0,5% SKPst; heades majandustingimustes või võlareegli täitmise tagamiseks aga veelgi rohkem, et valitsemissektori kõrge võlatase näitaks jätkusuutlikku kahanemistendentsi. Parandada eelarvepoliitika usaldusväärsus, kehtestada lõplikult valitsemissektori struktuurse eelarvetasakaalu/ülejäagi reegel, muuta keskpika perioodi eelarveraamistik siduvaks, laiapõhjaliseks ja läbipaistvaks ning luua vajalik õiguslik alus toimivale eelarvenõukogule, määratledes selle pädevuse eelarvemenetluses ja kehtestades selge menetluskorra eelarve täitmise järelevalveks niipea kui võimalik. Käivitada kulude ulatuslik läbivaatamine, mis hõlmaks riiklikku ja kohalike omavalitsuste tasandit, otseseid ja kaudseid eelarvekasutajaid ning munitsipaalomandisse kuuluvaid tervishoiuvaldkonna teenuste ja kommunaalteenuste osutajaid, 2014. aasta lõpuks ning eesmärgiga jõuda eelarvesäästuden 2015. aastal ja edaspidi.
2. Leppida avaliku konsultatsiooni alusel kokku meetmetes, millega tagada pensionisüsteemi jätkusuutlikkus ja pensionide piisavus pärast 2020. aastat, kohandades seejuures põhiparameetreid, nagu ametliku pensioniea sidumine oodatava elueaga ning erainvesteeringute soodustamine teise pensionisamba süsteemis. Suunata vananemisega seotud pikaajalise hoolduse kulutused kõige enam abi vajavatele isikutele ning orienteerida hooldus ümber institutsionaalselt hoolduselt koduhooldusele.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

3. Töötada pärast sotsiaalpartneritega konsulteerimist ja kooskõlas riiklike tavadega 2014. aasta lõpuks välja laiapõhjaline sotsiaalne kokkulepe, mis tagaks, et palkade, kaasa arvatud miinimumpalga areng toetab konkurentsivõimet, sisenõudlust ja töökohtade loomist. Määratleda uuesti miinimumpalga mõiste ning vaadata läbi selle indekseerimise süsteem. Võtta meetmeid killustumise edasiseks vähendamiseks, pöörates tähelepanu stiimulite tulemuslikkusele noorte ja eakamate töötajate palkamisel ning tsiviilõiguslike lepingute kasutamisele. Võtta vastu tudengite töö seadus. Seada esmatähtsaks kohale töötuna arvelevõtmata noorteni jõudmine ja tagada seejuures riiklike tööturuasutuste piisav suutlikkus. Suurendada madala kvalifikatsiooniga ja eakate töötajate tööhõivet, kohandades töökeskkonda pikemale tööeale ning suunates vahendid spetsiaalselt väljatöötatud aktiivsete tööturumeetmete arendamiseks, parandades samal ajal nende tulemuslikkust. Vähendada oskuste nõudlusele mittevastavust, suurendades kutsehariduse ja koolituse atraktiivsust ning arendades edasi koostööd asjaomaste sidusrühmadega tööturu vajaduste hindamisel.
4. Viia 2014. aastal kavakohaselt lõpule panga NKBM erastamine, valmistuda Abanka erastamiseks 2015. aastal ning jätkata riigiabi saavate pankade restruktureerimiskavade kiiret elluviimist ja pangandussektori tarvilikku konsolideerimist. Koostada varade kvaliteedi läbivaatamisest ja stressitestist saadud kogemusele toetudes 2014. aasta augustiks lõplikult pankade terviklik tegevuskava, sealhulgas erimeetmed juhtimise, järelevalve, riskijuhtimise, laenuandmise otsustusprotsessi ning andmete kvaliteedi ja kättesaadavuse kohta. Suurendada pankade suutlikkust viivislaenude kõrvaldamisel sisemise varahalduse tugevdamise ja üksuste restruktureerimise abil. Täpsustada pankade varahaldusettevõtja volitusi, avaldades 2014. aasta septembriks tervikliku juhtimisstrateegia ja ärikava, kus oleks kirjeldatud ettevõtja rolli seoses varade restruktureerimise, võljalunastuseesmärkide, eelarvete, varahalduskavade ja oodatava tuluga, ning kindlustades samal ajal piisavad vahendid.
5. Jätkata 2013. aastal välja kuulutatud erastamiste kavakohast elluviimist. Võtta vastu strateegia Sloveenia riikliku valdusettevõtja loomiseks koos varade selge liigitusega, mis oleks kooskõlas 2014. aasta Sloveenia riikliku valdusettevõtja seaduses sätestatud ajakava ja määratlustega. Võtta 2014. aasta novembriks vastu lühiajaline (ühe- või kaheaastane) ja selge investeeringust väljumiste ajakava mitmete sihipäraste varade võõrandamiseks. Muuta see täiesti toimivaks vahendiks riigi omandisse jäävate varade haldamisel ja haldusaktide alusel valitud varade võõrandamisel seaduses ettenähtud ajakava kohaselt. Võtta 2014. aasta septembriks vastu ja rakendada äriühingu üldjuhtimise eeskiri riigi omandis olevatele äriühingutele, et tagada professionaalne, läbi paiste ja sõltumatu juhtimine.
6. Koostada 2014. aasta lõpuks äriühingute restruktureerimise üldkava koos selgete prioriteetide ja tulemusliku rakendusmenetlusega. Luua keskne äriühingute restruktureerimise rakkerühm, kelle ülesandeks on üldise restruktureerimisprotsessi järelevalve ja koordineerimine ning kes suudab pakkuda vajalikke eksperdiarvamusi, juhiseid ja nõuandeid ja lihtsustada ühtlasi läbirääkimisi kõigi asjaomaste sidusrühmade vahel. Koostada nimekiri kõige kiireloomulisematest restruktureerimisjuhtumitest, maksimeerides seejuures tagasivõidetavat väärtust võlausaldajatele. Soodustada olemasolevate õiguslike mehhanismide ja rahvusvaheliste heade tavade kasutamist kõigi restruktureerimisprotsessis osalevate sidusrühmade seas. Anda 2014. aasta septembriks hinnang hiljutistele muutustele maksejõuetust käsitlevates õigusaktides ja olla valmis vajalike lisameetmete rakendamiseks. Lühendada veelgi tsiviil- ja kaubandusalaste kohtuasjade menetlemist esimese astme kohtus, kaasa arvatud maksejõuetust käsitlevate õigusaktide reguleerimisalasse kuuluvad kohtuasjad, ning vähendada poolelolevate juhtumite arvu, eelkõige täitemenetluste ja maksejõuetust käsitlevate juhtumite puhul.
7. Vähendada Sloveenias ettevõtlust takistavaid tõkkeid majanduse arengu seisukohast esmatähtsates valdkondades, et muuta riik välismaistele otseinvesteeringutele atraktiivsemaks tänu reguleeritud kutsealade kiirendatud liberaliseerimisele ning halduskoormuse vähendamisele, sealhulgas loaandmise süsteemide lihtsustamisele. Tagada konkurentsikaitse ametile piisav eelarveautonoomia ning suurendada selle institutsioonilist sõltumatust. Ühtlustada prioriteete ja tagada järjepidevus 2011. aasta teadusuuringute ja innovatsiooni strateegia ning 2013. aasta tööstuspoliitika strateegia vahel koos lisanduvate arukat spetsialiseerumist ja transporti käsitlevate strateegiatega, et tagada nende kiire rakendamine ja tulemuslikkuse hindamine.

8. Võtta tulemuslikke meetmeid võitluseks korruptsiooniga, suurendades läbipaistvust ja aruandekohuslust ning rakendades välise tulemuste hindamise ja kvaliteedikontrolli menetlusi.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Slovakkia 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamuse Slovakkia 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/23)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil ning võimaldatakse kasutada kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhiseid soovitusi.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽³⁾ Slovakkia 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Slovakkia ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2016) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013 ⁽⁴⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Slovakkia 2014. aasta eelarvekava kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽³⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 71.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽¹⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Slovakkia liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks prioriteetid finantsstabiilsuse tagamiseks, eelarve konsolideerimiseks ja majanduskasvu hoogustamiseks. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Slovakkia esitas 23. aprillil 2014 nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) 2014. aasta stabiilsusprogrammis seatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamise jätkusuutlikkus ning saavutada keskpika perioodi eesmärk, milleks on viia struktuurne puudujääk 2017. aastaks 0,5 %-ni SKPst. Keskpika perioodi eesmärk on stabiilsuse ja kasvu paktsis nõutust rangem. Slovakkia valitsemissektori eelarvepuudujääki vähendati 2013. aastal jätkusuutlikult alla 3 % SKPst. 2014. aasta struktuurse eelarvepositsiooni kavandatud (ümberarvutatud) muutus osutab sellele, et Slovakkia kaldub märkimisväärselt kõrvale keskpika perioodi eesmärgi saavutamise kohandamiskavast. 2015. aastaks kavandatav paranemine 0,3 % SKPst oleks stabiilsuse ja kasvu pakti eeskirjadega kooskõlas. Edasistel aastatel ei suuda stabiilsusprogramm tagada adekvaatset kohandamist keskpika perioodi eesmärgi suunas. Kulutused kasvavad kiirusega, mis vastab nii 2014. kui ka 2015. aasta kulueesmärgile. Stabiilsusprogrammis on ette nähtud, et põhiosa konsolideerimisest keskpika perioodi eesmärgi saavutamiseks tehakse aastatel 2016 ja 2017. Keskpika perioodi eesmärgi saavutamise kohandamiskava sisaldab üldiselt riske seoses stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmisega. Stabiilsusprogrammis on ette nähtud valitsemissektori võla jäämist alla kontrollväärtuse, milleks on 60 % SKPst kogu programmiperioodi vältel. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mille on kinnitanud sõltumatu organ (makromajanduslike prognooside komitee), on usutav.
- Meetmed, mille ulatus on juba kindlaks määratud, ei taga ametiasutuste kinnitatud eelarve-eesmärkide saavutamist. Lisaks sellele ei ole kõiki tulumeetmeid piisavalt täpsustatud ning keskvalitsuse kulusäätuse reforme ähvardavad rakendamisega seotud ohud, samal ajal kui avaliku sektori palgakulud ei pruugi vastata eelarveliste näitajatele, nagu on juhtunud ka varem. Teisest küljest ei ole stabiilsusprogrammis esitatud näitajates võetud seni arvesse kodumaise võlapiduri rakendumisest tulenevaid sääste. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt, kus on arvesse võetud võlapidurist tingitud kulusäätude mõju, peaks kõrvalekalle kohandamiskavast 2014. aastal olema stabiilsusprogrammis prognoositust väiksem ning samal ajal prognoositakse 2015. aastal piisavat struktuurilist kohandamist, nii et kulueesmärk täidetakse nii 2014. kui ka 2015. aastal.
- (9) Ehkki nii stabiilsusprogramm kui ka riiklik reformikava sisaldavad kavatsust suurendada majanduskasvu soodustavaid kulutusi, ei toeta aluseks olevad plaanid seda kavatsust täielikult. Riigieelarvelised kulutused haridusele suurenevad 2014. aastal, kuid kahanevad sellele järgnevatel aastatel. Lähtudes stabiilsusprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamisel, et 2014. aastal on oht keskpika perioodi eesmärgi saavutamisele suunatud kohandamiskavast kõrvale kalduda, kuid 2015. aastal on oodata asjakohast korrigeerimist.
- (10) Vastuseks majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu nõuetele võttis Slovakkia 2013. aasta novembris vastu tasakaalus eelarve nõude. Eelarveraamistikku nõrgestab siiski siduvate ja jõustatavate kulude ülemäärade puudumine. Ehkki ülemäärade kasutuselevõttu kavandati juba 2013.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

aasta stabiilsusprogrammis, ei ole rakendamiseni seni veel jõutud. Slovakkia on riigi rahanduse jätkusuutlikkuse poolest endiselt keskmise riskiastmega riik ning vananemisega seotud kulude kasvu peamine põhjus on prognoosi kohaselt tervishoiukulud, mis moodustavad 2 % SKPst ehk suuruselt teise prognoositud kasvu kõigi liikmesriikide tervishoiukulude seas. Kõige probleemsemad valdkonnad on haiglaravi ja esmatsandi arstiabi. 2013. aasta detsembris võttis valitsus kulutõhususe parandamiseks vastu tervishoiu strateegilise raamistiku aastateks 2014–2030. Nüüd vajab strateegia üksikasjalikke rakendamiskavasid.

- (11) Slovakkia on saavutanud edu maksukuulekuse parandamisel ning rakendamisel on maksupettuste vastane tegevuskava, mille meetmetest ligikaudu pool on juba võetud. Selle tulemusel näib Slovakkia maksusüsteemi tõhusus olevat 2013. aastal ja eriti seoses käibemaksuga paranenud, ehkki püsib vajadus suurendada jõupingutusi ja tugevdada maksuameti analüüsi- ja auditivõimekust ning maksude, tollimaksude ja sotsiaalkindlustusmaksude kogumise ühendamine on graafikust maas. Selleks et jätkata majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, võiks Slovakkia toetuda senisest enam majanduskasvu vähem kahjustavatele maksudele, eeskätt perioodilistele kinnisvara- ja keskkonnamaksudele. Selles valdkonnas ei ole tehtud edusamme perioodiliste kinnisvaramaksude reformimisel ja nende sidumisel kinnisvara turuväärtusega. Nimetatud maksudest saadav tulu on püsinud suhteliselt väikese ja muutumatuna alates 2000. aastast. 2013. aastal võttis valitsus meetmeid töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate vahelise suure maksukiilu vähendamiseks, kuid 2012. aastal täheldatud märkimisväärne lõhe kõnealuste rühmade tegelike maksumäärade vahel on endiselt alles.
- (12) Tööturul esineb jätkuvalt arvukaid probleeme. Suurem osa töötusest, mis püsib 14 % tasemel, on pikaajaline, mis osutab töötuse struktuursele iseloomule Slovakkias. Slovakkia on saavutanud teatavat edu maksukiilu vähendamisel nende madala sissetulekuga töötajate puhul, kes sisenevad tööturule pärast pikaajalist töötust, kuid vastavate meetmete tulemuslikkus vajab jälgimist ja hindamist. Piiratud edu on saavutatud muudes valdkondades, millest võib nimetada riiklike tööturuasutuste suutlikkuse suurendamist, et osutada individuaalseid teenuseid ning tugevdada sidet aktiveerimismeetmete ja sotsiaalabi vahel. Noorte töötuse osas on riiklikul tööturuasutusel üksnes piiratud võime varakult sekkuda ja teenuseid vastavalt töötajate profiilidele kohandada ning töötuna arvele võtmata noorteni jõuda. Seetõttu on neis valdkondades vaja tegutseda kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Kõige ebasoodsamas olukorras töötajate, sealhulgas väga madala tööhõive määraga romade jaoks on vaja rohkem sihtotstarbelisi meetmeid. Asjakohaste lastehoiuasutuste puudumine, eelkõige alla 3-aastaste laste jaoks, raskendab emadel tööturule naasmist.
- (13) Hariduse vähene vastavus tööturu vajadustele on takistuseks oskustööjõuga varustamisele. Kohustuslikus hariduses osalevate õpilaste õpiedukus on allpool ELi keskmist ning on märkimisväärselt vähenenud. Riiklikud kulutused haridusele on vaatamata õpetajate palkade hiljutistele tõusudele väikesed; esialgset õpetajakoolitust püütakse arendada ja praktilist kogemust süvendada, kuid jõupingutused selles suunas peavad jätkuma. Vaatamata valitsuse jõupingutustele kutsehariduse ja -koolituse reformimisel ning noorte töökohtade subsideerimisel on noorte töötus endisel üks kõrgemaid liidus ning üleminek hariduse omandamiselt tööhõivesse on raskendatud. Tööturule orienteeritud bakalaureuseõppe programmide suhteliselt väike osakaal ning ebapiisav koostöö tööandjatega vähendab kolmanda taseme hariduse vastavust tööturu vajadustele. Kõrghariduse kvaliteedi ning ettevõtjate ja haridusasutuste vahelise koostöö kvaliteedi parandamine aitaks samuti suurendada majanduse innovatsioonivõimet. Aruka spetsialiseerumise strateegias sisalduvad kavatsused on samm õiges suunas, kuid neid on vaja tulemuslikult rakendada. Kvaliteetse alushariduse ja lastehoiu jätkuvalt vähene kättesaadavus mõjutab ka haridustulemusi, eriti romade puhul. Seni on roma õpilaste haridustulemuste parandamiseks tehtud algatused olnud ülemäära sõltuvad ELi kaasrahastatud projektidest.
- (14) Energeetika valdkonnas on Slovakkia saavutanud edu suurema hulga elektri- ja gaasiühenduste loomisel naaberriikidega; siiski on jätkuvalt vaja võtta meetmeid Slovakkia energiaturu toimimise parandamiseks ning suurendada eelkõige tariifide kehtestamise mehhanismi läbipaistvust. Energiatõhususe parandamise meetmepakett on esitatud uuel programmitöö perioodil ELi rahastamise saamiseks.

- (15) Käimasolev avaliku halduse reform suurendab küll kliendikesksust, kuid avaliku halduse kvaliteedi ja tulemuslikkuse näitajad on jätkuvalt madalad. Püsivalt suur tööjõu voolavus koos halva personalijuhtimise ja nõrga analüüsivõimega kahjustab tõenditepõhist poliitikakujundamist. Slovakkial on jätkuvalt kehvad rahvusvahelised korrupsiooninäitajad ning kohtusüsteemi tõhustamisel ja läbipaistvamaks muutmisel ei ole saavutatud märkimisväärset edu. Slovakkia ettevõtluskeskkonna kvaliteet on halvenenud ning toetus kiiresti kasvavatele ettevõtetele ei ole suurenenud. Hiljuti reformis Slovakkia oma riigihanke-eeskirju, et suurendada läbipaistvust ja tulemuslikkust, kuid nende eeskirjade rakendamisel esineb raskusi ning 2013. aasta riigihankereformi mõju on endiselt piiratud.
- (16) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Slovakkia majanduspoliitikat. Hinnati riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Slovakkia eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevasse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 1–6.
- (17) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (18) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitusel liikmesriikidele, mille rahühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahühik on euro, peaks Slovakkia tagama kõnealuste soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Slovakkial võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid.

1. Tugevdada 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse vastavalt komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosile tekkivat lõhet 0,3 % SKPst, mis osutab riskile kalduda oluliselt kõrvale stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetest. Tagada 2015. aastal nõutud struktuuriline kohandamine 0,1 % SKPst keskpika perioodi eesmärgi suunas, võttes arvesse eeldatavalt kehvaid majandustingimusi. Seada pärast seda kuni keskpika perioodi eesmärgi saavutamiseni sihiks iga-aastane struktuuriline kohandamine 0,5 % SKP-st. Tugevdada veelgi eelarve- ja raamistikku, tagades muu hulgas siduvad ja jõustatavad kulude ülemmäärad. Parandada riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust tervishoiusektori kulutõhususe suurendamise teel, mis seisneb eeskätt haiglaravi ja -juhtimise ratsionaliseerimises ning esmatasandi arstiabi arendamises.
2. Suurendada maksuhalduse tõhusust selle auditeerimise, riskihindamise ja maksukogumise suutlikkuse parandamise teel. Siduda kinnisvara maksustamise põhimõte kinnisvara turuväärtusega.
3. Tegeleda tõhusamalt pikaajalise tööpuudusega aktiveerimismeetmete, teist võimalust pakkuva hariduse ja kvaliteetse individuaalse koolituse kaudu. Parandada riiklike tööturuasutuste suutlikkust juhtumite käsitlemisel, individuaalsel nõustamisel ja töötajate aktiveerimisel ning tugevdada sidet aktiveerimismeetmete ja sotsiaalabi vahel. Tegeleda tulemuslikult noorte töötusega, arendades varase sekkumise meetmeid kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Suurendada töötavatele naistele kehtivaid soodustusi, edendades lastehoiuteenuste kättesaadavust, eelkõige alla 3-aastaste laste puhul.
4. Võtta meetmeid õpetamise kvaliteedi tõstmiseks, et parandada haridustulemusi. Suurendada töökohapõhise kutseõppe pakkumist kutsehariduses ja -koolituses. Kohandada akrediteerimis-, rahastamis- ja juhtimismeetmeid, et soodustada tööturule orienteeritud bakalaureuseõppe programmide loomist. Parandada teadusbaasi kvaliteeti ja asjakohasust ning viia ellu kavad akadeemiliste, teadus- ja äriühingute vahelise tulemusliku teadmussiidre ja koostöö edendamiseks. Võtta süsteemseid meetmeid, et parandada kvaliteetse ja kaasava eelkooli- ja koolihariduse kättesaadavust marginaliseerunud kogukondade, sealhulgas romade seas ning teha jõupingutusi nende osaluse suurendamiseks kutseõppes ja kõrghariduses.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

5. Suurendada jõupingutusi energiaturu parema toimimise tagamiseks, suurendades eeskätt reguleeriva raamistiku läbipaistvust avalikkuse jaoks ning uurides suurte elektrikulude mõjutegureid, eriti tööstustarbijate puhul. Arendada senistele edusammudele tuginedes sidemeid naaberriikidega, kaasa arvatud Ukrainaga, kooskõlas aprillis allkirjastatud vastastikuse mõistmise memorandumiga.
6. Võtta meetmeid, sealhulgas muuta avaliku teenistuse seadust, et suurendada avaliku teenistuse sõltumatust. Võtta vastu strateegia avaliku halduse valdkonna personalijuhtimise parandamiseks. Suurendada jõupingutusi tähtsaimate ministeeriumide analüüsisuutlikkuse tugevdamiseks eesmärgiga arendada tõenditepõhist poliitikakujundamist ning parandada poliitiliste mõjuhinnangute kvaliteeti. Võidelda korrupsiooniga ning suurendada jõupingutusi kohtusüsteemi tulemuslikkuse ja kvaliteedi parandamiseks. Võtta meetmeid ettevõtluskeskkonna parandamiseks, sealhulgas VKEde jaoks. Teha rohkem jõupingutusi riigihangete tulemuslikkuse parandamiseks.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Soome 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamused Soome 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2014/C 247/24)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järelusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koordsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koordsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusel rakendamisele.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel⁽¹⁾ Soome 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Soome ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 473/2013⁽²⁾ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Soome 2014. aasta eelarvekava kohta.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti 13. novembril 2013 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Soomet liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Soome suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Soomes esineb endiselt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja poliitikameetmeid. Eelkõige tuleb ka edaspidi pöörata tähelepanu viimaste aastate halbadele eksporditulemustele, mis on tingitud tööstuse restruktureerimisest ning kulupõhistest ja mittekulupõhistest konkurentsivõime teguritest.
- (8) Soome esitas 17. aprillil 2014 nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eelarvestrateegia eesmärk on naasta 2015. aastal keskpika perioodi eelarve-eesmärgi juurde, säilitada struktuurne eelarvepositsioon seatud eesmärgi tasemest kõrgemal kogu eeloleva stabiilsusprogrammi perioodi jooksul ning hoida valitsemissektori eelarve alates 2017. aastast tasakaalus. Soome keskpika perioodi eelarve-eesmärk, milleks on viia struktuurne puudujääk 0,5 %-ni SKPst, vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Soome saavutas oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgi 2013. aastal ja kavatseb 2014. aastal selle lähedal püsida, olles samal ajal vastavuses ka kulueesmärgiga. Soome plaanib 2015. aastal püsida keskpika perioodi eelarve-eesmärgist kõrgemal ja jätkata kooskõlas kulueesmärgiga. See vastab üldjoontes stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Samal ajal koguvõla suhe suureneb ja ületab prognooside kohaselt 2015. aastal ajutiselt 60 % SKPst, seda peamiselt nõrkade makromajanduslike väljavaadete tõttu. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium, mis ei ole koostatud sõltumatult, on usutav, ehkki see on pisut optimistlikum kui komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoos 2014. ja 2015. aasta majanduskasvu kohta. Komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt on 2014. aastal ette näha struktuurse eelarvepositsiooni halvenemist 0,3 % võrra SKPst, mis tähendab kõrvalekaldumist keskpika perioodi eelarve-eesmärgist, ja selle paranemist 0,6 % võrra SKPst 2015. aastal, samas kui kulueesmärgist peetakse mõlemal aastal kinni. Tuginedes oma hinnangu stabiilsusprogrammile ja määruse (EÜ) nr 1466/97 kohaselt komisjoni koostatud prognoosile, on nõukogu seisukohal, et Soome saavutab eeldatavalt oma stabiilsusprogrammi eesmärgid, mis on üldjoontes kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga.
- (10) Pikemas perspektiivis on Soome jätkusuutlikkus suures ohus, kuna elanikkonna vananemisega seotud kulud avaldavad mõju eelarvele. Soome on mõistnud mahajäämust jätkusuutlikkusest ja esitas 2013. aastal struktuuripoliitika programmi, mille eesmärk on mahajäämus likvideerida ja taaskäivitada majanduskasv. Veel

⁽¹⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 24.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

ühiks oluliseks sammuks on valitsemissektori kululimiidid ja 2014. märtsi eelarvekava ajavahemikuks 2015–2018, milles nähakse ette kohandusmeetmeid, struktuurireforme ja investeringute suurendamist. Tulude poole kohandusmeetmed puudutavad peamiselt tulu- ja tootemaksu tõusu.

- (11) Avalike teenuste tõhusus ei ole sammu pidanud erasektori tootlikkuse arenguga. Soome valmistab ette omavalitsusstruktuuri, tervishoiu ja sotsiaalteenuste haldusreforme. Omavalitsusstruktuuri reform tugineb omavalitsuste vabatahtlikul ühinemisel, millega kaasnevad riigipoolsed rahalised stiimulid. Vabatahtlike ühinemiste tulemus on veel ebaselge. Sotsiaalhoolekande ja tervishoiu teenuseid hakkavad pakkuma viis piirkondlikku asutust ning omavalitsused jätkavad osalemist teenuste osutamisel. Kõik üksikasjad ei ole veel teada; õiguslik ettepanek kavatakse teha 2014. aasta sügisel. Uued struktuurid peaksid olema kehtestatud 2017. aasta alguseks. 2013. aasta juuli seadus, milles käsitletakse eakamate inimeste teovõimet ja milles pööratakse enam tähelepanu ennetusele, rehabilitatsioonile ja iseseisvale elamisele, peaks aitama vähendada vajadust hooldekodude järele ning piirama pikaajalise hoolduse kulusid tulevikus.
- (12) Soome töajuturu suurim probleem on endiselt seotud töajõu pikaajalise pakkumisega, kuna töajuturult lahkuvate inimeste arv on praegu sisenejate omast suurem. Töajõunõudluse täitmiseks tulevikus tuleb pikendada töajatud aega ja suurendada töajõupakkumist. Valitsuse 2013. aasta struktuuripoliitika programmis on meetmed töajatud aja pikendamiseks ja töajõunõudluse parandamiseks, samuti suurendatakse töajeleasumiseks stiimuleid. Soome vähendab võimalusi varem pensionile jääda, kuid endiselt on alles nn töajustunnelid, mille puhul eakamatel töajutel on teataval tingimustel võimalik kasutada töajushüvitist kuni pensionile minekuni. Hiljuti kehtestatud oodatava eluea koefitsient ja pensioniõiguse määra kolmekordistamine näib avaldavat vaid piiratud mõju pensionile jäämise tavadele. Kuna oodatav eluiga kasvab prognoositust kiiremini ja inimesed ei soovi kauem töajada, võib pensionide piisavus sattuda ohtu. Soome on endale seadnud eesmärgi tõsta 2025. aastaks tegelikku pensioniiga vähemalt 62,4 eluaastani. On küsitav, kas eesmärk suudetakse saavutada ilma selliste uute meetmeteta nagu seadusjärgse pensioniea tõstmine ja tugevamad pingutused eakate töajajate töajõive suurendamiseks. Sotsiaalpartnerid koostavad pensionireformi käsitlevat ettepanekut, mida hakkab rakendama uus valitsus, kes astub ametisse pärast valimisi 2015. aasta kevadel; reform peaks jõustuma 2017. aasta alguses. Soome on võtnud asjakohased ja julged meetmed noorte ja pikaajalise töajusega tegelemiseks. Selleks et sihtrühmades toimuksid alalised muutused töajks vajalike oskuste ja töajuturu väljavaadete osas, on vaja aega.
- (13) Soome on võtnud meetmed üldise konkurentsiohustiku parandamiseks ning teatavat edu on saavutatud eluterve konkurentsiprogrammi rakendamisel. Konkurentsiamet ja tarbijakaitseamet on ühinenud ning selle uus struktuur on varases rakendamisjärgus. Konkurentsiseadusega kehtestati tarbekaupade jaemüügisektoris tegutsevate kaubandusettevõtjate suhtes valitseva seisundi piirmäär ning Soome konkurentsija tarbijakaitseametile on antud erivolitused teataval tingimustel sekkuda, kui avalik-õiguslike asutuste tegevus moonutab turul konkurentsija. Soome jaekaubanduse turg on väga kontsentreerunud ja asjaomastes eeskirjades on teatavad tegurid, mis muudavad konkurentsija vähem tõhusaks ja tugevdavad kahe jaemüüja juhtpositsiooni. Näidete hulgast võib leida linnaplaneerimisõuded, mis on ranged, eeskätt suurte kaubandusettevõtjate jaoks. Maa kasutamise ja planeerimise määrus on praegu läbivaatamisel ja nüüd on võimalus muuta see eluterve konkurentsija suhtes sõbralikumaks. Jaemüügisektor on endiselt kõige reguleeritud liikmesriikide seas, hõlmates suurte jaemüügiettevõtete määrusega loodud konkurentsitaakistusi.
- (14) Majanduskasvu ja konkurentsija taastamine on Soome majanduse peamine väljakutse. Soome rahvusvaheline konkurentsivõime on väga hea, kuid sellest hoolimata kaotas ta ajavahemikul 2007–2012 liidus oma ekspordituruosa kõige kiiremini. Ettevõtete teadus- ja arendustegevuse maht väheneb ning teadus- ja arendustegevuse riiklik eesmärk on veelgi kaugemale nihkunud. Tähtsat rolli mängib see, kuidas Soome teadus- ja innovatsioonisüsteem suudab teadus- ja arendustegevusse tehtud investeringuid muuta uuteks uuenduslikeks toodeteks ja teenusteks. Praegu ei ole piisavalt investeringuid, mille abil muuta teadus- ja arendustegevuse potentsiaal uuteks toodeteks. Piiratud arv suuri eksporditavaid ettevõtjaid, kes müüvad kitsast tootvalikut, ning Soome väikeettevõtete vähenenud ekspordisuutlikkus mõjuvad negatiivselt kaubandustulemustele ja võimalikule majanduskasvule. Ekspordipotentsiaali tuleks ergutada, nähes väiksematele ettevõtjatele täiendavalt ette individuaaltoetused rahvusvahelistumise jaoks. Soome on käivitanud reformid, et suurendada

suutlikkust luua innovaatilisi tooteid ja toetada tööstuse mitmekesistamist, sealhulgas teadusasutuste ja teadustegevuse rahastamise ulatuslik reform. 2013. aasta struktuuripoliitika programm ja valitsemissektori kululimiidid ning 2014. aasta märtsi eelarvekava (2015–2018) ei sisalda mitte ainult kohandamise meetmeid ja struktuurireforme, vaid ka algatusi majanduskasvu ja innovatsiooni edendamiseks. Soomel oleks kasu ka energiavarustuse mitmekesistamisest, eriti seetõttu, et praegu kasutatakse vaid ühte gaasitarbijat.

- (15) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Soome majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Soome eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames komisjoni koostatud soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–5.
- (16) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (17) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 2, 4 ja 5.
- (18) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetseid soovitusi liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, kelle rahaühik on euro, peaks ka Soome tagama nende soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Soomel võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Piirata keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suhtes tekkinud lõhet, tagada naasmine selle eesmärgi juurde 2015. aastal ja hiljem kavakohane kinnipidamine sellest eesmärgist. Tagada, et võlakriteeriumid oleks täidetud, jätkates samas majanduskasvu soosivat eelarvepoliitikat. Rakendada kiirelt struktuuripoliitika programmis ja valitsemissektori kululimiitidega ning 2015.–2018. aasta eelarvekavas ettenähtud reformid, et vähendada eelarve jätkusuutlikkuse mahajäämust ja tugevdada majanduskasvu tingimusi.
2. Tagada omavalitsusstruktuuri ning sotsiaal- ja tervishoiuteenuseid käsitlevate käimasolevate haldusreformide tulemuslik rakendamine, et suurendada kulutõhusust avalike teenuste osutamisel.
3. Parandada kogu tööjõu potentsiaali kasutamist tööturul, sealhulgas parandades tööhõivemäära ja eakamate töötajate tööhõivet, ning tõstes tegelikku pensioniiga, vähendades ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi ning viies pensioniea või pensionihüvitised vastavusse oodatava eluea muutustega. Parandada noorte ja pikaajaliste töötute tööturuväljavaateid, keskendudes eriti kutseharidusele ja suunatud aktiveerimismeetmetele.
4. Jätkata konkurentsi suurendamist toote- ja teenusteturudel, eelkõige jaemüügisektoris, rakendades elutervet konkurentsi edendavat programmi, sealhulgas maakasutuse ja ehitusseaduse muudatused, mis aitavad toetada elutervet konkurentsi.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 141

5. Suurendada jätkuvalt Soome suutlikkust pakkuda uuenduslikke tooteid ja teenuseid ning asutada kiire arenguga ettevõtteid kiiresti muutuv keskkonnas ning jätkata tööstuse mitmekesistamist, eelkõige parandades ärikeskkonda Soome tehtavate investeeringute suurendamiseks ja abistades täiendavalt väikeettevõtteid eksporditurule sisenemisel. Kiirendada Eesti-Soome gaasiühenduse arendamist.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Rootsi 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamuse
Rootsi 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2014/C 247/25)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majandus- poliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makroma- jandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majandus- kasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatahtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majan- duskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesrii- kide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmes- riike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasan- dil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meet- meid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitude rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel Rootsi 2013. aasta riikliku reformikava kohta ⁽⁴⁾ ja esitas arvamuse Rootsi ajakohastatud lähenemisprogrammi (2012–2016) kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).⁽⁴⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 86.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti 13. novembril 2013 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 põhjal vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Rootsit liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Rootsi suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Rootsis esineb endiselt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja poliitikameetmeid. Eelkõige nõuavad jätkuvalt tähelepanu suundumused kodumajapidamiste võlataseme asjus koostoides eluasemeturu ebatõhususega. Kuigi jooksevkonto suure ülejäägiga ei kaasne samasuguseid riske nagu suure puudujäägiga ja ülejääk on osaliselt seotud vajadusega vähendada finantsvõimendust, jälgib komisjon Euroopa poolaasta raames ka jooksevkonto suundumusi Rootsis.
- (8) 16. aprillil 2014 esitas Rootsi nii oma 2014. aasta riikliku reformikava kui ka 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta lähenemisprogrammis seatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada majandustsükli jooksul valitsemissektori eelarve ülejääk keskmiselt 1 % SKPst, nagu on ette nähtud Rootsi eelarveraamistikus. Lähenemisprogrammis on kinnitatud eelmises lähenemisprogrammis kehtestatud keskpika perioodi struktuurse eelarvepuudujäägi eesmärki 1 % SKPst, mis vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. (Ümberarvutatud) struktuurse eelarvepositsiooni põhjal on lähenemisprogrammis ette nähtud tulemus, mis kogu programmiperioodi vältel täidab keskpika perioodi eesmärgi ja koguni ületab seda. Lähenemisprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võlatase, mis on endiselt tublisti madalam kui kontrollväärtus 60 % SKPst, vähenema 2014. aasta 41,5 %-lt 2017. aastaks 35 %-le SKPst. Kokkuvõttes on lähenemisprogrammis sätestatud eelarvestrateegia kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Lähenemisprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Mis puudutab riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust, siis küllaltki suur osa SKPst kulutatakse pikaajalisele hooldusele ning pikemas perspektiivis on ette nähtud oluline kulutuste kasv, et võtta piisaval määral arvesse rahvastiku vananemist; see viib kulutused Rootsis 2060. aastaks 6,4 %-ni SKPst. Rootsi peaks selle probleemiga tegelema, tagades piisava esmase ülejäägi ja hoides vananemisega seotud kulutuste kasvu kontrolli all, et tagada eelarve pikaajaline jätkusuutlikkus. Lähtudes 2014. aasta lähenemisprogrammidele antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et Rootsi lähenemisprogramm on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti eeskirjadega ning et eelarve-eesmärkide saavutamist ohustavad riskid on piiratud.
- (10) Erasektori ja eelkõige Rootsi kodumajapidamiste suur võlakoormus on endiselt murettekitav. Ühtlasi on finantssektori riskipositsioon kodumajapidamiste suhtes (erinevalt riskipositsioonist ettevõttesektori suhtes) kasvanud sedamööda, kuidas on kasvanud kodumajapidamiste sektori võlatase, mis praegu on 83 % SKPst ehk ligikaudu 160 % kasutada olevast sissetulekust. Võlakoormust suurendab veelgi laenumahtude jätkuv kasv ja hüpoteeklaenude tagasimaksmise aeglane tempo. Juhul kui intressimäärad peaksid tõusma, eluasemehinnad langema ja/või kui makromajanduslik olukord peaks halvenema, võib kodumajapidamiste sektori kõrge võlatase osutada riskiteguriks. Niisugune areng mõjutaks kodumajapidamisi ja nende tarbimisharjumusi. Samuti võib sellel olla ebasoodne teise ringi mõju pangandussektorile, sest kasvaksid nii viivislaenude hulk kui ka turupõhise rahastamise kulud. Rootsi ei ole teatanud mingitest meetmetest ega vastu võtnud mingeid meetmeid, mis vähendaksid eluasememaksude alal võlgnevuse soosimist; selleks võiks nihutada maksukoormuse keset, ilma üldist maksukoormust suurendamata. Rootsi on siiski võtnud mõningaid meetmeid, et soodustada ettevaatlikku laenuandmist: mais 2013 kehtestati hüpoteegiga seotud riskipositsioonidele 15 % riskikaalu alampiir ning on teatatud, et seda piiri tõstetakse. Sellele vaatamata on laenude amortiseerimise kord endiselt väga leebe ning amortisatsiooniperioodid väga pikad (laenusumma ja

vara väärtuse suhe on alla 75 %), mõjuvaid meetmeid ei ole sel alal aga võetud, arvestades, et 2013. aasta oktoobri soovitus individuaalsete amortisatsioonikavade kohta on vabatahtlik. Rootsi pankurite liit tugevdas oma soovitust märtsis 2014, kutsudes üles viima amortisatsiooni 70 %-ni laenusumma ja vara väärtuse suhtest. Samuti on Rootsi tegelenud ka ettevõtete maksustamises esineva võlgnevust soosiva hoiakuga: tugevdatud on maksustatavast tulust intresside mahaarvamise piiranguid, alates jaanuarist 2013 on need piirangud laienenud igat tüüpi kontsernisisestele laenudele ja kehtestatud on nn investorite mahaarvamised, mis võivad maksude alal võlgnevuse soodustamist vähendada. Alates 2013. aasta algusest vähendati ka äriühingu tulumaksu 26,3 %-lt 22 %-le.

- (11) Rootsi eluasemeturg, mida on viimase kahe aastakümne jooksul iseloomustanud järsud hinnatõusud, on endiselt võimalik ebastabiilsuse allikas. Eluasemete pakkumises on ikka veel ebatõhusust, mida põhjustavad iseäranis keerukad planeerimismenetlused, piiratud konkurents ehitussektoris ja üürihindade ulatuslik kontroll. Koos võlgnevust soosiva maksusüsteemiga kipuvad need ebatõhusused eluasemete hindu kergitama. Rootsi on võtnud mõningaid meetmeid üüriturul, ent tundub, et nendest ei piisa, et lahendada üüriüsteemi suurest jäikusest tulenev struktuurne probleem. Kevadine eelnõu, mille valitsus esitas 9. aprillil 2014, ei sisaldanud mitte mingeid meetmeid üürituru probleemide lahendamiseks. Rootsi on vastu võtnud meetmed, et vähendada üld- ja detailplaneeringute menetlemise ebatõhusust ja kohalike omavalitsuste monopoli detailplaneeringute alal, nõudes, et eluasemevajaduse kindlaksmääramisel tegutseksid omavalitsused regionaalsest seisukohast lähtudes. Need meetmed on sammud õiges suunas; kõiki neid ei ole aga veel rakendatud ja omavalitsustele, kes nii ei toimi, ei ole ette nähtud mingeid karistusi.
- (12) Vaatamata kõrgele rahastamismäärale on tõendeid, et õpiväljundid kohustuslikus koolis, mõõdetuna rahvusvahelise õpitulemuslikkuse järgi, on halvemad kui 2000ndate alguses: nüüdseks on Rootsi jäänud kõigis kolmes hinnatavas valdkonnas (lugemine, matemaatika ja loodusteadused) allapoole ELi ja OECD keskmist. Lisaks on seos sotsiaal-majandusliku tausta ja koolis saavutatavate tulemuste vahel muutunud tugevamaks ja erinevused koolide vahel on kasvanud. Ehkki valitsuse kavandatud meetmed on sammud õiges suunas, tundub siiski, et vaja läheb radikaalsemaid struktuurimuutusi. Selleks on Rootsil kavas viia läbi koolisüsteemi tulemuslikkuse ülevaatus, et taastada head õpitulemused.
- (13) Noorte, madala kvalifikatsiooniga ja rändetaustaga inimeste seisund tööturul on endiselt nõrk. Noorte töötus on üle ELi keskmise. Ehkki valitsus on astunud samme olukorra parandamiseks, tundub, et raskused võivad olla seotud probleemidega hariduse valdkonnas: haridussüsteem ei suuda anda teatavale osale noortest oskusi, mis on vajalikud edukaks tööturule integreerumiseks. Tööturule integreerumise ning hariduse ja koolituse alal on Rootsi võtnud meetmeid, et hõlbustada koolist tööle üleminekut (õpipõisipõppe reform, sh nn „õpipõisipalk”) ja aidata noortel saada töökogemust („kutsetutvustuse” töökohad). Üleminekut on tegelikult tugevdatud varajaste meetmete tarvituselevõtuga, mis on suunatud enim puudust kannatavatele inimestele. Ent nende meetmete katvus ja jõudmine registreerimata inimesteni, kes ei õpi ega tööta, on endiselt puudulik. Samuti püüab Rootsi kiirendada rändetaustaga inimeste lõimumist, samas kui probleemid püsivad visalt eriti seoses väljastpoolt liitu pärinevate rändetaustaga inimestega. Ning lõpuks analüüsitakse Rootsis praegu restoranide ja toitlustusasutuste kehtiva vähendatud käibemaksu määra tulemuslikkust töökohtade loomise toetamisel. Lõplik hinnang saab eeldatavasti valmis jaanuaris 2016.
- (14) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Rootsi majanduspoliitikat. Ta on hinnanud riiklikku reformikava ja lähenemisprogrammi. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Rootsi eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.
- (15) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

- (16) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 2 ja 3,

SOOVITAB Rootsil võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Jätkata majanduskasvu soosivat eelarvepoliitikat ja säilitada tugev eelarvepositsioon, tagades, et keskpika perioodi eelarve-eesmärgist peetakse kinni kogu lähenemisprogrammiga hõlmatud ajavahemiku jooksul, ning arvestades ka riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse probleeme, mis on tingitud elanikkonna vananemisest.
2. Piirata kodumajapidamiste sektori laenude kasvu ja erasektori võlakoormust. Selleks vähendada isikute tulumaksuarvestuses võlgnevuse soosimise mõju, piirates järk-järgult õigust arvata hüpoteeklaenude intressimaksud maksustatavast tulust maha ja/või tõstes korduvaid omandimakse. Võtta täiendavaid meetmeid, et kiirendada hüpoteeklaenude tagasimaksmise tempot.
3. Tõsta eluasemeturu tõhusust, jätkates üürihindade kehtestamise süsteemi reforme. Eelkõige võimaldada üürihindadel liikuda rohkem turupõhisele tasemele, eemaldades kasutusväärtuse süsteemist ja liberaliseerides üürituru teatavad segmendid, ning lubada üürnike ja üürileandjate vahel suuremat lepinguvabadust. Vähendada planeeringute kehtestamise ja edasikaebamise menetluste pikkust ja keerukust, vähendades ja koondades haldusnõudeid, ühtlustades ehitusnõuded ja -normid kõikides omavalitsustes ja muutes kruntideks jaotamise korra läbi paistvamaks. Julgustada omavalitsusi tegema oma maad kättesaadavaks uute elamuarenduste jaoks.
4. Võtta asjakohaseid meetmeid, et parandada põhioskusi ja hõlbustada hariduse omandamiselt tööturule üleminekut, sh kasutades ulatuslikumalt töökohtadel pakutavat väljaõpet ja õpipoisiõpet. Tugevdada jõupingutusi, et suunata tööturu- ja haridusmeetmed tulemuslikumalt madala haridustasemega noortele ja rändetaustaga inimestele. Suurendada varajast sekkumist ja jõudmist selliste noorteni, kes ei ole avalike teenuste saamiseks registreeritud.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****milles käsitletakse Ühendkuningriigi 2014. aasta riiklikku reformikava ning esitatakse nõukogu arvamus Ühendkuningriigi 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2014/C 247/26)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 9 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusete rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusi ⁽⁴⁾ Ühendkuningriigi 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Ühendkuningriigi ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta ajavahemikuks 2012/13–2017/18.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2014. aastal vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).

⁽⁴⁾ ELT C 217, 30.7.2013, lk 93.

- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samuti võttis komisjon 13. novembril 2013 määruse (EL) nr 1176/2011 põhjal vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Ühendkuningriiki ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise prioriteedid. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärase majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Ühendkuningriigi suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Ühendkuningriigis esineb endiselt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja poliitikameetmeid. Eelkõige tuleb pöörata jätkuvalt tähelepanu sellistele suundumustele kodumajapidamiste võla valdkonnas, mis on seotud hüpoteeklaenude kõrge tasemega ja eluasemeturu struktuurse eripäraga, samuti ebasoodsatele suundumustele ekspordi turuosa alal. Eluasemesektori riskid on seotud jätkuva struktuurilise alapakkumisega eluasemeturul: turuomased pakkumispäärad, eriti Londonis, ning pakkumise suhteliselt aeglane reageerimine nõudluse kasvule kergitab jätkuvalt eluasemehindu, eriti Londonis ja riigi kaguosas, ning sunnib ostjaid võtma suuri hüpoteeklaene. Ehkki kahanev ekspordi turuosa ei põhjusta tõenäoliselt riske lühiajalises perspektiivis, osutab see koos jooksevkonto puudujäägiga siiski struktuursetele probleemidele. Need on seotud oskustöötajate nappuse ja taristu puudustega. Riigi rahanduse alal ei ole Ühendkuningriik prognooside kohaselt vastavuses nõukogu poolt ülemäärase puudujäägi korrigeerimiseks kehtestatud tähtajaga ning keskmine iga-aastane eelarvepositsiooni tugevdamine jääb alla soovitatud tasemele.
- (8) 30. aprillil 2014 esitas Ühendkuningriik oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 2014. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) Vastavalt teatavaid Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga seotud sätteid käsitleva protokoll (nr 15) artiklile 4 ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõikes 1 kehtestatud kohustust vältida ülemäärast valitsemissektori eelarve puudujääki. Protokolli artiklis 5 on sätestatud, et Ühendkuningriik peab üritama vältida ülemäärast valitsemissektori eelarve puudujääki. Nõukogu otsustas 8. juulil 2008 vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 104 lõikele 6, et Ühendkuningriigil on ülemäärane eelarvepuudujääk.
- (10) 2014. aasta lähenemisprogrammis sätestatud eelarvestrateegia eesmärk on saavutada tsükliiselt kohandatud eelarve tasakaal jooksva viieaastase ajavahemiku jooksul, mis senise seisuga lõpeb eelarveaastal 2018/19. Lähenemisprogramm ei sisalda stabiilsuse ja kasvu paktis sätestatud keskpika perioodi eelarve-eesmärki. Valitsemissektori eelarve puudujääk on eelarveaastal 2014/15 hinnanguliselt 5,0 % SKPst, olles langenud selle tasemeni haripunktist 11,4 % SKPst 2009/10. aastal. See ei ole vastavuses tähtajaga, mille nõukogu on määranud ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks. Lähenemisprogrammi kohaselt korrigeeritakse ülemäärane eelarvepuudujääk tasemel 2,4 % SKPst eelarveaastal 2016/17, seega kaks aastat pärast nõukogu seatud tähtaega. Lähenemisprogrammist ilmneb, et valitsemissektori struktuurne (ümberarvutatud) eelarvepuudujääk väheneb 2014/15. aastal 0,3 protsendipunkti võrra 4,4 %-ni SKPst. Eelarvekava ei ole piisav, saavutamaks aasta keskmist konsolideerimismäära, mida soovitatakse ülemäärase puudujäägi korrigeerimiseks. Järgmistel aastatel on lähenemisprogrammis ette nähtud (ümberarvutatud) struktuurse eelarvepositsiooni iga-aastane paranemine 2015/16. aastal 0,8 ja 2016/17. aastal 1,3 protsendipunkti võrra. Kokkuvõttes vastab lähenemisprogramm stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele ainult osaliselt.
- (11) Seni on konsolideerimine toimunud peamiselt kulude kärpimise teel, seepärast võiks kaaluda maksubaasi laiendamist saadavat võimalikku tulukasvu. Ühendkuningriigis on saamata jäävate maksude osakaal suur, eriti kaudsete maksude puhul. Lähenemisprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse kasvama 2015/16. eelarveaastal 93,1 protsendini ning seejärel 2018/19. aastal kahanema uuesti 86,6 protsendini. Ühendkuningriigi lähenemisprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium

on usutav. Võimalikud eelarveprognosidega seotud riskid tulenevad oodatust väiksemast majanduskasvust, mis on tingitud sellest, et piiratud palgad kahandavad eratarbimist ja ebakindlus takistab investeeeringuid. Sellele vaatamata on prognoosid kooskõlas komisjoni talituste 2014. aasta kevadprognoosiga: ka viimases ei oodata, et ülemäärane puudujääk saaks korrigeeritud nõukogu seatud tähtjaks. Peale selle jääb komisjoni prognoosi põhjal (korrigeeritud) muutus struktuurilises eelarvepositsioonis ajavahemikus 2010–2014 igal aastal keskmiselt 0,6% võrra SKP-st alla soovitatud taseme ning eeldatavalt esineb see puudus ka 2015. aastal. Lähtudes lähenemisprogrammile antud hinnangust ja komisjoni prognoosist ning toimides kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, on nõukogu arvamusel, et selleks, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse alusel esitatud soovitusel järgimine, on vaja võtta täiendavaid meetmeid.

- (12) Ühendkuningriik on võtnud meetmeid nii eluasemesektori nõudluse kui ka pakkumise poolel. Ehkki uute eluasemete pakkumine on kasvanud, on see endiselt väike ja on nõudlusest tugevasti maha jäänud. Koostoides madalate intressimäärade ja hüpoteeklaenude leebemate tingimustega (nt laenu ja sissetuleku suurem kordaja) on see kergitanud elamuhindu mõnedes Ühendkuningriigi osades, eriti Londonis. Ebapiisav pakkumine on juba ammu olnud struktuurset laadi ja see jätkub tõenäoliselt ka veel keskpika aja jooksul. Tuleb võtta meetmeid, et veelgi elavdada elamute pakkumist, luues sobivad stiimulid, et suurendada pakkumist kohalikul tasandil. Ametiasutused peaksid jätkuvalt jälgima eluasemehindu ja hüpoteeklaenude taset ning olema valmis võtma sobivaid meetmeid, sealhulgas vajaduse korral kohandama laenu tagatist „Help to Buy 2”. Tuleb suurendada selliste makrotasandi usaldatavusnõuete kohaldamise läbipaistvust ja nende mõju, mida rahanduspoliitika komitee võib kehtestada eluasemehindade ülemäärase tõusu ja hüpoteeklaenukoormuse leevendamiseks. Eluasemeturu moonutuste vähendamiseks tuleks kaaluda maa- ja omandimaksu reforme.
- (13) Ühendkuningriik tegeleb jätkuvalt tööpuuduse ja vaeghõive probleemidega ning konkreetsemate küsimustega, mis on seotud noorte tööpuudusega. Noortele tööturul vajalike oskuste ja töökogemuste andmine ja õpipoisiõppekohtade pakkumise suurendamine on olulised proovikivid. See selgitab, miks projekti „Youth Contract” pakutavate palgatoetuste kasutamine on prognoosist endiselt väiksem. Tööturul valitseb oskuste nõudlusele mittevastavus ja ametiasutused üritavad anda tööjõule uusi oskusi, et lahendada töötuse probleemi ja ühtlasi leevendada kvaliteetsete kutse- ja tehniliste oskuste puudust. Õpipoisiõppe programmide kvaliteeti on püütud küll parandada, aga vaja on edasisi jõupingutusi. Peale selle on kvalifikatsioonisüsteem endiselt keerukas ja vajab ühtlustamist, et hõlbustada üldist kvalifikatsiooni tunnustamist ja paremini kaasata tööandjaid.
- (14) Ametiasutused tegelevad puudulike tööstiimulite probleemiga, eriti sotsiaaltoetuste saajate hulgas, võttes kasutusele toetusprogrammi „Universal Credit”, mille abil jääb tööle siirduvatel inimestel kätte senisest suuremas mahus hüvitisi. Programmil „Universal Credit” võib küll olla positiivne mõju tööhõivele, aga palju sõltub selle tegelikust rakendamisest ja tugiteenustest, sealhulgas muude hüvitiste koosmõjust. Keskendumine tööle naasmisele kajastub ka asjaolus, et paljude tööealistele suunatud hüvitiste ja maksukrediitide iga-aastasele kohandusele kehtib kuni 2016. aastani piirmäär 1%.
- (15) Ühendkuningriigil tuleb jätkuvalt tegeleda lastevanemate tööhõive suurendamise probleemiga ning parandada kvaliteetse ja taskukohase lastehoiu kättesaadavust. Riik võtab jätkuvalt kasutusele kavasid, millega muudetakse lastehoid taskukohaseks niihästi osalise tööaja kui ka täistööajaga töötavate vanemate jaoks, arvestades erinevat sissetuleku taset. Siiski on lastehoiu hinnad liidu ühed kõige kõrgemad ning on jätkuvalt probleemiks leibkonna teise palgasaaja ja üksikvanemate jaoks.
- (16) Mis puutub rahastamisvõimalustesse, siis ehkki krediiturgudel on tingimused 2013. aasta jooksul paranenud, on laenumahu kasv endiselt nõrk ja senise poliitika edu tõestamiseks on vaja rohkem aega. Eelkõige on laenu kättesaadavus probleemiks VKEdele. Kui suurfirmad saavad end rahastada otse hulgiturul ja saada kasu Ühendkuningriigis pakutavatest hästi arenenud finantsteenustest, peavad VKEd oma

välisrahastust hankima peamiselt pankadelt. Edusamme on tehtud möödunudaastase soovitusel alal, mis käsitles panganduskonkurentsi suurendamist uute pankade (nn konkureerivate pankade) loomise teel (üks neist on näiteks TSB, mis küll ei ole veel täiesti iseseisev).

- (17) Detsembris 2013 avaldas Ühendkuningriik ajakohastatud riikliku taristukava: taristu planeerimise, rahastamise, finantseerimise ja väljaehitamise pikaajalise ja strateegilise kontseptsiooni. Selles on ette nähtud tulevikku vaatav kapitaliinvesteeringute arendamise plaan aastani 2020 ja kauemaks, kokku 375 miljardi naelsterlingi ulatuses (ligikaudu 460 miljardit eurot). Suur osa sellest plaanist (340 miljardit naelsterlingit ehk ligikaudu 420 miljardit eurot) puudutab investeeringuid energia- ja transpordisektoris. Umbes kolmveerand neist summadest tuleb kava kohaselt eraallikatest, ülejäänud aga riiklikest vahenditest. Ehkki kava näol on tegemist asjakohase algatusega, on endiselt kahtlusi erasektorist tuleva rahastuse osas, samuti õiguskindluse ja õigeaegsete projekteerimislubade osas. Tarvis on rangeid mehhanisme, millega maandada finantseerimis- ja teostusriske, tagades samas taristu kavandatud ja tegelike kulutuste läbipaistvuse.
- (18) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Ühendkuningriigi majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Ühendkuningriigi eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 1–6.
- (19) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Ühendkuningriigi lähenemisprogrammiga tutvunud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (20) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 2, 3, 5 ja 6,

SOOVITAB Ühendkuningriigil võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada eelarvestrateegiat, püüdes korrigeerida ülemäärast puudujääki jätkusuutlikult ja kooskõlas nõukogu poolt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse käigus antud soovitusel. Ajada diferentseeritud, majanduskasvu soodustavat eelarvekärbete poliitikat, eelistades kapitalikulutusi. Et aidata kaasa eelarve konsolideerimisele, tuleks kaaluda tulude suurendamist maksubaasi laiendamise teel. Leevendada taristuga seotud struktuuriliste kitsaskohtade, oskuste nõuetele mittevastavuse ja VKEdel rahastamisvõimaluste probleeme, et soodustada nii kaupade kui ka teenuste ekspordid kasvu.
2. Suurendada selliste makrotasandi usaldatavusnõuete kohaldamise läbipaistvust ja nende mõju, mida Inglismaa keskpanga rahanduspoliitika komitee kehtestab eluasemesektori suhtes. Võtta asjakohased meetmed, et reageerida kinnisvarahindade kiirele tõusule piirkondades, mis annavad märkimisväärse osa Ühendkuningriigi majanduskasvust, eelkõige Londonis, ning maandada kõrge hüpoteeklaenukoormusega seotud riske. Jälgida laenu tagatistkava „Help to Buy 2” ning seda vajaduse korral kohandada. Kaaluda eluasemeturu moonutuste vähendamiseks maa- ja omandimaksu reforme, sealhulgas kinnisvara ümberhindamise meetmeid. Jätkata jõupingutusi, et suurendada elamispiindade pakkumist.
3. Jätkata projekti „Youth Contract”, eelkõige parandades oskusi, mis vastavad tööandjate vajadustele. Tagada tööandjate kaasatus, keskendudes oskuste ja tööturu nõudluse omavahelise vastavuse parandamisele keerukamate ja kõrgema tasemega oskuste pakkumise ning õpipoisiõppe ulatuslikuma pakkumise teel. Vähendada väheste põhioskustega noorte hulka.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

4. Jätkata jõupingutusi, et vähendada laste vaesust vähese sissetulekuga leibkondades, tagades, et programm „Universal Credit” ja muud sotsiaalhoolekande reformid tooksid kaasa piisavad hüvitised ja selged tööstiimulid ning tugiteenused. Parandada taskukohase kvaliteetse lastehoiu kättesaadavust.
5. Jätkata jõupingutusi, et parandada VKEde rahastuse kättesaadavust pankadest ja pangavälistest allikatest. Tagada Briti äripanga Business Bank tulemuslik toimimine ja toetada konkureerivate pankade senisest suuremat kohalolekut.
6. Võtta järeelmeetmeid riikliku taristukava suhtes, suurendades planeerimisprotsesside prognoositavust ja tagades selguse rahastamiskohustuste asjus. Tagada läbipaistvus ja aruandekohustus, andes järjepidevat ja ajakohast teavet taristukava rakendamise kohta.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

NÕUKOGU SOOVITUS,**8. juuli 2014,****eurot rahaühikuna kasutatavate liikmesriikide majanduspoliitika üldsuuniste rakendamise kohta**

(2014/C 247/27)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 136 koostoimes artikli 121 lõikega 2,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroala praegust majanduskeskkonda iseloomustab aeglane, kuid endiselt habras majanduse elavnemine. 2013. aastal ja 2014. aasta alguses vähenes euroalal inflatsioon märkimisväärselt ning eeldatavalt peaks inflatsioon prognoosiperioodi jooksul suurenema väga aeglaselt; see kajastab praegust loidust euroalal ning suhteliste hindade jätkuvat kohandumist haavatava majandusega riikides ja euro vahetuskursi varasemat tugevnemist. Kuigi majanduse elavnemine muutub laiapõhjalisemaks, püsivad eurot rahaühikuna kasutatavate liikmesriikide (edaspidi „euroala liikmesriigid“) vahel suured erinevused.
- (2) Euroala on rohkem kui lihtsalt oma liikmete summa. Majandus- ja finantskriis paljastas selgelt euroala liikmesriikide vahelise tiheda seotuse ning tõstis esile vajaduse tugevdada eelarve-, finants- ja struktuuripoliitika koordineerimist euroala liikmesriikide vahel, et tagada sidus poliitika euroalal tervikuna. Euroala liikmesriigid kirjutasid 2. märtsil 2012 alla majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingule, võttes sellega endale kohustuse ellu viia ulatuslikke poliitilisi reforme ja koordineerida oma poliitikat. 2013. aastal jõustusid nn teise majanduse juhtimise paketi määrused ⁽³⁾, mis on veelgi süvendanud eelarve- ja majanduspoliitika koordineerimist euroalal. Euroala liikmesriikidel on konkreetne vastutus juhtimise uue raamistiku tulemusliku rakendamise eest. See eeldab suuremat vastastikust survet riiklike reformide rakendamise ja konservatiivse eelarvepoliitika toetamiseks, riiklike reformide tõhusamaks hindamiseks euroala seisukohast, võimalike ülekanduvate mõjude arvessevõtmiseks ja hästi toimiva majandus- ja rahaliidu seisukohast oluliste poliitikasuundade soodustamiseks. See nõuab ka euroala strateegia nõuetekohast tutvustamist.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekvade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

- (3) Kuna euroala liikmesriikide vahel on suur vastastikune sõltuvus, võib struktuurireformide rakendamisega kaasneda suur ülekanduv mõju, mida tuleb arvesse võtta, et tagada poliitikameetmete optimaalne kavandamine ja rakendamine euroala üksikute liikmesriikide ja euroala kui terviku jaoks. Näiteks kooskõlastatum tegevus reformide rakendamisel aitaks kaasa liikmesriikide vajalikule lähenemisele. Selle puhul on määrava tähtsusega euroala liikmesriikide reformikavade arutelu varajases etapis, mis tugineb olemasolevatele tavadele, ning makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tulemuslik rakendamine.
- (4) Euroala üks peamine eesseev poliitiline ülesanne on vähendada valitsemissektori võlga, viies ellu diferentseeritud, majanduskasvu soodustavat eelarvepoliitikat, ning samal ajal suurendada euroala kasvupotentsiaali ja tegeleda kriisi sotsiaalsete tagajärgedega. Euroala eelarvepositsioon on paranenud tänu eelarve konsolideerimisele eelmistel aastatel, kuid mitu euroala liikmesriiki peavad veel jätkama eelarve kohandamist, et vähendada oma väga kõrget võla taset. Kõik euroala liikmesriigid peaksid parandama riigi rahanduse kvaliteeti tootlikkuse ja tööhõive suurendamise eesmärgil.
- (5) Kriisi algetapis vähenesid euroalal oluliselt investeeringud ning need ei ole veel taastunud oma pikaajalisel keskmisel tasemel. Investeeringute loid suurenemine on põhjustatud erasektori finantsvõimenduse vähenemise, finantssektori killustatuse ja riiklike investeeringute vähendamise tinginud vajaliku eelarvekonsolideerimise koosmõjust. Infrastruktuuri ja oskustesse tehtavate investeeringute suurendamine on määrava tähtsusega majanduse elavdamise jätkumiseks ja potentsiaalse majanduskasvu suurendamiseks. Suur osa investeeringutest peab tulema erasektorist, kuid ametiasutustel saab olla oluline roll investeeringuid toetavate tingimuste loomisel.
- (6) Euroalal püsib laenuandmine reaalmajandusele jätkuvalt madal ning finantsturu killustatus on endiselt suur, hoolimata riigi võlakohustustega seotud surve vähenemisest. Rahastamisvõimalused, eelkõige VKEdes jaoks on jätkuvalt probleemiks mitmes liikmesriigis ning see võib kahjustada majanduse elavdamist. Seepärast on vaja algatusi, mille eesmärk on taastada krediitvood, tugevdada kapitaliturgusid ning suurendada majanduse pikaajalist rahastamist. Sellised meetmed nagu pankade bilansside parandamise lõpuleviimine, vajaduse korral omakapitalipuhvrite edasine tugevdamine, varade kvaliteedi läbivaatamine ja stressitestid aitavad välja selgitada allesjäänud nõrku kohti ning seega tugevdada usaldust sektori kui terviku suhtes. Olulisi edusamme on tehtud seoses pangandusliiduga: eelkõige ühtse järelevalvemehhanismi loomisel ja kokkuleppe saavutamisel ühtse kriisilahendusmehhanismi kohta.
- (7) Finantskriis on esile toonud puudusi majandus- ja rahaliidu ülesehituses. Komisjon esitas 28. novembril 2012 tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskava, et algatada üleeuroopaline arutelu. 5. detsembril 2012 esitas Euroopa Ülemkogu eesistuja tihedas koostöös Euroopa Komisjoni presidendi, eurorühma esimehe ja Euroopa Keskpannga presidendiga aruande, milles käsitleti mitut komisjoni tegevuskavas esitatud ideed ning mis sisaldas ajakava ja etappe majandus- ja rahaliidu väljakujundamise lõpuleviimiseks. Euroopa Parlament esitas oma seisukoha 20. novembri 2012. aasta resolutsioonis. Alates sellest on võetud olulisi meetmeid. Euroopa Ülemkogu esitas 2013. aasta detsembris oma edasised seisukohad. Majandus- ja rahaliidu edasiarendamine eeldab järkjärgulist lähenemisviisi, milles on ühendatud distsipliin ja solidaarsus. Nn esimese⁽¹⁾ ja teise majanduse juhtimise paketi õigusaktide kohaselt vaadatakse nende rakendamine esimest korda läbi 2014. aasta lõpuks,

(1) Nõukogu 8. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1177/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 33); nõukogu 8. novembri 2011. aasta direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 41); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal (ELT L 306, 23.11.2011, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1174/2011 euroalal esineva ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks võetavate täitemeetmete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 8); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1175/2011, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 12); Euroopa parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

SOOVITAB euroala liikmesriikidel võtta ajavahemikus 2014–2015 üksikult ja üheskoos, ilma et see piiraks nõukogu pädevust liikmesriikide majanduspoliitika koordineerimisel, kuid eelkõige eurorühmas majanduspoliitika koostööstamise raamistikus järgmisi meetmeid:

1. Edendada ja jälgida tihedas koostöös komisjoniga struktuurireformide rakendamist neis valdkondades, mis on kõige olulisemad euroala sujuvaks toimimiseks, et soodustada majanduskasvu ja lähenemist ning sisemiste ja väliste tasakaalustamatuste kohandamist. Hinnata ja edendada reformilubaduste täitmisel tehtud edusamme euroala liikmesriikides, kus esineb ülemäärane tasakaalustamatus, ning reformide elluviimisel tehtud edusamme euroala liikmesriikides, kus tasakaalustamatus nõuab otsustavat tegutsemist, et piirata negatiivsete mõjude ülekandumist ülejäänud euroalale. Soodustada asjakohast poliitikat suure jooksevkonto ülejäägiga riikides, et aidata kaasa positiivse mõju ülekandumisele. Korraldada regulaarselt temaatilisi arutelusid selliste töö- ja tooteturu struktuurireformide üle, millel võib olla suur ülekanduv mõju, keskendudes tööjõu suure maksukiilu vähendamisele ja teenusteturu reformimisele.
2. Koordineerida tihedas koostöös komisjoniga euroala liikmesriikide eelarvepoliitikat, eelkõige eelarvekavade hindamise käigus, et tagada kogu euroalal sidus ja majanduskasvu soodustav eelarvepoliitika. Parandada riigi rahanduse kvaliteeti ja jätkusuutlikkust, seades prioriteediks materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud riiklikul ja ELi tasandil. Tagada riiklike eelarveraamistike, sealhulgas riiklike eelarvenõukogude tugevus.
3. Tagada pangandussüsteemi vastupanuvõime, eelkõige võttes varade kvaliteedi läbivaatamise ja stressitide puhul vajalikke järelmeetmeid ning rakendades pangandusliidu määrusi ja jätkates täiendavat tööd, mis on ette nähtud ühtse kriisilahendusmehhanismi üleminekuperioodil. Stimuleerida erasektori investeeringuid ja suurendada krediidivoogusid majandusse meetmete abil, millega parandatakse laenusaamise võimalusi VKEde jaoks, tugevdatakse kapitaliturge ja taaskäivitatakse väärtipaberistamise turg vastavalt Euroopa majanduse pikaajalist rahastamist käsitlevas komisjoni teatises esitatud ettepanekutele ja ajakavale.
4. Jätkata tööd majandus- ja rahaliidu tihendamiseks ning aidata kaasa majandusjärelvalve raamistiku parandamisele läbivaatamiste raames, mis on kavandatud 2014. aasta lõpuks.

Brüssel, 8. juuli 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

P. C. PADOAN

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

NÕUKOGU

SELGITAV MÄRKUS

2014. aasta Euroopa poolaasta raames nõukogu poolt liikmesriikidele esitatavate soovituste saatedokument

(2014/C 247/28)

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97⁽¹⁾ majandusdialogi käsitlevasse jakku kuuluva artikli 2ab lõikes 2 sätestatakse, et „nõukogult oodatakse reeglina komisjoni soovituste ja ettepanekute järgimist või oma seisukoha avalikku selgitamist”.

Seoses kõnealuse „täida või põhjenda täitmatajätmist”-eeskirjaga esitab nõukogu käesolevaga järgmised selgitused 2014. aasta Euroopa poolaasta raames liikmesriikidele esitatavaid riigipõhiseid soovitusi käsitlevates komisjoni soovitustes tehtud heakskiidetud muudatuste kohta, millega komisjon ei ole nõus.

Nõukogu on samuti heaks kiitnud mitmed soovitustes tehtavad täiendused ning faktilised või tehnilised muudatused, mille tegemist komisjon täielikult toetab (*).

BELGIA**RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 3****Komisjoni tekst**

Hoida kontrolli all tulevaste elanikkonna vananemisega, eriti pensionide ja pikaajalise hooldusega seotud avaliku sektori kulutuste kasv, suurendades jõupingutusi, et vähendada lõhet tegeliku ja seadusjärgse pensioniea vahel, kiirendada ennetähtaegselt pensionile jäämise võimaluste vähendamist, edendada aktiivsena vananemist, siduda ametlik pensioniiga ja tööstaažiga seotud nõuded eeldatava keskmise eluea muutustega ning parandada riiklike kulutuste kulutõhusust pikaajalise hoolduse puhul.

Kokkulepitud tekst

Hoida kontrolli all tulevaste elanikkonna vananemisega, eriti pensionide ja pikaajalise hooldusega seotud avaliku sektori kulutuste kasv, suurendades jõupingutusi, et vähendada lõhet tegeliku ja seadusjärgse pensioniea vahel, kiirendada ennetähtaegselt pensionile jäämise võimaluste vähendamist, edendada aktiivsena vananemist, siduda ametlik pensioniiga ja tööstaažiga seotud nõuded eeldatava keskmise eluea muutustega ning parandada riiklike kulutuste kulutõhusust pikaajalise hoolduse puhul.

(¹) Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1).

(*) Muudetud tekst on esitatud *kaldkirjas* ja välja jäetud tekst *läbikriipsutatuna*.

Selgitus

Lepiti kokku, et arvestades tegeliku ja ametliku pensioniea vahelist erinevust, jääb Belgias endiselt peamiseks proovikiviks tegeliku pensioniea tõstmine. Olulise käimasoleva reformiga suurendatakse praegu ennetähtaegselt pensionile jäämiseks nõutavat miinimumvanust ja tööstaaži; ametliku pensioniea tõstmine lühemas perspektiivis suurendaks seda erinevust ja kujutaks endast seetõttu reformi tegemist ebasobival ajal.

BULGAARIA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

TŠEHHI VABARIIK

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

TAANI

Soovitustesse ei tehtud muudatusi.

SAKSAMAA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

EESTI

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

IIRIMAA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

HISPAANIA

RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 5

Komisjoni tekst

Rakendada sotsiaalse kaasatuse riiklik tegevuskava (2013–2016) ning hinnata selle tulemuslikkust kogu selle eesmärkide ulatuses. Tugevdada tööhõive- ja sotsiaalteenistuste vahelist haldussuutlikkust ja koordineerimist, et luua riskirühmade abistamiseks integreeritud süsteem, ning ühtlustada menetlused, et toetada üleminekut miinimumsissetuleku kavalt tööturule. Muuta peretoetuste kavad sihipärasemaks ja parandada teenuste kvaliteeti, eelistades madala sissetulekuga ja lastega leibkondi, et tagada sotsiaalsiirete progressiivsus ja tulemuslikkus.

Kokkulepitud tekst

Rakendada sotsiaalse kaasatuse riiklik tegevuskava (2013–2016) ning hinnata selle tulemuslikkust kogu selle eesmärkide ulatuses. Tugevdada tööhõive- ja sotsiaalteenistuste vahelist haldussuutlikkust ja koordineerimist, et luua riskirühmade abistamiseks integreeritud süsteem, ning ühtlustada menetlused ning ergutada miinimumsissetuleku kavade eest vastutavate avaliku halduse asutuste seas ühtlustatud menetluste kasutamist, et toetada üleminekut miinimumsissetuleku kavalt tööturule. Muuta peretoetuste kavad sihipärasemaks ja parandada teenuste kvaliteeti, eelistades madala sissetulekuga ja lastega leibkondi, et tagada sotsiaalsiirete progressiivsus ja tulemuslikkus.

Selgitus

See sõnastus on rohkem kooskõlas avaliku halduse asutuste vahelise pädevuste jaotusega sotsiaalteenistuste ja miinimumsissetuleku kavade valdkonnas, kus riik teeb tehnilisel ja poliitilisel tasandil koostööd piirkondadega, mis võib protsesse paremaks muuta.

PRANTSUSMAA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

HORVAATIA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

ITAALIA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

LÄTI

Soovitustes ei tehtud muudatusi.

LEEDU

RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 3

Komisjoni tekst

Suunata aktiivse tööturupoliitika meetmed paremini madala kvalifikatsiooniga töötajatele ja pikaajalistele töötutele. Parandada töötushüvitiste katvust ja piisavust ning seostada need aktiveerumisega. Tegelda visalt püsiva ebakõlaga oskuste ja tööturu nõudluse vahel, viies hariduse paremini vastavusse tööturu vajadustega ja edendades elukestvat õpet. Noorte tööalase konkurentsivõime suurendamiseks eelisarendada kvaliteetsete õpipõisiõppe võimaluste pakkumist ja tugevdada partnerlust erasektoriga. Vaadata üle tööõiguse asjakohasus, eelkõige töölepingute raamistiku ja tööaja korralduse osas, konsulteerides seejuures sotsiaalpartneritega.

Kokkulepitud tekst

Suunata aktiivse tööturupoliitika meetmed paremini madala kvalifikatsiooniga töötajatele ja pikaajalistele töötutele. Parandada töötushüvitiste katvust ja piisavust ning seostada need aktiveerumisega. Tegelda visalt püsiva ebakõlaga oskuste ja tööturu nõudluse vahel, viies hariduse paremini vastavusse tööturu vajadustega, *muu hulgas tuginedes vajaduste prognoosimise süsteemidele*, ja edendades elukestvat õpet. Noorte tööalase konkurentsivõime suurendamiseks eelisarendada kvaliteetsete õpipõisiõppe võimaluste pakkumist, *muud töökohal pakutavat väljaõpet*, ja tugevdada partnerlust erasektoriga. Vaadata üle tööõiguse asjakohasus, eelkõige töölepingute raamistiku ja tööaja korralduse osas, konsulteerides seejuures sotsiaalpartneritega.

Selgitus

Tööhõivekomitee mitmepoolse järelevalve töö järelustes tunnustati töökohal pakutava väljaõppe reformide rolli Leedus ning vajadust koostada kavad kutsehariduse ja -koolituse tõhususe suurendamiseks ning neid kavasisid edasi arendada.

LUKSEMBURG

RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 2

Komisjoni tekst

Selleks et tagada eelarve pikaajaline jätkusuutlikkus, piirata vananemisega seotud kulusid, muutes pikaajalise hoolduse kulutõhusamaks, jätkata pensionireformiga ja tõsta tegelikku pensioniiga, sh piirates ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi ja sidudes seadusjärgse pensioniea keskmise eeldatava elueaga. Tugevdada jõupingutusi eakate töötajate osalemise suurendamiseks tööturul, sealhulgas parandades nende tööalast konkurentsivõimet elukestva õppe kaudu.

Kokkulepitud tekst

Selleks et tagada eelarve pikaajaline jätkusuutlikkus, piirata vananemisega seotud kulusid, muutes pikaajalise hoolduse kulutõhusamaks, jätkata pensionireformiga ja tõsta tegelikku pensioniiga, sh piirates ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi ja ~~sidudes seadusjärgse pensioniea~~, viies keskmise pensioniea või pensionihüvitised vastavusse keskmise eeldatava elueaga. Tugevdada jõupingutusi eakate töötajate osalemise suurendamiseks tööturul, sealhulgas parandades nende tööalast konkurentsivõimet elukestva õppe kaudu.

Selgitus

Selles muudatuses lepitati kokku, kuna olukorras, kus seadusjärgseks pensionieaks on määratud 65. eluaasta ning tegelikult jääda pensionile alla 60 aasta vanuselt, on oluline kõigepealt kaotada lõhe tegeliku ja seadusjärgse pensioniea vahel.

RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 4**Komisjoni tekst**

Jätkata pingutusi noorte tööpuuduse vähendamiseks madala kvalifikatsiooniga sisserändaja taustaga töötajate hulgas, kasutades ühtset strateegiat, sh parandades aktiivset tööturupoliitikat ja selle järelevalvet, tegeledes ebakõlaga oskuste ja tööturu nõudluse vahel ning vähendades rahalisi stiimuleid, mis motiveerivad mitte töötama. Selleks kiirendada üld- ja kutsehariduse ja koolituse reformi rakendamist, et noorte oskused vastaksid paremini tööturu nõudlusele.

Kokkulepitud tekst

Jätkata pingutusi noorte tööpuuduse vähendamiseks, sealhulgas madala kvalifikatsiooniga sisserändaja taustaga töötajate hulgas, kasutades ühtset strateegiat, sh parandades aktiivset tööturupoliitikat ja selle järelevalvet, tegeledes ebakõlaga oskuste ja tööturu nõudluse vahel ning vähendades rahalisi stiimuleid, mis motiveerivad mitte töötama. Selleks kiirendada üld- ja kutsehariduse ja koolituse reformi rakendamist, et noorte oskused vastaksid paremini tööturu nõudlusele.

Selgitus

Tööhõive olukorra jälgimise vahend näitab, et noorte töötus on Luksemburgi jaoks probleem. Tööhõivekomitee mitmepoolse järelevalve raames tervitati noortegarantii loomist ja selle suuremat keskendatust sisserändaja taustaga inimestele.

UNGARI

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

MALTA**RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 2****Komisjoni tekst**

Hoogustada käimasolevat pensionireformi, kiirendades eeskätt märkimisväärselt õigusjärgse pensioniea kavandatud tõstmist ning sidudes selle seejärel oodatava eluea muutumisega. Tagada, et riikliku tervishoiusüsteemi terviklik reform suudaks pakkuda olemasolevate ressursside kulutõhusat ja jätkusuutlikku kasutamist, nagu esmatasandi arstiabi parandamine.

Kokkulepitud tekst

Hoogustada jätkata riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks käimasolevat pensionireformi, näiteks kiirendades eeskätt märkimisväärselt õigusjärgse pensioniea kavandatud ja jõustatud tõstmist ning sidudes selle seejärel oodatava eluea muutumisega. Tagada, et riikliku tervishoiusüsteemi terviklik reform suudaks pakkuda olemasolevate ressursside kulutõhusat ja jätkusuutlikku kasutamist, nagu esmatasandi arstiabi parandamine.

Selgitus

Pensionireform Maltal on käimasolev protsess. Malta rõhutab eriti seda, et pensionide tööühma töö peaks saama valmis 2014. aasta oktoobriks. Nimetatud tööühm koostab tervikliku strateegia, mille eesmärk on käsitleda pensionide piisavust ja jätkusuutlikkust Maltal. Ehkki Malta nõustub pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamise eesmärgiga, on selle saavutamise meetmetega seoses vaja rohkem paindlikkust, kuna ettekirjutused annaksid soovitud vastupidise tulemuse, sest need pigem takistaksid kui toetaksid pensionireformi edenemist. Väljapakutud muudatus on kooskõlas 2013. aasta riigipõhises soovitusel esitatud sõnastusega, millega nähti ette teatud kaalutlusõigus võrreldes 2014. aasta riigipõhises soovitusel pakutud liialt ettekirjutava sõnastusega.

MADALMAAD**RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 2****Komisjoni tekst**

Suurendada jõupingutusi eluasemeturu reformimiseks, kiirendades hüpoteeklaenu intresside maksustatavast tulust mahaarvamise vähendamist, nähes üüriturul ette turupõhisema hinnakujundamise mehhanismi ning sidudes sotsiaalelamusektoris üürihinna senisest enam kodumajapidamise sissetulekuga. Jälgida, kuidas sotsiaalelamusektori reformid mõjutavad sotsiaaleluasemete ligipääsetavust ja taskukohasust madala sissetulekuga leibkondade jaoks. Jätkata jõupingutusi sotsiaaleluasemepoliitika muutmiseks, et toetada enim abi vajavaid leibkondi.

Kokkulepitud tekst

Suurendada jõupingutusi eluasemeturu reformimiseks, *kui majanduskeskkond seda võimaldab*, kiirendades hüpoteeklaenu intresside maksustatavast tulust mahaarvamise vähendamist, nähes üüriturul ette turupõhisema hinnakujundamise mehhanismi ning sidudes sotsiaalelamusektoris üürihinna senisest enam kodumajapidamise sissetulekuga. Jälgida, kuidas sotsiaalelamusektori reformid mõjutavad sotsiaaleluasemete ligipääsetavust ja taskukohasust madala sissetulekuga leibkondade jaoks. Jätkata jõupingutusi sotsiaaleluasemepoliitika muutmiseks, et toetada enim abi vajavaid leibkondi.

Selgitus

Oldi üksmeel, et tulust hüpoteeklaenu intresside mahaarvamise reformiga kaasnevad praegustes majandusoludes riskid, eriti seetõttu, et rohkem kui 1 miljon kodumajapidamist on olukorras, kus nende eluaseme tarbeks võetud võlad ületavad nende varade väärtust (hüpoteeklaenu jääk on eluaseme väärtusest suurem). Seetõttu peeti viidet majanduskeskkonnale, milles kõnealused reformid toimuksid, selle soovitusel puhul eriti oluliseks.

AUSTRIA**RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 2****Komisjoni tekst**

Parandada pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust, viies lõpule meeste ja naiste seadusjärgse pensioniea ühtlustamise ning sidudes seadusjärgse pensioniea oodatava elueaga. Jälgida ennetähtaegselt pensionile jäämist piiravate äsjaste reformide elluviimist. Parandada veelgi tervishoiu ja pikaajalise hoolduse teenuste kulutõhusust ja jätkusuutlikkust.

Kokkulepitud tekst

Parandada pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust, viies lõpule meeste ja naiste seadusjärgse pensioniea ühtlustamise, *tõstes tegelikku pensioniiga ning sidudes viies seadusjärgse pensioniea vastavusse oodatava eluea muutustega*. Jälgida ennetähtaegselt pensionile jäämist piiravate äsjaste reformide elluviimist. Parandada veelgi tervishoiu ja pikaajalise hoolduse teenuste kulutõhusust ja jätkusuutlikkust.

Selgitus

Soovituse tekst sisaldab teiste liikmesriikide puhul kokku lepituga sarnast sõnastust. Oldi üksmeel, et tegeliku pensioniea tõstmiseks ning seega pensionisüsteemi ja riigi rahanduse jätkusuutlikkuse ees seisvate probleemide lahendamiseks on erinevaid kanaleid. Ainult (seadusjärgse) pensioniea tõstmisele keskenduv komisjoni originaaltekst tundus liialt ettekirjutav ja kitsalt piiritletud. Uues tekstis tuletatakse meelde nõukogu eelnevalt vastu võetud tekste, milleks oli viimati 12. veebruaril 2013 esitatud aruanne liikmesriikide rahanduse jätkusuutlikkuse kohta 2012. aastal.

POOLA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

PORTUGAL**RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 3****Komisjoni tekst**

Tegeleda noorte suure tööpuudusega eelkõige tõhusa ootustele vastavate oskuste prognoosimisega ja nende noorte kaasamisega, kes ei ole end töötuna arvele võtnud, kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. Tõsta miinimumsissetuleku tagamise skeemide kohaldatavuse künnist. Kindlustada sotsiaalabi piisav katvus, tagades samal ajal toetusesaajate tõhus aktiveerimine.

Kokkulepitud tekst

Tegeleda noorte suure tööpuudusega eelkõige tõhusa ootustele vastavate oskuste prognoosimisega ja nende noorte kaasamisega, kes ei ole end töötuna arvele võtnud, kooskõlas noortegarantii eesmärkidega. ~~Tõsta miinimumsissetuleku tagamise skeemide kohaldatavuse künnist.~~ Kindlustada sotsiaalabi, sealhulgas *miinimumsissetuleku tagamise skeemide* piisav katvus, tagades samal ajal toetusesaajate tõhus aktiveerimine.

Selgitus

See on liikmesriigi pädevusse kuuluv valdkond ja kompromissteksti eesmärk on sotsiaalabi katvuse piisavuse aspekti edendamine.

RUMEENIA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

SLOVEENIA**RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 2****Komisjoni tekst**

Leppida avaliku konsultatsiooni alusel kokku meetmetes, millega tagada pensionisüsteemi jätkusuutlikkus pärast 2020. aastat, kohandades seejuures põhiparameetreid, nagu ametliku pensioniea sidumine oodatava elueaga ning erainvesteeringute soodustamine teise pensionisamba süsteemis. Suunata vananemisega seotud pikaajalise hoolduse kulutused kõige enam abi vajavatele isikutele ning orienteerida hooldus ümber institutsionaalselt hoolduselt koduhooldusele.

Kokkulepitud tekst

Leppida avaliku konsultatsiooni alusel kokku meetmetes, millega tagada pensionisüsteemi jätkusuutlikkus *ja pensionide piisavus* pärast 2020. aastat, kohandades seejuures põhiparameetreid, nagu ametliku pensioniea sidumine oodatava elueaga ning erainvesteeringute soodustamine teise pensionisamba süsteemis. Suunata vananemisega seotud pikaajalise hoolduse kulutused kõige enam abi vajavatele isikutele ning orienteerida hooldus ümber institutsionaalselt hoolduselt koduhooldusele.

Selgitus

Oldi üksmeelel, et soovituses tuleks kajastada seda, et asendusmäära edasine vähendamine võib veelgi suurendada üle 65-aastaste inimeste vaesuse määra ning et see suurendaks sotsiaalkulutusi.

SLOVAKKIA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

SOOME**RIIGIPÕHINE SOOVITUS NR 3****Komisjoni tekst**

Parandada kogu tööjõu potentsiaali kasutamist tööturul, sealhulgas parandades tööhõivemäära ja eakamate töötajate tööhõivet, vähendades ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi ning viies seadusjärgse pensioniea vastavusse oodatava eluea muutustega. Parandada noorte ja pikaajaliste töötute tööturuväljavaateid, keskendudes eriti kutseharidusele ja suunatud aktiveerimismeetmetele.

Kokkulepitud tekst

Parandada kogu tööjõu potentsiaali kasutamist tööturul, sealhulgas parandades tööhõivemäära ja eakamate töötajate tööhõivet ning *tõstes tegelikku pensioniiga*, vähendades ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi ning viies *seadusjärgse pensioniea või pensionihüvitised* vastavusse oodatava eluea muutustega. Parandada noorte ja pikaajaliste töötute tööturuväljavaateid, keskendudes eriti kutseharidusele ja suunatud aktiveerimismeetmetele.

Selgitus

Soovituse tekst sisaldab teiste liikmesriikide puhul kokku lepitud sarnast sõnastust. Oldi üksmeelel, et tegeliku pensioniea tõstmiseks ning seega pensionisüsteemi ja riigi rahanduse jätkusuutlikkuse ees seisvate probleemide lahendamiseks on erinevaid kanaleid. Ainult (seadusjärgse) pensioniea tõstmisele keskenduv komisjoni originaaltekst tundus liialt ettekirjutav ja kitsalt piiritletud. Uues tekstis tuletatakse meelde nõukogu poolt eelnevalt vastu võetud tekste, milleks oli viimati 12. veebruaril 2013 esitatud aruanne liikmesriikide rahanduse jätkusuutlikkuse kohta 2012. aastal.

ROOTSI

Soovitustes ei tehtud muudatusi.

ÜHENDKUNINGRIIK

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

EUROALA

Soovitustesse ei tehtud muudatusi, mida komisjon ei ole heaks kiitnud.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET